IUBIRI ȘI DESTINE

MARIA TUDOR

Povara frumuseții

JEAN PLAIDY

IUBIRI ȘI DESTINE

Viețile celor mai faimoase femei din istorie, cu iubirile, visurile și pasiunile lor

Maria Tudor – una dintre cele mai frumoase prințese ale Europei secolului al XVI-lea – este sora temutului rege Henric al VIII-lea, din dinastia Tudor. Răsfățată de autoritarul ei frate, Maria duce o viață fericită, până în momentul când trebuie să se supună dorinței acestuia și să accepte căsătoria cu bătrânul rege Ludovic, în vederea încheierii unei alianțe cu Franța. În secret însă, rămâne fidelă iubirii față de Charles Brandon, duce de Suffolk. Când regele Ludovic moare, după numai doi ani, Maria este hotărâtă să nu accepte o altă căsătorie de conveniență și decide să se unească în secret cu iubirea vieții ei. Ce doi sfidează voința regelui și convenințele Curții, fără a ști dacă împreună vor găsi dragostea și fericirea sau dacă hotărârea lor le va aduce moartea.

Jean Plaidy este pseudonimul prolificei autoare britanice Eleanor Hibbert, cunoscută și sub numele de Victoria Holt. Cărțile sale, multe îmbinând istoria și ficțiunea, s-au vândut în 14 milioane de exemplare în întreaga lume.

Află mai mult pe:
www.litera.ro
ISBN 978-606-686-791-7
9 786066 867917
Alma

Mary, Queen of France
Jean Plaidy
Copyright © 2003 Patricia Hamilton

Alma, parte a Grupului Editorial Litera
O.P. 53; C.P. 212, sector 4, Bucureşti, România
tel.: 021 319 63 93; 0752 101 777

Maria Tudor
Povara frumuseţii
Copyright © 2014 Grup Media Litera
pentru versiunea în limba română
Toate drepturile rezervate

Editor: Vidraşcu şi fiii
Redactor: Mona Apa
Copertă: Florentina Tudor
Tehnoredactare şi prepress: Ofelia Coşman

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
PLAIDY, JEAN
Maria Tudor. Povara frumuseţii / Jean Plaidy; trad.: Carmen-Iulia Bourceanu. – Bucureşti: Litera, 2014
ISBN 978-606-686-791-7
I. Bourceanu, Carmen-Iulia (trad.)

821.111-31=135.1
94(420)"15" Maria I(0:82-31)
929 Maria I

JEAN PLAIDY

MARIA TUDOR

Povara frumuseții

Traducere din limba engleză
Carmen-Iulia Bourceanu

ENGLEZII

Scena I

LOGODNA MARIEI

Cu toate că vântul sufla cu putere dinspre nord-est, biciuind apele reci ale Tamisei, culcând stufărişul şi ierburile înalte de pe mal şi năpustindu-se mânios asupra zidurilor palatului, barjele continuau să sosească, iar personaje de vază coborau din ele cu băgare de seamă.

Tânăra îngenunche pe banca de lângă fereastră, urmărindu-le cu satisfacţie.

– Vai, Caterina, spuse ea întorcându-se spre cumnata ei, care broda, aşezată pe un taburet rotund, tocmai sosesc lordul Dudley şi lordul Empson! Cine urmează oare? Îşi trecu mâna prin părul bogat, cu bucle roşii-arămii, şi exclamă emoţionată: Şi când te gândeşti, Caterina, că au venit în cinstea *mea*!

– Nu, Maria, prea eşti vanitoasă. Ar trebui să ţii seama că nu pe tine te cinstesc, ci coroana tatălui tău.

– Pe toţi sfinţii, se răsti Maria. Oare coroana tatălui meu îşi va rosti jurămintele nupţiale mâine?

– Ştii prea bine că tu o vei face. Dar cinstirea pe care o acordă aceşti bărbaţi nu este faţă de o copilă de unsprezece ani, ci fiindcă această copilă este nimeni alta decât fiica regelui Angliei.

– Am doisprezece ani, ţin să-ţi zic! ripostă Maria. Doisprezece şi... Începu să numere pe degete: Doisprezece ani şi nouă luni, aproape treisprezece. Poftim!

– Asta nu înseamnă prea mult şi nu se cade să vorbeşti astfel şi să juri pe toate cele.

– Oh, Caterina, eşti o făptură aşa de plictisitoare!

Sări de pe băncuţa de la geam şi alergă spre Caterina, cuprinzând-o cu braţele ca s-o împace: N-am vrut să spun asta! Doar că tu eşti aşa de bună... iar eu n-am să fiu niciodată! Nici n-am de gând până nu voi fi îndeajuns de bătrână încât să mă gândesc la căinţă. Dar tu nu ai ajuns încă la vârsta asta, Caterina!

Ce ar fi să nu te mai gândeşti atâta la ce se cade şi ce nu şi să te amuzi mai des?

Îşi lăsă capul într-o parte şi se uită la Caterina, spunându-şi în gând: „Biata de ea! Deja văduvă şi încă de ani buni. Să tot fie... încercă să numere iar pe degete... şase ani de când a murit Arthur, iar biata de ea îmbătrâneşte şi se întristează pe zi ce trece!"

– Nu suntem lăsaţi pe acest pământ ca să ne amuzăm, Maria, zise Caterina încet.

– Ba eu sunt! insistă Maria.

– Eşti aşa de tânără şi de asta nu eşti atât de serioasă pe cât ar trebui; dar fiind prinţesă, ai o datorie de care nu trebuie să uiţi.

– Datorie, strigă Maria şi se învârti în loc, dezvelindu-şi pe alocuri jupoanele înfoiate de damasc, de sub rochia verde de catifea. Ah, Caterina, ai încercat noul dans? Vine aşa! Mi-a arătat Henric.

Începu să facă nişte paşi de dans, lăsându-şi părul să-i fluture pe spate, îmbujorându-se uşor de la efort, cu ochii albaştri strălucindu-i de încântare. Caterina se rugă în gând pentru ea. Era aşa de frumoasă, aşa de pasională, de încăpăţânată şi de răsfăţată, încât până şi regele, care nu prea mai avea altceva în gând în afară de a creşte vistieria, se îmblânzea la vederea celei mai tinere odrasle a lui.

– Şi, continuă Maria, oprindu-se brusc din dans. Aş vrea să-ţi amintesc că Henric obişnuieşte să jure, aşa că dacă Henric foloseşte expresia, atunci o s-o folosesc şi eu!

– N-ar trebui să-i imiţi obiceiurile proaste.

– Obiceiurile proaste ale lui Henric!? Dar nu are nici unul! El este fratele meu minunat. Ştii, Caterina, că ţin la el mai mult ca la orice altceva pe lume? Chipul i se înnegură brusc când adăugă: Cred că ar trebui să-l iubesc pe Carol, dar el nu-i ca Henric!

Fata alergă spre tabloul pe care îl proptise de băncuţa de la geam şi revenind cu el în fugă, se aşeză la picioarele Caterinei şi i-l arătă. Tabloul îl înfăţişa pe prinţul Castiliei, un băiat cu ochi somnoroşi. Stătea cu gura întredeschisă, iar chipul lui cu greu ar fi putut fi socotit impunător.

– Ţi-ai fi putut imagina pe cineva care să-i semene mai puţin lui Henric? continuă Maria. Şi acesta este Carol, mirele meu! Oh, ce minunat ar fi fost dacă Henric nu mi-ar fi fost frate! Atunci m-aş fi putut mărita cu el.

– Nu ești deloc cuviincioasă și îndrugi numai prostii! zise Caterina cu glas sever, dar se trezi zâmbind și gândind în sinea ei: „Așa simțim toți! Tremurăm pentru ea, o criticăm pentru lipsa de seriozitate și totuși, nu-i vreunul printre noi care să rămână indiferent la farmecul ei. La urma urmei, e doar o copilă. O să crească." Apoi zise cu voce tare: Surioară dragă, mâine este o ocazie solemnă pentru tine! N-ai vrea să te rogi cu mine?...

Maria clătină cu putere din cap.

– Mi-am terminat de rostit rugăciunile pe ziua de azi și te înșeli amarnic, Caterina! E un prilej de veselie. Nu ai auzit clopotele cum sunau azi-dimineață? Va fi muzică pe străzi și lumea va face focuri mari și va dansa în jurul lor. Sunt foarte încântați cu toții că mă voi mărita cu prințul Carol. Nu-i nimic solemn în asta! Tata spune că fac un mariaj bun. La fel și toți bătrânii din Flandra. Se zice că datorită mie va înflori negoțul... Și că prin căsătoria cu Carol îmi voi face datoria față de Anglia și dinastia tatălui meu. Așa că dacă voi face toate astea, refuz să mai fiu și solemnă. Cum urlă vântul! Se spune că în Spania e cald. Așa e? Tu știi, pentru că a fost cândva casa ta. Caterina, într-o zi voi fi regina Spaniei!

Caterina confirmă din cap, resemnată.

Maria reluă discuția în stilul ei impetuos:

– Sărmana mea Caterina! Toată vorbăria asta despre măritiș te-a întristat. Ți-am adus aminte de căsătoria ta cu bietul Arthur. Of, Caterina, îmi pare rău, dar zâmbește! Mâine vei dansa. Știai că o să se țină lupte cu tauri? Va fi o vânătoare cu șoimi și pot să jur că va fi și un turnir. O să fie așa de distractiv! Henric e de părere că nu ne veselim destul la Curte și când o să ajungă el rege... Se opri și-și duse un deget la buze, reluând: Dar va fi cu adevărat o ceremonie foarte frumoasă, Caterina, și ar trebui să te simți și tu bine alături de noi toți!

Auzi un hohot de râs de afară și, alergând la fereastră, îngenunche încă o dată pe banca de la pervaz.

Lămurită, exclamă bucuroasă:

– E Henric! S-a întors de la vânătoare. Henric! Henric! strigă ea ciocănind cu putere în geam, iar grupul de bărbați de afară privi numaidecât în sus. În mijlocul lor se afla fratele ei, Henric, care deși nu împlinise opstprezece ani, depășea deja un metru optzeci în înălțime. Băiatul stătea cu picioarele depărtate și cu

mâinile în şold, pentru că grăjdarul îi luase calul. Era îmbrăcat sobru, doar pentru că tatăl său detesta extravaganţa, însă reuşea să-şi poarte hainele cu dezinvoltură şi tocmai sobrietatea lor îi accentua înfăţişarea seducător de robustă.

– Hei, surioară! salută el, apoi se întoarse şi le spuse ceva străjerilor, care izbucniră imediat în râs ca să-i dea de înţeles că avea un umor desăvârşit.

Intră în palat şi în câteva minute deschise larg uşa încăperii, mergând cu pas întins spre sora lui. Aceasta îi sări în întâmpinare, prinzându-l cu braţele pe după gât; el o învârti pe loc, şi ea chiui de plăcere. Caterina îi urmări în linişte, gândindu-se ce mult semănau cei doi şi câtă plăcere îi făcea să observe afecţiunea dintre frate şi soră. Era liniştitor să-şi dea seama că Henric putea nutri asemenea sentimente puternice, căci spera ca într-o bună zi să ajungă şi ea obiectul afecţiunii lui. Caterina vedea în acest tânăr şansa de a-şi recăpăta demnitatea pierdută, căci umilinţa ultimilor ani fusese peste putinţă de îndurat. Dacă nu ar fi făcut un mare efort ca să-şi înăbuşe sentimentele, ar fi ajuns să-l deteste pe regele Angliei, care o tratase cu atâta indiferenţă de când moartea mamei ei îi ştirbise valoarea în ochii lumii. Dar acum, tatăl ei, Ferdinand de Aragon, nu mai era doar regele Aragonului. Avusese multe izbânzi în Europa şi, prin urmare, fiica lui recâştigase în importanţă. Fata ştia că numai din acest motiv îi fusese îngăduit să fie tovarăşa de joacă a prinţesei Maria – o poziţie încă umilă, e drept, însă cel puţin nu mai era prigonită la Curte.

Cât trăise mama ei, acest prinţ tânăr şi chipeş îi fusese promis ca al doilea soţ; încă trăgea speranţă că el îşi va aminti de acea promisiune. Aşa încât în prezenţa lui era emoţionată, dornică să-i facă pe plac, dar temătoare că, prin nerăbdarea ei, se va da de gol.

– Abia aştept ziua de mâine! comentă Maria.

– Înseamnă că abia aştepţi să ne părăseşti? întrebă fratele ei.

– Nu vreau să te părăsesc niciodată, Henric!

Băiatul zâmbi, luminându-se la faţă. Adora laudele şi nu se mai sătura să le asculte.

– Şi ştii, continuă Maria, nu-i decât o ceremonie! Doar n-o să plec pentru ani întregi...

– Să sperăm că nu! exclamă Henric.

– Atunci n-ai mai avea nici o soră lângă tine. Ai pierdut-o deja pe Margareta! Oh, Henric, oare cum o fi în Scoția? Crezi că Margaretei i se face vreodată dor de noi?

– Are acum un soț la care să se gândească, dar se zice că Scoția este o țară aspră. Prefer să fiu aici, în Richmond.

– Henric, dar Carol ar putea veni să trăiască aici și atunci n-o să mai fie nevoie să plec.

– Așa ți-ai dori, surioară?

– Vrei să-i poruncești tu?

– Eu... să-i poruncesc prințului Castiliei?

– Da, așa trebuie să faci, pentru că vei putea să poruncești lumii întregi când... când...

Sora și fratele se uitară unul la altul câteva clipe, apoi Henric își reaminti de prezența Caterinei. Se întoarse spre aceasta și zise:

– Sora mea se alintă, nu-i așa, doamnă?

– Ce-i drept, Înălțimea Ta!

– Caterina îmi tot spune că ar trebui să mă rog mai mult și să vorbesc mai puțin, dar eu nu vreau, Henric! Nu vreau! Refuz!

– Ești îndrăzneață! spuse Henric. Acum, te rog, ascultă-mă! Când ceremonia se va încheia, va urma un banchet, după care un mare bal mascat. O să le arătăm noi flamanzilor cum știm să dansăm și să cântăm. Tu, eu și câțiva prieteni o să ne strecurăm pe furiș să ne deghizăm. Apoi o să ne întoarcem să dansăm în mijlocul Curții. Ne vor privi cu încântare, iar când se vor întreba cine suntem, ne vom da jos măștile și ne vom arăta!

Maria își încleștă palmele și se uită în tavan.

– Ah, Henric, te gândești la cele mai minunate lucruri. Cât mi-aș dori, oh, cât aș vrea!...

– Spune-mi, ce ți-ai dori?

Fata îl privi solemn.

– Să nu fiu niciodată nevoită să plec de lângă tine. Știu, sunt prințesă, așadar trebuie să mă mărit, aș vrea să existe cineva care să arate la fel ca tine, să vorbească la fel ca tine și să-ți semene în toate privințele, ca un frate geamăn!

Henric izbucni într-un râs sănătos. Se uită la Caterina de parcă ar fi vrut să-i spună: „Ce zici de sora mea? Nu-i așa că-i ridicolă?", dar era mulțumit că se exprimase așa. Iar el era într-adevăr un tânăr mulțumit de sine. Credea că tot ce-și dorea va fi în curând al lui. Oriunde se întorcea, găsea prețuire și laude

şi nu va mai dura mult până când – nu avea cum să mai dureze mult pentru că bătrânul tuşea şi scuipa mereu sânge de acum – va deveni regele acelei ţări.

Tovarăşii lui îi ofereau toate omagiile pe care şi le-ar fi putut dori; când umbla pe străzile cetăţilor tatălui său era aclamat mai tare decât toţi. Ştia că întreaga Anglie aştepta cu nerăbdare ziua când îl vor putea numi regele lor. Urma să aibă tot ce-şi putea dori – frumuseţe, sănătate, farmec, veselie... Şi toată acea bogăţie pe care tatăl lui o strânsese cu atâta hotărâre de-a lungul timpului.

Şi totuşi, nimic nu-l încânta mai tare ca adoraţia surorii lui mai mici, deoarece, cunoscând-o bine, ştia că, atunci când îşi exprima iubirea în cuvinte, vorbea din inimă, cu sinceritate. Tânăra Maria nu încercase niciodată să-şi ascundă dragostea sau ura; l-ar fi iubit chiar dacă ar fi fost un cerşetor.

Henric simţea de asemenea şi dorul tandru din purtarea celeilalte femei care o însoţea şi îi purta şi el oarece preţuire.

Aşadar era o zi fericită, chiar dacă în dimineaţa următoare se oficia logodna Mariei, aceasta se organiza doar prin împuternicit şi fata mai avea de petrecut timp la Curte lângă el. Aşa încât nu se gândea încă la despărţirea de ea.

Maria îşi netezi fustele şi se strădui să ia o alură sfioasă. Caterina, care îi fusese aleasă drept însoţitoare la ocazia respectivă, era mulţumită de ţinuta ei. În ciuda exuberanţei Mariei, se gândea Caterina, aceasta era prinţesă şi se putea baza pe ea că se va comporta cu demnitate oricând situaţia o impunea.

Fata arăta frumos şi, cu siguranţă, Sieur de Bergues, care venise ca împuternicit al prinţului în vârstă de opt ani, se va întoarce şi le va spune tuturor ce făptură încântătoare era ea. Nu că mirele ar fi fost foarte interesat la vârsta aceea! Ce norocoasă era Maria! Vor trece ani buni până când Carol va creşte destul pentru a-şi intra în drepturi!

Maria îi zâmbi Caterinei.

– Sărmanul Carol! zise ea. E aşa de mărunţel faţă de mine. M-aştept ca eu să am grijă de el, oftă ea. Pare delicat, din păcate!

– Când erai mai mică, şi tu erai delicată, dar ai crescut şi ţi-a trecut! Poate că aşa i se va întâmpla şi lui.

– Cu siguranţă aşa va fi! Şi se va înălţa cât Henric.

– Puţini bărbaţi au statura lui.

Fata păru să cadă în visare.

– Știu! Aleasa lui Henric va fi așa de norocoasă, nu-i așa? Închipuie-ți să fii mireasa lui Henric și regină a Angliei!

Caterina, care își imagina în permanență o astfel de eventualitate, nu răspunse; însă Maria sări din scaun și o sărută deoarece știa exact ce-i trecea prin cap cumnatei ei. Maria plecase întotdeauna urechea la bârfele de la Curte, obligându-și și terorizându-și slujitoarele s-o țină la curent. În taină îi ținea pumnii Caterinei, căci îi era nespus de dragă, cu toate că adesea o scotea din sărite aerul ei pios și oarecum melancolic. Dacă ar fi râs mai mult și s-ar fi rugat mai puțin, considera Mary, Henric ar fi fost mai înclinat s-o privească cu ochi buni. Deși, desigur, altețele regale nu-și puteau alege singuri nevestele și nu de Henric depindea dacă se va căsători sau nu cu ea, decât în cazul în care...

Gândurile îi fugiră într-acolo. Firea ei era iubitoare, iar tatăl ei, deși nu fusese niciodată rău cu ea, nici nu-i dăduse vreodată dovezi de afecțiune cum i-ar fi plăcut, pentru că pur și simplu nu-i stătea în fire. Cu toate acestea demonstrase că nu era pe deplin în stare să-i reziste fiicei lui, iar pentru aceasta era teribil de distractiv să știe că numai ea putea să-l facă să zâmbească sau să-i îmblânzească vocea aspră. Însă traiul la Curte era plictisitor, iar Henric spunea mereu cât de diferit ar putea fi.

Se gândi la sora ei, Margareta, care în urmă cu vreo șase ani participase la o ceremonie asemănătoare, când trimisul regelui Iacob al IV-lea al Scoției venise ca împuternicit la Richmond și se căsătorise cu ea în numele stăpânului său. Abia dacă-și mai amintea chipul Margaretei acum, ținea minte doar că se certa des cu Henric. Cu toate astea îi simțiseră lipsa, pentru că era ca ei – veselă, dornică să se bucure de viață.

Arthur nu fusese așa; el semănase mai mult cu părinții. Bietul Arthur – un băiat așa de bolnăvicios, pe el categoric nu și-l mai amintea la chip! Dacă Arthur ar fi trăit, Henric n-ar mai fi fost prinț de Wales, ci cleric. Gândindu-se cum ar fi arătat Henric ca arhiepiscop de Canterbury, o pufni râsul. Așadar, poate că tot răul era spre bine... pentru că Henric cu siguranță era menit să fie rege!

– Ești gata? întrebă Caterina.

– Da.

– Atunci să mergem, deja ne așteaptă.

Maria se uită de jur împrejurul sălii de primire, care fusese a mamei ei, acum drapată cu fâşii de material auriu special pentru ocazie, şi chibzui în sinea ei: „Când am să revin în sala asta, voi fi deja logodită. Voi avea un titlu nou - prinţesă de Castilia - şi acel băieţel cu privire goală va fi aproape soţul meu. Bietul Carol, va trebui să am grijă de el, parcă văd!"

Gândindu-se la el în felul acesta, se înduioşă şi nu-i mai păru aşa dezagreabil că urma să fie soţul ei.

Caterina o luă de mână şi o conduse în sala mare care era împodobită cu falduri de mătase şi tot soiul de ornamente şi placată cu foiţă de aur şi argint. Îl văzu pe tatăl ei stând lângă Sieur de Bergues şi alături pe arhiepiscopul de Canterbury.

Îl zări şi pe Henric. Era entuziasmat deoarece toate ceremoniile îl încântau; îi plăcea la nebunie grandoarea şi deplângea mereu absenţa acesteia la Curtea engleză.

Îi zâmbi surorii lui când privirile li se întâlniră, pentru un scurt moment, căci toţi ochii erau aţintiţi asupra fetei, inclusiv ai tatălui ei. Ce rău arăta regele! Era foarte palid, iar ochii i se adânciseră în orbite. Pe Maria o cuprinseră remuşcările fiindcă se gândise cu nerăbdare la clipa când Curtea va fi cuprinsă de veselie, ştiind că nu putea însemna decât un singur lucru. Îi zâmbi cu drag, iar regele, privindu-şi fiica atât de încântătoare, preţ de câteva clipe se tulbură.

Ajunsă în faţa arhiepiscopului de Canterbury, acesta începu să se adreseze adunării. Ce plictisitor era bătrânul! Nu se putea concentra asupra cuvintelor sale. Gândul îi fugi în urmă la vremea de dinaintea plecării Margaretei în Scoţia, când erau toţi în Richmond şi se uitau din turn la vasele care soseau. Îşi aminti cum aflase că a murit mama ei. Avusese şi o soră mai mică pe care o numiseră Katharine, dar care murise şi ea. Viaţa era aşa tristă... pentru unii! Nu credea că va fi vreodată aşa şi pentru ea, dar asta n-o împiedica să-i pară rău pentru cei ce sufereau.

- Repetă după mine! se auzi sobră vocea arhiepiscopului. Cum de ghicise că nu fusese atentă până atunci?

- Eu, Maria, prin tine, John, lord de Bergues, trimis şi împuternicit al măritului şi atotputernicului prinţ Carol, uns prin slava Domnului prinţ al Spaniei, arhiduce de Austria, duce de Burgundia...

Maria îi zâmbi lui Sieur de Bergues, care o privea foarte serios.

– ... îl iau pe sus-numitul Carol de bărbat și ca să-mi fie soț...

Urma rândul lui Sieur de Bergues să rostească jurămintele, dar fata se gândea la ce măști vor purta ea și Henric după banchet. Oare vor dansa împreună? Spera. Nimeni nu reușea să salte așa de sus și cu atâta ușurință ca Henric.

Sieur de Bergues o luă de mână și-i puse verigheta pe deget; apoi se înclină și, lipindu-și buzele de ale ei, îi oferi sărutul nupțial.

Fusese totul atât de simplu – oferirea unei promisiuni solemne de căsătorie.

De la ferestrele palatului vedea lumina focurilor în aer liber și auzea strigătele de bucurie. Lumea parcă o luase razna în zilele acelea, și asta doar pentru că mica prințesă participase la o ceremonie care celebrase schimbarea jurămintelor nupțiale dintre ea și prințul Castiliei.

La palat, veselia era și mai mare. Nu se întâmpla prea des ca Henric al VII-lea să le ofere curtenilor săi prilejul de a fi voioși. Pentru ocazia aceea, nobilii și soțiile lor își etalau cele mai scumpe bijuterii. Era o nebunie deoarece riscau ca regele să le remarce bogăția și să-i pună pe miniștrii săi vicleni, Dudley și Empson, să găsească mijloacele de a aduce parte din bunurile supușilor săi în vistieria regală. Însă nobilii nu se sinchiseau. Erau avizi de plăcere, voiau să danseze și să se costumeze pentru balul mascat, să participe la turnir și vânătoare; voiau să poarte veșminte scumpe și să se orbească unii pe alții cu splendoarea lor; voiau să se ia la întrecere, și acesta era momentul.

Maria era înconjurată de un grup de doamne din suita ei. Vorbeau toate odată, așa încât era imposibil de deslușit ce spuneau, dar ea înțelese că urmau să se înveșmânteze în văluri delicate, care să le dea un aer oriental, să-și acopere chipul cu măști, astfel încât să se amestece printre dansatori și să fie de nerecunoscut. Fusese ideea lui Henric, și ei i se păruse minunată.

Doamnele din suită începură să-și exprime cu entuziasm aprecierile când Maria se postă dinaintea lor.

– Vă spun că n-aș fi ghicit în veci! Domnișoara este înaltă pentru vârsta ei. Păi, nu s-ar zice că nu-i încă femeie...

– Grăbiți-vă! strigă Maria. Abia aștept să mă aflu printre dansatori.

În sală, împreună cu doamnele ei, fata se alătură celorlalţi dansatori mascaţi, de care ştia că sunt Henric şi prietenii lui.

Maria auzi şoapte.

– Dar cine sunt domnii şi domniţele din spatele măştilor?

– Am auzit că vin din cele mai îndepărtate colţuri ale lumii să vadă curtea Angliei.

Râse în sinea ei când surprinse o siluetă înaltă în mulţime. Ştia prea bine cine era respectivul şi, mergând spre el, îl atinse pe braţ.

– Dacă nu vă e cu supărare, domnule! zise ea. Spuneţi-mi cum aţi ajuns aici în seara asta?

Încearcă să-şi schimbe vocea, ghici ea, şi trebuia să recunoască în sinea ei că se descurca admirabil.

– N-aş putea să vă întreb acelaşi lucru, doamnă?

– Aţi putea, dar n-aţi primi nici un răspuns!

– Atunci haideţi să ne ţinem în frâu curiozitatea până când ne dăm măştile jos. Vreţi să dansaţi cu mine?

– Da!

Aşa încât au dansat, iar ea se gândea: „N-am fost nicicând mai fericită!"

– Acesta este cel mai minunat bal la care particip! îi declară.

– Şi probabil aţi participat la multe!

Fata râse.

– Insinuaţi cumva, domnule, că acesta este primul meu bal?

– Doamnă dragă, îmi atribuiţi gânduri care nici nu mi s-au perindat prin minte încă!

– Vorbiţi în şarade, domnule!

– Atunci lăsaţi-mă să vă spun un adevăr clar şi simplu. Pot să jur că nu se află la acest bal doamnă mai fermecătoare ca partenera mea de dans!

– Iar eu aş băga mâna-n foc că nu există nici un gentleman mai chipeş decât cel cu care dansez!

Băiatul o strânse de mână.

– Acum suntem nevoiţi să stăm împreună ca să facem dovada celor spuse!

Fata oftă.

– Într-adevăr, e de datoria noastră!

Şi aşa se întâmplă, căci şi atunci când ritualul dansului îi despărţea temporar, se întorceau mereu unul la altul.

Fata voia să-i spună că se deghizase foarte bine, că își schimbase vocea în chip miraculos, dar că nu se putea ascunde de ea. Dar dacă ar fi făcut asta, ar fi stricat plăcerea balului mascat. El și-ar dori s-o vadă surprinsă când își dădeau jos măștile – și așa așa avea de gând să pară. Făcea parte din joc.

Ce frate minunat era, să-i stea alături în tot timpul balului, deși era tânăr, și după cum auzise, îi plăceau femeile. Probabil era puțin îngrijorat pentru ea, fiind prea mică să umble deghizată printre dansatori; prin urmare, era hotărât să nu plece de lângă ea ca s-o protejeze. Dragul de Henric! Fratele ei iubit!

Fata se minuna de talentul său de dansator. Nimeni nu sălta mai sus ca el, nimeni nu făcea piruete mai grațioase. Când aveau să-și scoată măștile, voia să-i spună ce mândră era de el și cât de mult ținea la el!

Când veni clipa să-și dea măștile jos, fata se postă înaintea lui, cu ochii scăpărându-i de încântare și, când își trase masca, el strigă:

– Pe legea mea, e prințesa Maria!

Își scoase și el numaidecât masca. Ea îl privi țintă, căci bărbatul pe care-l avea în fața ochilor nu era fratele ei.

– Dar, se poticni ea, am crezut...

– Înălțimea Voastră mă place mai puțin făr' de mască? o întrebă el.

– Aduceai așa mult cu...

– Înălțimea Sa, prințul? Se jură că ar fi cu doi centimetri mai înalt... dar nu sunt sigur!

– Voi doi sunteți fără doar și poate cei mai înalți bărbați de la Curte, așa încât nu-i de mirare că m-am înșelat. Dar dansezi ca el... până și vocea îți seamănă un pic!

– Cer iertare Înălțimii Voastre, dar trebuie să vă asigur că Charles Brandon vă stă la dispoziție, gata să vă slujească, la fel cum îl slujește pe fratele domniei voastre!

Fata izbucni în râs dintr-odată, ghicind că în tot acest timp bărbatul bănuise că ea îl credea a fi fratele ei și se străduise să își intre cât mai bine în rol. Nu putea să nu guste o glumă, chiar dacă era pe seama ei.

– N-am văzut pe nimeni care să-i semene atât de mult fratelui meu! exclamă ea. Confuzia mea e de înțeles.

Bărbatul făcu o reverență adâncă.

– Un compliment mărinimos de la o doamnă generoasă! murmură el.

Mai apoi, Maria cugetă în sinea ei: „Noaptea aceea a fost cea mai importantă din viața mea, pentru că atunci l-am cunoscut pe Charles Brandon".

Când festivitățile se sfârșiră, Sieur de Bergues cu slujitorii lui se întoarseră în Flandra, iar prințesa se văzu nevoită să revină în camera ei de studiu. E drept că avea un iatac împreună cu suita ei de doamne de companie, iar faptul că acum era cunoscută drept prințesă de Castilia îi sporea prestigiul, dar mai avea lucruri de învățat, mai avea încă de exersat la latină și franceză și trebuia să ia încă lecții de brodat.

Și Curtea trebuia să revină la normal. Regele era deranjat de costul distracției oferite ambasadorilor flamanzi și se arătă mai zgârcit ca niciodată. Adesea era arțăgos din pricina bolii care-i măcina trupul și, simțind că nu mai avea mult de trăit, nu putea să nu se gândească la ce fel de rege va fi moștenitorul lui cel isteț și plin de viață. Tânărul Henric era vanitos, prea înclinat spre distracție și veșminte scumpe, care costau bani mulți, iar bătrânul rege se întreba în sinea lui dacă nu cumva încercând să-i insufle băiatului respect pentru aur, îi transmisese un imbold de a-l da la schimb pe podoabe lipsite de valoare. Era nerăbdător să-i găsească o soție potrivită. Îi aducea o mare ușurare gândul că fetele sale fuseseră aranjate bine – Margareta era regină a Scoției, mariaj care-l mulțumea; în vreme ce Maria, ca soție promisă a prințului Spaniei, urma să ajungă într-o poziție și mai avantajoasă. Nu, nu fiicele îl îngrijorau, ci fiul său! Cât îl privește pe el, spera încă să aibă și alți copii, deși era conștient că, nemaifiind în puterea vârstei, trebuia să acționeze numaidecât. O avea în minte acum pe fiica împăratului Maximilian, Margareta de Savoia, care era mătușa lui Carol, logodnicul Mariei. Dar pe zi ce trecea, se simțea tot mai slăbit și vedea bine că, tot mai des, curtenii săi priveau cu luare-aminte mai degrabă spre prințul de Wales decât spre bătrânul rege.

Una dintre marile sale plăceri era să o vadă pe fiica lui plimbându-se prin palat. O urmărea de la distanță, fără ca ea să-l observe; era o făptură sălbatică și încântătoare și adesea se mira în sinea lui cum de putuse să aibă așa o odraslă? Aducea, ca

înfățișare, cu bunicul ei matern, Eduard al IV-lea – toți copiii care supraviețuiseră semănau cu el. Îl îndurera cumplit că dintr-o familie de șapte îi mai rămăseseră doar trei. Dar îl bucura enorm că cele două fete aveau să ajungă regine, iar fiul lui, rege. Gândindu-se la anii tinereții, îi venea să se felicite; iar asta îi aminti că exista cineva căruia trebuia să-i fie veșnic recunoscător. Persoana respectivă se afla la Curte acum, fiindu-i alături ori de câte ori era cu putință, și în lunile de după ceremonia de logodnă, stăteau adesea împreună. Aceasta era mama lui, contesa de Richmond și Derby.

Ea supraveghease îndeaproape educația tinerei Maria și se preocupase să-i insufle copilei importanța poziției sale.

Într-o zi de martie, la câteva luni după ceremonia de logodnă, Maria se concentra asupra unei piese de broderie, încercând s-o netezească pe alocuri, deoarece n-avea niciodată răbdare cu acul, preferând dansul și muzica; și în vreme ce lucra, se gândea la noul cântec pe care voia să-l interpreteze la lăută sau clavicord și despre care urma să-i ceară părerea lui Henric. Era o plăcere imensă pentru ea să fie în compania lui Henric și a prietenului lui apropiat, Charles Brandon, cu care împărtășea acum o glumă în secret, fiindcă îl confundase cu fratele ei. Nu-i povestiseră încă lui Henric episodul acela, amândoi presimțind că nu l-ar încânta ca cineva să fi fost confundat cu el, iar faptul că propria lui soră s-ar fi putut înșela într-atât risca să-l rănească.

Stând pe scaun cu ochii în gol, Maria nu observă apropierea bunicii, până când contesa nu se așeză alături de ea, luându-i lucrătura din mână.

Fata tresări, simțindu-se vinovată, și îi păru rău că broderia era lucrată neglijent, ceea ce o nemulțumea pe bătrână.

– Nu e bine deloc! remarcă bătrâna contesă.

– Mă tem că nu, doamnă!

– Ar trebui să te străduiești mai mult, copila mea!

– Da, doamnă!

– Dacă ai da dovadă de mai multă străduință, i-ai face pe plac tatălui tău! Ce o să creadă soțul tău când o să vadă că mireasa lui nu se pricepe să coasă?

– E abia un băiețel, milady, răspunse Maria, și fiind moștenitorul tronului Spaniei și al Flandrei, mă îndoiesc că o să-i pese de o broderie greșită!

– Eşti prea obraznică, fata mea!

– Nu, milady, n-am vrut să fiu necuviincioasă, dar cred că prinţul ar prefera să am un trup sănătos ca să-i nasc prunci, decât să-mi meargă degetele iute la cusut. Sunt femei destule pentru lucrul ăsta!

– Sunt şi pentru celălalt!

Maria păru speriată.

– Ba nu, bunico, n-aş suporta un soţ necredincios!

– Trebuie să suporţi ceea ce nu poţi împiedica! Mai ai multe de învăţat, copila mea! Semeni cu fratele tău.

– Mă bucur!

– Asta-i bine! Cei din dinastia Tudorilor trebuie să ţină unul cu altul.

– Nu te teme, milady! O să fiu mereu de partea lui Henric.

Margaret Beaufort, contesă de Richmond şi Derby, luă broderia din mâinile nepoatei şi prinse a-i desface cusăturile. Nu era interesată în mod deosebit de lucrătură, dar nu voia ca ochii pătrunzători ai nepoatei să-i surprindă tulburarea pe care se temea că o trăda privirea ei. Era îngrijorată de starea fiului ei, pentru care trăise din ziua aceea când el se născuse, cu cincizeci de ani în urmă; făcuse planuri ca să-l aibă, iar marele ţel al vieţii ei fusese să-l vadă pe tronul Angliei. Puţine femei ar fi putut să-şi ducă la îndeplinire un vis aşa de ambiţios, fiindcă fusese o zbatere cumplită şi la un moment dat păruse aproape cu neputinţă de atins.

Dar iată-l pe tronul Angliei – iubitul ei fiu; şi nu va uita niciodată ziua când i-a fost dată vestea despre ce s-a întâmplat pe câmpul de luptă de la Bosworth.

„Slavă ţie, Doamne!" strigase ea; şi adesea s-a întrebat în sinea ei, ca femeie pioasă ce era, dacă atunci şi în alte ocazii nu se făcea vinovată de prea multă dragoste; pentru că nu se mai văzuse în lume vreo femeie care să-şi adore fiul aşa cum îl adora ea pe Henric al ei.

Iar el îşi dădea prea bine seama de acest lucru, fiind îndeajuns de şiret ca să ştie cine îi era cel mai bun prieten; iar femeia aceea care îi fusese cea mai dragă şi mai apropiată în timpul anilor de zbatere şi de glorie era chiar mama lui.

Acum ea era speriată, pentru că vedea moartea apropiindu-se tot mai mult de fiul ei; lăsase deja o umbră pe chipul atât de rece şi de impasibil pentru alţii, însă atât de drag şi de iubit de ea.

Cum să mai suporte să trăiască în continuare dacă iubitul ei fiu avea să fie smuls de lângă ea astfel? Ce rost ar mai fi avut în viață, dacă de atâta timp nu avusese decât o singură ambiție – să-l slujească pe el?

Citindu-i gândurile în ochii melancolici, el îi arătase cum îl mai putea ea sluji.

– Mamă, zisese el, trebuie să fii aproape de copii, să-i îndrumi, pentru că sunt încă foarte tineri!

– Dragul meu, strigase ea înfricoșată, au cel mai bun tată din lume ca să-i îndrume!

– Au nevoie de bunica lor! Henric e încăpățânat. Știu bine că are aproape optsprezece ani, dar e încă un copilandru. Regele oftă adânc și urmă: Uneori mă gândesc că fiind atât de plin de vigoare, a prins prea mult gustul îndeletnicirilor flușturatice. Nu e atât de serios pe cât mi-aș fi dorit. Margareta este în grija soțului ei. Iar Maria...

– Maria este ca fratele ei – încăpățânată și toți îi fac pe plac!

– Are nevoie de o mână de fier s-o țină în frâu. Am încercat s-o dezvăț de apucăturile frivole.

– O iubești prea mult, dragul meu! Îi merge mintea și știe cum să te joace pe degete.

– Dar, mamă, n-am fost niciodată un părinte tandru! M-am uitat uneori la alți copii, alături de părinții lor, și mi-am spus în gând că ai mei nu fug niciodată către mine în felul acesta. Ai mei nu râd niciodată așa cu mine.

– Ești rege și nici un copil n-a avut vreodată un părinte mai bun!

– Am auzit-o pe soția mea povestind despre copilăria ei și despre clipele vesele trăite împreună cu tatăl ei... iar el a fost tot rege.

– Ai fost un tată bun pentru copiii tăi, Henric!

Dar regele era trist. Un semn că sănătatea i se șubrezea tot mai mult. Își amintea anumite întâmplări ce avuseseră loc în timpul domniei lui și își dorea să nu se fi petrecut. Regreta până și unele metode prin care scosese cu de-a sila bani de la supușii lui. „Ca și când n-ar fi fost important să întărească vistieria!" gândi mama lui. „De parcă n-ar fi făcut toate astea întru slava țării sale, și nicicând pentru el! Cât a cheltuit el pe veșminte scumpe? A risipit el vreodată o coroană de aur pe plăceri necugetate?"

La asta se gândea ea acum, când desfăcea cusăturile din lucrul de mână al Mariei. Fata o urmărea în tăcere, simțindu-i tulburarea

şi înţelegând vag ce i-o pricinuise; dar nu se putu abţine să nu se gândească: „Dacă tata se duce, Anglia va avea totuşi un alt rege". Şi era mult mai plăcut să ţi-l imaginezi pe tânărul Henric, splendid în catifea purpurie şi hermină, decât pe bătrânul Henric, măcinat de boală.

– Maria, copilă!

– Da, doamnă!

– Regele suferă mult din pricina bolii.

Maria încuviinţă din cap.

Bătrâna continuă:

– Te iubeşte mult! Ce ar fi să mergi la căpătâiul lui să-i arăţi puţină duioşie?

Ochii frumoşi, albastru-deschis, ai Mariei se făcură mari de uimire.

Bătrâna reluă:

– Mergi la rege! Uită pentru o clipă că este rege! Adu-ţi aminte doar că e tatăl tău. Du-te la el şi după ce ai îngenuncheat şi i-ai sărutat mâna, îmbrăţişează-l, spune-i că l-ai iubit mereu din tot sufletul şi că ţi-a fost un tată bun.

Maria se trase în spate şovăielnică. Oare bunica vorbise serios? Sau delira? Nimeni n-ar fi îndrăznit să meargă la rege şi să-l îmbrăţişeze. Nici măcar fiica lui preferată nu putea face asta.

Dar bunica vorbi mai departe:

– Va fi un pic speriat la început, după care va fi foarte fericit! Maria, tatăl tău este un mare rege; a câştigat regatul ăsta sărăcit – care fusese al lui, cu drept din naştere – l-a luat de la uzurpatorul Richard şi l-a făcut bogat şi puternic. O asemenea misiune i-a risipit mult forţele şi nu prea a mai avut timp să râdă şi să se bucure. Poate că asta te-a îndemnat să-l crezi prea sever. Dar du-te la el şi spune-i cât de mult îl iubeşti!

Maria căzu pe gânduri. Nu-i va fi uşor, căci ei, care era mereu spontană, îi venea greu să joace un rol, iar, de fapt, nu-l iubea prea mult pe tatăl ei.

Bunica îi aşeză broderia în poală şi, ridicându-se, o sărută pe obraz. După care se îndepărtă foarte grăbită.

Maria se opri în faţa uşii ce dădea în încăperile tatălui ei.

– Milady, spuse pajul, Înălţimea Sa vorbeşte cu miniştrii săi!

Maria se întoarse ușurată. Tot repetase în gând ce avea să-i spună și îi părea că sună fals; era bucuroasă că momentul se amânase.

Regele întrebă cine era la ușă și când i se spuse că era fiica lui, zâmbi.

Bănuia că voia să-i ceară ceva. Oare ce-și dorea? Vreun briz-briz nou? Pe zi ce trecea, devenea tot mai mult ca fratele ei.

Și cu toate acestea, tânjea s-o vadă pe făptura aceea drăgălașă, iar dacă avea să-i ceară vreo rochie sau chiar și o bijuterie nouă, poate că îi va îndeplini dorința; însă trebuia să-i impună să fie mai sobră și să-i explice că toate extravaganțele care au însoțit festivitățile logodnei ei nu avuseseră rostul de a-i slăvi gloria personală, ci pentru a le arăta străinilor că Anglia era bogată, căci bogăția înseamnă putere.

Reveni la subiectul care-l preocupa. Hotărî că toți aceia care fuseseră întemnițați în Londra pentru datorii sub patruzeci de șilingi să fie eliberați.

Începeau să-l chinuie remușcările amintindu-și felul în care scosese cu de-a sila bani de la supuși, pe care Dudley și Empson îi cereau în numele lui; iar în clipa de față, când conștiința începu să-l mustre în privința acestui aspect, își dădu seama că era într-adevăr foarte bolnav.

Pe pășunile de lângă Richmond creștea ciuboțica-cucului, iar porumbarul înflorise. Aerul era însuflețit de triluri de păsări, căci era luna aprilie și venise primăvara.

Dar la palat, o epocă veche se stingea, iar cea nouă încă nu începuse.

Regele, în vârstă de cincizeci și doi de ani, zăcea în pat și cugeta la supușii lui; se întreba mâhnit câți dintre ei vor vărsa o lacrimă sinceră la moartea lui.

Cincizeci și doi de ani! Nu era prea bătrân; cu toate astea, avusese o viață plină, cu multe întâmplări pe care și-ar fi dorit să le trăiască altfel. De curând fusese în pelerinaj la biserica din Walsingham închinată Fecioarei Maria și la Sfântul Toma din Canterbury, unde jurase că va întemeia un spital pentru săraci.

„Timp!" își spuse el. „Am nevoie de timp!" Drămuia acum timpul cum drămuise odinioară galbenii din vistieria țării; lupta din răsputeri să mai țină puțin moartea la distanță, până când se va simți cu adevărat împăcat.

Dar moartea nu aşteaptă.

Maria se îndreptă spre apartamentele regelui, gândindu-se ce va face şi ce va spune. Voia să se apropie de pat şi să-l îmbrăţişeze. „Nu-ţi voi spune Înălţimea Ta, ci tată", avea de gând să spună. „O, tată, noi chiar te iubim... eu şi Henric! Înţelegem că a trebuit să fii dur cu noi. Nouă ne place să dansăm şi să ne jucăm şi adesea ne uităm datoria... dar vrem să fim cuminţi. Vrem să te facem mândru de noi!"

Oare suna fals? Căci era, fără doar şi poate! Nici ea şi nici Henric nu voiau să fie altfel decât erau.

– E prinţesa Maria! zise unul dintre paji către altul.

– Am venit să-l văd pe tatăl meu!

– Milady, sunt preoţii la el!

„Doamne Sfinte", se gândi Mary, „aşadar e prea târziu?"

Trupul i-a fost purtat de la Richmond la Westminster, dar fără vreo grabă, căci, deşi a murit în ziua de 21 aprilie, n-a fost clintit până în ziua de 9 mai.

Exista un motiv pentru întârziere. Trebuia pregătită o statuie din lut, a regelui, care urma să fie îmbrăcată în ţinuta regală şi aşezată în sicriu, unde avea să rămână pe toată durata slujbei, ţinând globul crucifer şi sceptrul în mâini. Caleaşca ce ducea sicriul trebuia acoperită în pânză neagră, cu fir aurit; iar toţi acei nobili care locuiau departe de Curte trebuiau să aibă timp să ajungă la ceremonie.

Funeraliile urmau să fie grandioase. Regele lăsase bani ca să fie aruncaţi mulţimii, pentru sufletul lui, pentru pacea sa eternă. Devenise foarte neliniştit în ultimele sale zile de viaţă, când îşi dăduse seama că nu mai avea timp să facă toate acele schimbări pe care şi le propusese.

Noul rege plecase deja de la Richmond spre Palatul Turnului. Ceea ce era bine, căci cu greu îşi ascundea entuziasmul. Tatăl său murise! Fusese un tată bun, dar atât de aspru! Şi nu-l tratase pe fiul lui ca pe un copil până la sfârşit?

„Libertate!" se gândea Henric al VIII-lea, visând la viitorul lui.

Iar Maria, în timp ce se ruga pentru sufletul tatălui ei, nu-şi putea opri gândurile să-i zboare la schimbarea pe care avea s-o aducă acest eveniment în vieţile lor.

*

Urmă un ceremonial impresionant când cortegiul funerar străbătu cetatea de scaun. La podul Londrei, îl întâmpinară primarul și proprietarii prăvăliilor din cetate, iar negustorii se amestecară cu ucenicii în mulțimea ce îl urmă până la Catedrala St. Paul.

După cum se obișnuia, morții erau amintiți doar după virtuți, nu și după cusururi. Așa că îi fură pomenite toate faptele bune ale domniei.

– Ne-a adus pace! spuneau oamenii.

Și totuși n-au strigat niciodată cu mai multă speranță și exaltare ca în primăvara aceea a anului 1509: „Regele a murit, trăiască regele!"

Îndurerată, contesa de Richmond stătea cu nepoții ei. Cu o mână o cuprinsese pe fată, dar ochii îi erau la băiat.

– A fost dorința tatălui vostru să continui să vă îndrum, Henric! explică ea. Dragul meu nepot, vei afla că misiunea ce te așteaptă nu este întotdeauna glorioasă. A fi rege presupune mai mult, nu doar să mergi călare pe străzi și să asculți uralele mulțimii.

– Știu prea bine! răspunse Henric, nu atât de încrezător pe cât și-ar fi dorit, întrucât bunica îi impunea încă teamă și respect.

– Așadar îți voi fi mereu prin preajmă să-ți dau sfaturi pe care, ținând cont de dorința tatălui tău, am încredere că le vei lua în considerare!

Henric îi luă mâna și i-o sărută. Apoi o asigură că nu va uita acest lucru.

Iar Maria, văzându-i sclipirea din ochi, știu că gândurile lui erau aiurea, departe, spre viitor. Își închipuia libertatea întinzându-se la picioarele lui – libertatea grozavă și ametitoare! Avea optsprezece ani și era regele Angliei. În momentul acela era mult prea cuprins de beția vieții ca să se mai gândească la altceva.

„Oh, va fi minunat, de acum că el este rege!"gândi Maria. În Anglia va fi veselie, așa cum trebuia să fie, și întreaga țară îl va îndrăgi pe rege.

O spaimă rece ca gheața i se strecură în suflet. „Și eu unde voi fi? Cât mai pot spera să rămân în Anglia? Oare uit cumva că, dincolo de ape, mă așteaptă un mire? Dar nu... nu încă."

La urma urmelor, făcea parte din neamul Tudorilor, aşa că firea ei o îndemnă să savureze clipa.

Doliul după regele Henric al VII-lea nu putea ţine prea mult când un tânăr chipeş aştepta să fie încoronat.

Speranţa înflorise atât la Londra, cât şi în întreaga ţară. Se aşteptau să fie veselie cum nu mai fusese niciodată până atunci; apuseseră zilele dărilor mari. Noul rege îşi arătase intenţiile aruncându-i în Turn pe Empson şi Dudley – detestaţii cămătari. Şi proclamase ca mulţimea de datornici faţă de Curte să fie iertaţi. Lăsase clar impresia că voia ca vechile zile de îngrijorare să fie uitate, iar epoca veseliei să înceapă de îndată.

Călărea pe străzi, mândru, adesea însoţit de prinţesa de Castilia; el atât de chipeş, iar ea aşa de drăgălaşă, iar lumea strânsă să-i vadă pe aceşti tineri fermecători aclama până răguşea.

Mai era cineva care călărea împreună cu regele, căci acesta hotărâse până la urmă să se însoare cu văduva fratelui lui, iar poporul o simpatiza, întrucât Caterina era cunoscută ca blajină şi serioasă din fire; faptul că era cu câţiva ani mai în vârstă decât soţul ei părea să fie de asemenea favorabil. Ea îl va tempera, spunea poporul, ştiut fiind că el era voios şi peste măsură de vesel, binecuvântat fie-i numele! Îi va prinde bine să aibă o nevastă serioasă.

Aşa încât zilele de doliu se încheiară repede, căci poporul nu mai putea jeli când era pe cale să-şi vadă regele şi regina încoronaţi.

Pe unsprezece iunie – la mai puţin de două luni de la moartea tatălui său – Henric s-a căsătorit cu Caterina, iar încoronarea cuplului regal s-a stabilit pentru a douăzeci şi patra zi din aceeaşi lună.

Maria, care pe atunci era la trei luni după aniversarea celor treisprezece ani, trebuia evident să joace un rol de seamă în ceremoniile cu pricina.

Ce bucurie o cuprinse când trebui să străbată călare, în procesiune, drumul de la Turn spre Westminster, să-l vadă pe arhiepiscopul Warham cum îl unge cu mir pe iubitul ei frate!

Cu faţa strălucindu-i de încântare, Henric arăta minunat în mantia lui de catifea stacojie, tivită cu blană albă de hermină, ce-i cădea de pe umerii laţi. Sub ea i se vedea haina brodată cu fir

auriu și părea și mai masiv ca de obicei pentru că sclipea acoperit cu diamante, smaralde și rubine. Și Caterina era frumoasă, în rochia ei din satin alb, cu părul superb despletit pe umeri.

– Ați mai văzut vreodată pe cineva așa de chipeș ca regele? întrebă Maria.

Abia apoi văzu cine îi stătea alături. Purtând veșminte scumpe, în cinstea acelei ocazii, bărbatul era și el nespus de chipeș.

– Niciodată! murmură Charles Brandon zâmbind, cu privirea în jos spre ea.

Fata îl studie visătoare și și-l închipui în catifea stacojie și hermină, apoi își zise în sinea ei: „Mai este cineva asemeni regelui, iar acela e Charles Brandon!"

Și dintr-odată se simți foarte fericită să fie într-o lume ce-i includea pe cei doi.

O festivitate de încoronare trebuia sărbătorită ca la carte, iar Henric își asigură supușii că, deși trebuia să țină doliu după tatăl lui, nu-i va lipsi de toate distracțiile cuvenite. Trebuiau să privească înainte, și nu înapoi; iar carele alegorice luminoase pe care le vor vedea defilând ar trebui interpretate ca simboluri ale viitorului.

La banchete, Maria se trezi așezată lângă fratele ei și soția acestuia; iar acolo unde era Henric, se afla și bunul lui prieten, Charles Brandon. În timpul dansurilor ce urmară festinului, Maria făcu deseori pereche cu acesta și nu-i plăcea câtuși de puțin când nu-i era alături; lucru pe care era sigură că el îl știa și atunci se străduia să rămână lângă ea.

Când era singură cu doamnele de companie, făcea tot posibilul să-i aducă numele în discuție, căci cel mai bun lucru, în afară de timpul petrecut în preajma lui, era să vorbească despre el.

– Charles Brandon, zise una dintre femei, ei bine, este un bărbat de evitat!

– De ce? se interesă Maria.

– Milady, pentru că este unul dintre cei mai mari crai de la Curte!

– Nu încape îndoială că-i foarte curtat.

– Fără doar și poate! E atât de chipeș! Și ce ochi alunecoși are! Am auzit că ar avea secrete de care ar prefera să nu se audă la Curte.

– Mereu se va cleveti pe seama celor frumoşi!

Femeia ridică din sprâncene şi o privi cu subînţeles. Maria pricepu numaidecât că trebuia să-şi ţină gura, altfel în scurt timp toată Curtea va vui că domnişoara Maria, care nu mai era o copilă, îi arată un interes prea mare lui Charles Brandon.

Când dansă următoarea dată cu Charles, îl întrebă:

– E adevărat că eşti un mare crai?

Bărbatul râse şi atunci pufni şi ea în râs împreună cu el, pentru că se simţea mereu atât de fericită în preajma lui, încât totul putea fi luat în derâdere.

– Domnişoară, nu mi-am propus niciodată să duc o viaţă de călugăr, deşi călugării, după spusele unora, s-ar părea că nu sunt chiar aşa cum îi credem noi.

– Iar dacă bârfele şi clevetelile îi pot atinge şi pe ei, zise ea, atunci ce uşor ar fi să ponegreşti pe cineva aşa de... de...

Bărbatul se opri în toiul dansului, doar pentru câteva clipe, dar Mariei i se păru o veşnicie, căci în momentul acela înţelese. Îşi trădase sentimentele, nu doar în faţa lui, ci şi faţă de ea. O cuprinse un entuziasm năvalnic, urmat imediat de o teribilă frustrare, pentru că nu putea face ca acel cineva după care tânjea să fie al ei.

Îl iubea pe Charles Brandon. Îl iubea mai mult ca orice pe lume şi nu putea fi pe deplin fericită decât în preajma lui, însă, peste ape, un băiat cu ochi somnoroşi, moştenitorul unor ţinuturi imense, aştepta să mai crească pentru a o chema să-i fie mireasă.

Dându-şi seama că avea o datorie de împlinit, fata înţelese tragedia ce se abătea asupra atâtor prinţi şi prinţese, şi ştiu că acum trăia şi ea aceeaşi nefericire.

Margaret Beaufort, contesă de Richmond şi Derby, se simţea foarte obosită, căci festivităţile de încoronare veniseră imediat după înmormântare, iar din momentul în care văzuse chipul fiului ei mort, ştiu că pentru ea viaţa îşi pierduse orice însemnătate.

Preaiubitul ei fiu murise; ce rost avea să mai trăiască? Pentru copii? El îi ceruse să aibă grijă de ei, dar aceştia nu ascultau de nimeni. Ştiuse de mult că aşa va fi. Nici unul dintre ei nu semăna cu tatăl lor în ceea ce priveşte simţul răspunderii, şi aveau să crească de capul lor, indiferent ce sfat le-ar fi dat bunica.

Trăise timp de şaizeci şi şase de ani, ceea ce nu era puţin; şi pentru că avea doar paisprezece ani când îl născuse pe dragul

ei fiu, putuse să aibă un rol important la toate adunările și consiliile lui de coroană; diferența de vârstă dintre ei era mică, iar Henric păruse dintotdeauna matur pentru anii lui.

Acum contesa putea spune: „Doamne, sunt gata! Fă ca roaba ta să doarmă în pace!" Privea în urmă la o viață plină de pioșenie. Universitățile din Oxford și Cambridge o să țină minte generozitatea ei cât timp vor dăinui; și nu erau singurele beneficii ale faptelor ei nobile.

Merse să se întindă în pat înainte ca festivitățile de după încoronare să se încheie și când muri în pace, punând astfel capăt sărbătorii, John Fisher, episcop de Rochester, proclamă: „Toată Anglia deplânge moartea ei!"; și era adevărat, căci vestea fu primită cu jale pe tot cuprinsul ținutului.

Bătrânul rege și mama lui muriseră! Era, fără doar și poate, începutul unei noi epoci.

Poate că noul rege nu era chiar așa de împietrit de durere cum voia să pară. Poate simțea că, de fapt, i se rupseseră ultimele legături care-l încătușau. Nu mai era păzit. Se putea bucura de o libertate absolută, după care tânjise întotdeauna.

Iar tânăra prințesă? Ea plânse după bunică, dar bătrâna doamnă reprezenta un personaj din trecut, iar într-un moment așa încărcat de entuziasm și de emoție, Maria nu putea decât să privească spre viitor și să se întrebe dacă nu exista cumva posibilitatea, atunci când cineva își punea ceva în gând cu toată hotărârea, să înfrunte toată Curte și întreaga lume ca să-și îndeplinească vrerea.

Nu putea să sufere prea mult după pierderea unei femei care-și trăise din plin viața, când a ei abia se contura.

În inima și mintea ei nu mai era loc pentru alte gânduri și sentimente.

Iubea cu toată forța unei firi pasionale. Degeaba își spunea în sinea ei că nu avea încă paisprezece ani. Bunica ei născuse la vârsta aceea. Era și ea femeie de-acum, înțelegând trăirile unei femei; și pentru că mereu i se făcuse pe plac, nu credea că va da greș în a-și împlini dorința.

Charles Brandon era bărbatul pe care și-l alesese ca soț. Nu-i păsa deloc de ceremoniile unde i se alesese drept partener un băiețel pe care nici nu-l cunoștea.

„Trebuie să mă mărit cu Charles", își spunea în gând. „Și am s-o fac!", adăuga.

ASCENSIUNEA LUI CHARLES

Charles Brandon era conştient de efectul pe care-l avea asupra tinerei prinţese. Era amuzat şi flatat deopotrivă pentru că ea era o făptură încântătoare, iar el – care se mândrea cu ştiinţa pe care o deţinea în astfel de chestiuni – ar fi fost gata să jure că fata avea să devină în cel mai scurt timp posibil nu numai una dintre cele mai frumoase femei de la Curte, ci şi una dintre cele mai pasionale.

Prin urmare, îi plăcea să facă obiectul adoraţiei copilei.

Dacă ar fi fost vorba despre altcineva, el ar fi fost nerăbdător să-şi folosească avantajul; însă ca soră a regelui, trebuia tratată cu prudenţă; de dragul regelui, sau mai degrabă al lui, dacă era să fie sincer.

Charles Brandon îl ştia bine pe Henric, de ani buni erau camarazi; regele ţinea mult la sora lui, ceea ce făcea din orice apropiere de ea o îndeletnicire periculoasă pentru oricine. Henric era mare amator de senzaţii, la fel ca şi amicii lui, nu rata un flirt ici-colo; abia începea să descopere pe deplin plăcerile pe care i le puteau da femeile, iar dacă Brandon nu se înşela cumva, avea să devină treptat din ce în ce mai dornic să se bucure de ele. Însă îşi dăduse seama că trebuia să păstreze o anumită prudenţă când avea de tratat cu regele; şi ştiind cât de mult ţinea Henric la Maria, era evident că el, Brandon, trebuia să fie extrem de grijuliu în orice situaţie care o implica pe ea.

Ce păcat! Se gândea în permanenţă la ea, şi, curios lucru, devenea critic la adresa amantelor lui. Nu erau îndeajuns de proaspete şi de tinere. Firește! Cum ar fi putut spera ele să întreacă o fecioară de care el ştia că are paisprezece ani? Iar ea era profund îndrăgostită de el, asemeni tuturor celorlalte femei, însă Charles trebuia să păstreze distanţa, amintindu-şi mereu cine era ea; trebuia să reziste ispitei.

„Dacă nu ar fi logodită cu tânărul Carol, oare ar fi cu putinţă...?

O, nu, prietenia pe care regele i-o arăta îi dădea idei necugetate!" Fusese foarte norocos până acum; de el depindea să rămână la fel.

Aşa încât, în timpul săptămânilor ce urmară, Charles Brandon se gândi adesea la momentele din trecut şi văzu cum norocul îi

surâsese, aducându-l acolo unde era și înțelegând că nu trebuia să-și rișteîn nici un chip fericirea.

Însă ce primejdie era să caute compania acestei copile fermecătoare? O atingere de mână, o privire cu subînțeles puteau însemna atât de mult; chiar și un aventurier ca el nu putea decât să fie impresionat de dragostea unei tinere fete.

Cu firea ei impetuoasă, Maria se îndrăgostea din ce în ce mai tare de Charles Brandon, iar el, în felul lui (deși nu la fel de natural ca ea, căci își făcea unele calcule și avea rezerve), o urma.

Charles își amintea prima zi când venise la Curte. Era într-adevăr foarte tânăr, dar nu atât de tânăr încât să nu înțeleagă ce mare onoare i se făcea. Mama lui îi spusese adesea povestea de la Bosworth Field.

– Tatăl tău a fost stegarul lui Henric de Richmond și i-a rămas credincios, împărtășind cu el exilul în Bretania.

Copil fiind, lui Charles i se păruse o poveste minunată și nu se mai sătura s-o asculte. Pe când i-o spunea mama lui, vedea cu ochii minții cum Henric Tudor se îmbarca la Harfleur și ajungea la Milford Haven cu numai două mii de oameni.

– Dar tata era printre ei, spunea întotdeauna Charles când ajungea aici.

– Însă când a debarcat, galezii s-au aliat cu asupritorul lui, pentru că și acesta era galez la origine.

– Dar tata era portdrapelul lui, striga micul Charles. Spune cum s-a avântat în luptă ținând steagul sus!

Iar ea îi povestea cum Richard al III-lea l-a înfruntat în luptă și cum bravul stegar a căzut doborât de acel rege.

– Așadar noi o să-i susținem mereu pe Tudori, spusese Charles. Pentru că Richard Uzurpatorul l-a ucis pe tatăl meu!

Iar când Henric, conte de Richmond, a devenit Henric al VII-lea al Angliei, nu a uitat de familia curajosului stegar.

Sunt anumite întâmplări care pot schimba viața unui om și nu vor fi nicicând date uitării. Pentru Charles, prima dintre acestea fu ziua când sosise mesagerul regelui.

„Ai au fiu", scria. „Dacă vrei să-l trimiți la Curte, i se va găsi un loc!"

Ce bucurie a fost în familia lui când a venit solia!

– Asta e marea ta şansă! i s-a spus. De tine depinde să te foloseşti de ea!

La el acasă, Charles era privit ca un personaj important; se făcuse chipeş din cale-afară; era voinic şi se înălţase deja destul de mult pentru vârsta lui. Doicele şi servitorii remarcau la adresa lui: „Uite unul care ştie ce vrea de la viaţă şi cum să izbutească!"

Se pregătise pentru turniruri şi scrimă şi excela în aceste sporturi; îi plăceau de asemenea luptele şi săritura cu prăjina. Părea să n-aibă adversar pe măsură. E drept, latina, greaca şi literatura nu prea îi erau pe plac; greu prindea câte ceva, detestând fiecare moment pe care nu-l petrecea în aer liber.

Îşi amintea clar noaptea dinainte de a pleca la Curte, cum a îngenuncheat alături de mama lui în faţa duhovnicului lor şi s-au rugat pentru viitorul lui, cerând să fie curajos şi umil, să-i slujească mereu pe Dumnezeu şi pe rege. Gândurile au început apoi să-i hoinărească, închipuindu-şi ce va spune regele când va sta faţă în faţă cu Charles Brandon.

A suferit puţin când, ajungând la Curte, nu l-a văzut pe rege vreme de câteva săptămâni, iar apoi doar în treacăt; la vremea aceea i se părea cu neputinţă ca Charles Brandon să fie la Curte, iar regele să pară că nu ştie şi nici nu-i pasă.

Dar în curând şi-a găsit locul pe domeniul tânărului duce de York şi n-a durat mult până când şi-a făcut simţită prezenţa acolo. Era bucuros că intrase în suita fratelui mai mic, deşi ar fi fost o onoare mai mare să se fi aflat pe domeniul prinţului de Wales. Arthur n-avea să-i fie niciodată prieten aşa cum îi era Henric, pentru că el şi Henric erau leiţi. Henric era cu vreo şase ani mai tânăr ca el, dar între ei s-a născut imediat o prietenie sinceră. Charles Brandon a fost ales ca partener de scrimă al prinţului, iar când exersau amândoi cu arcul sau săritura cu prăjina, Charles îl învingea mereu.

– Sunt mai mare ca tine de statură şi de vârstă, sublinie Charles, e firesc să te înving!

Henric miji ochii şi i-o întoarse:

– Nu e niciodată firesc ca un slujbaş de rând să-l învingă pe prinţ!

Charles era tânăr, dar şiret. Din acel moment l-a lăsat pe Henric să-l învingă din când în când, dar nu de fiecare dată; nu voia ca prinţul să intre la bănuieli, iar victoria ocazională

îl încânta mai mult decât dacă ar fi câștigat mereu. Charles devenea un diplomat. A hotărât că prințul va trebui să câștige din ce în ce mai des pe măsură ce trecea timpul, pentru că astfel va vrea mereu să se joace cu prietenul lui, Charles Brandon.

Zeița Fortuna îl iubea, știa asta! Fiind mai mare cu câțiva ani decât prințul, era mai înțelept și mai puternic ca acesta la începutul prieteniei lor. Au crescut alături, unul lângă celălalt, până când prințul s-a înălțat cât el – ca doi uriași blonzi, de aceeași statură și asemănători ca înfățișare, amândoi rumeni în obraji, amândoi cu o tendință spre corpolență, doi sportivi, așa de potriviți ca tovarăși că Charles nu trebuia decât să facă astfel încât Henric să pară cu un dram mai îndemânatic în jocurile lor, dar numai cu un dram, astfel încât el să-i poată fi cel mai demn dintre oponenți; nu trebuia decât să se aplece un pic în față cât să-i dea prințului acei doi centrimetri în avantaj; nu trebuia decât să-l mulțumească pe prinț și astfel soarta îi era asigurată. Era într-adevăr binecuvântat, pentru că atunci când prințul de Wales a murit, Charles era prietenul devotat al noului deținător al titlului important de viitor rege.

Nu-i de mirare că viața i se părea o aventură frumoasă.

Își aminti ceremonia logodnei sale cu Anne Browne. Se simțise atras de Anne din clipa când o văzuse și, fiind un tânăr precoce, tânjea să fie însurat, dar Anne era încă prea tânără. Îi fugi gândul la cum îi stătuse ea alături în timpul logodnei, o fată delicată, cu părul lung răsfirat pe umeri, ochii sfioși – pe jumătate speriați, pe jumătate dornici, gândi el; cum s-a uitat la băiatul frumos de lângă ea, trădându-și emoțiile. Se credea cea mai norocoasă fată din lume să fie promisă spre căsătorie lui Charles Brandon.

Nu era un mariaj nemaipomenit, căci tatăl lui Anne, sir Anthony Browne, era doar locotenent de Calais, însă neamul Brandon nu știuse la vremea aceea cum prietenia lui Charles cu moștenitorul tronului îi va schimba norocul mai departe.

Revenit la Curte, a continuat să fie cel mai apropiat tovarăș al prințului de Wales. Uneori, când el și Henric plecau la vânătoare, se desprindeau de grup, își priponeau caii și, întinși pe iarbă, vorbeau despre viitor.

– Când voi fi rege, spunea Henric, primul lucru pe care trebuie să-l fac va fi să cuceresc Franța.

– Îți voi fi alături! răspundea Charles.

– Vom merge împreună. Nu ne va sta nimic în cale. Vei fi un soldat destoinic, Charles!

– La dreapta Înălțimii Tale!

– Da! se învoia bucuros Henric. Vei sta la dreapta mea!

– Ca stegar... așa cum tatăl meu a fost pentru al tău.

Lui Henric i-a plăcut ideea, căci avea o înclinație spre sentimentalisme.

După care vorbeau despre balurile pe care aveau să le dea când se vor întoarce victorioși în Anglia.

– Cu femei frumoase care să ne aștepte! murmura Henric, iar ochii îi scăpărau.

– Cea mai frumoasă din Anglia pentru Maiestatea Ta, iar următoarea pentru mine!

Lui Henric îi plăcea ca Charles să-i descrie cu lux de amănunte balurile mascate și distracțiile, iar Charles se supunea pentru că imaginația lui era un pic mai aprinsă decât a stăpânului său, dar nu cu mult. De asta se înțelegeau așa de bine! Charles nu trebuia decât să-și amintească să fie cu un pas în urma stăpânului său și totul era bine.

Când i-a pomenit de logodna lui cu Anne Browne, Henric a fost puțin gelos, întrucât și el își dorea cu ardoare să fie însurat.

– Dar când mă voi căsători, va fi cu o prințesă, o moștenitoare a unui mare ținut!

Era adevărat, iar prin comparație, micuța Anne Browne, cu toată delicatețea și toți nurii ei, părea nedemnă de cel mai important prieten al prințului de Wales.

Încercă să și-o închipuie pe Anne la baluri și turniruri. Îi venea greu să și-o imagineze în veșminte țesute cu fir de aur și croite din catifea stacojie. O vedea limpede într-un conac liniștit de țară, la masa lui, în patul lui. Dar la Curte? Zadarnic!

Atunci i s-a năzărit lui că încântătoarea Anne Browne, cea care-i tulbura visele, nu era o soață demnă de Charles Brandon.

Pe Margaret Mortymer a cunoscut-o în casa bunicului său. Margaret era văduvă, o femeie coaptă, voluptuoasă, care-și detesta statutul. Ochii ei negri, ca niște cărbuni aprinși, erau

pregătiți să zăbovească asupra oricărui bărbat tânăr ce i se prezenta, și când au dat de Charles Brandon, dorința a cuprins-o numaidecât.

Bunicul lui trăia liniștit la țară, nu departe de Londra, unde Margaret își avea casa; cei doi tineri au petrecut mult timp împreună cât au stat sub acoperișul lui sir William Brandon.

Charles a descoperit că răposatul soț al lui Margaret era fratele bunicului său, prin urmare, exista o legătură de sânge între ei, iar Margaret însăși era rudă îndepărtată cu Anne Browne.

Margaret avea multe relații în societate, fiind fiica lui Neville, marchiz de Montacute și văduva lui sir John Mortymer, dar în primele săptămâni ale prieteniei lor, Charles n-a băgat de seamă decât farmecele ei fizice, ignorându-i cu desăvârșire statutul și familia.

Femeia era mai în vârstă ca el, o văduvă experimentată; și cu toate că nici el nu era virgin, află că era încă un novice în arta amorului.

Acele zile toride de vară au dăinuit în amintirea lui ca un vis pe care ar fi fost mai bine să-l dea uitării, dar din care nu credea că va scăpa vreodată.

Firea lui pasională fusese aţâţată într-atât încât era gata de orice faptă pentru a-și satisface poftele.

Nu știa cum, dar o asigura că va găsi mijloacele prin care va ajunge în patul ei.

– Dar ce se va întâmpla cu reputația mea? întrebă ea. Aici e ușor! Suntem amândoi oaspeți ai bunicului tău. Cum ai putea tu, un bărbat tânăr, să mă vizitezi? Cum ai putea rămâne peste noapte? Doar dacă ai fi soțul meu am putea fi fericiți.

El îi vorbi despre logodna lui cu Anne Browne, adăugând:

– De-aș fi liber, n-aș pregeta să mă însor cu tine! De ce nu ne-am întâlnit mai demult?

Margaret i-a oferit soluția: el trebuia să obțină o dispensă, ceea ce nu era neapărat dificil pentru că ea avea prieteni la locul potrivit, care ar putea aranja lucrurile în așa fel încât toată chestiunea să se rezolve rapid.

Margaret era o femeie puternică. Nu avea de gând să-l lase să-i scape. El se gândea din când în când la Anne, cu ochii ei sfioși și zâmbetul plin de adorație; știa că va fi rănită amarnic și nu voia s-o facă să sufere. Bănuia de la o vreme că, în felul lui,

era îndrăgostit de Anne, fecioara, cu mult mai mult decât ar fi putut fi vreodată de văduva focoasă, deşi dorinţa carnală era mai puternică pentru cea din urmă.

Ştia că Margaret i se potrivea; ştia că ea nu-i va îngădui niciodată s-o părăsească; aşadar, se consolă că fiica marchizului de Montacute era o parteneră mai bună decât cea a locotenentului de Calais.

Ochii blânzi ai lui Anne continuară să-l bântuie până când se căsători cu Margaret, dar în primele luni i se păru că traiul lui cu ea era tot ce-şi dorise, prin urmare, rareori se mai gândi la fata pe care o părăsise.

Însă nu putea sta la nesfârşit departe de Curte, iar prinţul îi porunci prietenului lui să se întoarcă. I se păru amuzant să revină ca bărbat însurat, să i se confeseze prinţului şi să se bucure de curiozitatea regală, avidă în privinţa vieţii sale cu o femeie.

Dar când reveni în braţele ei, parte din magie se pierduse, întrucât era greu ca cineva cu un asemenea apetit să poată rămâne un soţ fidel şi descoperise că erau fete la Curte care-i puteau oferi tot ceea ce-i oferea şi Margaret, fără a pretinde în schimb să le ia de nevastă. Începu să se întrebe dacă n-a acţionat cam pripit, mai ales când o revăzu pe Anne, care crescuse, dar părea la fel de delicată, asemenea unei narcise palide. Biata Anne! Ochii ei erau plini de tristeţe când i-a întâlnit privirea, dar nu şi de reproş.

Simţi oareşce remuşcări, de teamă ca fata să nu moară de inimă rănită.

I se destăinui încă o dată prinţului. Răspunsul lui Henric a fost vehement deoarece firea lui sentimentală fusese adânc tulburată de micuţa Anne Browne.

– Ar trebui să declari mariajul nul şi să te însori cu Anne, îşi sfătui el prietenul.

– Dar cum aşa?

– Cum? Dar se întâmplă, căsătoriile se mai şi anulează. De ce n-ar fi şi cazul tău? Dacă Anne moare de supărare, tu eşti ucigaşul ei!

Cu cât se gândea mai mult la Anne, cu atât Charles îşi dorea să se căsătorească mai repede cu ea şi să scape de Margaret. Se săturase pentru moment de femei senzuale şi pasionale; voia o fecioară neprihănită. Nu mai voia să fie instruit, era gata acum să fie el cel care le învaţă pe femei plăcerea.

„Anne, Anne, cum de am putut face asta?" se întreba în sinea lui. „M-am lăsat abătut de la drumul drept! Eram tânăr și prost"...

– Trebuie să existe moduri de a pune capăt acestei căsnicii, îi spuse Henric. Mereu există căi prin care se poate încheia o căsătorie care a devenit incomodă!

Charles, încântat de interesul regal și punându-și în cap să rezolve problema, constată că prințul avea dreptate. Existau întotdeauna metode. Primul bărbat al lui Margaret era fratele bunicului lui Charles. Cu siguranță asta îl situa în rândul rudelor ei de gradul doi sau trei, nu? Apoi mai era și faptul că Charles fusese logodit cu Anne Browne, care era înrudită și ea cu Margaret. Era convins că va reuși, cu puțin ajutor, să aranjeze în așa fel încât mariajul să fie declarat nul pe motiv de consangvinitate.

Și atunci mai căzu pe capul lui un noroc chior, așa cum părea să i se întâmple deseori de-a lungul vieții: Margaret își dădu seama că era la fel de sătulă de legătura lor ca și el. Voia un soț care să-i fie tot timpul alături, iar obligația lui Charles de a fi la Curte stătea în calea împlinirii dorințelor ei. Prin urmare, nu avea să se opună în nici un fel la anularea căsătoriei.

Odată eliberat de constrângeri, Charles o căută imediat pe prima lui dragoste și se grăbi să se însoare cu ea.

Și iată un alt fel de soție! Aici nu avea nimic de regretat! Anne era supusă și iubitoare, nu avea nici un fel de pretenții, era recunoscătoare pentru orice urmă de afecțiune pe care i-o oferea el, și rămase gravidă aproape imediat.

Asemeni stăpânului său regal, lui Charles îi plăceau copiii și gândul de a avea și el unul îl făcea nespus de fericit. Mai mult decât atât, Henric se interesa de copilul ce urma a se naște și devenea tot mai nerăbdător să se căsătorească și să aibă și el copii. Uneori, Charles se temea ca invidia stăpânului să nu se întoarcă într-un fel împotriva lui, dar acest lucru nu se întâmplă. Iar când se născu fiica lui Charles – pe care o botezară Anne, după maică-sa – Henric trimise cel mai scump dar pe care și-l permisese. Darul în sine nu era ieșit din comun, căci tatăl lui îl ținea din scurt, dar gestul le îngăduia lui Charles și Anne să se bucure că sunt în grațiile celui care avea să fie într-o bună zi rege.

Un timp, Charles a fost mulțumit; își împărțea traiul între Curte și casa lui, unde Anne și fetița îl așteptau mereu. Au existat câteva idile ușurele la Curte, cum era de așteptat, se consola în

sinea lui, fiindcă prin natura datoriei sale petrecea aşa de mult timp departe de patul conjugal. Căuta să-şi aline conştiinţa cu gândul că Anne l-ar fi înţeles, dacă ar fi ştiut.

După un timp, Anne rămase din nou însărcinată şi se născu micuţa Mary.

Henric urmărea cu vădit interes aventurile prietenului său căsătorit şi îşi blestema obligaţiile care nu-i îngăduiau să acţioneze la fel de liber ca Brandon.

Anne muri la scurt timp după naşterea Mariei; Charles o jeli, dar nu profund îndurerat. Începuse deja să-şi dorească să fi luat în căsătorie o femeie mai vioaie, căci viaţa alături de Anne devenise destul de plictisitoare. Charles ajunsese să creadă că viaţa tihnită nu era pentru el, care tânjea tot timpul după aventură. Ajuns în acest moment, chibzui iar în gând dacă era cumva favoritul zeiţei Fortuna, căci moartea prematură a lui Anne îl scutise de neplăcerea de a constata că făcuse o a doua greşeală.

Era acum iarăşi liber – ca văduv. Ce-i drept, avea două fetiţe, dar ţinea la ele şi nu-i puneau nici un fel de piedică. Erau bine îngrijite şi le vizita din când în când, vizitele lui fiind momentele cele mai importante din viaţa lor, pentru că micuţele îl adorau.

Viaţa luase un făgaş foarte plăcut. Bătrânul rege murise, iar prietenul lui ajunsese acum rege. Henric avea şi el o soţie şi nu mai era invidios pe Charles din această pricină. Prietenia lor nu şchiopăta în nici un fel. De fapt, se întărise! La toate turniruri le şi luptele organizate în cinstea încoronării, Charles Brandon a stat cel mai aproape de rege. Avea un rival în sir William Compton, dar nu era nimic nou în asta, deoarece Compton fusese un paj de-al lui Henric pe când era duce de York, întrucât băiatul fusese străjer al lui Henric al VII-lea. Compton îi semăna ca spirit, de asta Henric îi căuta tovărăşia, dar nu era ca Brandon; nu era nici la fel de înalt, nici de chipeş, nici la fel de îndemânatic la mânuit lancea. Compton fusese deseori ţinta glumelor lor răutăcioase.

„Haide, Compton, încearcă tu acum!" spunea Henric, iar el şi Charles îl urmăreau cu priviri uşor dispreţuitoare. Cu toate astea, Henric îl îndrăgea atât de mult încât Charles îşi punea uneori întrebarea dacă nu cumva prinţul avea tendinţa să fie mai afectuos faţă de un tovarăş cu mult sub nivelul lui, decât faţă de un altul care îi era egal.

Henric nu-și uita prietenii, iar cei care îi fuseseră apropiați prințului de Wales erau acum aproape de rege. L-a numit de îndată pe Compton prim valet de cameră și intendent al castelelor de Sudeley și de Gloucester. Dar existau onoruri egale și pentru Charles. Imediat după urcarea pe tron a lui Henric, acesta și-a numit prietenul scutier al armatei regale și șambelan al Principatului de Nord al Țării Galilor; mai târziu a devenit maestru de ceremonii al banchetelor regelui și i-a fost promis scaunul de mareșal al palatului regal.

Era evident că regele Henric al VIII-lea nu avea să-i păstreze în funcții pe bătrânii aceia posaci, numiți de tatăl lui; avea de gând să se înconjoare de oameni tineri și veseli. Așa încât Charles aștepta cu nerăbdare și încredere noi ranguri și un trai îndestulat la Curte.

Astfel curgea viața lui când își dădu seama că atrăsese atenția surorii mai mici a regelui.

Charles știa că trebuia să procedeze cu multă grijă. Era plăcut și distractiv să fie printre companionii prințului de Wales, dar să fie favoritul regelui era periculos. În zilele de început ale domniei, Henric era ca un uriaș necugetat care împărțea daruri și favoruri celor pe care îi prefera, însă erau mulți indivizi ambițioși gata de orice pentru a obține comorile pe care el le arunca așa de binevoitor. Și în ciuda bonomiei sale, furia aprigă se putea stârni într-o clipă îndărătul acelor ochi albaștri, veseli, preschimbând pe dată un surâs într-un rânjet amenințător.

Iar la fiecare bal și banchet, Charles era aruncat în brațele prințesei Maria. Ea aranja să se întâmple astfel de fiecare dată.

Prințesa nu prea moștenise prudența Tudorilor. Ea se trăgea din ramura Plantageneților din dinastia de York. Probabil că în felul acesta necugetat procedase și bunicul ei matern când își sfidase sfetnicii și se însurase cu frumoasa Elizabeth Woodville, ignorând avantajele politice de dragul iubirii.

Ea îi aprindea imaginația și simțurile; era sigur că dacă nu avea grijă, îl va duce la un asemenea dezastru, încât nici nu va mai avea cum să se apere. Își dădu seama că în toate relațiile lui amoroase cu femei, nu mai fusese niciodată la un pas de pericol ca acum. Știa că trebuia să-i evite compania. Dar cum să stea

deoparte unul de altul – curteanul favorit al regelui şi sora preferată –, când regele adora să-i aibă pe amândoi alături?

Ori de câte ori Henric plănuia vreo distracţie – şi în anii de început ai domniei, acest lucru se întâmpla mai tot timpul – striga după Brandon şi Maria. „Vreau să ţin un bal mascat!"

Şi se aşezau tustrei pe o bancă, şuşotind, cu Maria între ei, luându-i pe amândoi de braţ, într-un gest copilăros ce-l păcălea pe deplin pe fratele ei.

Charles înţelese cât de aproape era de primejdie când Henric îi convocă pe amândoi, împreună cu Compton, la el în dormitor.

Ochii lui Henric sclipeau de încântare.

– Avem veşti, prieteni! anunţă el. Şi vreau ca voi să le aflaţi primii! Speranţele mele sunt pe cale să se împlinească. Regina e grea!

Maria se năpusti în braţele lui, înlănţuindu-l cu mâinile pe după gât şi-l sărută. Henric o strânse la pieptul lui, având lacrimi în ochi.

– Scumpul meu, sunt atât de fericită pentru tine! zise Maria.

– Dumnezeu să te binecuvânteze, surioară! I-am spus Caterinei că tu ar trebui să fii prima care află – după noi.

Charles luă mâna regelui şi o sărută, apoi strigă:

– Dumnezeu să-l binecuvânteze pe prinţul de Wales!

– Maiestate! murmură Compton. Nu-i veste mai fericită pe care aş fi putut s-o aflu!

– Da, da! exclamă Henric. Astăzi este o zi fericită! Ştiţi cât tânjeam să am un fecior. Urmaşul meu... primul dintre ei! Şi avem de gând să facem o droaie de copii.

– E un semn bun! răspunse Maria. Aşa de curând de la cununie.

Henric o ciupi de obraz.

– Vorbeşti ca o bătrână acră. Ce ştii tu de treburile astea?

– Ce-am aflat la Curtea ta, frăţioare! murmură Maria, făcând o reverenţă.

Henric pufni în râs.

– Ia auzi-o pe soră-mea! Este o obrăznicătură şi nu se sfieşte să se poarte aşa cu regele!

– Fiindcă este sigură de iubirea regelui! răspunse Compton.

Ochii lui Henric îi trădau sentimentele duioase când o cuprinse pe sora lui cu un braţ.

– Așa-i! exclamă el. Și nu se înșală! O fi ea neobrăzată și cam fără ocolișuri, dar este sora mea și o iubesc nespus.

Maria se ridică în vârful picioarelor și îl sărută din nou.

– Vezi, zise Henric, își folosește farmecele asupra mea! Asta pentru că vrea să-mi ceară ceva foarte important, de care depinde viața ei! Ce este, surioară?

Maria își mută privirea de la Compton la Brandon, zăbovind preț de o clipă asupra acestuia din urmă.

– Nu voi abuza de generozitatea ta cerându-ți mici favoruri, replică ea. Când va fi să-ți cer ceva, va trebui să-mi faci un mare hatâr.

– Auzi la ea! strigă Henric încântat. Și ce credeți? Când îmi va cere să-i împlinesc o dorință, o voi face? Ei, Compton? Ei, Brandon?

– Fără doar și poate! răspunse Compton.

– Amicul nostru Charles tace, remarcă Henric. Nu e sigur.

– Sunt convins de asta, zise Charles, și anume: dacă va sta în puterea Maiestății Voastre, i-o veți îndeplini! Dar ea ar putea cere luna de pe cer, ceea ce nici măcar cel mai mărit rege nu i-ar putea da.

– Dacă aș vrea luna de pe cer, aș găsi mijloace s-o obțin! replică Maria.

– Vezi, sora mea nu este ca noi, muritorii! Henric se arăta obosit de conversație. De Lăsata Secului, îi vom primi pe trimișii străini și le voi oferi un banchet în Camera Parlamentului din Westminster; după care va fi un bal mascat. Vom dansa în fața reginei, în cinstea ei. Regina însă nu va dansa. Trebuie să ne gândim la starea ei. Când se va încheia banchetul, o să dispar, iar tu, Brandon și Compton vă veți face nevăzuți cu mine.

– Și eu? întrebă Maria.

– Desigur! Tu vei alege doamnele. Unii dintre noi ne vom costuma după tipic turcesc – dar nu toți. Edward Howard și Thomas Parr sunt buni dansatori; ei se vor deghiza în persani, iar alții vor îmbrăca portul rusesc. Emisarii, împreună cu Caterina și restul spectatorilor, vor crede că suntem călători veniți de peste mări și țări...

– Ah, strigă Maria, deci așa va fi! Fiți atenți, eu mă voi costuma în regină etiopiană. O să-mi acopăr fața cu văluri, se prea poate să-mi fac chipul mai întunecat... da, și voi purta o perucă brunetă!

– Perfect! exclamă regele. Nu o să te recunoască nimeni! Charles, cheamă-i pe Howard şi Parr! Şi pe Fitzwater! Şi stai să văd... Pe mai cine?

Maria nu-l mai asculta. Se uita la Charles, şi ochii albaştri ai acestuia îi amintiră de ochii albaştri ai fratelui ei. Se imagină deghizată în regină etiopiană; la dans, va insista să-l aibă ca partener pe unul dintre cei doi turci înalţi.

Charles îi împărtăşea entuziasmul.

Oare cât se mai puteau ascunde aşa, se întrebă el în gând.

În sală era cald; purtătorii de torţe, cu feţele cănite, astfel încât să treacă drept mauri, conduseră invitaţii în sala de bal, iar dansul începu. Printre ei, era un dansator care sălta mai sus decât toţi şi se remarca prin vigoarea cu care dănţuia, stârnind strigăte de uimire din partea celor care-l urmăreau.

Regina privea cu bunăvoinţă din jilţul ei. Când balul mascat se sfârşi, regina se arătă foarte mirată că turcul care dansase aşa de extravagant era chiar soţul ei, regele. Ce copilandru era! Atât de inocent! Ea, care purta rodul iubirii lor în pântece, îl iubea pe rege cu o tandreţe pe care el nu şi-o putea închipui.

Acum „străinii" se amestecau printre dansatori, iar regina din Etiopia îşi alesese drept partener un turc înalt.

– Vai, Charles, zise ea, eşti mult prea înalt pentru un turc, ştii? Şi la fel e şi Henric!

– Mă tem că da!

– N-aţi păcăli pe nimeni nici pentru o clipă! Toată lumea e fericită prefăcându-se că nu ştie cine sunteţi tu şi regele. Crezi că Henric are impresia că îi duce de nas?

– Asta vrea să creadă şi asta crede! Dacă n-ar fi aşa, balul mascat n-ar avea nici un sens.

– Eu sunt ca fratele meu, Charles! Şi eu cred ceea ce vreau! Degetele ei se înfipseră în carnea lui, iar durerea uşoară care îl străbătu îl făcu să se înfioare; Charles îşi dorea să fi fost mai dură. Fata continuă: Dar nu mi-aş risipi forţele prefăcându-mă la un bal mascat!

– Ai alege subiecte mai serioase?

– Charles, îţi spun drept: nu cred că voi merge vreodată în Flandra ca prinţesă de Castilia!

– Dar e un mariaj pe cinste!

– E un mariaj detestabil! Îl urăsc deja pe băiatul acela!

– S-a zis cândva că ții la el cu mult drag.

– Doamnele mele de companie îi puneau tabloul lângă patul meu, așa încât să fie primul lucru pe care-l văd când mă trezesc; îmi tot spuneau că sunt îndrăgostită de el și că abia aștept ziua când vom fi soț și soție.

– Și nu era așa?

– Charles, nu vorbi prostii! Cum să fie așa? Ce știam eu despre dragoste? Nu-l văzusem în viața mea pe băiat. I-ai văzut tabloul? Arată ca un idiot căruia îi curg balele din gură!

– Nu se poate, vorbim despre nepotul lui Maximilian și al lui Ferdinand!

– De ce nu? Maică-sa e nebună.

– Prințesă, aveți grijă! Lumea se întreabă ce vă provoacă riposta aceasta vehementă!

– Dar n-am motiv? Să fiu dată în căsătorie unui băiat mai tânăr ca mine... un băiat pe care știu că-l voi detesta! Dacă l-aș putea alege pe cel cu care aș vrea să mă mărit, ar fi un bărbat! Înalt, puternic, priceput în mânuirea lăncii! Mi-ar plăcea un englez sadea, Charles. Nu un străin idiot!

– Din păcate, prințesele trebuie să se supună unor căsătorii aranjate.

– Mai degrabă n-aș fi prințesă!

– Nu, ești mândră! Ești ca fratele tău. Te încântă rangul tău.

– E drept, dar sunt lucruri care mă încântă mai mult! Oh, am încheiat discuția pe subiectul ăsta. Știu ce vreau! Oare să-ți spun și ție?

– Nu, prințesa mea! N-ar fi înțelept!

– De când a devenit Charles Brandon atât de sobru?

– De când sentimentele lui au început să fie mai puternice acolo unde nu-i este îngăduit!

– Charles! Atunci ești o marionetă, o cârpă, să ți se spună: „Fă asta, fă aia?" Sau ești un bărbat cu voință proprie?

– Domnișoară, am să-ți cer permisiunea să plec de lângă dumneata.

– Charles, ești un laș!

– Da. Și dacă îți pasă cât de cât de mine, trebuie să înțelegi cât de nepotrivit este totul, căci n-ai cum să simți prietenie pentru un laș.

– Prietenie!

Distinse tremurul din vocea ei şi ştiu că nu mai avea mult şi o podideau lacrimile.

– Nu mai sunt un copil, Charles! reluă ea. Să fim măcar sinceri unul cu altul!

Bărbatul rămase tăcut şi ea începu să bată din picior.

– Hai să fim sinceri! repetă clar şi răspicat.

Charles o înşfăcă de încheietura mâinii şi o auzi cum icneşte de durere. În clipa aceea lui îi trecu prin cap că vor atrage atenţia invitaţilor şi atunci vor apărea primele zvonuri.

O trase mai aproape de el şi-i spuse aspru:

– Da, să fim sinceri! Îţi imaginezi că mă iubeşti.

– Îmi imaginez! şuieră ea disprețuitor. Nu-mi imaginez nimic. Ştiu! Şi dacă ai de gând să-mi spui că nu mă iubeşti, eşti un mincinos, Charles Brandon, nu doar un laş!

– Iar tu, o prinţesă din dinastia Tudorilor, te-ai găsit să iubeşti un mincinos şi un laş?

– Doar nu iubim o persoană pentru virtuţile ei. Ştiu că ai mai fost căsătorit... De două ori. Ştiu că ţi-ai alungat prima nevastă. Doară n-ar trebui să te iubesc pentru că ai fost soţul credincios al unei alte femei, nu-i aşa? Ce-mi pasă mie câte soţii ai avut sau câte amante? Ştiu doar atât, că într-o zi îţi voi porunci să le izgoneşti pe toate pentru că...

– Dragostea mea, murmură el tandru, atragi atenţia asupra noastră! Nu asta e calea.

– Nu, replică ea, nu asta e calea! Mi-ai spus „dragostea ta".

– Ai pus la îndoială că te iubesc?

– Nu, nu! O dragoste ca a mea nu poate rămâne neîmpărtăşită. Charles, ce ne facem? Cum să mă mărit cu băiatul acela? Ironia sorţii a vrut ca pe el să-l cheme tot ca pe tine, Carol, Charles. Ce vom face?

– Scumpa mea prinţesă, i se adresă el sobru, eşti sora regelui! Eşti logodită cu prinţul de Castilia. Căsătoria a fost aranjată şi nu poate fi desfăcută doar pentru că tu iubeşti un om simplu.

– Trebuie, Charles! Refuz să mă mărit cu el. O să mor dacă mă trimit de aici!

Bărbatul o strânse uşor de mână şi ea râse:

– Ce puternic eşti, Charles! Inelele îmi intră tăios în piele şi mă doare îngrozitor, dar prefer durerea din partea ta decât

toată blândețea din lume din partea altcuiva. Ce mă fac? Răspunde-mi! Ce pot face?

– În primul rând să nu spui nimic nimănui despre această pasiune nebună a ta!

– N-am spus nimănui, nici măcar lui Guildford, deși cred că ea bănuiește. Mă slujește de mult și mă cunoaște bine. Mi-a zis: „Mica mea prințesă s-a schimbat. Mai că-mi vine să cred c-ar fi îndrăgostită!" După care a pus la vedere tabloul cu Carol! Dar cred că a vrut să-mi amintească, să mă prevină. Oh, Charles, ce-aș vrea să fiu una dintre servitoare... oricare dintre slujnicele de la palat care e liberă, care are libertatea de a iubi și de a se mărita cu cine dorește, cele mai mari daruri din lume!

Bărbatul socoti în mintea lui că era încă o copilă, o copilă bătăioasă și pătimașă. Această dedicare a ei pe care o răsfrângea asupra lui era probabil trecătoare. Se prea poate ca în câteva săptămâni să facă o pasiune pentru un alt bărbat tânăr de la Curte, cineva mai mic decât el, căci el era cu zece ani mai în vârstă ca ea.

Gândul la vârsta ei fragedă îl liniști. Era destul de plăcut să se știe în grațiile surorii regelui. Se simțea în largul lui. Nimeni nu va lua în serios această pasiune și mai mult ca sigur nu putea fi învinuit de existența ei.

Dacă ar fi încercat s-o seducă, așa cum îl îndemna ea cu toată sinceritatea, ar fi fost în pericol. Henric nu punea preț pe virginitatea altor femei, dar cu siguranță o respecta pe cea a surorii lui.

Charles înțelese că era atras într-o situație primejdioasă – deși fascinantă, dar se considera suficient de înțelept ca să evite dezastrul.

Fata se lipi de el în timpul dansului.

– Charles, spune-mi, ce vom face?

– Vom aștepta! șopti el. Vom fi cu băgare de seamă! Să nu spui nimănui despre asta. Cine știe ce ne-a pregătit soarta?

Fata nu mai putea de bucurie. Își declaraseră iubirea unul față de altul. Iar acum i se părea că ar fi putut muta și munții din loc.

Se hotărâse deja în sinea ei: „Într-o zi, voi fi soția lui Charles Brandon!"

Când s-a născut fiul lui Henric, a fost și mai multă veselie. Băiatul a sosit pe lume în prima zi din ianuarie; era un copil firav

care a luptat vreme de câteva săptămâni, dar a murit înainte de a douăzeci şi doua zi a lunii următoare.

Aceasta a fost prima lovitură primită de Henric, primul avertisment că dorinţele, oricât de arzătoare, nu aveau să i se îndeplinească mereu. Regele căzu într-o melancolie profundă şi acest moment a marcat sfârşitul unei etape din viaţa lui. Îşi petrecuse primii doi ani de domnie ţinând baluri mascate, turniruri şi banchete; dar, odată cu moartea fiului său, starea de spirit i s-a schimbat. Nu va mai fi niciodată la fel de voios ca un copilandru şi cu inima senină ca altădată.

Voia să se implice în chestiuni mai serioase. Socrul lui, Ferdinand de Aragon, îl convinsese să i se alăture, împreună cu papa Iulius al II-lea şi cu veneţienii, împotriva Franţei; şi întrucât Henric vedea războiul ca pe un turnir mai mare şi mai plin de culoare, pe care, având în vedere tinereţea, bogăţiile şi forţa lui, n-avea cum să nu-l câştige, acceptă degrabă sfatul socrului lui şi făgădui să trimită trupe în Franţa.

Acum lui Henric îi stătea mintea numai la război. Ţinea sfat în permanenţă cu oamenii lui, şi când plănuia o campanie, se visa ca un erou atotcuceritor ce va supune într-o zi Franţa, readucând-o sub dominaţia coroanei engleze.

Era nerăbdător deoarece nu reuşea să strângă mai repede o armată şi să intre în luptă; crezuse că războiul se organiza la fel de repede ca un turnir. Miniştrii săi se străduiau din răsputeri să-l convingă că nu era aşa, şi cu timpul ajunse şi el să le dea dreptate.

Curtea era la Greenwich, iar regele era copleşit de gânduri de cucerire. Şi într-o zi, când se plimba cu câţiva dintre curtenii lui prin grădină, Maria îl văzu şi veni la el.

Fata le făcu semn curtenilor să-i lase singuri şi, întrucât Henric era mereu mai indulgent cu sora lui decât cu oricine altcineva, îi îndemnă să o asculte şi îi îngădui să-l ia de braţ.

– Ah, Henric, zise ea, ce plictisitoare e toată vorbăria asta despre război! Curtea nu mai e la fel de veselă ca odinioară.

– Probleme de stat, draga mea! răspunse el, cu un zâmbet îngăduitor. Fac parte din traiul unui rege, ştii doar!

– Dar de ce să mergi la război când poţi rămâne aici bucuros?

– Tu, ca fiică şi soră de regi, ar trebui să înţelegi! Nu o să am odihnă până nu voi fi încoronat la Reims.

– Îi urăști așa de mult pe francezi?

– Bineînțeles că-i urăsc pe dușmanii noștri. Iar acum am prieteni buni în Europa. Îi vom zdrobi pe francezi. Ai să vezi, surioară!

– Henric, e ceva ce îmi pricinuiește o mare întristare! Dacă ai vrea, mi-ai putea alina suferința.

– Întristare! Despre ce să fie vorba? Aveam impresia că viața ți-a oferit numai lucruri bune.

– Nu vreau să plec niciodată de lângă tine, Henric!

– Ei, hai, surioară dragă, astea-s vorbe copilărești!

– Ba nu! Sunt spusele unei femei, căci sunt femeie de acum, Henric!

– Zău așa?

– Henric, pentru că ții la mine, nu mă mai trata ca pe un copil. Am șaisprezece ani și te implor să nu mă trimiți la odiosul acela de Carol!

– Ce înseamnă asta?

– Știi foarte bine! Am fost logodită cu el împotriva voinței mele. Îți cer să anulezi mariajul.

– Surioară, te comporți prostește! Cum aș putea să rup logodna? Împăratul Maximilian este un prieten bun pentru Anglia. N-ar mai fi, te asigur, dacă i-aș spune: „Nu se mai oficiază nici o căsătorie între nepotul tău și sora mea... fiindcă ei, dintr-odată, nu-i mai place băiatul."

– Henric, e viața mea! Voi fi trimisă de acasă... într-un ținut necunoscut... ca să mă mărit cu acest băiat care arată ca un idiot..., iar maică-sa e nebună, știm! Și el la fel. Refuz să plec!

– Ascultă, surioară! Noi, cei de viță regală, nu ne putem alege mirii și miresele. Trebuie să ne amintim mereu datoria pe care o avem față de țară. Trebuie să fim curajoși și răbdători, iar la timpul cuvenit, ajungem să-i iubim pe cei aleși pentru noi, pentru că știm că asta ne este datoria.

– Tu te-ai căsătorit cu cine ai vrut!

– Kate este fiica unui rege și a unei regine. Dacă n-ar fi fost, n-aș fi putut să mă însor cu ea... oricât de mult mi-aș fi dorit! Și n-aș fi făcut-o, căci eu am știut dintotdeauna că principala datorie a unui prinț este să cugete mai întâi la binele țării.

– Henric, ceva trebuie să se întâmple! Nu mă pot duce la băiatul acela! Nu-i decât un băiețel... și-i mulțumesc lui Dumnezeu

pentru asta, altfel aş fi fost trimisă deja de acasă, cu cruzime, departe de tot ce iubesc! Acum nu are decât doisprezece ani. Când va face paisprezece, se va spune că este suficient de mare să aibă o soţie şi atunci... atunci... dacă tu nu mă salvezi...

– Mai sunt doi ani până atunci, surioară! Nu te mai gândi la asta! În doi ani vei înţelege mai mult decât acum. Vei fi împăcată cu soarta ta! Crede-mă, se mai pot întâmpla multe în doi ani. Într-o vreme, şi eu o respingeam pe Kate... după care, când am ajuns rege, m-am însurat cu ea.

Maria bătu nerăbdătoare din picior.

– Henric, nu mă mai trata ca pe un copil!

Bărbatul îi zâmbi la fel de îngăduitor ca de obicei, dar în vocea lui se strecură o notă mai aspră:

– Ia aminte cu cine vorbeşti, surioară!

– Henric, reluă ea vehement, e din pricină că nu vreau să plec niciodată din Anglia! Lasă-mă să mă mărit în Anglia! Greenwich... Richmond... fluviul acesta... regele meu... astea sunt lucrurile pe care le ador!

Henric o mângâie pe creştet.

– Îmi pare că sunt cam prea îngăduitor cu tine, surioară! Asta din dragostea mare pe care ţi-o port. Nici eu nu-mi doresc să ne laşi. Dar nu pot face nimic, cum n-am putut face nici pentru Margareta.

– De ea nici nu ţi-a păsat când a plecat!

– N-aş fi vrut să plece în Scoţia! Nu-i înghit pe scoţieni!

– Şi-i agreezi atunci pe flamanzi sau pe spanioli?

– Surioară, adu-ţi aminte că soţia mea este din Spania. Of, haide, zâmbeşte! Nu mai jeli pentru ziua de mâine, când azi ai atâtea lucruri pentru care să zâmbeşti. Să-ţi spun ceva! O să ţinem un bal mascat ca să ne mai treacă vremea. O să m-ajuţi cu pregătirile, da? Şi va fi în cinstea ta! Cum îţi pare? Se întoarse cu spatele la ea şi strigă: Brandon! Compton!

Şi abia când cei strigaţi veniră la ei, regele remarcă privirea pe care Maria i-o aruncă lui Charles Brandon. Era prea tânără ca să-şi ascundă sentimentele, iar Henric socoti că înţelegea acum de ce devenise brusc nerăbdătoare să evite mariajul cu Carol de Castilia.

Aşadar, îi picase cu tronc Brandon! Ei bine, Brandon era unul dintre cei mai chipeşi bărbaţi de la Curte... cel mai chipeş, după

el! Semănau amândoi așa de bine, încât atunci când purtau măști, la baluri, erau adesea confundați. Se distrau copios pe seama asemănării dintre ei.

A, da, înțelegea prea bine ce efect putea avea un bărbat ca Brandon asupra unei fete impresionabile!

Însă nu însemna nimic. Era o dragoste trecătoare! Li se întâmpla tinerelor fete din când în când.

Brandon era singur acum. N-ar fi rău să se preocupe de problema asta. O să-și aducă aminte s-o rezolve când va avea un răgaz. Între timp trebuia s-o binedispună pe Maria, fiindcă ținea prea mult la copilă și nu se îndura s-o vadă nefericită.

Va trebui să plece la un moment dat în Flandra sau Spania, dar nu sosise încă vremea aceea. Regele se străduia să țină seama că sora lui era doar o tânără, cu toate frământările specifice vârstei.

Și totuși, va trebui să facă ceva în legătură cu Brandon.

În anul acela, prietenia lui Henric cu Charles era mai strânsă ca niciodată, iar regele îl numi pe tovarășul lui paznic peste moșia regală și parcul Wanstead, apoi pădurar regal al domeniului New Forest. În loc de scutier al armatei regale, erau acum cavaleri de același rang și păreau de nedespărțit.

Într-o zi de iarnă, pe când se întorceau amândoi de la vânătoare, Henric îi spuse lui Charles:

– Mi-ar plăcea să-ți mai acord un titlu, Charles, și mă tot frământă asta de la o vreme.

– Maiestatea Voastră a fost deja foarte bună cu mine!...

– Îmi face plăcere să-mi onorez prietenii. Dar tu, care ești în compania regelui tău așa de des, ar trebui să ai un titlu! Mi s-a adus la cunoștință că Elizabeth Grey este unica moștenitoare a tatălui ei, John Grey, viconte de Lisle. Îți propun să iei fata sub tutela ta! După care depinde de tine, Charles; dacă o iei în căsătorie, vei prelua titlul. Viconte de Lisle! Ce zici?

– Sunt profund recunoscător Maiestății Voastre!

Henric îl bătu pe braț pe prietenul lui și-l îndemnă:

– Du-te! Ai permisiunea mea să vizitezi fata. Are mai multe să-ți ofere, Charles, nu doar un titlu. Există și o avere pe măsură. Haide, du-te, și să te întorci să-mi spui că ai devenit lordul Lisle! Mă întristează să te văd fără soție.

Charles mulţumi din nou regelui şi părăsi Curtea, întrebându-se în sinea lui dacă Henric era mai viclean decât îl crezuse el. Dar probabil că nu-i trebuise prea multă şiretenie. Maria, cu impetuozitatea ei pătimaşă, şi-ar fi putut trăda foarte uşor sentimentele. Fără îndoială se dăduse deja de gol faţă de principala doamnă de onoare din suita ei, lady Guildford, care-i fusese guvernantă încă de la naştere; oare lady Guildford considerase de datoria ei să-l înştiinţeze pe rege?

Dacă voia să demonstreze că nu e de vină pentru pasiunea prinţesei, atunci trebuia să se supună fără întârziere poruncii lui Henric. Dacă ar fi existat o şansă să spere la căsătoria cu Maria, s-ar fi zbătut din răsputeri să-şi împlinească visul, dar nu exista. Ei bine, socoti el în gând, chiar dacă n-ar fi fost logodită cu prinţul Carol, nu i s-ar fi permis să se mărite cu Charles Brandon, un om de rând, iar dacă Henric ar fi aflat că el a îndrăznit să ridice ochii atât de sus, cu siguranţă ar fi făcut ceva să-i reamintească unde-i era locul. Cine ştie, poate calea ce tocmai i se deschidea dinainte putea însemna sfârşitul carierei sale strălucite.

Ajunse acasă la Elizabeth Grey şi dădu peste un conac ce părea demn de o moştenitoare bogată. „Tot acest pământ ar fi al meu", îi trecu lui prin minte. „Casa aceasta, o avere, un titlu important. Sper să fie frumoasă fata!"

Aşteptă în holul lung, până când servitorii o anunţară de venirea lui, dar, tot plimbându-se înainte şi înapoi, se gândea la Maria, închipuindu-şi furia ei când va afla că s-a însurat. Murmură ca pentru sine:

– Maria, prinţesa mea, e zadarnic! Ne-ai fi trimis pe amândoi în Turn!

Şi ea i-ar răspunde: „Aş îndura de bunăvoie să fiu întemniţată în Turn, căci mai bine mor decât să mă mărit cu Carol!"

Maria era o fiinţă sălbatică, se împotrivise disciplinei pe care i-o impusese tatăl ei; rigoarea cu care Henric al VII-lea îşi crescuse copiii nu făcuse decât să le sporească setea de libertate. Acelaşi lucru era valabil pentru Henric şi cu siguranţă şi pentru Margareta. Erau încăpăţânaţi din fire; îşi spuneau că fac parte din neamul Tudorilor, dar nu moşteniseră nimic din prudenţa tatălui lor; erau Plantageneţi, fiecare dintre ei – aventurieri care cereau totul de la viaţă şi îşi puneau la bătaie în acest scop toată voinţa puternică.

Va trebui să-i explice că s-a căsătorit cu Elizabeth Grey din porunca regelui. Maria îl va disprețui și va înceta să-l mai iubească, și probabil că așa își vor găsi liniștea, și el, și ea.

În capul scării masive se stârni zarvă mare și Brandon auzi o voce pițigăiată și poruncitoare întrebând:

– Chiar trebuie să-l văd pe bărbatul acesta?

– Trebuie, domnișoară! Este porunca regelui!

Atunci coborî pe trepte, ridicându-și poalele rochiei într-un gest sfidător; își ținea fruntea ridicată, privind drept în față, pășind nobil ca o regină în palatul ei. Brandon era uimit pentru că fata nu părea să aibă mai mult de opt ani.

Rămase dinaintea lui și întinse o mână. Bărbatul se văzu nevoit să se aplece foarte mult de la înălțimea lui ca să-i sărute mâna, apoi o privi în față. Nu era o frumusețe, iar expresia ei în acel moment nu era deloc plăcută. La câțiva pași în urma ei se aflau guvernantele.

Charles se îndreptă de spate.

– Aș vrea să vorbesc cu lady Elizabeth în particular, zise el.

Pentru o clipă, pe chipul copilei se citi teama, apoi spuse:

– Prea bine! și rosti către slujnicele ei: Mă puteți aștepta în salonul de iarnă!

Era deopotrivă poruncitoare și temătoare, de parcă și-ar fi dat seama că era o fetiță foarte bogată, iar acele avuții puteau însemna putere pe de o parte și dezastru pe de alta. Lui Charles, care îndrăgea copiii, i se făcu puțin milă de ea.

Când rămaseră singuri, îi spuse:

– Știi că regele mi-a poruncit să vin aici?

– Știu, răspunse copila.

O luă de mână și o conduse spre un scaun ca să se așeze, după care își trase și el un scaun și se așeză în fața ei.

– Nu trebuie să-ți fie teamă de mine! o liniști el.

– Sper! replică ea.

– Atunci de ce te îngrijorează prezența mea?

– Pentru că știu de ce ai venit! Regele te-a ales să-mi fii soț.

– Și nu mă placi?

– Ești foarte bătrân, și eu nu vreau un soț!

– Mă crezi bătrân pentru că ești foarte tânără. Și tot pentru că ești foarte tânără, nu vrei un soț!

– Iar tu mă vrei de soție pentru că am o avere mare!

– Copila mea dragă, regele mi-a poruncit să vin aici. N-am căutat acest lucru, cum nici tu nu ţi l-ai dorit! Să spunem că suntem victimele împrejurărilor.

– Sunt fericită aici! Am multe persoane care au grijă de mine. Tatăl meu a murit, zise ea cu buzele tremurând. Dar sunt alţii care ţin la mine!

– Nu te întrista! Eşti mult prea mică pentru măritiş. N-ai să poţi avea un soţ preţ de încă cinci ani.

Fetiţa răsuflă uşurată şi pufni într-un râs zglobiu.

– Cinci ani! repetă ea, nevenindu-i să creadă. A, păi până atunci...!

– Voi fi bătrân de-a dreptul şi nu voi mai putea fi soţul nimănui! râse el. Nu-i chiar aşa, milady! Dar s-ar putea ca în cinci ani să ai o părere cu totul diferită despre mine.

Fata nu părea convinsă, dar categoric nu-l considera vreun căpcăun, cum se temuse că va fi.

– Regele m-a făcut tutorele tău, continuă el, iar ca tutore, trebuie să rămân aici o vreme, să m-asigur că eşti bine îngrijită. Este dorinţa regelui să fim de asemenea promişi unul altuia prin logodnă. Dar nu te speria! Te asigur că nu va fi decât o simplă ceremonie şi nu vom fi căsătoriţi până când nu ai cel puţin treisprezece ani, ceea ce va fi peste aproape cinci ani. Haide, arată-mi casa şi prezintă-mă servitorilor tăi! Îţi promit că, în câteva zile, vei vedea că îţi sunt prieten!

Fetiţa se ridică şi-şi aşeză nesigură palma în mâna lui, apoi spuse:

– Iar dacă atunci când vine vremea, nu vreau să mă mărit cu tine...

– Nu te voi obliga s-o faci!

Elizabeth Grey se înveseli pe dată, mai mult decât atunci când i se spusese că, din porunca regelui, devenea pupila lui Charles Brandon, pe care Henric i-l alesese de soţ.

Când află cât de mare era averea lui Elizabeth, Charles nu putu să nu se simtă recompensat. Fără îndoială, Henric avea o părere foarte bună despre el dacă îi oferise un asemenea trofeu. Era bucuros că fata era prea mică pentru căsătorie, având astfel timp s-o pregătească; şi cum nu o putea avea pe Maria, copila aceea i se părea o înlocuitoare excelentă.

Era o ființă nerecunoscătoare, a cărei încredere se câștiga greu, dar Brandon o compătimea sincer. Biata copilă! Să-și piardă tatăl și să se trezească brusc oferită unui străin, doar din pricina poziției sociale și a averii ei!

O să vadă că el nu era o brută. Dar cum s-o convingă de asta?

La câteva zile după sosirea lui, se petrecu o întâmplare care o făcu pe fată să-și schimbe părerea despre el.

Ea și Charles călăreau împreună prin împrejurimi, însoțiți de câțiva dintre slujitorii lor, când, la trecerea peste un râu, auziră niște strigăte și, oprindu-se, văzură un copilaș de trei-patru ani cum se zbătea în apă.

Primul care sări din șa fu Charles. Alergă în apă, prinse copilul și îl aduse la mal.

Ieși ud din cap până în picioare, dar copilul zăcea nemișcat, ca mort.

– Fetița nu-i moartă! țipă Charles. Trebuie s-o ducem în casă cât mai iute! Elizabeth, dă-mi pelerina ta ca s-o învelim! Hainele mele sunt leoarcă.

După ce înveli copila în pelerină, Charles urcă din nou în șa și, ținând-o în brațe, o duse la conac. Acolo, el și Elizabeth o îngrijiră pe micuță, care era speriată și avea frisoane, dar, în afară de asta, nu pățise nimic, și în câteva zile își reveni.

Când o întrebară ce s-a întâmplat, izbuti să le spună că era orfană de ambii părinți. Charles se interesă în sat, unde află că nu mai avea pe nimeni în afară de o mătușă, care nu o voia, având la rândul ei un copil mic de crescut. Era clar că femeia haină la suflet nu-i fu câtuși de puțin recunoscătoare lui Charles că-i salvase nepoata.

– Ce vom face cu ea? întrebă Elizabeth.

Charles râse.

– Doar nu ne-am străduit de pomană! Am venit aici ca să găsesc o pupilă. Se pare că am găsit două! Am de asemenea două fiice. O să trimit acest copil să fie crescut laolaltă cu ele!

Așadar, Elizabeth îi făcu rost de haine fetiței, iar aceasta se ținea după Charles ca o umbră, spre amuzamentul lui.

Elizabeth, mai rezervată ca temperament și neintrând în grațiile copilei la fel de repede cum o făcuse Charles, îi urmărea solemn de la distanță. Știa că pe Charles îl încânta nespus

afecțiunea pe care i-o purta fetița, datorată în mare parte faptului că îi salvase viața.

– Ești un om bun, remarcă Elizabeth, dar cred că și vanitos!

– Măcar am obținut puțină bunăvoință din partea ta! replică el, cu un hohot de râs.

Înainte să plece la Curte, o convinse să semneze un contract de căsătorie cu el, dându-i asigurări că actul se putea anula dacă, ajunsă la vârsta măritișului, se răzgândea.

Luă cu el fetița pe care o salvase și o lăsă cu fetele lui, unde avea să fie crescută ca propriul lui copil.

Nu era cu totul nemulțumit de călătoria întreprinsă. Acum că încheiase și contractul de căsătorie, știa că Henric îl va numi viconte de Lisle; va dobândi titlul în avans, și cinci ani de aici înainte nu mai trebuia să se gândească la nuntă.

Când reveni la Curte, Maria îi ceru să se întâlnească pe ascuns în grădina de la palatul Greenwich.

Furioasă, îl luă la rost de cum apăru:

– Deci, te-ai logodit cu Elizabeth Grey!

– La porunca regelui!

– Ți se pare nimerit ca unui bărbat să-i fie aleasă o soție? Gândeam că cineva care ține la onoarea lui alege de unul singur.

– Încă nu sunt căsătorit!

– Dar logodit, da!... De dragul banilor și al titlului ei, înțeleg.

– Pentru a-i face pe plac regelui! i-o întoarse el.

– Și când va avea loc nunta?

Charles o luă de umeri și o scuturâ ușor.

– Prințesa mea, sunt logodit cu o fată de opt ani! Vor trece cinci ani până mă voi putea căsători cu ea. Se pot întâmpla o groază de lucruri în cinci ani. Când am acceptat această înțelegere, am vrut să mă pun la adăpost.

Maria izbucni în râs, ridicându-și bărbia și privindu-l drept în ochi. El o sărută, iar pasiunea ei îl încântă și-l sperie deopotrivă.

– Tu ai o perioadă de grație de cinci ani! zise ea când îi dădu drumul. La mine sunt doi! Se pot întâmpla multe în cinci ani... chiar și în doi. Charles, sunt foarte hotărâtă!

– Scumpa mea, nu îngădui pasiunii tale să ne distrugă pe amândoi!

Fata îl îmbrățișă din nou.

– Ba nu, Charles! Nu voi face asta. Ci voi găsi o cale... Și la fel trebuie să faci și tu!

În sinea lui se întreba dacă nu ajunsese într-o situație și mai periculoasă de la logodna cu micuța Elizabeth Grey.

Regele era furios. Prima lui incursiune în Franța reprezentase un eșec lamentabil, iar englezii ajunseseră batjocura Europei. E drept că Henric nu traversase în persoană Canalul Mânecii, dar era necăjit că soldații lui îl dezamăgiseră, după cum spunea. Trupele lui, sub comanda marchizului de Dorset, acostaseră în Biscaya, de unde urmau să atace Franța, în timp ce Ferdinand ocupa Navarra. Însă Ferdinand se dovedise a fi un aliat perfid; promisese că va da Guyana engleză, regiunea aceea de sud-vest a Franței care ajunsese la Anglia prin căsătoria lui Henric al II-lea, și pe care actualul Henric era nerăbdător s-o redobândească. Însă Ferdinand nu avea nici o intenție să-i ajute pe englezi; tot ce-și dorea de la ei era ca aceștia să se ocupe de o parte a armatei franceze astfel încât el să scape de atenția lor și să-și urmărească propriul scop. Drept urmare, englezii au instalat tabăra la San Sebastian fără să fie înarmați și bând prea mult din vinul basc, pe care îl considerau un slab înlocuitor al berii tari engleze, s-au îmbolnăvit de dizenterie și, în pofida ordinelor lui Henric de a rămâne pe poziții, s-au răzvrătit și s-au întors în Anglia.

Lui Henric i se părea că nu mai era în grațiile Domnului. Își pierduse fiul, iar acum proprii lui supuși nu-l mai ascultau. Știa că Ferdinand era viclean, iar faptul că era și socrul lui făcea ca jignirea să fie și mai mare.

Exista o cale prin care și-ar fi putut recăpăta respectul de sine. Să meargă el însuși în Franța.

Astfel, în luna mai a aceluiași an, 1513, a hotărât să pornească o luptă împotriva Franței, cu el în fruntea oștilor.

Marele convoi se îndrepta spre Dover. O armată formată din paisprezece mii de soldați traversase deja Canalul și așteptau sosirea regelui, iar Henric se lansa acum în prima mare aventură a domniei sale.

Era hotărât ca acest prilej să fie unul glorios. Călărea în fruntea oștirii, purtând veșminte din brocart auriu, pantaloni brodați cu fir de aur, ciorapi stacojii, iar la gât un lanț de aur pe care avea

agățat ca pandantiv un fluier imens din aur, bătut cu pietre prețioase foarte scumpe. Din când în când, sufla din fluier.

Regina și doamnele ei de companie au condus alaiul până la Dover; printre însoțitori se afla și prințesa Maria, neliniștită deoarece Charles mergea la război, și cu toate că îi plăceau la nebunie ceremoniile somptuoase dinaintea plecării, nu putea să sufere gândul că cei doi bărbați pe care-i iubea atât de mult se îndreptau spre primejdie.

În noaptea dinaintea plecării pe mare, cei patru rămăseseră singuri. Henric cu soția lui, ea și Charles; Maria era geloasă pe cumnata ei, care era, ca și ea, speriată, dar totodată și foarte mulțumită, căci aștepta un copil, iar Henric se purta foarte afectuos cu ea și îi acorda o mare cinste, numind-o regentă în absența lui.

„Ce norocoasă-i Caterina!" se gândea Maria, neputându-și ascunde spaima și dragostea.

În seara aceea Maria se aruncă la picioarele fratelui ei, rugându-l:

– Henric, ai grijă, să nu te arunci în primejdie!

Henric râse zgomotos.

– Draga mea soră, mergem la război! Ce-ai vrea, să m-ascund după soldați?

– De ce trebuie să se întâmple acest război? întrebă Mary.

– Ei, haide, astea-s vorbe femeiești! Războaiele au existat dintotdeauna! Trebuie să supunem o țară. Îți făgăduiesc un lucru: când voi fi încoronat, te voi duce să vezi noile noastre domenii!

– Să aveți grijă unul de altul! murmură Maria, cu vocea sugrumată de emoție.

Apoi se întoarse cu fața spre fereastră, uitându-se în gol la mare.

Henric îl studia cu șiretenie pe Charles.

– Ei bine, lord Lisle, comentă el, accentuând titlul nobiliar, spre a le reaminti lui Charles și Mary cum îl dobândise acesta. Sora mea este nespus de îngrijorată pentru noi. Îmi pare că ne iubește mult!

Apoi îi zâmbi drăgăstos credincioasei lui neveste, care nu-i dădea nici un motiv de îngrijorare. Ea avea să conducă regatul lor cât avea să fie plecat, iar la întoarcere ar putea s-o găsească ținându-l în brațe pe fiul lor.

*

Henric era încântat de campania lui. Se alătură armatei lui la Thérouanne, unde o casă de lemn aștepta să-l adăpostească; și avea multe corturi la dispoziția lui, unele dintre ele lungi de treizeci și opt de metri. Părea cu neputință să participi la război în deplin confort, iar când împăratul Maximilian i se alătură, îmbrăcat sobru, în negru (fiindcă purta doliu după a doua lui soție), veni, zise el, ca un simplu soldat, în slujba lui Henric. Ceea ce îl încântă pe acesta și nu i se păru straniu că bătrânul războinic se punea într-o asemenea postură. Lipsit de experiență cum era, Henric se credea un zeu, după cum îi spuseseră cei din jurul lui de când se născuse. Prin urmare Maximilian, primind o sută de mii de coroane în avans pentru serviciile sale și ale mercenarilor săi, acceptă solda (oferită de Henric), ca un soldat oarecare. Henric nu știa pe atunci că împăratul voia capturarea orașelor înfrățite, Thérouanne și Tournay, pentru a înlesni negoțul Țărilor de Jos, și nici că acesta era pregătit să joace rolul supusului umil pentru a-l păcăli pe Henric.

Când orașele fură ocupate – o cucerire ușoară, deoarece francezii nu opuseseră rezistență –, iar Henric vru să intre triumfător în Paris, Maximilian îl convinse să meargă cu el la Lille și la curtea fiicei lui, ducesa de Savoia, unde îl putea cunoaște pe nepotul împăratului, Carol, care era logodit cu Maria, sora lui.

Henric era dezamăgit și bombănea către prietenii lui – Charles, Compton și Thomas Boleyn.

– Păi, mormăia el, am crezut că voi înainta spre Paris, dar se pare că împăratul nu ne sfătuiește așa!

Compton sugeră că francezii ar putea opune mai multă rezistență la Paris, față de celelalte două cetăți, orașe de graniță, și trebuia avut în vedere că se apropia toamna, iar împăratul îi prevenise de neplăcerile ținuturilor noroioase din Flandra.

Charles era copleșit de dorința de a-l vedea pe logodnicul Mariei și nu-și mai dorea să continue bătălia întrucât, spre deosebire de Henric, începuse să vadă că Maximilian nu era prietenul pe care regele îl credea a fi cu atâta sinceritate; și se părea că cei doi aventurieri vicleni, Maximilian și Ferdinand, se asemănau, iar planul lor era să se folosească de avuția lui Henric pentru a obține ce voiau.

Prin urmare, se alătură lui Compton, stăruind pe lângă Henric, ca să-l convingă.

– Aud, zise Henric, că lady Margareta este primitoare şi dornică de oaspeţi!

Chestiunea se hotărî. Deocamdată abandonau bătălia, urmând să se lase pradă plăcerilor Curţii de la Lille.

Tovărăşia era veselă. Sosiseră veşti din Anglia cum că scoţienii fuseseră înfrânţi la Flodden de armata engleză rămasă acasă, iar Iacob al IV-lea al Scoţiei fusese ucis.

Henric jubila chiar dacă Iacob îi devenise cumnat prin căsătoria cu sora lui, Margareta Tudor.

„N-am avut niciodată încredere în scoţian!" comenta el adesea. Şi nu-l deranja câtuşi de puţin să primească o confirmare a bănuielilor sale. Pentru că, de îndată ce el plecase, scoţienii începuseră să atace Anglia. Ei bine, îşi primiseră lecţia. Cuceriri peste hotare; cuceriri acasă; ce prilej mai bun pentru veselie?

Iar Margareta de Savoia hotărâse că va fi veselie din belşug.

Margareta, de două ori văduvă, era încă tânără; fiind devotată nepotului ei, prinţul Carol în vârstă de paisprezece ani, care îşi petrecuse mare parte din copilărie alături de ea, era dornică să afle ceva despre viitoarea mireasă a băiatului; şi oricum, îi era mereu pe plac să găsească motive pentru distracţii.

Când tatăl ei şi oaspeţii lui sosiră călare la palat, ea aştepta să-i întâmpine, zâmbind blajin, cu silueta ei cam rotunjoară, înveşmântată în catifea regală şi avându-l alături pe nepotul ei şi al împăratului, prinţul Carol.

Băiatul fu îmbrăţişat cu afecţiune de bunicul lui, apoi prezentat lui Henric. Charles Brandon, care stătea în spatele stăpânului său, se întreba în sinea lui dacă şi Henric se gândea la acelaşi lucru ca şi el: „Biata Maria, aşa de inteligentă şi de frumoasă, să fie dată unui asemenea nevolnic!"

Tabloul băiatului, pe care Maria ajunsese să-l urască, nu minţise; iar el nu se schimbase prea mult de când fusese pictat. Ochii îi erau bulbucaţi, fălcile late, gura i se închidea anevoie; şi avea părul bălai, subţire; în plus, ca să urmărească discuţia, părea că face mari eforturi.

Acesta era cel mai de seamă moştenitor de tron din Europa, băiatul care avea să dobândească teritoriile vaste ale bunicului

său Maximilian și ale bunicului său spaniol, Ferdinand! Fiul Juanei cea nebună!

Indignarea lui Brandon crescu la gândul căsătoriei Mariei.

Apoi bagă de seamă că gazda lor îi zâmbea.

– Lord Lisle, spuse ea cu o voce suavă, șoptită, îmi face deosebită plăcere să te primesc la Curtea mea!

El îi luă mâna și i-o sărută, apoi i se păru că ea stăruie lângă el ceva mai mult decât cerea eticheta.

În apartamentele oferite regelui, Charles, împreună cu Compton, Parr și Boleyn, asistau la toaleta acestuia.

– Doamna nu este lipsită de farmec! comentă Henric. Dar băiatul...! E peste putința mea de înțelegere cum de o fi Max atât de mulțumit de el!

– Pare a fi un netot, sire! zise Compton.

– Pare, omule? Este! Ai remarcat cum se bâlbâia?

– Îi poartă o mare afecțiune mătușii lui și un profund respect bunicului lui, adăugă Thomas Boleyn.

– Băiatului îi este teamă de viitorul lui, sunt convins! replică Henric. Se agață de fustele mătușii, vrând să rămână pe veci un țânc. Ah! V-ați gândit că Max nu va mai rezista mult? Îmbătrânește! Și Ferdinand îmbătrânește! Atunci băiatul acesta va fi unul dintre cei mai mari monarhi din Europa. Nici Ludovic nu mai e tânăr; am aflat că suferă de gută și de diverse boli. Asta o să-l scoată din discuție pe îngâmfatul de Delfin. Delfinul! Luați aminte ce vă spun: Francisc de Angoulême nu va urca niciodată pe tronul Franței. Vor fi doar doi regi importanți. Netotul și cu mine! Drept să vă spun, prieteni, asta îmi inspiră multă încântare!

– Înălțimea Voastră va face din el ce va pofti! susură Compton.

– Prin urmare, ziua de astăzi este una fericită, văzând acum cu ochii mei că flăcăul acela n-are minte nici cât o găină!

– Îmi pare rău pentru prințesa Maria! rosti cu glas tare Charles, dându-și seama prea târziu că ar fi trebuit să tacă.

Întrerupsese reveria plăcută a lui Henric aducându-i aminte de rugămințile fierbinți ale prințesei, și cum Henric ținea la Maria, încântarea lui față de idioțenia băiatului fu știrbită de amintirea că sora lui trebuia să se mărite cu acesta.

Se încruntă.

– Aceasta-i soarta prinţeselor, să se căsătorească din raţiuni de stat! După care scoase bărbia în faţă şi continuă pe un ton rece: Îmi pare rău, lord Lisle, că te preocupă prea mult această problemă!

Fusese un avertisment.

Margareta de Savoia fiind de două ori văduvă, nu era vreo fecioară sfioasă şi era încă destul de tânără să se gândească din când în când la o nouă căsătorie, deşi experienţele ei matrimoniale nu fuseseră tocmai liniştitoare. La numai trei ani fusese promisă lui Carol al VIII-lea şi trimisă la Amboise să fie crescută ca viitoare regină a Franţei. Dar pentru a lega Franţa de Bretania, mariajul fusese repudiat, iar Margareta trimisă înapoi la Maximilian, în vreme ce Carol o luase de soţie pe Ana de Bretania.

Mai târziu, ea se căsătorise cu Infantele Spaniei, pe care îl pierduse, împreună cu copilul lor, la scurt timp după nuntă. După care se măritase cu ducele de Savoia, unchiul celui care era acum Delfinul Franţei.

Căsătoriile ei păreau blestemate să aibă viaţă scurtă, căci şi ducele muri, iar ea ajunse din nou văduvă.

Dar în sinea ei se consola spunându-şi că într-o zi va găsi un soţ cu care să trăiască în linişte şi plăcere. „M-am măritat din raţiuni politice", chibzuia ea în gând; „de ce nu m-aş mărita şi ca să-mi fac pe plac?"

Când îi venise acest gând? Oare atunci când îl primise pe regele Angliei la Curtea ei şi descoperise că prietenul său era unul dintre cei mai chipeşi bărbaţi pe care îi văzuse vreodată? Înainte de venirea lui, fusese nerăbdătoare să-l întâlnească pentru că iscoada ei de la tabăra din Thérouanne, Philippe de Brégilles, îi pomenise în scris despre Charles Brandon. „Lordul Lisle", scrisese acesta, „este un bărbat care ar interesa-o pe Înălţimea Voastră, pentru că stă la dreapta regelui; este evident că Henric ascultă ce are de spus acesta".

Şi acum că venise la Curtea ei, i se păru că este cel mai interesant membru al adunării.

Nu-i fu greu să aranjeze să fie aşezată lângă el la masă sau la dans; intră în vorbă cu el pretinzând că voia să-l întrebe despre prinţesa Maria.

– Te întreb pe dumneata, lord Lisle, zise ea vecinului ei de la masă, în timp ce menestrelii cântau și se servea mâncarea, căci văd cât de mult ține regele la sora lui și cred că descrierea lui ar fi mai părtinitoare.

– Prințesa Maria trece drept cea mai frumoasă lady de la curtea engleză și chiar așa și este! răspunse Brandon.

– Atunci mă bucur! Dar ia spune-mi, este blândă și bună la suflet? L-ai văzut pe Carol al meu? El va fi blând și un pic mai sfios la început. Sper că prințesa va avea răbdare să-i descopere în timp calitățile deosebite, care nu sunt ghicite de toată lumea la prima vedere.

– Sunt sigur că prințesa va avea răbdare!

– Spune-mi, își dorește mult să vină la el?

Charles șovăi.

– E tânără... e nesigură. Îi place la ea acasă și-l adoră pe fratele ei!

– Biata copilă! Viața e așa de grea pentru altețele regale. Mi-aduc aminte de propria mea soartă!

– V-a făcut mai tolerantă?

– Încerc să fiu! Abia aștept ca băiatul să fie fericit! E un băiat bun și va fi un prinț minunat! Nu mă crezi? Lord Lisle, credeam că ești un om care vede dincolo de aparențe! Carol vorbește mai poticnit pentru că nu rostește nimic fără să gândească. Ai observat că atunci când spune ceva este demn de rostit? Să nu-l subestimezi, lord Lisle! Și ar trebui să-l previi și pe regele Angliei!

– Așa voi face, Înălțimea Voastră!

– Sunt convinsă! Povestește-mi despre Anglia! Ard de nerăbdare să aflu cum este Curtea. Am auzit că ar fi nemaipomenită de când a urcat regele pe tron!

Bărbatul îi povesti despre turniruri și banchete, în vreme ce ea asculta cu interes.

Și când el și cavalerii de onoare ai regelui se strânseră în noaptea aceea în dormitorul lui Henric, regele spuse:

– Ați observat că arhiducesa pare pe deplin cucerită de prietenul nostru, Charles Brandon?

Compton remarcase, drept care chicoti, pe când Henric izbucni în hohote de râs.

– Măi să fie, e un bărbat chipeș, Charles al nostru! Un pic altfel decât al lor. Doamna a observat, pot să jur! Ei bine, dragul

meu lord Lisle, ar fi o pereche pe cinste pentru tine dacă te-ai putea însura cu Margareta de Savoia!

– Maiestatea Voastră glumeşte! Doamna mă întreba despre Curtea engleză!

– O fi pus ochii pe mine, dar şi-a zis în sinea ei: „El e bine mersi şi însurat". Şi s-a orientat spre tine. Ştii că îmi semeni un pic, Charles!

– Mi s-a mai spus, Maiestate, şi asta mă încântă nespus! Mă tem că devin din ce în ce mai vanitos de câte ori mi se repetă!

Henric îi zâmbi cu drag prietenului lui.

– Păi, dacă-i adevărat! Parcă am fi fraţi şi bănuiesc că am fi putut fi, atâta doar că tatăl meu n-a călcat strâmb vreodată în căsnicia lui!

– Cum îi şade bine şi se cade unui mărit rege! îngăimă Charles.

Henric se bosumflă uşor; le găsise ispititoare pe câteva doamne de la Curtea aceasta şi întrucât considera puţină galanterie ca fiind o parte esenţială din viaţa unui soldat, cedase ispitei. Nu-i plăcea să i se amintească de asta.

– E drept, murmură el, că tatăl meu a fost un mare rege... în unele privinţe!

– N-a avut niciodată poporul de partea lui, cum e cazul Maiestăţii Voastre, adăugă repede Charles, dându-şi seama de greşeală şi vrând s-o dreagă, iar Henric se înseninâ pe dată.

– Poporului îi place un rege care este şi el om, declară el. Să ştii că poporul te îndrăgeşte, Charles... mai ales femeile! Aşadar, nu-i de mirare că Margareta te admiră!

Atunci Henric schimbă subiectul, dar rămase pe gânduri. Prietenii lui nu prea luau în serios interesul Margaretei de Savoia faţă de el. Fiica unui împărat puternic cu greu s-ar fi putut mărita cu un nobil englez, care, pe deasupra, îşi căpătase titlul de la pupila lui, cu care încheiase o logodnă de faţadă.

„Dar de ce nu, la urma urmei?" se întreba în sinea lui Henric. Putea să-i acorde uşor un rang prietenului lui ca să-l facă demn de această alianţă... sau aproape demn. Poate un domeniu de conte? Sau un ducat?

Henric se simţea stingher acum că îl văzuse pe tânărul prinţ Carol, convins fiind că se va duce repede vorba despre cât de urât era, şi zvonurile vor ajunge şi la urechile Mariei, iar ea s-ar putea chiar răzvrăti. Nu voia să iste scandal acasă. Ţinea la sora lui, îi

semăna în atâtea feluri și fusese dintotdeauna sora lui preferată. Ea și el își țineau partea unul altuia împotriva Margaretei, sora mai mare, care fusese adesea critică în privința fratelui ei îngâmfat. Maria nu îl criticase niciodată. Ea fusese mereu copila care își adora fratele mai mare, privindu-l cu respect și admirație, idealizându-l. Nu, dacă Maria va plânge și-l va implora, o să-l înduplece! Lui îi plăcea s-o vadă veselă. Băgase de seamă privirile pe care i le arunca lui Brandon. De ce oare trebuia ca Charles să fie așa de atrăgător în ochii femeilor? Până și Margareta de Savoia fusese impresionată.

Dacă el însuși n-ar fi fost cunoscut drept un soț virtuos, la fel s-ar fi întâmplat și cu el. Charles nu avea aceeași reputație. Era bine știut faptul că fusese căsătorit de două ori deja și era pe cale să se însoare din nou; și numai el știa câte femei mai avusese între timp, dar fără îndoială le pierduse șirul. Păcat că Elizabeth Grey era doar un copil. I-ar fi plăcut să-l știe pe Charles însurat, deoarece socotea că, dacă ar fi fost așa, Maria și-ar fi venit în fire. Câtă vreme Charles rămânea liber, Maria putea fi în stare de orice.

Și apoi, de ce Margareta de Savoia nu s-ar căsători cu un bărbat cunoscut drept cel mai bun prieten al regelui și mâna lui dreaptă?

Căută un prilej să-i vorbească lui Charles când fură singuri. Pe când se plimbau cu toții în grădină, ceru să fie lăsat singur cu Brandon și, prinzându-l cu un braț pe după umeri, într-un gest de afecțiune, îi mărturisi:

– N-am glumit când am zis de tine și de Margareta, Charles! Dacă ai putea-o convinge pe doamnă, nu v-aș pune nici un fel de piedică!

– Maiestate!

– Nu văd de ce nu s-ar putea să vă căsătoriți! Am o bănuială că atunci când va face iar nuntă, va fi cu alesul inimii ei! Max nu-i poate dicta unei femei de statutul ei, și din rațiuni politice a fost deja măritată. Pentru Dumnezeu, te place! Mi s-a părut că nu voia să te scape din mâini! Regele izbucni în râs: Păi, Charles, ne-ar prinde bine ca un englez să devină ginerele Alteței Sale Imperiale!

– Ce credeți, Maiestate, că ar zice împăratul de o astfel de căsătorie?

– Las-o pe doamnă să-i câştige lui încuviinţarea, Charles! Eu îţi spun că ai încuviinţarea mea!

Henric încetini pasul şi ceilalţi se apropiară de ei. Charles era năuc. Oricât de ambiţios ar fi fost, nu s-ar fi gândit că poate ajunge atât de sus.

Urmară săptămâni de entuziasm febril. Nu avea nici o îndoială că Margareta de Savoia era îndrăgostită de el. Cât despre el? Margareta era o femeie plăcută, deşteaptă, prietenoasă, de lume; avea multe cu care îl atrăgea. Cu toate acestea, ştia că nu va înceta vreodată să se gândească la Maria Tudor. Dacă ar fi fost un simplu nobil de provincie, iar Maria fiica unui vecin, n-ar fi ezitat nici o clipă; ar fi fost deja căsătoriţi. Dacă ea ar fi fost o ţărăncuţă sau o slujnicuţă, s-ar fi aruncat numaidecât în povestea asta, trăind devotaţi unul altuia, deoarece pasiunea lui, deşi nu se compara cu a ei, căci el se putea înfrâna mult mai uşor, era îndreptată numai spre ea. Dar ea era prinţesă, iar ca s-o iubească însemna moartea ambiţiei, ba poate chiar şi moartea lui.

Pe de altă parte, Margareta era caldă, fermecătoare, dornică să fie iubită.

Aşadar au dansat şi au vorbit mult amândoi; şi în sinea lui, Charles îşi spunea: „Dacă pot să câştig mâna ei, sunt aproape rege". I-ar sta alături pe tron, domnind peste Ţările de Jos, iar el s-ar strădui din răsputeri să îmbunătăţească relaţiile politice cu Anglia.

– V-aţi gândit vreodată la căsătorie? o întrebă el pe Margareta în timp ce dansau.

– Adesea!

– Şi, v-aţi recăsători?

– M-am măritat de două ori şi am fost din cale-afară de ghinionistă. O astfel de nenorocire aduce o femeie în situaţia de a chibzui îndelung înainte de a mai face o dată pasul cel mare.

– Poate că i-ar da mai mult optimism. Nimeni nu poate avea atâta ghinion.

Atunci o apucă de mână şi îi scoase unul dintre inele, exclamând:

– Vedeţi, mi se potriveşte pe deget!

Femeia râse înainte de a-i răspunde:

– Trebuie să mi-l dai înapoi!

El se conformă pe dată şi socoti în gând: „Iată şi răspunsul! Îi place să cocheteze, dar nu se gândeşte serios la un mariaj cu mine."

Părea că s-a întristat un pic și, băgând de seamă, Margareta îi spuse:

– Lord Lisle, nu ți-aș putea lăsa un inel pe care atâția l-ar recunoaște ca fiind al meu... nu încă!

El întoarse imediat privirea spre ea.

– Și atunci pot îndrăzni să nădăjduiesc?

– În viață nicicând nu-i rău să nădăjduiești! răspunse ea. Căci și dacă dorințele tale nu devin realitate, măcar ai avut plăcerea de a-ți imagina cum ar fi.

– Nu-i ușor să trăiești din închipuiri!

– În unele împrejurări, răbdarea este necesară!

În noaptea aceea, Charles se simți plin de speranță.

Henric vru să știe cum înainta ritualul lui de curtare, și când Brandon îi povesti totul, regele se arătă încântat.

– Când ne întoarcem în Anglia, zise el, va trebui neîntârziat să-ți ofer un titlu, după care ai să te poți întoarce în Țările de Jos și ai să continui s-o curtezi pe Margareta de Savoia într-o manieră potrivită rangului tău.

– Maiestatea Voastră este prea bună cu mine!

– Când vei domni peste Țările de Jos, prietene, mă voi aștepta să-mi întorci răsplata!

Cu următorul prilej când o întâlni pe Margareta, Charles îi povesti acesteia despre mariajul cu Anne Browne și despre cele două fetițe ale lui.

– Mi-ar plăcea să le văd, îi spuse Margareta. Mi-aș dori nespus să am și eu copii.

– Dacă nu îndrăznesc prea mult, aș vrea ca fiica mea cea mare să fie trimisă să crească la Curtea dumneavoastră!

– Chiar te rog s-o trimiți, o să-mi facă mare plăcere s-o primesc!

Apoi îi povesti despre copila pe care o salvase de la înec, și Margareta zise:

– Biata de ea! Trimite-o la mine împreună cu fiica ta! Îți promit că voi face tot ce îmi stă în putință ca să primească cea mai bună educație. Vezi bine, în curând o să-l pierd pe Carol și îi voi duce dorul!

Se crease de-acum o legătură între ei. Câtă vreme le avea pe fiica și protejata lui la Curtea ei, Margareta de Savoia nu avea să-l uite. Charles era sigur de asta.

*

Henric făcea pregătiri pentru întoarcerea în Anglia. Încheiase un tratat înainte de a pleca din Lille, prin care se stabilea ca în mai, anul următor, s-o aducă pe Maria la Calais, unde urmau să fie primiți de împărat, de Margareta și de prințul Carol. Apoi se va oficia slujba de cununie, întrucât băiatul făcea paisprezece ani, iar prințesa avea optsprezece și nu mai aveau de ce să amâne. Împăratul era nerăbdător să aibă urmași la tron, iar o căsătorie cât mai grabnică putea rezolva problema.

Margareta întrebă atunci dacă, în eventualitatea în care regele n-ar putea avea urmași, coroana Angliei ar fi ajuns la Maria.

Henric nu se gândise deloc la așa ceva. El, să nu aibă urmași! Caterina aștepta chiar acum un copil. Doar pentru că îl pierduseră pe întâiul născut, nu trebuia să presupună că n-o să aibă o familie mare și sănătoasă.

Îi plăcea să se imagineze ceva mai în vârstă ca acum, dar la fel de puternic și de viguros, înconjurat de copiii lui – băieți rumeni în obraji, plini de viață, pricepuți în turniruri, adorându-și tatăl; și apoi fiice frumoase, semănând cu Maria, care să-l înlănțuie cu brațele pe după gât. Desigur că va avea copii!

Dar nu se împotrivi acelei condiții. Mai mult decât atât, în virtutea celor întâmplate în Scoția, nu avea de gând să lase tronul surorii lui, Margareta, și fiului ei – al cărui tată atacase Anglia, în vreme ce el, Henric, se afla în Franța, așadar îl înjunghiase pe la spate. Slavă Domnului, ticălosul își primise răsplata pentru o asemenea trădare, pe câmpul de luptă de la Flodden!

Și astfel s-au întors în Anglia.

Lumea se adunase să-l aclame pe rege, care venea ca un cuceritor. E drept că nu avea decât acele două orașe cu care se putea lăuda, dar plănuia să se întoarcă la anul și să atace Parisul.

Alături de rege mergea călare ducele de Longueville, un nobil francez de rang înalt, pe care îl luase prizonier în bătălia de la Spurs. Mulțimea se holba la acel personaj elegant și disprețuitor, pe care regele insistase să-l trateze aproape ca de la egal la egal. Henric prinsese drag de Longueville, în mare parte deoarece credea că având drept prizonier un asemenea personaj de vază, îi creștea și lui prestigiul.

Aveau să se țină baluri și banchete pentru a sărbători întoarcerea regelui și a oamenilor săi, dar, în ciuda splendorii, fericirea tuturor era umbrită.

Caterina care, ca regentă, își risipise toate forțele pentru a-i înfrânge pe scoțienii invadatori, se istovise și, prin urmare, pierduse copilul pe care-l purtase în pântece. Iar acest lucru îl aruncă pe rege într-o tristețe adâncă, mai ales amintindu-și de pretenția Margaretei de Savoia, cum că dacă el ar muri fără urmași, coroana să fie preluată de Maria; în plus, Caterina izbândise la Flodden, în vreme ce el se putea mândri doar cu Thérouanne și Tournay. Cu o strângere de inimă trebui să recunoască în sinea lui că gloria mai mare fusese câștigată acasă, fără surle și trâmbițe.

Apoi mai trebuia să dea ochii cu Maria. Nu-i putea ascunde adevărul. Charles era de față când regele îi spuse că trebuia să se pregătească de plecare la Calais în mai, la anul.

Fata își luă ochii de la fratele ei și-și ațintì privirea asupra bărbatului pe care-l iubea, cu un reproș împietrit pe chip. Buzele îi fremătau, ochii aruncau săgeți. Apoi se întoarse și, uitând de respectul cuvenit regelui, ieși numaidecât din încăpere.

Henric – și Charles – ar fi fost mai puțin îngrijorați dacă prințesa ar fi strigat, mânioasă, la ei.

Situația trebuia tratată cu mare grijă, era de părere regele. Maria era ursuză; nu înceta să-i facă reproșuri. Erau momente când refuza pur și simplu să continue cu pregătirile de nuntă.

„Mai mult ca sigur e vorba despre Brandon", își zise Henric în sinea lui. „Speră încă la el. Dacă l-aș îndepărta, poate că i-ar mai veni mințile la cap."

Porunci să fie chemat Charles.

– Prietene, începu regele, vreau să-ți încredințez o nouă misiune, să fii ambasadorul meu în Țările de Jos. Ar trebui să începi de îndată pregătirile.

Charles făcu o plecăciune. Acum că se întorsese și apucase s-o revadă, nu-și dorea deloc să plece. Nu îndrăznea să rămână singur cu ea. Presimțea că va fi arogantă în dorința ei; și cum să fie sigur c-ar putea-o convinge că n-ar face decât să se distrugă singuri într-o clipă?

După părerea ei, trebuia sacrificat totul în numele iubirii, dar asta fiindcă era tânără și naivă. Fusese alintată toată viața; nu concepea că lumea ar putea înceta vreodată s-o iubească. Brandon era mai în vârstă ca ea; deschisese ochii și dincolo de strălucirea

Curții; își amintea de oameni care fuseseră întemnițați în Turn pentru fapte mai neînsemnate și până la urmă ajunseseră la eșafod.

Era bine dacă putea scăpa înainte de a fi atras în această vâltoare, căci ea nu părea să înțeleagă că ei erau ca doi fluturi dansând în jurul unei lumânări aprinse.

– A, Charles, adăugă Henric, vei pleca purtând un titlu mai important. S-a zis cu lordul Lisle. Elizabeth Grey nu-i de tine. Îmi închipui că Margareta va zâmbi mai îngăduitor în fața ducelui de Suffolk!

Însă primul său gând fu acesta: „Dacă ducele de Suffolk poate aspira la mâna unei arhiducese, de ce nu și la cea a unei prințese?"

Remarcă însă hotărârea din ochii regelui și se resemnă să plece numaidecât spre Țările de Jos.

PROPUNEREA FRANCEZĂ

Înaintea prințesei se înșirau comorile ce-i fuseseră aduse ca să le cerceteze cu luare-aminte. Erau țesături scumpe, catifele și pânze fine, țesute cu fir de aur, blănuri de hermină și de jder, cu care să-și tivească veșmintele; coliere, cununi și cingători, toate bătute cu giuvaiere neprețuite.

Fata se uita lung la ele, ca o stană de piatră.

Lady Guildford ridică un lanț de aur, bătut cu rubine.

– Priviți-l pe acesta, milady! Încercați-l! Nu-i așa că e splendid?

Maria întoarse capul.

– Vă rog, dați-mi voie! Poftim! Oh, dar vă șade așa de bine și întotdeauna v-au plăcut asemenea podoabe minunate!

Maria își smulse podoaba de la gât și o azvârli pe pat, unde lady Guildford îi presărase toate celelalte comori.

– Nu-mi mai tulbura liniștea! zise prințesa.

– Dar regele a cerut să-i spunem ce impresie v-au făcut aceste daruri.

– Daruri! tună Maria. Nu sunt daruri, căci darurile se oferă fără să aștepți nimic în schimb. !

Lady Guildford se cutremură când îl văzu pe rege intrând în clipa aceea zâmbitor, convins că sora lui era nespus de încântată de bijuterii.

– Ha! exclamă acesta. Deci aici e surioara mea! Te împodobești cu bijuterii, ai? Și cum îți par?

Maria se întoarse atunci cu fața spre el, iar regele se sperie de paloarea ei. Ochii ei albaștri păreau enormi. Oare slăbise, de asta arăta așa de rău?

– Nu-mi plac! se răsti ea.

Chipul lui Henric se schimonosi de dezamăgire, iar lady Guildford își ținu răsuflarea, speriată. Sigur se va mânia, și, ca toți ceilalți curteni, doamna de companie se temea cumplit de accesele de furie ale regelui. Dar, fiind vorba de sora lui, pe care o îndrăgea nespus, Henric păru de data asta cuprins de amărăciune.

– Și am ales cu atâta grijă numai ce am crezut că-ți va plăcea!

Fata se întoarse spre el și îl cuprinse cu brațele pe după gât.

– Doar știi prea bine cum îmi poți face pe plac! N-am nevoie de bijuterii scumpe. Tot ce trebuie e să desfaci legământul meu de căsătorie.

– Surioară... draga mea... nu înțelegi ce-mi ceri!

– Oare așa să fie? Doar eu trebuie să mă mărit, nu-i așa? Te asigur, așadar, că pricep mai bine ca oricine.

Henric o mângâie pe cap, iar lady Guildford zări cu uimire lacrimi în ochii regelui. Îi ierta îndrăzneala surorii lui și suferea alături de ea; atunci era adevărat că regele nu ținea la nimeni – nici măcar la soția lui – așa cum o iubea pe frumoasa lui soră!

– Maria, îi vorbi el cu blândețe, dacă desfacem această căsătorie, ar însemna să rupem prietenia cu împăratul. El este aliatul nostru împotriva francezilor. Dacă îi scriu ca să-l înștiințez că ne încălcăm înțelegerea, deoarece sora mea nu suportă să treacă prin asta, s-ar putea chiar stârni un război între țările noastre.

– Ah, Henric, Henric, ajută-mă!

O strânse în brațe.

– Of, micuțo, dacă aș putea, te-aș ajuta, dar chiar și tu trebuie să-ți împlinești destinul! Nu putem alege cu cine ne căsătorim. O facem pentru binele țării, și din păcate asta este soarta ta! Nu te întrista, micuțo! Îl vei fermeca pe soțul tău și toată Curtea lui, așa cum ne-ai fermecat pe noi aici! Nu mă îndoiesc că, în câteva luni, când vei fi la fel de iubită și de onorată acolo ca și aici, vei râde gândindu-te cât de copilăroasă ai fost. Și nici nu vei fi prea departe. Ne vei vizita și noi vom veni la tine! Și scumpa mea, când vei veni la Curtea noastră, vom ține asemenea baluri mascate și banchete, cum n-am mai dat în cinstea nimănui!

Fata se smulse din îmbrăţişarea lui, cu ochii întunecaţi de patimă.

– Baluri mascate! Banchete! urlă ea. Ăsta-i tot balsamul pe care-l oferi pentru o inimă frântă!

După care fugi din încăpere, lăsându-l năucit – dar, surprinzător, nu furios, ci doar trist, căci vedea bine că nu era chip s-o împace.

Îşi gândi din nou planurile. Charles Brandon, acum duce de Suffolk, era gata să plece spre Ţările de Jos, ca ambasador al regelui. „Şi, de îndată ce va părăsi Anglia, voi fi mai liniştit", se gândi Henric, „căci Maria îl vede zi de zi la Curte şi de asta a devenit aşa de năzuroasă".

Însă înainte ca proaspăt numitul duce să purceadă la drum, sosi un curtean cu o scrisoare de la Margareta către Henric.

Prinţesa părea profund jignită. La urechile tatălui ei ajunsese un zvon cum că fata îşi pusese în gând să se mărite cu Charles Brandon, iar împăratul era în culmea furiei. Prin urmare, ea considera că ar fi mai potrivit ca, înainte de a pleca în Ţările de Jos, Brandon să o ia de soţie pe Elizabeth Grey, cu care era logodit. Aceasta fiind, după părerea ei, singura modalitate prin care tatăl ei putea fi liniştit.

Henric rămase cu privirea în gol, mâhnit. Cu siguranţă Margareta regreta acel moment de nebunie romantică, iar Brandon nemaifiindu-i alături, îşi dăduse seama că mariajul cu el ar fi fost nepotrivit. Le spunea în felul acesta, atât lui, cât şi lui Charles, că depăşise acel mic episod.

Henric ceru să fie chemat Charles, îi arătă scrisoarea, iar felul în care prietenul lui primi vestea fu neaşteptat, lui Henric părându-i-se că Charles răsuflă uşurat.

– Ce zici de căsătoria cu Elizabeth Grey? întrebă el.

– Nu are decât nouă ani, Maiestate! E un pic cam prea tânără pentru căsătorie.

Henric mormăi ceva în barbă.

– Atunci, zise, trebuie să pleci de îndată spre Ţările de Jos! Apoi, ceva mai senin: Poate că atunci când vei fi iarăşi lângă Margareta, va fi mai dispusă să-l înfrunte pe împărat!

Charles plecă fruntea. Nu voia ca regele să-i citească gândurile.

– Ei, haide atunci, Charles! îl zori Henric. Pleacă degrabă! Nu-i vreme să-ţi iei rămas-bun de la... nimeni. Mâine să fii deja plecat!

Așadar, Charles Brandon plecă spre Flandra, iar prințesa Maria Tudor devenea din ce în ce mai melancolică pe zi ce trecea.

Ducele de Longueville, mai degrabă oaspete decât prizonier la Curtea Angliei, găsi mijloace să-i scrie stăpânului său, Ludovic al XII-lea.

Îi scrise că nu regreta că fusese capturat, deoarece era foarte amuzant și interesant să-l urmărească pe tânărul rege al Angliei la Curtea lui. Chiar în clipa de față era o zarvă de nedescris stârnită de pregătirile pentru măritișul prințesei Maria cu tânărul prinț Carol. Prințesa nu era dornică; de fapt, auzise din surse sigure că îl implora pe fratele ei să pună capăt alianței. Nu că rugămințile ei ar fi avut vreun efect, deși Henric devenise foarte stânjenit de împotrivirile surorii lui.

„O iubește pe fată!" scria Ducele, „așa cum, după părerea mea, nu mai iubește pe nimeni; ceea ce nu mă surprinde. Dacă Maiestatea Voastră ați putea-o vedea, ați înțelege! Pentru că este într-adevăr cea mai încântătoare făptură de la Curte. Părul ei, de culoarea aurului, este bogat și lăsat să cadă strălucitor în șuvițe lungi, cârlionțate, până în talie. Are tenul de porțelan, la fel ca fratele ei, și ochii mari și albaștri – deși, ce-i drept, cam melancolici acum. Este zveltă și grațioasă, voioasă din fire, deși întristată de ideea căsătoriei ei și pare un pic mai tânără de optsprezece ani. O fată splendidă!"

Lui Henric îi plăcea să meargă la vânătoare călare, în compania ducelui francez, deoarece bărbatul era un însoțitor plin de eleganță și de spirit, iar lui Henric îi plăcea să-l aibă în preajmă; în plus, îi făcea mare plăcere gândul că îl luase pe duce prizonier în luptă.

Odată, pe când se întorceau spre Greenwich după o zi plăcută, dar istovitoare, Longueville îi spuse lui Henric:

– Maiestatea Voastră, aveți încredere în împărat?

– Dacă am încredere! strigă Henric. Bineînțeles! Am luptat împreună în Flandra și a fost sub comanda mea!

– Un gest straniu din partea Înălțimii sale Imperiale!

– O, este un om simplu! Mi-a zis că este bătrân, iar eu tânăr și că ar fi o greșeală ca tinerețea să stea în slujba senectuții. C-ar trebui să fie taman pe dos.

– Şi a fost răsplătit cum se cuvine pentru aceste convingeri, sunt convins!

– L-am plătit ca pe orice general care mă slujeşte!

– Şi a câştigat pentru el cele două cetăţi pe care le voia?

Obrajii lui Henric părură să ia foc.

– Uiţi, domnule, că eşti prizonierul meu!

– Nu uit, răspunse Longueville, deşi maniera delicată în care m-aţi tratat mereu m-ar putea face să uit.

– Îţi recunosc rangul!

– Atunci, Maiestatea Voastră poate îmi va asculta părerile, căci i-am fost sfetnic regelui Franţei, stăpânul meu, şi v-aş putea fi de folos.

– Cum aşa?

– Maiestatea Voastră a descoperit perfidia lui Ferdinand de Aragon.

– Aşa este!

– V-ar surprinde să aflaţi că împăratul şi Ferdinand încheie acum un tratat cu regele meu, în vreme ce-şi declară prietenia faţă de Înălţimea Voastră?

– Să înţeleg, replică Henric, că te crezi ambasadorul regelui Franţei. Din păcate ţin să-ţi amintesc că nu te bucuri de o asemenea onoare. Eşti prizonierul regelui Angliei!

Longueville înclină uşor din cap, dar un zâmbet viclean îi flutură pe buze. Ştia că-l neliniştise pe Henric.

Putând să se plimbe nestingherit prin palat, Longueville descoperi că nu era deloc greu să schimbe câteva vorbe cu prinţesa Maria. Şi într-o zi se prezentă la apartamentele ei, cerând să fie primit.

Lady Guilford dădu să-l refuze, însă Maria îl auzi pe francez vorbind cu principala ei doamnă de onoare şi întrebă într-o doară ce voia.

Ceru permisiunea să-i vorbească, iar prinţesa se învoi. Lady Guildford se retrase, făcând reverenţe, în timp ce se îndepărta spre camerele din spate.

– Milady, zise Longueville, am veşti pe care cred că ar trebuie să le aflaţi! După cum aţi ghicit, primesc scrisori din Franţa şi ştiu ce intrigi se urzesc. Prinţului Carol, care este logodit cu dumneavoastră, i se oferă acum mâna unei prinţese franceze, iar bunicul

lui, Ferdinand, a declarat că dacă nu o ia și nu vă abandonează, o să-i lase dominioanele sale spaniole fratelui mai mic al lui Carol, prințul Ferdinand!

Maria făcu ochii mari și puțin din tristețea de pe chipul ei se risipi.

– Chiar așa? făcu ea, gânditoare.

– M-am gândit că o să vreți să știți, fiindcă sunteți o doamnă prea mândră ca să vă gândiți la un măritiș pentru care nu sunteți dorită!

– Duce, vă mulțumesc și vă rog să-mi dați de veste de cum mai aflați ceva, întrucât aveți dreptate să spuneți că n-aș vrea cu nici un chip un astfel de mariaj!

Ducele plecă și o lăsă, mulțumită; după plecarea lui, Maria fugi la lady Guildford și începu s-o scuture pe femeia speriată.

– Ai auzit? începu s-o întrebe. Lui Carol îi este oferită de soție o prințesă franceză, iar bunicul lui, Ferdinand, vrea să mă lase pe mine. Ce zi fericită!

– Nu trebuie să vă bucurați prea mult!

– Să nu mă bucur! Bineînțeles că o să mă bucur! Este cea mai bună veste pe care am aflat-o de când m-au logodit cu idiotul ăla! Nu mă voi mărita cu un băiat care nu mă vrea! Începu să râdă isteric și încheie: Săraca prințesă franceză!

Henric încercă să ignore zvonurile. Era prea umilitor. Fusese păcălit de Ferdinand; se putea oare ca aceeași soartă s-o aibă și cu împăratul?

Nu voia să vadă adevărul neplăcut. Își aminti cum împăratul se ploconea în fața lui, îmbrăcat în negru, ca un văduv care-și jelea soția. Cum se oferise să slujească sub comanda lui și să fie plătit asemenea generalilor săi. Cum îl ajutase să cucerească cele două orașe...

Nu-i spusese că erau cele pe care el și le dorise. Nu erau de nici un folos Angliei. Oare împăratul își bătuse joc de regele Angliei, la fel cum făcuse Ferdinand, exploatându-i vanitatea?

Henric avea nevoie de dovezi clare ca să creadă acest lucru.

Charles Brandon se întoarse din Țările de Jos, unde Margareta se arătase prietenoasă, dar rece față de el. Era limpede că nu avea să existe nici o căsătorie între ei.

– Toate planurile mele se năruie, mormăi Henric.

*

Maria îl chemă la ea pe ducele de Suffolk.

– Ai grijă, milady! o avertiză Guildford. Ia aminte la reputaţia ducelui! Nu-i un bărbat care să fie invitat în camera unei domnişoare.

– Lasă asta în seama mea! îi replică Maria pe un ton impunător. Şi când vine, vreau să mă laşi singură cu el!

– Dar milady...

– Aşa poruncesc!

Bărbatul veni şi se prezentă înaintea ei, iar Maria îi făcu semn lui lady Guildford să plece. După ce aceasta se retrase îmbufnată, Maria îl cuprinse cu mâinile pe după gât şi preţ de câteva clipe cei doi rămaseră într-o îmbrăţişare strânsă.

Apoi el îi luă mâinile şi i le îndepărtă; se priviră lung.

– Charles, strigă Maria, Margareta te-a refuzat pe tine, iar Carol urmează să mă refuze pe mine! Ai mai auzit vreodată ca doi oameni să aibă atâta noroc?

El o privi trist, iar ea scutură din cap exasperată, zicând:

– Îţi pierzi speranţa prea uşor!

– Spune-mi ce crezi că am mai putea spera?

– Am optsprezece ani şi sunt la vârsta măritişului. Trebuie să mi se dea un bărbat, până la urmă! Iar dacă un duce e demn de Margareta de Savoia, de ce n-ar fi şi de o prinţesă? Asta o să-l întreb pe fratele meu!

– Te preţuieşte mult mai mult ca pe Margareta de Savoia.

– O să-l să înţeleagă!

– Te implor, fii cu băgare de seamă, de dragul nostru, al amândurora!

Fata i se aruncă la piept.

– Ah, Charles, cine a fost vreodată cu băgare de seamă în dragoste?

– Noi trebuie să fim... dacă vrem să supravieţuim!

Ochii ei scăpărară.

– Să nu crezi că-mi pierd zilele în visare! Mi-am făcut un plan.

Bărbatul părea neliniştit; fata băgă de seamă şi izbucni în râs.

– În curând o să ştii despre ce este vorba! continuă ea. Nu peste mult timp vei primi poruncă să te prezinţi la Wanstead, la moşie. După care vei afla totul!

– Maria...

Fata se înălță pe vârfuri și-și lipi buzele de ale lui.

– Sărută-mă! îi zise ea. Asta mă face mai fericită decât toată vorbăria din lume. Pe toți sfinții, avem așa puțin timp în care să fim numai noi doi! Doica Guildford va găsi repede un motiv oarecare să vină și să ne deranjeze. Oh, te-ai întors... liber, ca prin minune... la fel ca mine! Charles, Charles, să nu te gândești vreodată că le voi îngădui să mi te ia!

Charles se lăsă în voia momentului. Ce altceva ar fi putut să facă? Fata era irezistibilă. Ce mai conta că punea capăt tuturor ambițiilor lui? În clipe ca aceasta, credea că ar fi fost în stare să renunțe la tot ce obținuse în viață în schimbul unui ceas împreună cu ea.

Charles nu fu singurul chemat la Wanstead. Și Thomas Wolsey, episcop de Lincoln, primise poruncă să fie de față, de asemenea și episcopii de Winchester și Durham.

Când ajunseră, îl găsiră pe sir Ralph Verney, șambelanul prințesei, sosit dinainte; cu el mai era contele de Worcester, care le spuse că, potrivit dorințelor prințesei, avea să-i poftească în sala mare.

Acolo îi întâmpină Maria. În ziua aceea arăta mai frumos ca niciodată, era o apariție cu adevărat regală: purta o mantie mov, tivită cu blană de hermină și, stând în jilț, îi salută protocolar.

I se adresă fiecăruia pe nume, rugându-i apoi pe toți să se așeze.

Vorbea cu vocea ei clară și puternică, și, cu toate că din când în când în timpul discursului, ochii îi poposeau asupra lui Charles, nu părea că l-ar privi aparte, iar impresia pe care o lăsa era că prezența lui se explica prin faptul că era duce de Suffolk, și nimic mai mult.

– Domnilor, zise ea, v-am adunat aici ca să vă vorbesc despre o problemă ce îmi lezează demnitatea regală și, dată fiind loialitatea voastră față de Coroană, vă cer să mă susțineți. Știu că mă pot bizui pe voi! Mi-a ajuns la urechi că prințul de Castilia și familia lui uneltesc împotriva fratelui meu și a acestui ținut. Prin urmare, sunt hotărâtă să nu onorez niciodată înțelegerea încheiată cu el.

Peste întreaga adunare se lăsă tăcerea, dar unuia dintre curteni îi sclipeau ochii de satisfacție. Wolsey urcase mult în grațiile regelui de la război încoace și se văzu pe sine crescând și mai mult.

De ceva vreme bănuia perfidia împăratului, iar renunțarea la alianța cu prințul de Castilia convenea de minune planurilor lui.

„Vă rog pe toți să îmi pledați cauza în fața regelui, care s-ar putea mânia însă că v-am convocat aici!", continuă Maria.

Privind-o, Charles se gândi: „Ce minunată e! Nu mai e nimeni alta ca ea! Ce altă femeie la optsprezece ani ar fi îndrăznit să-i convoace pe miniștrii fratelui ei și să le comunice fățiș intențiile ei?"

Charles era entuziast pentru că începea să creadă că ea își va îndeplini dorințele – iar dorințele ei coincideau cu ale lui.

Când Maria se întoarse călare cu suita ei la Greenwich, lumea ieși din case s-o întâmpine cu urale; se minunau de apariția ei, căci atunci, cu ochii însuflețiți de siguranța reușitei, era neasemuit de frumoasă.

Nu mai fusese așa de fericită de când înțelesese greutățile ce stăteau între ea și bărbatul pe care-l iubea cu atâta înflăcărare, și unul dintre motivele pentru starea ei de exaltare era că, atunci când își luase la revedere de la oamenii regelui, Thomas Wolsey îi spusese:

– Milady, vă puteți bizui pe mine că voi face tot ce-mi stă în putință în fața regelui ca să vă eliberez de acest mariaj care vă repugnă!

Maria ghicea la acel bărbat un spirit asemănător cu al ei. „Wolsey e de partea mea!" își zise în sinea ei.

Henric nu mai avea nici un dubiu legat de perfidia împăratului.

Sosiră la Greenwich emisari din Franța, chipurile ca să cadă la învoială pentru eliberarea ducelui de Longueville și a altor prizonieri pe care Henric îi luase la Thérouanne; de fapt, veneau să aducă un mesaj din partea regelui Franței, comunicat în cel mai mare secret lui Henric, iar când acesta îl auzi, îl cuprinse furia. Nu numai că Ferdinand își reînnoise alianța cu Franța, dar împăratul Maximilian îi devenise aliat și – fără știrea camaradului său de arme, Henric al Angliei – încheiase pacea cu Franța. Cu toate acestea, regele Franței voia să devină prietenul Angliei; iar dacă Maiestatea Sa binevoia să-l cheme pe ducele de Longueville, acesta avea să-i facă o propunere din partea sa.

Henric îl chemă pe duce și, odată cu el, pe acel ministru pe care începuse să se bizuie tot mai mult, Thomas Wolsey; când regele auzi ce avea de zis ducele de Longueville, ochii începură

să-i sclipească de încântare. „Pentru numele lui Dumnezeu, iată o cale de a mă răzbuna pe acea pereche de ticăloși!" Vicleanul de Ferdinand și Maximilian prefăcutul vor sălta în sus de furie când vor auzi asta.

Se conveni numaidecât asupra problemei și nu mai rămânea decât să fie înștiințată și principala persoană implicată. Henric o chemă pe sora lui, prințesa Maria.

Când aceasta se înfățișă în fața regelui, zâmbi văzând că Thomas Wolsey era și el de față, întrucât îl considera prietenul ei.

Henric o îmbrățișă.

– Am vești, surioară, care te vor bucura nespus!

Zâmbetul ei de încântare era aproape amețitor.

– Rupem legăturile cu Maximilian, continuă regele, iar o căsătorie între tine și nepotul lui este acum cu neputință să mai aibă loc!

Fata își împreună mâinile a rugăciune. Se simți plină de recunoștință în sufletul ei, față de providență, față de Henric, de Wolsey, de împărat chiar, pentru perfidia lui. Rugile ei fuseseră ascultate. Era liberă și în curând îl va convinge pe Henric s-o lase să facă după cum voia ea.

– De aceea, continuă regele, nu mai trebuie să te consideri ca fiind făgăduită prințului de Castilia.

– Câtă bucurie! răspunse ea.

– Dar să nu crezi că nu ne preocupă viitorul tău, dragă surioară! Avem să-ți facem o propunere de nerefuzat, întrucât Monsieur de Longueville ne-a prezentat o ofertă din partea stăpânului lui. Ce-ai zice dacă ți-aș spune că în câteva luni vei deveni regina Franței?

– Regina Franței! Dar nu pricep...

– Atunci lasă-mă să-ți explic! Ludovic al XII-lea, regele Franței, rămas de curând văduv, își caută o nouă soție. A auzit lucruri nemaipomenite despre frumusețea și virtutea ta și îți oferă mâna lui și coroana regală.

Fata păli; ochii ei albaștri se întunecară dintr-odată.

– Nu! șopti ea.

Henric veni și o cuprinse cu brațul pe după mijloc.

– Scumpa mea soră, ești uimită! Este într-adevăr o veste năucitoare! Ludovic este prietenul nostru acum; ne-a arătat cine ne sunt dușmanii. Nu era demn de tine acel palid prinț de Castilia,

cu mama lui nebună, ci măritul rege al Franței! Vei fi încoronată la Paris! Maria, încă nu-ți dai seama ce onoruri te așteaptă!

Fata amuțise. Nu-i venea să creadă. Era un coșmar. Tânjise atât de mult după libertatea ei, se rugase cu atâta tărie pentru asta și mai mult ca sigur avea să se trezească într-o clipă din acel coșmar.

– Să știi că umblă după chilipiruri, acest rege al Franței! continuă râzând Henric. Nu te teme! Îți voi oferi o dotă îndeajuns de mare încât să-i fie pe plac. Maria, tu vei fi mijlocul prin care vom încheia această alianță pe care bunul Wolsey, aici de față, o consideră, ca și mine, de cea mai mare importanță pentru țara noastră!

Atunci prințesa își recăpătă graiul și zise:

– Nu o voi face! Refuz! M-a torturat destul ideea cu prințul de Castilia. Mă voi mărita cu cine doresc!

– Păi, scumpo, zise Henric, când vei înțelege ce înseamnă asta, vei fi la fel de dornică de nuntă ca și noi. Regină a Franței! Gândește-te bine!

– Nici nu mă gândesc! Nu vreau această căsătorie! Nu vreau să te părăsesc pe tine și Anglia!

– Ei, haide, draga mea surioară, despărțirile sunt triste, se știe prea bine! Dar nu vei fi departe. Vom veni la tine, și tu la noi! Ne vom întrece în splendoare, căci atunci când vei veni să ne vizitezi, voi ține cele mai somptuoase baluri mascate ca să-ți facem pe plac!...

– Oprește-te! Taci! Nu mai suport!

Fata se răsuci pe călcâie și fugi din încăpere.

Maria se întinse pe pat; nu plângea, era mai bine să chibzuiască decât să verse lacrimi. Fata rămăsese cu privirea ațintită în gol și refuză să mai mănânce.

Lady Guildford și doamnele din suita ei care o îndrăgeau nespus – adică, cele mai multe, căci, deși era aprigă la mânie, era o stăpână generoasă și bună la suflet – se temeau pentru starea ei.

Henric nu mai înțelegea nimic. Se așteptase la o oarecare împotrivire din partea ei, dar nu se gândise că se va dovedi așa lipsită de înțelegere. Oare nu văzuse atâtea situații asemănătoare petrecându-se în jurul ei? Margareta, sora lor, fusese nevoită să se mărite cu un bărbat pe care nu-l mai văzuse niciodată. Tatăl lor se însurase cu mama lor, astfel încât casele de York și Lancaster

să se unească. Oare nu înțelegea că în pofida bogăției și privilegiilor lor, ei înșiși aveau o datorie de împlinit?

Regele merse în camera surorii lui și se așeză pe pat. Îi vorbi cu blândețe, subliniindu-i datoria pe care o avea, în calitate de prințesă. Dacă ar fi putut, ar fi salvat-o de această căsătorie, însă chestiunile de stat primau în fața dorințelor personale ale prinților.

– El are cincizeci și doi de ani, izbucni fata, și eu am optsprezece! A avut două soții și eu n-am avut niciodată vreun soț!

Henric își îngustă ochii.

– Așadar, îi porți pică pentru că a avut două soții. Nu m-am gândit că tu ai fi în stare de una ca asta!

Nu pomeni numele lui Charles Brandon, dar ea înțelese aluzia, pentru că și Charles avusese două soții și nu cumva era logodit deja pentru a treia oară?

– Este prea în vârstă! zbieră ea. E urât și nu-l vreau!

– Surioară, fii calmă! Fii înțelegătoare!

– Îl urăsc! strigă ea.

– Cum poți urî un om pe care nu l-ai văzut niciodată?

– Fiindcă este cel care mă smulge de lângă tot ce iubesc!

Și așa cum stătea lungită pe pat, dintr-odată lacrimile începură să-i șiroiască pe obraji. Nu plângea cu zgomot, nu suspina, rămase doar întinsă în tăcere; și, văzând-o astfel, Henric se emoționă într-atât încât întoarse capul, clipind ca să-și alunge lacrimile.

„Am răsfățat-o prea mult!", se gândi el. „Țin atâta la ea. Îi voi duce dorul, la fel cum și ea mie. Pentru numele lui Dumnezeu, dacă n-ar fi atâtea în joc! I l-aș da pe Brandon, doar ca s-o văd fericită!"

Apoi i se năzări un alt gând.

– Păi bine, Maria, mirele tău, după cum spui tu, e om bătrân. Aud că suferă tare de gută.

– Și asta ar trebui să mă facă și mai fericită că mă mărit cu el? se răsti ea nervoasă.

Henric își apropie fața de a ei și îi șopti la ureche:

– Gândește-te puțin, scumpă soră! Duce un trai liniștit, merge seara la culcare odată cu găinile, mănâncă ușor; e necesar pentru sănătatea lui. Când își va vedea mireasa tânără și frumoasă, va fi de-a dreptul exaltat, își va pune viața în joc! L-a cuprins febra nerăbdării de a te vedea. Am aflat că în tinerețea lui a trăit bine și i-a plăcut compania femeilor!

– Nu-l faci câtuși de puțin mai atrăgător în ochii mei!

– Nu? Asta fiindcă refuzi cu încăpățânare să înțelegi ce vreau să spun! Surioară, dacă devii soția regelui Franței, slujindu-ți astfel țara, cred că în scurt timp vei fi văduva regelui Franței.

Prințesa icni, înfiorată.

– Și atunci...? întrebă ea.

– Și atunci... vei fi propria ta stăpână, surioară!

Fata se ridică în capul oaselor și se agăță de haina lui cu degete tremurânde de emoție.

– Henric, dacă mă mărit cu regele Franței ca să-ți fac pe plac, îmi vei da voie, atunci când voi fi văduvă, să mă mărit cu cine poftesc?

Bărbatul citi nădejdea pe chipul ei, și asta îl încântă. Trebuia să-i alunge tristețea, altfel sora lui s-ar fi putut îmbolnăvi și adio, măritiș!

– Îți făgăduiesc! rosti el.

Maria îl cuprinse cu brațele pe după gât.

– Jură-mi, Henric! Jură solemn!

Mângâind-o pe păr cu multă tandrețe, regele o asigură:

– Ai cuvântul meu!

După acea discuție cu fratele ei, purtarea Mariei se schimbă. Se ridică din pat, începu să mănânce puțin; e drept că rămase abătută, dar cei din jurul ei observară că se resemnase.

Înțelesese că, fiind prințesă, avea o datorie de împlinit.

Nu-l mai văzu pe Charles, pe care Henric îl trimise un timp departe de Curte, fiindcă știa că dacă le-ar fi îngăduit celor doi să fie împreună într-un moment ca acesta, n-ar fi făcut decât să pună paie pe foc.

Măcar dacă Maria rămânea în starea asta de resemnare până se încheia ceremonia de nuntă, atunci s-ar liniști și Henric.

Charles își petrecu zilele departe de Curte, în casa pupilei lui.

Elizabeth auzise o sumedenie de bârfe despre el, iar la un moment dat crezuse că va ajunge să se însoare cu Margareta de Savoia.

Nu-și dorise niciodată prea mult să se însoare cu el, însă din ziua aceea când o salvase pe fetiță de la înec, nu se mai gândise la viitoarea lor căsătorie cu dezgustul pe care îl simțise inițial. Începuse să considere că, dacă tot era obligată să se mărite, mai degrabă se mărita cu Charles Brandon decât cu oricare altul.

Dar când află că el se prezentase în Flandra ca fiind lordul Lisle – titulatură pe care o obținuse prin logodna cu ea – și își folosise titlul încercând s-o curteze pe Margareta, se simți lezată în mândria ei, iar când Charles ajunse la conac, îl primi fără căldură.

Charles era prea absorbit de propriile sale probleme ca să observe de la început.

Privea situația cam din aceeași perspectivă pe care i-o prezentase Henric Mariei. Ludovic era un bărbat în vârstă și cel mai probabil n-avea să mai trăiască prea mult, iar căsătoria cu o fată tânără, frumoasă și plină de viață nu avea să-i ajute în privința longevității. Oare nu avea altceva de făcut decât să aștepte?

Era revoltător să și-o imagineze pe Maria în patul lui Ludovic, dar încerca să-și alunge acele gânduri. Situația lor fusese foarte primejdioasă; nu se puteau aștepta să li se îndeplinească dorințele fără să înfrunte mai întâi loviturile sorții.

Cugeta că în timp se vor căsători. Trebuiau numai să aștepte și să mai îndure o vreme.

Într-o zi, pe când mergeau călare, Elizabeth îi spuse:

– Ești căzut pe gânduri de când te-ai întors, duce!

El recunoscu că avea multe pe cap.

– Cred că știu ce anume te face ursuz! insistă fata.

Charles se întoarse spre ea zâmbind.

– Păi, domnul meu, acum ești duce de Suffolk și prin urmare nu-ți mai trebuie titlul pe care l-ai căpătat de la mine. Ți-a folosit un timp, când i-ai făcut curte doamnei Olandei. Acum desigur, ca nobil duce, n-are de ce să-ți mai pese de fiica unui viconte!

Charles rămase tăcut. Nu putea fi atent la vorbele ei deoarece era cu gândul numai la Maria, la plecarea ei în Franța, la încoronarea ei acolo și la întâlnirea cu Ludovic.

Elizabeth băgă de seamă c-o ignoră și-i spuse nervoasă:

– Nu te teme, duce! N-am nici cea mai vagă intenție să te fac să-ți ții legământul de căsătorie. Și lasă-mă să-ți spun atât: n-am de gând să mă mărit cu tine! Nimic nu m-ar îndupleca!

El se întoarse și o privi cu gândurile duse. Ofensată și mânioasă pentru că simțea că încă nu reușise să-i câștige toată atenția, fata biciui calul și se îndepărtă în galop, de teamă ca el să nu vadă că o podidesc lacrimile.

Charles se uită după ea cum se îndepărtează. Nu o urmă.

Fata vorbise într-o furie copilărească, dar el trebuia să accepte refuzul ei, deoarece el, ca şi Maria, trebuia să fie liber pentru a aştepta eventuala şansă pe care fi putut s-o capete.

La timpul cuvenit, se va întoarce la Curte şi, când i se va ivi ocazia, îi va spune lui Henric că Elizabeth Grey l-a refuzat şi astfel era eliberat de înţelegerea semnată.

Ceremonia avu loc la Greenwich. Maria avea un aer solemn, în straiele de nuntă. Lângă ea stătea Louis d'Orléans, acel duce de Longueville care jucase un rol important în aranjarea cununiei lor şi care, în acea împrejurare, îi ţinea locul stăpânului său, regele Ludovic al XII-lea al Franţei, ca împuternicit al acestuia.

Când îi luă mâna rece şi îi strecură pe deget verigheta, apoi o sărută pe buze pentru a pecetlui legământul, fata se gândi: „Nu poate dura prea mult. N-aş putea suporta dacă ar fi aşa! Ce fel de căsnicie e asta, pe care soţia poate s-o îndure doar dacă soţul nu va trăi mult? Ce om au făcut din mine, încât să doresc moartea cuiva pe care nici nu-l cunosc şi care este tocmai soţul meu?"

Fata trecu absentă prin toată festivitatea, rostind mecanic cuvintele pe care trebuia să le repete, fără să chibzuiască la înţelesul lor; nu ştia decât că în locul acelui băiat cu fălcile căzute fusese dată unui bătrân, iar singura schimbare în bine era că, în cursul obişnuit al vieţii, cel de-al doilea avea să moară cu siguranţă înaintea celui dintâi.

Regele Franţei îşi exprimase dorinţa ca ceremonia să fie ţinută ca şi cum s-ar fi aflat el însuşi de faţă.

„Auzind de frumuseţea miresei sale", îi destăinuise ducele de Longueville regelui, „stăpânul meu abia aşteaptă s-o întâmpine!" Prin urmare, dorea ca nunta să fie consumată simbolic.

Fu de-a dreptul un calvar să fie dezbrăcată de veşmintele nupţiale de către doamnele ei de companie şi îmbrăcată în cămaşa de noapte. Cu pletele aurii lăsate pe umeri, cu cămaşa pe trupul gol, desculţă, arăta foarte atrăgătoare, mai ales că avea un aer supus, atât de nefiresc ei, iar în privire i se desluşeau teama şi resemnarea.

Când se întinse pe patul conjugal, îl văzu pe fratele ei zâmbindu-i încurajator. Lângă el se afla regina lui. Caterina, care o înţelegea, se abţinea cu greu să nu plângă de mila ei. Şi mai era cineva de faţă. Suffolk, abia întors din provincie, eliberat de logodna cu Elizabeth Grey, nu se putea uita la ea, aşa cum nici ea nu îndrăznea să se uite la el.

Ducele de Longueville se apropie de pat și se așeză, uitându-se la prințesă; apoi își scoase una dintre cizmele roșii de călărie cu care era încălțat și, în văzul tuturor celor de față, se lungi pe pat lângă prințesă și îi atinse piciorul gol cu talpa lui desculță.

Căsătoria fusese astfel consumată simbolic, iar prințesa era de-acum regina Franței.

Toată Curtea vorbea despre nerăbdarea regelui Ludovic. Și cine nu i-ar fi dat dreptate? Era un bărbat în vârstă, căruia nu-i mai rămăseseră mulți ani de trăit. Avea o mireasă tânără, vestită pentru frumusețea ei; era firesc să vrea să i se alăture cât mai grabnic.

În fiecare zi soseau solii la Greenwich, aducând daruri din partea regelui Franței. Erau bijuterii și tot soiul de alte podoabe de care se minunau toți cei care-l cunoșteau pe rege, căci acesta nu era renumit pentru extravaganță; dar fiind atât de nerăbdător să-i arate miresei sale primirea călduroasă ce o aștepta, pentru prima dată uita să se mai sinchisească de cheltuieli.

Maria își declară intenția de a studia franceza, limbă pe care evident o învățase deja, dar pe care nu simțea că ajunsese s-o stăpânească deplin.

– Aș prefera să nu-mi dezamăgesc soțul, mărturisi ea supusă.

Henric știa că încerca să-și amâne plecarea prin orice mijloc posibil. Se prefăcea interesată în mod deosebit de gramatica pe care i-o preda profesorul ei, John Palsgrave – un londonez care studiase la Paris și vorbea franceza ca un nativ. Fata ceru ca profesorul să scrie o culegere de gramatică numai pentru ea; cum altfel ar fi putut să-și perfecționeze franceza? John Palsgrave lucra din greu pentru misiunea pe care i-o dăduse, iar ea nu se arătă deloc mulțumită când profesorul o anunță încântat că de ceva timp scria la cartea ei și va putea să i-o prezinte într-o săptămână. Lucru pe care îl și făcu; cartea se numea *Studiu de clarificare asupra limbii franceze.*

Mai avea să i se pregătească trusoul și se hotărî ca unele dintre rochii să fie croite în stil franțuzesc, pentru a-i face plăcere soțului ei.

– Croitoresele mele ar trebui să meargă la Paris să studieze moda de acolo, sugeră ea. Să fie sigure că nu fac nici cea mai mică greșeală!

Însă fratele ei știa, la fel ca și Wolsey, că marea ei dorință era să-și amâne plecarea, și cum a lor era să i-o grăbească, situația Mariei era fără ieșire, întrucât ei aveau mai multă putere ca ea.

Wolsey însuşi se adresă croitoreselor. Dacă nu aveau îndeajuns de multe cusătorese, trebuiau să găsească numaidecât... altele! Cele şaisprezece rochii care alcătuiau trusoul prinţesei trebuiau lucrate cât mai repede, chiar dacă unele erau în stil franţuzesc, altele în stil italian – pentru a-i face pe plac lui Ludovic, care pe lângă titlul de rege al Franţei, mai era şi conducătorul milanezilor. Iar câteva dintre rochii trebuiau croite, desigur, după moda engleză, pentru a le reaminti tuturor celor care o vedeau pe prinţesă de unde se trăgea.

Maria rămânea tăcută şi neclintită în vreme ce încerca materialele splendide, arătându-se cu totul nepăsătoare faţă de ţinute, iar slujnicele ei, privind-o, erau triste deoarece îşi aminteau cât de entuziasmată fusese cândva de rochiile şi de podoabele ei.

În privinţa bijuteriilor, puţini mai văzuseră o colecţie aşa de impresionantă ca cea pregătită pentru prinţesă. Colanele erau împodobite cu rubine şi diamante; brăţările din aur erau şi ele bătute cu nestemate; se găseau şi brâuri strălucitoare şi imitaţii de flori ce urmau să-i fie cusute pe rochii – trandafiri, gălbenele (emblema Mariei) şi crini, bătute în toate pietrele preţioase cunoscute pe lume. Lectica îi era frumos decorată cu blazoanele părinţilor şi bunicului ei, regele Eduard al IV-lea. Şi mai era un baldachin într-o nuanţă plăcută de albastru, brodat cu chipul lui Hristos, în mijlocul unui curcubeu, purtând deviza noii regine a Franţei: *La Volenté de Dieu me suffit.*

Maria stătu neclintită ca o statuie când doamnele ei de companie îi încercară, rând pe rând, colierele la gât şi cingătorile la mijloc, apoi îi pieptănară părul minunat şi i-l prinseră cu podoabe scumpe.

– Vai, milady, nu vă pasă că aveţi toate aceste minunăţii? Nu înseamnă chiar nimic că vi se acordă mai multe onoruri decât oricărei alte femei din Anglia?

– Nu-mi pasă! răspunse ea.

Iar în sinea ei gândi: „Aş renunţa la toate bijuteriile, mătăsurile şi catifelele, dacă aş putea pleca azi de la Curte cu bărbatul pe care îl iubesc!"

În timpul acelor săptămâni de melancolie, de câteva ori fu cât pe ce să-l caute pe Charles ca să-i spună: „Hai să fugim împreună... oriunde! Ce contează dacă renunţăm la ranguri, la bogăţie,

la tot? Ți-am demonstrat că toate astea nu înseamnă nimic fără dragoste."

Ar ajunge proscrișii, dar ce conta?

Zâmbi, la gândul că ar trăi într-o căsuță modestă. Nu era cazul să flămânzească. Ar lua cu ea câteva bijuterii – cele care îi aparțineau din naștere –, le-ar vinde și ar trăi pentru tot restul vieții din prețul obținut pe ele, poate că sărăcăcios, dar ah, cât de fericiți!

N-ar mai veni niciodată la Curte.

Dar dacă ar fi descoperiți?

Atunci înțelese brusc că era cu neputință ca visul să i se împlinească. Pe el l-ar lua de lângă ea. Ar fi închis în Turn... sau poate că pe amândoi i-ar trimite acolo! Însă ea era totuși mai la adăpost, știind că Henric n-ar îngădui niciodată ca sora lui să pățească vreun rău.

Dar cu Charles ce avea să se întâmple? N-ar fi suportat una ca asta. L-ar duce pe Dealul Turnului. Parcă-i vedea aievea capul frumos atârnând sus, în mâna însângerată a călăului. „Iată capul unui trădător!" Nu, nu era cu putință!

Trebuia să meargă mai departe. Era singura cale! Și în fiecare dimineață când se trezea, gândul ei era același: „Ludovic nu va trăi prea mult."

Alaliul ajunsese la castelul Dover. Din apartamentele ei de acolo, Maria privea în zare peste marea cenușie. Nu vedea celălalt mal, dar dincolo de fâșia aceea de apă se afla noul ei cămin, iar acolo o aștepta bărbatul ce urma să-i devină soț.

Se bucură când se iscă furtuna, fiindcă i se părea că forțele naturii erau de partea ei, și fiecare zi ce trecea acum însemna o zi în plus de libertate.

Nu era nici urmă de veselie în încăperile ei, deși Henric, care o însoțea, încercase să aducă bucuria la castel. Maria auzi sunetul lăutelor, dar nu simți nici o dorință de a se alătura petrecăreților.

Henric veni în camera ei, căci nu putea să se bucure de dans dacă nu era și ea acolo.

– Haide, surioară, n-ai să fii prea departe de noi! Zâmbește! Vino să petreci!

– Lasă-mă, Henric, zise ea. Mergi și dansează și cântă! N-ai de ce să îmi împărtășești tristețea!

El bătu din picior furios.

– Dacă insişti să te porţi aşa prosteşte, atunci n-ai decât să stai singură! tună el şi plecă. Însă reveni curând şi adăugă: Dacă am fi putut, te-am fi ţinut alături de noi, Maria!

Fata îl privi ca o stană de piatră.

– Tu eşti regele! replică ea.

– Nu înţelegi ce înseamnă îndatoririle importante!

– E aşa cum mi-am imaginat! răspunse ea. Eu nu contez! Dă-mă oricui îţi convine! Azi, unui tânăr idiot, prinţul Castiliei; mâine, unui bătrân istovit de propriul desfrâu!

– Ai limba prea ascuţită, soro!

– Dacă ar fi mai ascuţită, atunci ţi-aş putea spune ce mi-ai făcut!

După care se aruncă în braţele lui, întrucât o întrista să-l vadă amărât şi cu buzele tremurându-i de supărare.

Regele o mângâie pe cap şi o linişti, şoptindu-i:

– Nu va dura mult, Maria! Nu se poate să ţină mult!

– Sfântă Fecioară, iartă-mă, căci mă rog să-i vină moartea! zise ea.

– Şştt, surioară!

– E adevărat! Dacă sunt rea, atunci soarta m-a înrăit! Dacă m-aş fi putut mărita cum mi-am dorit, n-aş fi avut astfel de gânduri rele!

– Nu le mai rosti!

– Atunci repetă ce mi-ai făgăduit!

– Ce ţi-am făgăduit, Maria?

– Că dacă voi ajunge văduvă, mă voi mărita apoi cu cine vreau!

Henric înţelese că, numai privind departe în viitor, sora lui putea îndura prezentul, aşa că îşi repetă promisiunea. După care plecă. La uşa camerelor ei, văzu o slujnicuţă tânără, aproape o copilă. O chemă, gândindu-se că era mai bine să trimită la sora lui pe cineva tânăr, când prinţesa era într-o asemenea stare de tulburare.

– Vino aici, copilă, îi porunci el.

Şi ea veni şi se înclină frumos, apoi ridică ochii mari, căprui spre el, iar pe rege îl amuză puţin să bage de seamă că privirea ei era neînfricată.

– Eşti în slujba reginei Franţei? o întrebă.

– Da, sire! veni răspunsul.

– Du-te la ea acum! Stai lângă ea! Linişteşte-o! Spală-i faţa cu apă parfumată! Spune-i că regele te-a trimis s-o alini. Este tristă fiindcă urmează să plece de la Curtea noastră.

– Da, sire!
– Stai! Ce cauți tu așa de mică aici?
– Plec în Franța cu regina, sire! Sunt cu tatăl meu!
– Cine este tatăl tău?
– Sir Thomas Boleyn, sire!
– Iar tu cine ești?
– Anne, sire!
Regele îi mângâie părul negru.
– Ești o fată cuminte! Du-te la ea și ține minte ce ți-am spus!
Fata făcu o plecăciune adâncă. Henric păru ușor amuzat pe moment, apoi uită de copilă, cu gândurile numai la sora lui, Maria.

În zori, în a doua zi a lui octombrie, vântul se domoli și începură pregătiri pentru plecarea pe mare. Corăbiile stăteau în așteptare; ținutele somptuoase și bijuteriile scumpe fuseseră urcate la bord.
Henric își conduse sora la mal. Acolo îi sărută solemn mâna.
– Iubita mea soră, zise el, te încredințez lui Dumnezeu, norocului mării și stăpânirii soțului tău francez!
– Henric, șopti ea, nu ți-ai uitat promisiunea către mine, nu?
– Nu am uitat-o, răspunse el. Fii veselă! Îți jur că nu peste mult timp ai să te întorci la noi!
Caterina își luă rămas-bun din suflet, iar Maria își sărută cumnata cu tandrețe pe ambii obraji.
Undeva, printre cei adunați, se afla și Charles; Maria nu îndrăzni să privească spre el; îi era teamă că, dacă l-ar fi văzut, s-ar fi agățat de el și ar fi refuzat să mai plece.

Flota reginei nu ajunsese prea departe de Dover când se stârni o furtună. Doamnele ei de companie erau îngrozite, însă Maria rămase calmă.
– Dacă acesta ar fi sfârșitul, îi zise ea lui lady Guildford, atunci măcar aș scăpa de lunile ce vin!
– Nu chemați moartea! o ocărî guvernanta ei.
– De ce nu, dacă viața și-a pierdut orice bucurie?
– Asta-i răutate, milady, nu provocați soarta! Uitați că mai sunt și alte vieți în primejdie?
Atunci regina luă o înfățișare gravă, îngenunche și se rugă să ajungă cu bine pe malul francez. Furtuna deveni din ce în ce mai

sălbatică, separând corăbiile, astfel încât multe fură duse spre Flandra, care, dacă lucrurile ar fi stat altfel, ar fi putut fi destinaţia lor. Altele fură azvârlite spre Calais, iar vasul reginei, izolat, fu cârmit cu multă dificultate în portul Boulogne. La intrarea în acest port, corabia eşuă şi, un timp, toţi cei aflaţi la bord părură a fi în mare pericol. Locuitorii din Boulogne, care aşteptau de zile bune sosirea flotei reginei, încercară să trimită nişte bărci mici, dar acestea nu reuşiră să se mai întoarcă la ţărm.

Atunci, unul dintre cavalerii Mariei, un anume sir Christopher Garnish, ceru voie să o ducă el însuşi pe regină la mal, şi merse prin apă, purtând-o pe braţe.

Aşa ajunse Maria Tudor în Franţa.

Istovită de călătorie, Maria rămase la Boulogne câteva zile; între timp fură trimişi în grabă mesageri la Paris ca să-i spună regelui de venirea ei. Încântat, Ludovic îi trimise imediat pe ducii de Vendôme şi de la Tremouille s-o întâmpine şi s-o aducă mai întâi la Abbeville, unde avea s-o aştepte chiar el.

În tot acest timp, Maria găsea motive de amânare. Nu putea părăsi Boulogne; era prea obosită după călătoria pe mare; trebuia să-şi aştepte flota pentru că veşmintele şi gărzile ei rămăseseră pe celelalte vase.

Îi păru rău când vasele lipsă apărură mai repede decât se aşteptase în Boulogne, pentru că atunci nu mai avea nici o scuză să amâne plecarea.

Trebuia să înceapă voiajul spre sud. Aşadar, Maria plecă la drum, însoţită de arcaşii şi călăreţii ei, de bagaje şi trăsuri.

Cu fiecare oră ce trecea se întrista mai mult căci ajungea tot mai aproape de un soţ care-i putea aduce fericire doar prin moartea lui.

După câteva zile, alaiul sosi în Abbeville şi făcu popas la conacul unui nobil, dornic să-i arate reginei onorurile cuvenite, la porunca regelui.

Nu trebuia precupeţit nici un efort pentru buna ei primire, aşa ceruse Ludovic, şi regele Franţei pretindea ascultare din partea supuşilor.

Maria primi un iatac somptuos, cu pereţii înţesaţi cu tapiserii şi pânze aurite, şi pe când se pregătea pentru călătoria din acea

zi, auzi venind niște oameni și o cuprinse o mare spaimă. Se putea oare ca Ludovic, nerăbdător să-și vadă mireasa, să fi sosit călare? Erau la câteva zile de mers de Abbeville, deci era cu putință.

„Sfântă Fecioară, ajută-mă!", se rugă ea în gând, „nu mă lăsa să-mi dau pe față dezgustul pe care știu că-l voi simți! Fă-mă să uit un timp de frumusețea lui Charles, ca să nu-l compar cu soțul meu!"

– Duceți-vă la fereastră și vedeți cine a venit! le porunci doamnelor din suita ei.

Iar lady Guildford, care știa cel mai bine firea stăpânei sale, se supuse imediat.

Aceasta rămase preț de câteva clipe la geam, după care Maria, brusc nerăbdătoare, i se alătură.

Era un grup de persoane elegante, și în centrul atenției se afla un bărbat foarte înalt, care stătea pe cal de parcă s-ar fi născut în șa. Râdea și dintr-odată, simțind că era privit, ridică ochii și le văzu pe cele două femei la fereastră.

Bărbatul își scoase pălăria și se înclină. Maria nu-și putea lua ochii de la chipul lui deoarece era unul neobișnuit, plin de o poftă de viață pe care ea nu o mai văzuse decât la iubitul și la fratele ei; avea ochii negri ca tăciunele, însă trăsătura cea mai surprinzătoare era nasul, atât de lung, încât dădea o notă nostimă figurii.

Maria se îndepărtă de fereastră, temându-se că se uitase prea insistent.

– Nu este regele, spuse ea către lady Guildford.

– O fi vreun nobil duce, își dădu cu părerea aceasta, trimis să vă întâmpine!

Stăpâna casei ceru permisiunea să intre.

Făcu o reverență și ridicând obrajii îmbujorați spre Maria, o înștiință:

– Maiestatea Voastră, ducele de Valois este jos și cere îngăduință să fie primit!

– Te rog să-l poftești! îi răspunse Maria.

Când rămaseră singure, lady Guildford îi zise:

– Știți cine este? Ducele de Valois este și duce de Bretania și conte d'Angoulême. Mai mult decât atât, este Delfinul!

– Am auzit multe despre el!

Lady Guildford o prinse de mână pe stăpâna ei.

– Fiţi cu băgare de seamă, scumpa mea doamnă! Acest bărbat poate fi primejdios. O să vă pândească! S-ar putea să vă fie duşman! Nu uitaţi că este în joc coroana Franţei! Dacă-i dăruiţi un moştenitor regelui Franţei, acest bărbat nu va mai fi Delfin! Riscă să piardă tronul!

Nu mai era timp de alte explicaţii, pentru că uşa se deschise şi intră Francisc, presupusul moştenitor al coroanei Franţei, cu ochii lui strălucitori, ironici, cu buzele senzuale răsfrânte într-un surâs şi linia lungă a nasului dându-i un aer de şiretenie.

Veni spre Maria şi îngenunche, apoi ridică ochii spre ea cu adâncă admiraţie; privirea lui uşor obraznică o scrută din cap până-n picioare.

După care îşi îndreptă statura impozantă – pentru că era la fel de înalt ca Charles şi ca Henric – şi zise:

– Doamnă, sunteţi încântătoare! Zvonurile sunt adevărate! Regele Franţei este cel mai norocos bărbat de pe pământ.

Maria îşi alungă temerile pe care i le insuflase guvernanta ei, şi se simţi brusc ca sculată din morţi. Nu ştia dacă acest bărbat îi va fi cel mai aprig duşman sau nu, însă recunoştea în sinea ei că-i alungase apatia.

Delfinul Francisc intrase în viaţa ei, iar ea, ca oricare altă femeie, nu putea rămâne indiferentă faţă de prezenţa lui.

FRANCEZII

Scena I

TÂNĂRUL FRANCISC

Cu vreo șaisprezece ani înainte ca Francisc, presupusul moștenitor al tronului Franței, să se întâlnească pentru prima dată cu Maria Tudor, el se afla în grădina ce înconjura mărețul *château*, reședința lui din Cognac, împreună cu sora lui, Marguerite, mai mare cu doi ani ca el.

Chiar și la patru ani, Francisc avea o anumită distincție. Era înalt pentru vârsta lui, viguros, sănătos, chipeș și, în plus față de calitățile fizice, se arătase a fi și ager la minte. Știa că era cea mai importantă persoană de la castel; cu toate acestea nu îi chinuia pe cei din jur cu ifosele unui copil răzgâiat. Își accepta importanța propriei persoane la fel de firesc cum accepta soarele și ploaia.

Lucru care se datora în parte surorii lui, ea însăși frumoasă și chiar mai deșteaptă – dar asta se prea poate să fi fost și din pricina avantajului celor doi ani în plus. Nu se certau așa cum fac de obicei alți copii. Dacă Marguerite considera că Francisc trebuie corectat, îi explica pe un ton grav unde greșise și fiindcă Francisc știa că tot ce făceau sora sau mama lui era spre binele său, obișnuia s-o asculte foarte atent.

Traiul la Cognac era liniștit și bine orânduit, sub strictă supraveghere a mamei copiilor – o tânără de douăzeci și doi de ani, frumoasă și plină de viață. Ea era Louise, ducesă de Savoia, rămasă văduvă cu vreo doi ani în urmă; avea părul ruginiu-deschis, ochii albaștri, pielea albă; nu era înaltă, cum păreau că vor crește copiii ei, ci mignonă și firavă; putea să se mai mărite, dar deocamdată respinsese cererile în căsătorie ce-i fuseseră adresate. Își dedica toată pasiunea și trăirea pentru copiii ei și pentru că unul dintre ei era băiat, iar acesta putea avea un viitor măreț, îi insuflase fiicei ei, Marguerite, propriul ei entuziasm, iar fetița învăța, la fel ca mama ei, să-l așeze pe băiat în centrul vieții ei.

Aşadar, acum, în grădina de la Cognac se aflau Marguerite cu Francisc, aşezaţi la umbra unui copac, ea citindu-i cu glas tare, în vreme ce el, sprijinit de ea, îi urmărea degetul arătător îndreptat spre cuvintele pe care le rostea. Băiatul era mulţumit ştiind că atunci când lectura avea să-l obosească, Marguerite avea să-i spună poveşti închipuite chiar de ea, iar eroul acestor poveşti era pândit mereu de primejdii şi trebuia să le depăşească, fiind un bărbat cu înfăţişare regală, de viţă nobilă, pe care îl aştepta un fel de coroană – însă Marguerite nu-i explica niciodată anume ce coroană – şi el era brunet şi frumos, fără a fi efeminat, căci avea un nas lung, care era atrăgător pur şi simplu fiindcă era al lui. Acest erou purta multe nume; putea fi Ioan, Ludovic, Carol... însă băiatul ştia că aceste nume erau, de fapt, Francisc.

Ce obicei plăcut! Să stea tolănit la soare, să se uite la ţăranii care lucrau în vie, să se gândească la poneiul lui pe care-l putea călări în voie, deşi trebuia să fie însoţit de un rândaş, deoarece mamei lui îi era frică să-l lase să meargă călare singur. Dar asta numai din cauză că avea abia patru ani, însă nu va rămâne mereu aşa.

Orice necaz sau orice teamă ar fi avut, dacă le spunea lui Marguerite sau mamei lui, acestea lăsau deoparte ce făceau în acel moment ca să vină să-l liniştească.

Viaţa e frumoasă când la patru ani eşti în centrul universului tău! Ţăranii îi arătau respect. Când trecea călare pe poneiul lui micuţ, îl aclamau cu toţii. Mama lui îi spusese: „Acum că tatăl tău a murit, tu eşti conte d'Angoulême, şi aceşti oameni te consideră stăpânul lor!"

Dar fiind isteţ, Francisc înţelegea cât de mult depindea de cei care-i erau mereu alături; prin urmare, îi asculta şi le oferea dragoste în schimbul dragostei primite.

Nu exista pe lume familie mai fericită ca cea de la Cognac!

De la fereastra castelului, Louise se uita la copiii ei, cea mai încântătoare privelişte pe lume. Fiica ei fermecătoare, ţinând în poală cartea, iar fiul ei adorat, sprijinindu-se de sora lui. Adesea îşi spunea în gând că viaţa începuse pentru ea la naşterea lui şi câtă vreme reuşea să urzească intrigi şi planuri pentru el, avea să i se pară că viaţa merită trăită. Copilăria lui trebuia să fie fericită din toate privinţele; să fie cu totul diferită de cea pe care o îndurase ea. Dar oare chiar suferise? Nu chiar, căci nu acceptase

niciodată să se dea bătută. Mereu crezuse că avea un destin glorios și aflase care era acesta: să fie mama lui Francisc.

Acum, la Cognac, într-o zi de primăvară, se gândea la Amboise. Și iat-o, o fetiță care se plimba cu pași mărunți, însoțită de guvernantele ei, pe domeniul castelului. Simțea aproape și acum căldura acelor ziduri de piatră de care se lipise cu spatele; văzu turnurile cilindrice și meterezele mari, ferestrele înalte ce se ridicau îndărătul ei; și sub platoul stâncos pe care se afla castelul, văile Loirei și ale Amassei. Crescuse la Curte împreună cu fata cea mare a lui Ludovic al XI-lea, regenta Ana a Franței, care conducea țara până când fratele ei mai mic, Carol, urma să fie destul de mare încât să poată prelua coroana.

Nu fusese o perioadă pe de-a întregul fericită pentru cineva așa de semeț ca Louise de Savoia, deoarece regenta fusese un paznic sever. Nici vorbă de haine frumoase, de bijuterii scumpe, de distracții... Louise trebuia să învețe să fie o tânără serioasă care să-și accepte cu recunoștință soțul ce-i fusese ales. E drept că mătușa lui Louise, Charlotte, fusese soția lui Ludovic al XI-lea, dar, deși era regina Franței, conta prea puțin, și toată lumea știa că Ludovic avea o plăcere sadică de a o chinui pe biata femeie mai s-o scoată din minți.

De aceea era puțin probabil ca fiica severă a lui Ludovic să țină vreun pic seama de părerile nepoatei lui Charlotte; și totuși, ca membră a casei de Savoia, care prin alianțe ajunsese să aibă legături cu familia regală, copila trebuia îngrijită.

Ce zile lungi au fost acelea când stătea în tăcere într-una dintre camerele mari ale castelului d'Amboise, lucrând cuminte la o tapiserie, cu urechile ciulite, auzind totul, dar fără să spună nimic. Cu toate acestea, Ana a Franței nu-și încălcă făgăduiala; Louise trebuia să învețe să cânte la lăută, să danseze într-o manieră sobră, să studieze probleme de stat, cât să nu se facă de râs într-o conversație.

Soțul ales de Ana pentru Louise fu Charles d'Angoulême, fiul lui Jean d'Angoulême, nepotul lui Carol al V-lea, și astfel întrucâtva îndreptățit la tron.

Louise își aminti cum la unsprezece ani fusese logodită cu Charles, care era cu șaisprezece ani mai mare și deloc încântat să-i fie dată o copilă drept mireasă. Avea o amantă, Jeanne de Polignac, care-i dăruise un copil, și el o instalase în castelul lui

de la Cognac. Jeanne era o femeie deşteaptă şi luase în grija ei alţi doi copii nelegitimi ai regelui; căminul pe care Charles şi-l întemeiase la Cognac era vesel şi lipsit de griji, iar el credea că o soţie de unsprezece ani nu ar face decât să complice lucrurile.

Cu toate acestea, regenta Ana insistase, iar ceremonia avu loc.

Cât de limpede îşi amintea Louise ziua sosirii ei la Cognac! Un pic temătoare, dornică să-i fie pe plac soţului ei, hotărâtă să aibă un fiu; nu-şi îngăduia să uite vreodată de legătura soţului ei cu familia regală şi nu-şi putea reţine mulţumirea pe care o simţea că regele tânăr, Carol al VIII-lea, era diform şi probabil că nu avea să poată face prunci sănătoşi.

La Cognac, Jeanne de Polignac se comporta ca o adevărată castelană; cu ea stăteau fiica ei, Jeanne (care era totodată fiica soţului lui Louise) şi micuţele Souveraine şi Madeleine, pe care el le recunoscuse ca fiind ale lui, cu toate că Jeanne nu era mama lor.

Era o reşedinţă plăcută şi confortabilă, administrată eficient de Jeanne, pe de-a întregul mulţumită de cum stăteau lucrurile, ştiind că o Polignac nu s-ar fi putut mărita cu un conte d'Angoulême. O primi pe tânăra mireasă cu braţele deschise, ca o mamă, şi o tră ca pe un alt copil de-al ei, iar Louise, şireată, înţeleaptă şi pricepând devoţiunea soţului ei faţă de această femeie, precum şi că, deocamdată, el nu avea nevoie de ea, acceptă situaţia.

Mai târziu se bucură că se purtase astfel, întrucât Jeanne, bună la suflet, îi deveni cea mai apropiată prietenă şi confidentă şi o ajută să ducă un trai mai plăcut decât ar fi fost altfel cu putinţă de-a lungul acelor primi ani de mariaj.

Acum, privindu-şi propriii copii, se gândea la toate acestea. Jeanne locuia încă în castelul ei, la fel de devotată micilor Marguerite şi Francisc cum fusese faţă de odraslele ei, Jeanne, Souveraine şi Madeleine. Jeanne se îngrijea de domeniu, ca întotdeauna, iar Louise nici nu-şi imagina ce s-ar fi făcut fără ea, pentru că averea lui Charles nu era pe potriva rangului său şi mereu trebuise să se zbată să ducă un trai potrivit titlului pe care-l deţinea. Prin urmare, la Cognac nu prea se ţinuseră banchete şi adesea fuseseră nevoiţi să ducă un trai modest, dar erau cu toţii pregătiţi şi dispuşi să-l slujească pe conte, deoarece, aşa cum îşi aminteau deseori în gând servitorii şi slujnicuţele, servindu-l pe stăpânul lor, îl slujeau de fapt pe strănepotul unui rege al Franţei.

Poate din acest motiv, Jeanne fusese bucuroasă să-i rămână amantă, deși ar fi putut să se mărite bine, și cu siguranță acesta era motivul pentru care Louise era fericită să se afle la Cognac și să-i fie soție; de aceea visa ea la băiatul pe care îl va naște într-o zi.

În cele din urmă veni și ziua fericită – purta în pântece un copil și se ruga să fie băiat, convinsă fiind că atunci când se va naște, o va face pe deplin mulțumită de soarta ei. Dar prima sarcină se dovedi a fi o dezamăgire, căci nu aduse pe lume băiețelul mult dorit, ci o fată. Copila însă fusese frumoasă și sănătoasă încă de la naștere, și mama ei o botează Marguerite. Pe atunci Louise avea șaisprezece ani și depăși cu ușurință momentul. O fată și o dezamăgire, dar cel puțin aflase că poate avea copii.

Sosirea pe lume a lui Marguerite produse o schimbare subtilă la castel. Jeanne trecu în umbră; stăpâna casei era acum fără îndoială Louise. Nu că lui Jeanne nu i-ar fi convenit. Se bucura că mai avea un micuț pe care să-l primească în brațele ei și, după cum îi spunea lui Louise:

– Ăsta-i întrece pe toți! N-am mai văzut copil atât de plin de viață. Nici măcar micuța mea Jeanne n-a fost așa.

Louise radia de fericire. Cu siguranță, în curând avea să aibă și un băiat.

Nerăbdătoare, aștepta semnele de sarcină, însă la Curte, anumite evenimente o nelinișteau. Tânărul rege Carol al VIII-lea o luase în căsătorie pe Ana de Bretania. În copilărie, îi fusese promisă micuța Margareta, fiica lui Maximilian, care venise la Amboise și fusese crescută ca viitoarea regină a Franței, însă în cele din urmă se hotărâse că era mai bine ca tânărul Carol să atașeze Bretania coroanei decât să facă o alianță cu împăratul; prin urmare, Margareta fusese trimisă acasă, iar Carol, logodit cu Ana de Bretania. Fusese o insultă peste care Maximilian cu greu a trecut, după mult timp.

Acum Carol și Ana fiind căsătoriți, cea mai arzătoare dorință a Anei de Bretania era să capete un fiu.

Când Louise a aflat că mariajul a fost consumat, s-a închis în cameră de teamă să nu-și trădeze spaima. Între soțul ei și tronul Franței stăteau doi bărbați: Carol al VIII-lea, un olog care era puțin probabil că va putea face un băiat, și Louis d'Orléans, fiul lui Charles d'Orléans, fratele mai mare al lui Jean d'Angoulême, tatăl soțului lui Louise. Când află că Louis d'Orléans s-a însurat

cu fata lui Ludovic al XI-lea, Jeanne de France, o biată creatură diformă care nu reuşi să-i dăruiască nici un urmaş, speranţele ei crescură – dacă nu pentru soţul ei, măcar pentru fiul pe care avea de gând să-l aducă pe lume.

În cazul în care Carol al VIII-lea şi Ana de Bretania ar fi avut un băiat, asta ar fi pus capăt tuturor speranţelor ei.

O fi fost ea doar o copilă, dar chiar de la vârsta aceea nutrea mari ambiţii. Şi ce mai tristeţe o năpădi când primi, la Cognac, vestea că Ana de Bretania născuse un băiat sănătos. Ce se mai amuza probabil Ana, cunoscându-i planurile şi fiind la fel de hotărâtă ca şi ea să i le spulbere pentru a i se împlini ale ei.

Apoi Louise descoperi că era din nou însărcinată.

Începu iar să zâmbească, amintindu-şi cum călătorise la Amboise ca să meargă în pelerinaj la François de Paule, Omul Bun, care trăia într-o peşteră de pe ţărmul Loirei. Devenise un obicei ca doamnele din familia regală care aşteptau un copil să-l implore să intervină pe lângă sfinţi ca să se asigure de naşterea unui băieţel sănătos. Despre Omul Bun se spunea că are o sută de ani; el lua în râs giuvaierele scumpe ce îi erau aduse în dar şi nu cerea decât puţină mâncare, cât să-l ţină în viaţă.

El îi dăduse lumânări sfinţite să le ardă în camera unde va sta întinsă, iar acum râdea amintindu-şi ziua respectivă. Era în septembrie şi o vreme tare călduroasă, iar ea nu credea că o aşteptau prea curând durerile facerii.

„Nerăbdător de la început", se gândi ea. „Abia aştepta să se nască! Nici nu i-au trebuit lumânări sfinţite. Oare de-asta a venit pe lume înainte ca eu să fiu pregătită?"

Era afară, la oarecare distanţă de castel – întrucât Jeanne o sfătuise că nu e bine ca o tânără gravidă să stea în pat pe perioada sarcinii – când deodată simţi că pruncul ei voia să vină pe lume. Nu mai era vreme să se întoarcă la castel, aşa că slujnicele ei o ajutară să meargă la umbra unui copac şi acolo, sub cerul de septembrie, se născu dragostea ei, viaţa ei, Francisc al ei, regele şi Cezarul ei!

Şi uitându-se acum la el, cum stătea lângă sora lui, Marguerite, zise cu glas tare:

– Şi din acel moment lumea s-a schimbat pentru că ai apărut tu!

Rareori îşi îngăduia să-l piardă din ochi; imaginea trupuşorului lui robust era o permanentă încântare pentru ea; şi fusese clar de la început că nu era un copil obişnuit.

– Va fi un bărbat straşnic, zise râzând Jeanne de Polignac, ridicându-l sus în aer pe băiețel. N-am mai văzut mâini şi picioruşe aşa de frumoase. Are nasul lui taică-său!

Ce fericire! Şi ar fi fost deplină dacă Ana de Bretania nu s-ar fi bucurat din acelaşi motiv.

Dar Jeanne îi spuse: „Mă îndoiesc că Delfinul arată ca Francisc al nostru. Mă îndoiesc că poate țipa la fel de tare după mâncarea lui!"

Iar Louise îi răspunse că nu mai putea fi nimeni ca el în toată Franța. În sinea ei se întreba cum ar fi putut piticania de Carol şi nevolnica de Ana de Britania să zămislească un copil mâncăcios. Însă ştia că deşi țăranii din Cognac şi Angoulême se veseleau şi petreceau, îmbătându-se cu vinul din podgoriile lor, faptul că exista un moştenitor de Angoulême nu stârnea mare vâlvă prin alte părți – şi asta numai din pricină că Ana de Bretania îl adusese pe lume pe Delfinul Franței!

Un zâmbet de satisfacție răsfrânse buzele lui Louise. Francisc se aplecă şi închise cartea din poala surorii lui. Fata ştia că era felul lui de a o îndemna să-i spună o poveste. Marguerite îl cuprinse cu un braț şi începu una dintre povestirile ei care erau grozave pentru un copil de vârsta lui. Ce mai pereche! Erau nemaipomeniți, iar dacă Marguerite ar fi fost băiat, ar fi fost la fel de minunată ca micuțul Francisc. Ce bucurie îi dădea ei, ca mamă, să vadă dragostea dintre copiii ei!

Dintr-odată izbucni în hohote de râs. Nu se putu abține; se gândea cum de soarta îi ținuse partea şi era sigură că fiecare obstacol ce-i stătea în cale urma să fie înlăturat. Pentru că micul Carol, Delfinul, fiul diformului Carol al VIII-lea şi al ambițioasei Ana de Bretania, se îmbolnăvise brusc de friguri şi nici toate rugile şi slujbele Omului Bun nu-l putură salva. Mama lui era zdrobită de durere, iar Louise crezu că, de îndată ce o să-şi revină din şoc, se va gândi la băiețelul acela care stătea acum la umbra copacului împreună cu sora lui, Marguerite, zdravăn şi sănătos, fără să fie scăpat o clipă din ochi de mama lui grijulie.

Între cele două femei era o ură care le ținea la distanță. Louise nu-şi putea închipui ce catastrofă s-ar putea produce dacă ar avea proasta inspirație să meargă la Curte. Era prea temătoare în privința lui Francisc ca să înceapă să se fălească acum cu puterea şi frumusețea lui superioară în fața unei mame îndoliate şi îndurerate.

– N-or să aibă niciodată un fiu sănătos! îi şopti ea lui Charles, soţul ei. Iar în cazul acesta, în curând va veni rândul tău!

– Louis d'Orléans vine înaintea mea! îi aminti el.

– Louis d'Orléans! repetă ea dispreţuitoare. Însurat cu oloaga de Jeanne! Nu o să aibă urmaşi băieţi. Îţi spun eu, vei fi tu mai întâi, apoi va veni vremea lui Francisc. Parcă-l văd cu coroana pe cap, şi îţi garantez că nimeni n-a mai purtat-o cu atâta graţie cum o va face el!

Charles îi adresă un zâmbet cinic.

– Păi, nevastă, zise el, te credeam femeie vicleană! Şi aşa eşti în toate privinţele. Dar te pierzi cu firea când vine vorba de fiul nostru. Ai grijă ce rosteşti cu glas tare! N-ar fi bine să se audă de vorbele astea la Curte!

Femeia încuviinţă din cap. Trebuia să se gândească la scumpul ei băiat. Considera că trebuia să-l ţină departe de intrigi, să fie crescut în liniştea domeniului de la Cognac, astfel încât alţii mai puţin norocoşi decât ea să nu îl vadă şi să nu o invidieze. Băieţelul trebuia ascuns până când va fi pregătit să iasă în lume şi să-şi ceară dreptul la tron.

Aşa încât Charles o preveni:

– Fii cu băgare de seamă, rogu-te, să nu te dai de gol cum gândeşti cât timp suntem la Amboise.

– La Amboise!

– Draga mea, e firesc ca rudele să-l petreacă pe Delfin pe ultimul drum.

Ce descumpănită s-a simţit atunci! Trebuia să călătorească de la Cognac la Amboise, împreună cu soţul ei, să se prefacă a jelui; nu că asta ar fi deranjat-o prea mult, cât faptul că se vedea nevoită să-l lase acasă pe Francisc. Nicicând nu se arătă mai recunoscătoare ca acum de prezenţa lui Jeanne la Cognac.

– Să ai grijă de copii, o imploră, şi să nu-l scapi din ochi pe băiat!

Jeanne îşi aşeză palma peste mâna lui Louise.

– Poţi să ai încredere în mine că voi fi la fel de atentă ca şi tine!

Ce ger a fost în acel decembrie! Nu-i de mirare că micul Delfin nu şi-a revenit din friguri. Şi cu toate astea, Francisc mergea prin încăperile mari ale castelului, roşu în obrăjori, fără să bage de seamă frigul; Marguerite plesnea şi ea de sănătate şi îşi însoţea ocrotitoare frăţiorul, gata să-l prindă dacă se împiedica. Vântul aspru ce le venea de hac celor mai bolnăvicioşi pe ei nu îi putea

atinge. Îi aștepta un destin măreț în lume, îi spuse Louise lui Jeanne; și crezând în asta, reuși să plece de la Cognac cu inima ceva mai ușoară.

Însă o tragedie îi pândea dintr-o cu totul altă direcție. Ea și Charles au pornit la drum, împreună cu slujitorii lor, pe vremea aceea câinoasă, iar la plecarea din Cognac, Charles părea să se simtă bine. Nu era bătrân, având abia treizeci și șase de ani, și nu părea să-l fi prins răceala; dar până s-ajungă la Châteauneuf, începuse să tușească, și la fiecare tușit îl durea atât de tare într-o parte, încât nu-și putea reține gemetele. I-a fost cu neputință să mai rămână în șa, iar Louise le-a cerut oamenilor lor să-l adăpostească în prima casă întâlnită, în vreme ce ea a trimis degrabă un călăreț la Cognac ca să-l aducă pe cel mai priceput doctor știut prin împrejurimi. În cele două săptămâni care au urmat, Louise a dat dovadă de mult devotament; nu s-a dezlipit de la căpătâiul lui Charles, dar chiar și în clipele acelea de îngrijorare, n-a uitat să trimită mesageri acasă pentru a-i aduce veşti despre Francisc. Mulțumită lui Jeanne, acesta era în continuare bine, sănătos, astfel încât ea se putea dedica trup și suflet luptei pentru viață a soțului ei. În vreme ce-l veghea, își închipui ce ar însemna pentru ea moartea lui. O fată care nu împlinise încă douăzeci de ani să fie lăsată singură să lupte pentru locul fiului ei în societate! Avea încredere deplină în forțele ei, dar trebuia să țină seama că nu era decât o femeie și că va trebui să înfrunte bărbați puternici. Charles trebuia să trăiască... de dragul lui Francisc!

Însă în ziua aceea cumplit de rece a Anului Nou, Louise deveni văduvă. Și văduvă a rămas în ciuda încercărilor unora și altora de a-i oferi un soț. Nu avea de gând să se lase măritată. Încheiase o căsătorie din rațiuni de stat, iar din acel mariaj rezultase Francisc; orice altă căsătorie nu i-ar fi fost avantajoasă fiului ei; prin urmare, nu trebuia să existe vreuna, de acum înainte, copilul era îndeajuns pentru ea.

Și în clipa de față, privindu-l de la fereastră, se gândi: „Și așa va fi, odorul meu, până te voi vedea pe tronul Franței."

Francisc sări în picioare și începu să alerge, Marguerite i se alătură imediat, luându-l de mână. Se întâmplase ceva care-i umpluse de încântare. Louise plecă de la fereastră și se grăbi să coboare în curte.

Jeanne de Polignac coborî odată cu ea.

– Am auzit caii, strigă aceasta. A sosit cineva, oare cine o fi?

– Probabil asta au auzit şi copiii, răspunse Louise, şi ieşiră amândouă afară din castel.

Era un mesager, însă ochii Louisei căzură întâi pe silueta robustă a lui Francisc, care se uita în sus la bărbatul venit călare. Mama văzu încântată că Marguerite îi stătea alături, amintindu-şi în permanenţă datoria ei solemnă; ţinea o mână pe umărul băiatului, temperându-l, ca nu cumva micuţul zglobiu şi îndrăzneţ să nu devină prea năvalnic din cauza emoţiei.

Francisc întoarse capul, le văzu pe mama lui şi pe Jeanne, şi alergă imediat spre Louise, cuprinzându-i genunchii cu mâinile. Femeia îl săltă în braţe.

– Deci, scumpul meu a auzit venirea solului?

– L-am auzit! răspunse el. Uite! Vezi ce haină are? E altfel decât a noastră!

Atunci Louise îşi dădu seama că mesagerul purta livreaua regală şi îi făcu semn unuia dintre rândaşii ei, care se grăbi să ia calul musafirului.

– Vino, te rog, în castel, îl pofti ea. Îmi aduci veşti de la Curte?

– Da, doamnă!

Mesagerul i-ar fi putut comunica ce avea de zis chiar acolo, pe loc, dar ea nu-şi uita niciodată rangul.

Repetă îndemnul: „Vino!", deşi inima începuse să-i bubuie în piept, căci, e lucru ştiut, mesagerii adoptă o mimică anume în funcţie de mesajul pe care-l poartă, iar expresia acestuia era dintre cele mai sumbre.

În holul mare, îi strigă unuia dintre slujitori să-i aducă vin musafirului, dar acesta, nemaiputând să tacă, anunţă:

– Doamnă, a murit regele!

– Regele... a murit!

Instinctiv, Louise îl strânse mai tare la piept pe Francisc; băieţelul nu protestă, deşi strânsoarea apăsată îl cam stingherea. Întotdeauna accepta supus, cu resemnare, dovezile de adoraţie ale celor din preajmă, de parcă înţelegea că tot ce făceau aceştia era spre binele lui.

Nici Louise nu-şi mai putu potoli acum curiozitatea şi se interesă cum se întâmplase nenorocirea.

– Doamnă, Maiestatea Sa a mers împreună cu regina să vadă un meci de tenis, iar pe drum prin castel, până afară, s-a lovit la cap într-o boltă de piatră. Pe moment n-a dat mare importanţă

întâmplării și și-a continuat drumul, alături de regină, dar în timp ce stăteau și urmăreau jocul, l-a apucat o criză. I-a fost adus un pat de scânduri pe care să se întindă, căci s-au temut să-l miște din pricina stării sale neobișnuite de rău; și a rămas lungit acolo toată după-amiaza. A murit chiar înainte de miezul nopții.

– A murit... atât de tânăr! murmură Louise. Dumnezeu s-o ajute pe regină! Cum suportă?

– E împietrită de durere, doamnă!

„Fireşte", gândi Louise. „Fără soț! Fără fiu care să-i succeadă la tron!" Era de înțeles ca femeia aceea ambițioasă să fie frântă de durere.

Bărbatul făcu câțiva pași în spate, apoi proclamă:

– Carol al VIII-lea al Franței a murit! Trăiască regele Ludovic al XII-lea!

– Trăiască regele! intonă Louise, și toți cei din jurul ei îi repetară cuvintele, astfel încât holul castelului se umplu de urale.

– Trăiască regele! strigă micul Francisc, împreună cu ceilalți.

Iar Louise se gândi: „Odorul meu – mai este doar unul acum între tine și tronul Franței! Louis d'Orléans are treizeci și șase de ani, dar nu mai este în floarea vârstei; a trăit fără să pună prea mare preț pe sănătatea trupului său și acum se spune că plătește pentru asta. Ludovic al XII-lea, căsătorit cu oloaga de Jeanne. Ce șanse au ei să aducă pe lume un Delfin?"

Începea să vadă din ce în ce mai limpede coroana pe creștetul mult iubitului ei fiu, Francisc.

Ludovic al XII-lea al Franței, care fusese cunoscut sub numele de Louis d'Orléans până când vărul lui se lovise cu capul într-o ambrazură la Amboise și murise din pricina asta, primi cu încântare vestea instalării sale pe tron. Crezuse dintotdeauna că poate oferi poporului francez ceea ce avea nevoie, și evident, fiind atât de aproape de titlu, își închipuise deseori cum ar fi să-l și capete. Însă, de fapt, nu sperase cu adevărat că va primi vreodată coroana, căci cine ar fi crezut că regele Carol, cu mult mai tânăr ca el, va muri așa, din senin.

Ce noroc pe el că micul Delfin murise cu puțin timp în urmă, căci regența nu era niciodată un lucru bun, iar urcarea pe tron a unui rege sobru și serios era de o mie de ori mai satisfăcătoare.

De îndată ce află vestea, își chemă alături doi dintre cei mai buni prieteni pentru a discuta cu ei planurile de viitor. Unul

dintre aceştia era Georges d'Amboise, arhiepiscop de Rouen; celălalt era mareşalul de Gié, un soldat renumit.

Cei doi veniră şi îngenunchiară în faţa lui, dar el îi rugă să lase deoparte onorurile.

– Veniţi, prieteni! Să ne dezbărăm de asemenea formalităţi şi să ne ocupăm de probleme mai importante!

Îi îndemnă să se aşeze. Cei doi pricepeau că acesta era momentul pe care-l aşteptase o viaţă întreagă; păcat că sosise acum, când forţele îl cam părăsiseră. Abia mai stătea în jilţ, fiind chinuit de gută; părea mult mai îmbătrânit faţă de cei treizeci şi şase de ani pe care-i avea, lucru lesne de înţeles ţinând seama de viaţa pe care o dusese. Fiind un răzvrătit încă din tinereţe, mersese până într-acolo încât stârnise în ţară un război civil, dar aceste aventuri îl costaseră scump şi fusese chiar întemniţat. Răzvrătitul devenise rege, iar chipul său căpătase acea seninătate a bărbatului care a obţinut în sfârşit ceea ce şi-a dorit cu ardoare încă din primii ani ai tinereţii. Era înţelept, nu-şi va abandona niciodată vechii prieteni, nici nu-i va uita pe cei care suferiseră alături de el; din acest motiv i-a numit pe cei doi pe care-i convocase sfetnicii lui principali, deoarece se dovediseră buni prieteni ai lui Louis d'Orléans.

Nu se cruţase deloc în anii când era puternic şi sănătos: excelase în toate întrecerile sportive şi se desfătase cu toate plăcerile trupului. Dar acum era altfel. Era îndeajuns de înţelept ca să ştie că nu putea spera să mai reziste decât dacă ducea un trai cumpătat, iar el nu avea de gând să moară deocamdată; de aceea mânca puţin, cerea mereu să i se fiarbă carnea şi se ducea devreme la culcare. Lăsase în urmă zilele de pierzanie, şi acum avea un motiv în plus, când coroana era a lui.

Prietenii lui, privindu-i ochii aprinşi şi bulbucaţi, apoi buzele uscate şi îngălbenite şi mărul lui Adam care se iţea din gâtul slab, erau îngrijoraţi şi nu-i ascunseră asta.

Ludovic le surâse îngăduitor.

– Lăsaţi deoparte temerile! le zise. Sunt în viaţă şi aşa am de gând să rămân multă vreme! Apoi zâmbi brusc şi zise: Pun pariu că astăzi e veselie mare la un anume castel din Cognac!

– Am auzit că madame d'Angoulême crede că băiatul ei este deja Delfinul Franţei! spuse arhiepiscopul.

Ludovic încuviinţă din cap.

– Și trebuie să acceptăm ideea că de-ar fi să mor mâine, el e succesorul la tron – doar dacă nu se întâmplă cumva o minune și fac rost de un fiu.

– Sire...! începu Georges d'Amboise, apoi se opri.

– Continuă, îl îndemnă regele. Nu trebuie să-ți cântărești vorbele cu mine acum, Georges, cum nu era cazul s-o faci nici în trecut! Urma să-mi spui că nu pot spera la un fiu, cum nu pot spera nici la stelele din cer.

– Și că, interveni mareșalul, nu este vina voastră, Sire!

– Știu, știu! Regina mi-a fost o soție bună! Cel puțin a fost o soție ascultătoare, afectuoasă și supusă; și pentru că este fiica lui Ludovic al XI-lea, s-a considerat că am făcut o alianță excelentă.

– Și așa ar fi fost, Sire, dacă ar fi avut pântecul roditor!

– Ce păcat! zise Ludovic, oftând.

Se gândea la biata Jeanne, șchioapă, cu chipul ei palid și cu un umăr cu mult mai înalt ca celălalt – singurul merit al acelei femei fiind regalitatea. Căsnicia lor nu avusese niciodată rod și nici nu s-ar fi putut. Iar un rege trebuie să aibă urmași. Ultimul gând îl rosti cu glas tare:

– Un rege trebuie să aibă urmași!

Georges d'Amboise ezită, tuși și apoi îl luă gura pe dinainte:

– Sire, ar fi cu putință numai dacă vă găsiți o soție nouă!

Ochii lui Ludovic păreau mai pătrunzători ca niciodată.

– M-am gândit că ar fi de preferat să păstrez Bretania la coroană!

Mareșalul trase adânc aer în piept, însă Ludovic își îndreptă atenția asupra prelatului.

– Așa de curând văduvă! șopti acesta.

– Și totuși a demonstrat că poate avea copii – băieți! Nu au trăit, ce-i drept, dar Carol era un nevolnic... la fel ca sora lui, Jeanne! Dacă n-aș fi căsătorit cu Jeanne, dacă m-aș putea însura cu Ana de Bretania, aș putea aduce țării mele tot ce mi-am dorit ca rege. Bretania ar rămâne sub dominația coroanei și un Delfin s-ar naște în creșa regală!

– Ar trebui mai întâi să divorțați de Jeanne! îi aminti mareșalul.

– E adevărat, răspunse regele, privindu-l încă pe Georges.

– Dacă s-ar duce într-o mănăstire de maici, murmură Georges. Dacă s-ar declara sătulă de traiul lumesc... și dacă Ana ar putea fi convinsă că nu e nimic rușinos în acest divorț... s-ar putea aranja!

Ludovic îl bătu pe Georges uşor pe braţ.

– Mai cugetă la asta! zise el. Ştiu, prietene, că dacă te gândeşti bine, vei găsi o soluţie!

În apartamentele regale de la Amboise, regina dădu ochii cu soţul ei. Lui Ludovic îi fusese întotdeauna greu să o privească în faţă, de teamă ca ea să nu-i ghicească repulsia pe care o simţea când o vedea – repulsia şi mila. Nu era un om crud, însă în tinereţea lui fusese necugetat. A fost un mare şoc pentru el când i-a fost dată ea de soţie, o cocoşată pitică; faptul că era fiica regelui Franţei era o consolare prea mică, iar mai târziu a bănuit că tatăl ei, vicleanul Ludovic al XI-lea, o măritase cu el ca să evite naşterea eventualilor urmaşi în ramura d'Orléans a familiei, care ar fi iscat probleme. Probabil că l-a chinuit cumplit să vadă că unicul lui fiu, devenit Carol al VIII-lea, un pitic diform, n-a fost mai breaz ca fiica lui, Jeanne.

N-a fost niciodată nevoie să rămână lângă soţia lui prea mult timp, şi nu putea face dragoste cu ea decât pe întuneric. Preocupare oricum zadarnică, căci cine s-ar fi aşteptat ca o asemenea făptură să aibă pântecele roditor? S-a dovedit stearpă, după cum bănuise toată lumea.

Acum îşi privea soţul cu afecţiune, căci, curios lucru, îl iubea. Sărmana Jeanne! Ar fi fost gata să iubească pe oricine i-ar fi arătat puţină blândeţe, ceea ce el şi făcuse.

– Ludovic, spuse ea, şchiopătând spre el şi sorbindu-l din priviri, dar fără să-l atingă, întrucât ştia că lui nu i-ar fi plăcut. Am auzit zvonuri!

– Zvonuri? repetă el, simţind că-l cuprinde teama. Aşadar, îi spuseseră deja de propunerea lui de divorţ? Îi pomeniseră deja numele Anei de Bretania, legat de al lui? Lui Ludovic îi părea rău, din două motive. În primul rând că Jeanne, fără doar şi poate, suferea, iar în al doilea rând că trufaşa de Ana de Bretania ar putea fi uimită la gândul de a fi măritată atât de curând cu altcineva, mai ales că era vorba de un bărbat care trebuia să se lepede de o altă nevastă ca să o ia pe ea.

– Pricep, continuă Jeanne întristată. Nu-ţi sunt de folos! Nu-ţi pot oferi un Delfin şi înţeleg că asta aşteaptă Franţa de la tine... acum!

– Nu trebuie să te necăjeşti, o linişti el blând.

– Ba da! îi răspunse ea. Ai fost mereu bun cu mine, Ludovic, și știu că te-am dezamăgit.

– Sunt multe cupluri fără copii în Franța.

– Dar nu sunt regele și regina! Apoi izbucni în plâns. Ah, Ludovic, nu mă părăsi! Știu că nu am nimic să-ți ofer. Uită-te la mine! Nu m-ar fi luat nimeni de nevastă dacă n-aș fi fost fiica unui rege. Și tu n-ai nevoie de mine! Coroana e a ta prin propria-ți descendență! Nu ți-am adus nimic. Ai să mă izgonești, Ludovic! Te vor convinge că e datoria ta...

Ludovic o cuprinse în brațe.

– Jeanne, zise, alungă-ți temerile! Mai degrabă aș muri fără un fiu decât să te rănesc!

Femeia se lăsă s-alunece în genunchi și-i sărută picioarele, arătând, din păcate, cumplit de respingătoare, cum stătea așa, ghemuită. Ludovic ar fi preferat ca ea să se ridice; se detesta pe sine știind că Georges d'Amboise urzea deja un plan ca să le anuleze căsătoria și că ea nu mai putea fi ținută prea mult timp în necunoștință de cauză. Suferința ei va fi cu atât mai mare fiindcă încercase s-o liniștească spunându-i vorbe prefăcute.

Louise de Savoia porni spre Paris ca să-l vadă pe noul rege. Jeanne de Polignac o avertizase să fie cu băgare de seamă, dar Louise avea un țel clar în minte.

– Nu uita, explică ea, că situația mea e diferită de cum era înainte de moartea lui Carol. Nu-s eu mama urmașului la tron?

– Un motiv în plus să fii prudentă, replică Jeanne, mereu practică.

Louise râse.

– Crezi că uit vreodată că sunt mama lui și că are nevoie de mine? Stai liniștită, Jeanne! O să-i fac cunoscută prezența, și cea mai bună modalitate este de a-i obține titlul pe care-l merită și care-l va proclama în fața tuturor ca moștenitor la tron, recunoscut de rege. Păi, titlul rămâne vacant – nu-i așa? – acum că Ludovic l-a abandonat ca să-l preia pe cel de rege. Francisc urmează să fie duce d'Orléans – acel titlu regal îi aparține de drept!

– Nu spun decât să ai grijă, Louise!

– Și tu, draga mea, să ai grijă de copii cât lipsesc! zise și își îmbrățișă prietena. Cât mă bizui pe tine, Jeanne! Nu l-aș lăsa pe mâinile nimănui altcuiva!

Când Francisc şi Marguerite veniră să-şi ia rămas-bun de la mama lor, aceasta o îmbrăţişă cu tandreţe pe fată, dar de băiat se agăţă de parcă n-ar mai fi vrut să plece.

– Scumpul meu, îl întrebă, o să asculţi de ce-ţi spun Jeanne şi Marguerite cât lipsesc eu?

– Da, *maman*, îţi promit! răspunse băiatul.

– Bravo, odorul meu!

Ridică apoi ochii rugători spre Jeanne şi Marguerite şi, deşi nu rosti nici un cuvânt, privirea ei le dădu de înţeles că le lăsa în grijă comoara ei cea mai de preţ.

Francisc rămase la porţile castelului, flancat de Jeanne şi Marguerite. Micuţa Jeanne, cu Madeleine şi Souveraine, stăteau în spatele lui, iar la mică distanţă de acest grup erau câţiva dintre servitori.

Louise se întoarse să se uite iar în urmă.

– O să mă întorc repede! Aveţi grijă în lipsa mea! le strigă.

O urmăriră cu privirea până când ea şi suita de servitori se pierdură în depărtare.

– Tare mi-ar plăcea să merg la Paris! spuse Francisc.

– O să mergi într-o zi, îi răspunse Marguerite.

Când se va îndrepta spre Paris, va purta roba purpurie şi va avea un stindard brodat cu crini aurii. Mama lui îi spusese asta, şi imaginea îi era clară în minte. Dar nu sosise încă vremea; între timp, trebuia să-şi vadă de joacă.

Marguerite îl luă de mână şi merseră în salonul copiilor, unde Madeleine şi Souveraine se jucau cu păpuşile lor.

Rămaseră pe loc uitându-se la Madeleine care dezbrăca una dintre păpuşi şi-i vorbea de parcă ar fi fost un copilaş.

– Haide, Marguerite! zise Souveraine. Uite-o pe micuţa Papillon! Vezi ce şi-a murdărit rochiţa? Schimb-o şi ceart-o, te rog! Să-i spui că o încurcă dacă nu-şi ţine hainele mai curate altă dată!

Marguerite se holbă la păpuşa ce-i fusese azvârlită în braţe şi spuse cu răceală:

– Cum să fie asta de vină că şi-a murdărit rochia? Madeleine a murdărit-o!

Souveraine părea gata să izbucnească în lacrimi.

– De ce nu vrei să intri niciodată în jocul nostru, Marguerite? întrebă ea. Mi se pare că râzi de noi. Şi noi suntem mai mari ca tine, ştii?

– Sunteți prea mari ca să vă mai jucați cu păpușile, constată Marguerite, în vârstă de șase ani. Și la fel sunt și eu!

Francisc asista cu interes la acea scenă. Lui i-ar fi plăcut să intre în joc, numai că în loc să fie mama păpușilor, ar fi preferat să fie regele lor.

– Ce prostie! răspunse Madeleine. *Maman* spune că sunt ca o mămică.

(Atât Souveraine, cât și Madeleine îi spuneau *maman* lui Jeanne.)

– Mi-ar plăcea și mie să fiu mămică, i-o întoarse Marguerite, dacă aș avea un copil de-adevăratelea. Dar n-am de gând să mă joc cu păpușile!

Îl apucă strâns pe Francisc de mână și-l scoase din cameră.

– Hai să-ți citesc! îi propuse ea.

Francisc se lăsă condus spre grădină și după ce se așezară la poalele unui copac, Marguerite deschise cartea și începu să citească, dar n-apucă să parcurgă decât câteva rânduri, când Francisc acoperi cu mânuța lui durdulie pagina și zise:

– Marguerite, vreau să fii o mămică și eu vreau să fiu un tătic!

Marguerite închise cartea și se uită la el:

– Vrei să te joci cu Madeleine și Souveraine? întrebă ea pe un ton plin de reproș.

– Nu, replică vehement băiatul. Ele se joacă cu păpuși. Vreau ca noi să avem un copil de-adevăratelea.

Marguerite căzu pe gânduri. Băiețelul părea așa de sincer și de convins că ea i-ar putea împlini orice dorință, încât fata nu voia nimic altceva decât să-i mențină acea părere.

Se ridică în picioare, și el i se alătură, luând-o de mână.

Lui Marguerite îi venise o idee. Începu să meargă hotărât, îndepărtându-se de castel, ținându-l strâns de mână pe Francisc. Nu aveau voie să iasă din grădină, dar acum era o situație specială, și nu trebuiau decât să meargă până la căsuța de dincolo de porțile castelului.

Mergând cu pași împleticiți alături de ea, Francisc chicotea în felul lui drăgălaș, semn că era și fericit și emoționat. Știa că se putea bizui mereu pe Marguerite să-i facă viața deopotrivă distractivă și aventuroasă.

Pe un petec de iarbă, în fața căsuței, mergea de-a bușilea o fetiță.

Francisc înţelese ce urma să se întâmple. Marguerite îi împlinise, ca de obicei, dorinţa. Fata deschise poarta şi, intrând în grădină, o săltă în braţe pe copiliţa cam murdară.

– Şi n-o s-o certăm, zise Marguerite, pentru că e prea mică să ştie că trebuie să fie curată. Ăsta-i copilul nostru, Francisc! N-o să ne jucăm cu păpuşi!

Francisc ţopăia fericit în jurul surorii lui.

– Pot s-o duc eu, Marguerite?

– Nu, eşti prea micuţ! O s-o duc eu, iar după ce o curăţăm, o s-o iei în braţe.

Intrară în castel fără să fie văzuţi şi urcară la etaj, unde se afla salonul copiilor.

Ajunşi acolo, dezbrăcară copilul şi îl spălară, după care Marguerite găsi câteva hăinuţe vechi de-ale lui Francisc şi îmbrăcară fetiţa cu ele. Era un joc minunat, pentru că cel mic trebuia alinat când scâncea. Apoi lui Marguerite îi veni în minte că s-ar putea să fie flămând, aşa că îl hrăniră cu bomboane.

– Acum vezi, Francisc, comentă Marguerite, ce înseamnă să fii mamă şi tată faţă de jocul cu păpuşi!

– Păpuşi! strigă Francisc dispreţuitor. Cine vrea păpuşi?

După ce au îmbrăcat şi au hrănit copila, au hotărât că era timpul s-o culce. Aşa că au aşezat-o în patul lui Marguerite, unde fetiţa stătea senină, râzând la ei şi dând din picioruşe, de parcă jocul ar fi încântat-o la fel de mult ca pe ei.

Madeleine intră şi, văzând că au un copil adevărat, icni de mirare.

– Tu du-te şi joacă-te cu Papillon! îi ordonă Marguerite. Ăsta-i copilul nostru – al meu şi al lui Francisc!

Era cu neputinţă să păstreze un asemenea secret. Madeleine îi povesti lui Souveraine, iar Souveraine îi spuse micuţei Jeanne, care o anunţă pe Jeanne cea mare. Mai mult decât atât, părinţii îşi căutau cu disperare copilaşul.

Jeanne de Polignac intră în salonul copiilor, unde se aflau Francisc şi Marguerite, stând fiecare de o parte a patului şi privind la bebeluşul care gângurea mulţumit la ei.

– Dar ce-i asta? întrebă ea.

– Fratele meu a vrut un copil adevărat. Nu voia să se joace cu păpuşile! se justifică Marguerite.

– Aşa că ai luat copila de la căsuţă! O caută mama ei!

– Nu i-o dăm! strigă Francisc. E bebelușul nostru... al meu și al lui Marguerite. Ne trebuie pentru că noi nu ne jucăm cu păpuși!

Jeanne ieși afară și la scurt timp reveni cu mama copilului.

– Tânărul conte și sora lui au îndrăgit copila! explică ea. Vor s-o țină la castel pentru o vreme.

Mama răsuflă ușurată văzându-și copilul și se arătă încântată de interesul celor doi, care, în mintea ei, se traducea în unele beneficii pentru fetiță. Femeia mai avea și alți copii, iar dacă fiica ei putea fi îmbrăcată și hrănită la castel, ar fi fost nebună să se opună.

– Sunt așa de frumoși împreună! constată ea.

Jeanne puse o mână pe brațul ei și o liniști:

– O să avem grijă ca micuța să nu pățească nimic cât rămâne în salonul copiilor!

Marguerite interveni pe un ton grav și demn:

– O să avem grijă să fie tot timpul curată!

Într-una dintre ieșirile lui impetuoase, Francisc îngenunche pe pat și sărută fruntea bebelușului, cu tot atâta patimă cum o mamă și-ar fi sărutat pruncul.

Așadar, rămăsese stabilit. Copiii urmau să aibă grijă de fetiță, atâta timp cât voiau s-o țină la ei.

– Cum o cheamă? întrebă Marguerite. I-am putea spune cum vrem, dar poate că are deja un nume!

– Se numește Françoise, *mademoiselle*! răspunse mama copilului.

Francisc se dădu jos de pe pat și începu să țopăie de încântare.

El era Francisc, iar copila era Françoise. Era realmente a lui!

Louise se întoarse abătută la Cognac.

De îndată ce se asigură că cei mici erau bine sănătoși, se închise într-o odaie cu Jeanne.

– Nu-mi place ce-am aflat!

– Regele a fost respectuos cu tine?

– Hm! Îl cunosc pe Ludovic. Are vorba mieroasă, dar țese intrigi pe ascuns.

– N-a vrut să-i dea titlul lui Francisc?

– Nu, n-a vrut! Cred că știu ce se petrece în mintea lui. M-a luat pe ocolite. Mi-a spus că e încă prea mic. M-a rugat să mai

aştept un pic. Am dat de înţeles că Francisc nu e prea mic ca să fie succesor la tron, prin urmare nu-i prea mic nici să poarte titlul. Jeanne, mi-e teamă! Văd că avem duşmani. Eu nu-s decât o biată femeie slabă... şi sunt singura care-l poate proteja pe micul meu rege de toţi cei care complotează împotriva lui.

– Nu eşti o femeie slabă! râse Jeanne. Francisc n-ar putea să aibă un protector mai bun ca tine, nici dacă ar mai trăi taică-său!

– Dar ascultă aici! Ludovic este hotărât să capete un urmaş!

– N-o să reuşească niciodată! Jeanne e stearpă! A dovedit asta cât a fost ducesă d'Orléans; n-are cum să zămislească acum vreun prunc doar pentru că e regină!

– Tocmai asta-i ideea, Jeanne! Ludovic nu are de gând s-o păstreze ca regină. Este hotărât să aibă un urmaş şi ca să-l obţină, se va descotorosi de ea.

Jeanne se sperie, pricepând abia acum, la fel de limpede ca şi Louise, ameninţarea ce-i păştea.

– Şi totuşi, se linişti ea, nici Ludovic nu e un bărbat în putere!

– Ba e, cât să facă un fiu dacă ar avea o nevastă trupeşă. Am auzit vorbe, Jeanne! În afară de un fiu, mai vrea ceva şi caută o nouă soţie ca să-i ofere asta... Bretania!

– Nu!

– Dacă-ţi spun!

– Ana de Bretania nu se va mărita în veci cu un bărbat divorţat!

– Nici dacă e regele Franţei? N-o cunoşti pe Ana! Eu o înţeleg bine şi o să-ţi spun de ce! Ea şi cu mine împărtăşim o ambiţie. Amândouă vrem să dăruim Franţei un rege. Este o femeie hotărâtă şi la fel sunt şi eu! Şi ştii la fel de bine ca şi mine că dacă eu îmi realizez ambiţia, ea nu poate, iar dacă ea obţine ce-şi doreşte, e suficient să mă facă să pierd tot ce-am sperat. Suntem rivale, Jeanne! Duşmane! Iar dacă acest divorţ are loc, nu o să am tihnă nici o clipă, vreme de ani buni de acum încolo... până când Ana va fi prea bătrână să mai aibă copii – iar ea este o femeie tânără! Te mai întrebi de ce nu mă simt în largul meu?

Tăcură un timp, cântărind în gând toate aspectele implicate.

În sfârşit, Louise vorbi din nou:

– N-am nici o îndoială, Ludovic ţine cu tot dinadinsul să scape de Jeanne şi s-o ia pe Ana! E convins că ea îi va dărui un băiat!

– Ana nu prea a avut noroc nici cu Carol – trei băieţi, morţi toţi!

– Dar băieți, Jeanne! Iar Carol era pitic... ceva mai acătării ca sora lui de care încearcă acum să scape Ludovic. Nu! Sunt sigură că regele-şi face gânduri mari! De asta refuză să-i dea titlul de duce d'Orléans lui Francisc. Mi-a propus în schimb să devină duce de Valois!

Cele două femei rămaseră cu privirea ațintită în gol, de parcă ar fi încercat să pătrundă cu ochii minții viitorul.

Regele sosi în vizită la Cognac. I se năzărise să-l vadă pe băiatul care avea să-i urmeze la tron, dacă nu reușea să aibă și el un moștenitor.

Era mare agitație la castel și în întreg ținutul. Oamenii se înghesuiau pe marginea drumului, ca să-l aclame pe noul rege.

Louise îl întâmpină pe suveran ținând de mână doi dintre cei mai frumoși copii pe care-i văzuse vreodată Ludovic. Fata cu ochi pătrunzători, inteligenți era nespus de fermecătoare, iar băiatul părea puternic și viguros, cum și-ar dori orice părinte.

Ludovic îi luă în brațe și-i îmbrățișă cu căldură. Fata îl impresionă, dar privirea i se tot abătea spre băiat, care-l întâmpinase fără nici o urmă de sfială.

– Am un câine, îl anunță băiatul.

– Așa vasazică? întrebă regele.

– Da, și am și un ponei. Și mă sui călare pe spinările lor. Câinele meu e uite-așa de mare! zise desfăcând demonstrativ brațele lui durdulii cât putu de mult. Apoi continuă: Și mai avem un bebeluș, eu și Marguerite! O cheamă Françoise. E un copil tare bun!

Ludovic vedea bine că micuțului i se îngăduia să se dea în spectacol. Și înțelegea pe de o parte de ce mama lui era așa de topită după el.

„Mi-aș da jumătate din regat pentru un băiat ca ăsta!", își zise în sinea lui.

Francisc își așezase încrezător mâna în palma regelui.

– Ești rege?

Ludovic încuviință din cap.

– Și eu voi fi când mă fac mare!

– Așa, vasăzică? făcu Ludovic și zâmbi, dar în sinea lui își spuse: „Mai vedem noi, bărbățelul meu!"

– Da, un rege mare! se alintă Francisc. Şi voi avea două regine – pe Marguerite şi pe mama mea!

Ludovic se uită la Louise, care era uşor stânjenită.

– Văd că fiul tău deja dă dovadă de înţelepciune!

Regele fu condus în camerele lui, şi când rămase singur cu servitorii săi, căzu adânc pe gânduri. Nu şi-l putea scoate din minte pe acel băieţel. Câtă vitalitate! Cum de nu l-au căsătorit pe el cu Louise de Savoia în locul amărâtei de Jeanne?

Era nefericit de câte ori se gândea la soţia lui, aşa încât încercă să şi-o alunge din minte şi să privească spre viitor, când va fi căsătorit cu Ana de Bretania. Se gândea mult la ea. Avea ceva femeia aceea. E drept că şchiopăta un pic şi era cam palidă şi, desigur, foarte severă, dar era o adevărată regină, născută să conducă, şi de îndată ce se va rezolva problema stânjenitoare a divorţului său, Ana va fi o soţie bună pentru el.

Era convins că Georges putea aranja lucrurile. Înainte să preia tronul, de câte ori avea o problemă, obişnuia să spună: „Las' că se ocupă Georges!" Şi acum îşi zise la fel. Nimeni nu era mai potrivit ca un prelat în abordarea unor asemenea chestiuni delicate. Georges va găsi un motiv, care s-o mulţumească şi pe Ana, pentru ca mariajul lui cu Jeanne să fie anulat. Regele se aştepta să nu întâmpine nici un fel de probleme, deoarece era sigur că va primi ajutor până şi din partea papalităţii. Sfântul Părinte va fi gata să-i acorde divorţul în schimbul unor anumite favoruri pentru fiul lui. Era uşor de tratat cu un Borgia, iar papa Alexandru al VI-lea îl iubea pe fiul lui, Cesare, atât de mult încât nu era cu neputinţă să se încheie un târg. Avea încredere că Georges va aranja lucrurile.

Între timp, trebuia să aibă grijă să mulţumească persoanele care-l incomodau, cum ar fi Louise de Savoia. Ei nu-i va conveni deloc cum se vor prezenta perspectivele băieţelului ei vesel, pe care-l adora, când el şi Ana, căsătoriţi în mod legitim, îl vor prezenta ţării pe fiul lor. Asta în mod categoric va mai ciunti din nasul acela lung pe care-l ţine pe sus domnişorul Francisc! Nu că el ar fi deocamdată conştient de toate lucrurile acelea, în joaca lui cu căţeii, poneii şi bebeluşii.

Ludovic profită din plin de şederea lui la castel şi-şi petrecu mare parte din timp cu copiii. Intra pe furiş în camera de joacă şi recunoştea în sinea lui cât de încântători erau cei doi copii ai

lui Louise, cum stăteau ei așa, aplecați asupra tablei de șah; venea și se așeza lângă ei și le urmărea degețelele – ale băiatului fiind încă grăsune, ca de sugar – mutând piesele cu o pricepere extraordinară pentru niște jucători atât de tineri. Acolo dădu și peste un bebeluș adevărat și se amuză nespus să audă că Francisc pretinsese să i se aducă unul, iar sora lui, Marguerite, părăsise numaidecât castelul pentru a împlini dorința fratelui ei autoritar.

Regele socoti în sinea lui că băiatul va ajunge un răsfățat dacă va fi lăsat în grija femeilor. Și femei care-l cocoloșeau în asemenea hal! Cu prima ocazie avea să se sfătuiască împreună cu Georges, pentru că trebuia să țină seama, nefiind încă însurat cu Ana, că atât timp cât persista această stare de fapt, micul Francisc putea ajunge într-o zi regele Franței. Prin urmare, nu trebuia lăsat să stea agățat de fustele femeilor, ci crescut și educat ca un bărbat.

În timpul vizitei sale, regele îi pomeni Louisei despre acest aspect.

– Ești mândră, și pe bună dreptate, să ai asemenea copii! o lăudă el. Sunt convins că ai să vrei să-l dai pe băiat în grija unui mare soldat, și asta încă repejor!

Louise tresări.

– N-am deloc astfel de planuri, Sire!

– Este atât de dezvoltat pentru vârsta lui, încât uiți cât de mic este. Un asemenea copil trebuie crescut alături de băieți de vârsta lui și sub disciplină strictă. Trebuie să învețe să devină un cavaler – să mânuiască sabia și să se lupte. Ține minte că într-o zi ar putea avea un rang de mare însemnătate pentru țară!

– E adevărat, Sire! Dar deocamdată doresc să mă ocup eu în continuare de educația lui. Va învăța tot ce este dator să știe un bărbat, dar asta se va întâmpla mai târziu.

– Gândești prea mult, îi răspunse Ludovic zâmbind, dacă vrei să amâni atât. Voi vorbi cu de Gié despre Francisc al nostru. După cum știi, este unul dintre cei mai mari oameni de arme din Franța și sunt convins, doamnă, că vei fi de acord cu mine când spun că doar cel mai bun soldat este îndeajuns de bun pentru Francisc!

Louise începu să tremure de frică, iar regele băgă de seamă emoția ei și-și spuse în sinea lui: „Iată o femeie care va lupta ca o tigroaică pentru puiul ei. Este hotărâtă ca într-o zi să fie înscăunat rege al Franței. Din păcate, doamnă, n-ai să reușești!"

Îi păru rău pentru ea şi-i vorbi cu blândeţe când îşi luară rămas-bun, complimentând-o încă o dată în privinţa copiilor şi adăugând că, după părerea lui, va avea mereu grijă de ei.

Însă când Francisc îngenunche în faţa lui, cu atâta noblеţe încât pe mama lui o podidiră lacrimile văzându-l, Ludovic se aplecă şi-l ridică pe băiat în braţe.

– Ce băiat mare eşti! zise el. Pot să jur că data viitoare când ne vom întâlni, îmi vei arăta cât de bine ştii să mânuieşti tu sabia!

Ochii lui Francisc sclipiră de plăcere.

– O sabie... pentru mine!

– Sigur că da, vei fi bărbat într-o zi! răspunse regele. S-ar putea să-ţi fie de trebuinţă!

Castelul rămase cufundat în tăcere după plecarea regelui. Jeanne de Polignac simţi îngrijorarea Louisei şi încercă s-o liniştească.

– Un lucru este sigur! conchise ea. Ludovic nu crede că va avea vreodată un moştenitor, altfel nu s-ar preocupa atât de educaţia lui Francisc, dacă nu l-ar considera pe el Delfinul Franţei!

Ideea aceea îi aduse oarecare alinare mamei.

– Dar nu voi îngădui nimănui să-l ia de lângă mine! rosti răspicat Louise.

Când Georges d'Amboise ceru să se înfăţişeze în faţa regelui, fiecare părticică din trupul îndesat al arhiepiscopului părea să-i exprime triumful.

– Alexandru e de acord, Sire! spuse Georges. În clipa de faţă este îngrijorat pentru fiul lui, Cesare, iar Cesare are nevoie de ajutorul Maiestăţii Voastre. Alexandru a spus – cu diplomaţie şi vorbe meşteşugite, după cum îi este obiceiul, se ştie – că dacă îi veţi face pe plac, va recunoaşte divorţul!

– Care sunt condiţiile lui? întrebă Ludovic.

– Cesare este sătul de veşmintele sale de cardinal. Se visează cuceritor războinic. Fără îndoială că el a aranjat asasinarea fratelui său, ducele de Gandia. Reţineţi, Maiestate, că trupul acelui tânăr a fost găsit în Tibru, înjunghiat de moarte. Alexandru îşi iubea fiul, dar şi-a încheiat perioada de doliu. Mai are un fiu, şi-şi adoră copiii, aşa încât acum le oferă tot devotamentul lui Cesare şi fiicei lui, Lucrezia. Pare că a uitat de bietul Giovanni, acum că nu mai e printre cei vii – sau cel puţin l-a iertat pe Cesare pentru uciderea fratelui său.

– Poate că vrea ca neamul Borgia să triumfe. Spune-mi ce a pretins pentru Cesare!

– Mai țineți minte, Sire, că la numirea lui Cesare cardinal, Alexandru a pregătit niște documente care să ateste că e născut legitim, rod al căsniciei? Acum a măsluit alte acte. Cesare e de fapt bastardul lui și de aceea, fiind născut nelegitim, nu poate fi acceptat drept cardinal. Cesare va lăsa biserica și plănuiește să vină la curtea Franței. Vrea să-l ajutați să o ia în căsătorie pe Carlotta de Aragon și ar fi mulțumit să primească un ducat francez. Vrea să încheie o alianță cu Maiestatea Voastră astfel încât să vă uniți forțele pentru a ataca Italia.

– Alexandru știe să se târguiască, nu glumă!

– Într-adevăr, Sire! Dar v-ați dorit dintotdeauna ducatul Milanului și ați fost îndreptățit să-l cereți. Cesare va aduce dispensa care vă anulează mariajul, și nu trebuie decât să punem în dezbatere cazul în fața unor judecători pe care-i veți alege după cum doriți.

Ludovic căzu pe gânduri.

– Ești un om destoinic, Georges! Și tu ar trebui să primești o răsplată!

Georges zâmbi.

– Înțeleg că pe lângă dispensa oferită Maiestății Voastre, Cesare îmi va oferi o pălărie de cardinal.

– Familia Borgia știe cum să propună un târg de nerefuzat!

– Așa este, Sire! Și aveți nevoie de dispensă, altfel nu ne rămâne decât să stăm cu mâinile în sân să-l vedem instalat pe tânărul Francisc pe tronul Franței.

Ludovic aprobă din cap.

– Ai vorbit cu Ana?

Aștepta emoționat răspunsul.

Georges se încruntă.

– Nu prea vrea să devină regină! E de părere că nu se cade să se mărite atât de grabnic după moartea soțului ei.

Ludovic izbi cu pumnul în genunchi.

– N-am de gând să aștept!

– Nu vă faceți griji în privința asta, Sire! Ea tânjește după un singur lucru, și acela este să dea naștere viitorului rege al Franței! I-am pomenit despre Louise și Francisc al ei, iar asta a pus gaz pe foc. Sunt sigur că Louise – și micul Francisc – îi bântuie gândurile. O vede pe Louise ca principala ei rivală. N-ar suporta

perspectiva victoriei ei. Nu cred că Ana va mai face nazuri, Sire, de îndată ce vă veţi descotorosi de regina Jeanne.

– Îmi pare rău că trebuie să fac asta, Georges!

Georges ridică din umeri.

– E soarta alteţelor regale, Sire! Sunt sigur că va înţelege!

– Ei bine, atunci să grăbim lucrurile! Ai pregătit pledoaria?

– Da, Sire! Veţi jura că mariajul a fost imposibil de consumat. Regina nu poate fi soţie şi mamă. Acesta este un motiv suficient pentru un rege să-şi alunge soţia.

– Biata Jeanne! Mă tem că o să se întristeze foarte tare!

– O să-şi revină!

– Nu-i pe de-a întregul adevărat că nu poate fi soţie!

– Ba da, în cazul acesta, Sire!

– Sunt momente când aproape că mi-aş dori să nu...

Ludovic n-apucă să-şi încheie fraza. Era, desigur, o minciună. Tânjea să fie eliberat de Jeanne. O visa pe Ana în fiecare noapte şi aceasta îi devenea tot mai ispititoare. Era convins că va rămâne grea din primele săptămâni de mariaj. Dar era adevărat că nu-şi dorea totuşi s-o facă să sufere pe Jeanne.

– O să se termine repede, Sire! Doctorii vor cere s-o examineze pe regina Jeanne.

– S-o examineze!

– Ca să confirme incapacitatea ei pentru căsătorie.

– Dar ea nu o să se supună în veci unei astfel de acţiuni nedemne.

– Cu atât mai bine, Sire! spuse Georges zâmbind. În acest caz, se va presupune că este într-adevăr neputincioasă, căci altfel de ce ar refuza examinarea?

Ludovic aruncă o privire spre prietenul lui; apoi se ridică de pe scaun şi, mergând la fereastră, se uită în zare.

Şi totuşi trebuia să procedeze astfel, gândi el. Ca rege, avea datorii pe care trebuia să le onoreze.

Lui Jeanne nu-i venea să creadă. Ludovic fusese mereu aşa de blând. E adevărat că o găsea respingătoare, dar ea îl iubise din tot sufletul pentru că se prefăcuse întotdeauna că nu-i aşa. O înşelase; se aşteptase la asta. Dar blândeţea lui o făcuse mereu să se simtă în siguranţă. Era aşa de deştept, judeca atât de

limpede – mai puțin atunci când era bolnav sau neliniștit. Atunci era pus pe harță, dar asta era firesc.

Și acum convingea Curtea de Judecată că mariajul fusese cu neputință de consumat și din acest motiv cerea divorțul.

Jeanne plânsese în noaptea aceea până adormise, istovită. Acum avea ochii umflați și era mai urâtă ca niciodată.

– De n-ar fi murit fratele meu, Carol! murmură ea. Atunci Ludovic n-ar fi ajuns rege. Nu i-ar mai fi păsat că nu i-am putut oferi un fiu. Iar Ana de Bretania n-ar mai fi liberă să se mărite cu el!

Episcopii veniră la ea – unul dintre ei era fratele lui Georges d'Amboise, pe care îl știa ca fiind întru totul devotat regelui și aranjase toată chestiunea în favoarea lui. Jeanne știa că erau cu toții hotărâți să-i dea lui Ludovic verdictul pe care îl cerea.

Se convenise, îi comunicară ei cu blândețe, că nu este aptă pentru căsătorie.

– Nu este adevărat, replică ea. Doar că-s adusă de spate, țin capul plecat într-o parte, am brațele prea lungi și sunt urâtă!

– Doamnă, trebuie să vă supuneți unei examinări. Doctorii regali sunt gata să vă asiste.

Buzele ei groase se curbară într-un zâmbet amar.

– Pun pariu că și-au pregătit dinainte răspunsul, zise ea. Nu, domnilor, nu voi da curs acestei acțiuni nedemne. Tu – și ceilalți – uitați se pare că, oricât de indezirabilă aș fi, sunt totuși fiica unui rege!

– Doamnă, ar fi înțelept...

– Aveți permisiunea mea să plecați!

După ce au părăsit încăperea, Jeanne și-a îngropat fața în palme și a început să se legene înainte și înapoi.

Aici se încheia viața ei așa cum o știuse până atunci. Nu-i mai rămânea decât să meargă la o mănăstire, să se dedice traiului monahal și să uite că a încercat cândva să-i fie soție regelui Ludovic.

Se ridică și apucă lăuta. Când cânta, bărbați și femei deopotrivă se opreau în loc s-asculte. Atunci uitau că era diformă și urâtă; nu auzeau decât muzica ei suavă. Își găsise adesea alinare în muzică, și când se simțea tristă și neglijată, își spunea în sinea ei: „Îmi rămâne mereu la îndemână lăuta!"

Dar la mănăstire nu se cânta la lăută.

O aruncă dinadins la pământ şi o călcă în picioare, iar când privi în jos la ceea ce îndrăgise cândva, se gândi: „Asemenea lăutei, şi viaţa mea este distrusă!"

Louise, nerăbdătoare şi totuşi speriată, se mutase cu familia ei de la Cognac la Chinon. În fiecare dimineaţă se uita din foişorul ei după mesageri de la Curte; şi urca în el ori de câte ori auzeau ropot de copite apropiindu-se de castel.

Jeanne o liniştea cum putea mai bine. Era de-a dreptul imposibil, sublinia ea, ca regele să-şi alunge soţia. Papa n-ar îngădui nicicând un divorţ. Jeanne, ca fiică de rege, nu ar accepta niciodată să fie supusă unui astfel de tratament, iar Ana de Bretania nu s-ar mărita decât dacă ar fi trecut cel puţin un an de la moartea soţului ei, altfel i s-ar părea o necuviinţă.

– O cunosc eu pe Ana de Bretania, zise Louise. Vrea să dea naştere următorului rege al Franţei. Şi doar într-un fel mai poate face asta, măritându-se cu Ludovic! Îl va lua de soţ dacă va avea ocazia. Este la fel de geloasă pe mine din pricina fiului meu, cum ar fi orice altă femeie în situaţia asta.

Ludovic călători spre Chinon cu mare alai, iar Louise deveni tot mai neliniştită, căci se făceau planuri de primire a unui oaspete de peste hotare, iar acest personaj important ajungea în curând la Chinon. Numele său era Cesare Borgia.

„De ce era oare regele aşa de dornic să ofere onoruri fiului nelegitim al papei?" se întreba intrigată în sinea ei Louise.

Francisc nu era câtuşi de puţin afectat de temerile ei. De la fereastra castelului, alături de mama lui şi de Marguerite, aflată şi ea în preajmă, băiatul privi intrarea lui Borgia în Chinon, plin de nerăbdare.

– Dar uite, uite, striga el remarcând o culoare nemaivăzută până atunci.

Fiul papei hotărâse să impresioneze poporul francez cu averile sale pământeşti. Slujitorii lui erau îmbrăcaţi în livrea stacojie; pajii mergeau călare pe cai pur-sânge; bagajele lui, acoperite cu satin în culori pastelate, erau cărate de catâri împodobiţi cu valtrapuri fabuloase. Treizeci de nobili îl serveau, toţi costumaţi magnific, iar în urma tuturor venea însuşi Borgia, subţire, brunet şi sinistru. Hăţurile calului său şi şaua scânteiau în perle şi pietre preţioase de toate culorile. Alături de Cesare călărea

Georges d'Amboise, venit de la castel ca să-l întâmpine. Borgia părea cu totul acoperit de bijuterii, mai ales rubine – ce contrast cu tenul lui măsliniu.

Louise, prinzându-l pe băiatul ei de mână, se întrebă în gând dacă în vreunul dintre acele cufere încărcate pe catâri se afla dispensa ce-i va permite lui Ludovic să se însoare cu Ana de Bretania.

Avea să afle în curând.

Louise era pe culmile disperării. Regele obținuse divorțul, iar Ana de Bretania acceptase să devină regină. Acum erau căsătoriți.

Louise stătea trează toată noaptea gândindu-se la ei, la eforturile lor neobosite și stăruitoare de a avea un copil. Amândoi își doreau atât de mult. Oare mai puteau da greș?

– Sfântă Fecioară! se ruga ea. Ascultă-mi ruga! Micul meu Francisc s-a născut să fie rege. Rogu-te, fă ca nimic să nu-i stea în cale în drumul său până la tron!

Și totuși se gândea că și Ana își închina rugămințile către Sfânta Fecioară cu aceeași stăruință. Dar cu siguranță toți aveau să vadă că micul ei Francisc trebuia să fie regele Franței.

Și mai era un lucru care o neliniștea. Ludovic devenea tot mai încântat de mireasa lui, prin urmare îi îndeplinea toate dorințele. Știa că avea o soție pe a cărei fidelitate se putea bizui mai presus de orice îndoială. Ana de Bretania nu era o frumusețe, mai și șchiopăta, în plus era palidă și severă, dar era nobilă, inteligentă, o regină de care regele – fără a fi foarte tânăr nici el, nici foarte robust – putea fi mândru. Era clar că Ana urma să aibă o mare influență asupra acțiunilor regelui.

Mai presus de orice, n-avea să uite de Louise și de Francisc. Deși, fără îndoială că se ruga în fiecare noapte să rămână însărcinată, ruga nu-i fusese deocamdată ascultată, prin urmare voia s-o știe pe Louise într-un loc unde s-o aibă sub ochii ei.

Astfel, îl convinse pe rege că până când nu aveau un fiu, oricât de greu le-ar veni, trebuiau să-l considere pe Francisc moștenitorul la tron și să-l țină sub supraveghere.

Așadar Louise primi poruncă de la Curte. Avea să plece din Chinon la Blois.

Nu se putea împotrivi. Porunca trebuia ascultată, iar Louise își mută căminul la Blois. Însă detesta locul acela, cu tabăcăriile din apropiere care emanau duhori cumplite și de care se temea

că le-ar putea face rău copiilor. Castelul mare, construit pe o stâncă, susținut de metereze, cu nenumăratele lui temnițe subterane în care se petrecuseră fapte prea îngrozitoare pentru a mai fi amintite, nu părea locul potrivit pentru micul și veselul Francisc și pentru frumoasa Marguerite.

Se simțea ca o prizonieră la Blois și nu înceta să deplângă mariajul regelui cu o femeie care, intuia ea, prin invidia față de Francisc al ei, îi era o rivală și o dușmancă.

Îi scrise lui Ludovic, implorându-l, în speranța că astfel i se va adresa direct lui, fără știrea reginei. Era cu neputință. Ana era hotărâtă să conducă împreună cu soțul ei, iar el era așa de indulgent încât îi îngăduia acest lucru.

Deci lui Louise de Savoia i se părea că Blois era ca o temniță? Prea bine! Era necesar să o țină sub strictă observație pe femeia aceea cu ambiții nemăsurate.

Dar pe măsură ce treceau săptămânile, Ana de Bretania se mai îmblânzi în privința lui Louise. Dacă femeia detesta Blois atât de mult, să se ducă atunci la Amboise!

Louise fu încântată când primi permisiunea de a pleca din Blois, căci Amboise era mult mai pe gustul ei. Înconjurată de familia ei și de servitori, intrară în orășel și văzură turnurile conice ale vechiului castel ce domina toată așezarea.

Un castel regal, se gândi ea, un loc potrivit pentru micul ei rege. Dar bucuria ei fu de scurtă durată.

Sosiră vești de la Curte. Miracolul se întâmplase. Regina rămăsese grea. Ana își luă toate măsurile de precauție pentru sarcina ei, consultând duhovnici, făcând toate pelerinajele necesare, purtând la ea multe relicve sfinte; făcea tot ce era cu putință ca să se asigure de nașterea unui băiat sănătos.

Urmară câteva luni teribil de neliniștite în viața Louisei. Îi întreba pe toți care veneau de la Curte de starea de sănătate a reginei, până când Jeanne, tremurând de teamă pentru ea, o rugă cu lacrimi în ochi să se abțină. Stătea perioade îndelungate în genunchi, zi și noapte, implorând ajutorul sfinților și al Fecioarei Maria. Nu-și dădea seama că era de neconceput să te rogi pentru moartea unui copil nenăscut, căci grija pentru viitorul dragului ei fiu o făcea oarbă la orice altceva.

Evident, Francisc nu cunoștea neliniștea mamei. Lui îi plăcea la Amboise, iar când trecea prin oraș, lumea îl aclama. Marguerite îl însoțea pretutindeni și o luau și pe mica Françoise cu ei. Se vorbise de o sabie, dar nu o primise încă, și când pomeni de acest lucru, mama lui – dornică de obicei să-i facă orice moft – clătină din cap și îi spuse că va veni mai târziu.

Când ciuma atinse anumite orașe, Louise plecă în grabă din Amboise la Romorantin, un refugiu liniștit în inima ținutului lânii. Amboise rămăsese la adăpost, dar era prea mult umblet pe acolo, oamenii se perindau tot timpul și nu-și putea permite ca Francisc să fie expus vreunui risc, oricât de mic.

Ludovic plecase în Italia să semneze tratatul său cu papa, în vreme ce regina aștepta răbdătoare sfârșitul perioadei ei de sarcină la Blois.

Într-o zi, când Louise și Jeanne stăteau împreună lucrând la tapiseriile lor, Jeanne încercă s-o aducă pe Louise cu picioarele pe pământ.

– Parcă nu mai ești tu, Louise! Te frământi prea mult!

– De îndată ce Ana va naște o fată sau un prunc mort, îmi voi recăpăta liniștea! Deși se prea poate să mai existe și alte sarcini! Însă Ludovic e la război. De-ar sta cât mai mult acolo! Iar dacă acest copil pe care îl poartă se dovedește a fi...

Jeanne scutură din cap.

– Ar trebui să fii mai liniștită. În caz că se întâmplă ce-i mai rău!... Ridică din umeri și continuă: Ei bine, atunci Francisc tot ar avea un viitor măreț, sunt convinsă!

– Un viitor măreț! Nu există viitor mai mare pentru el decât acela de a domni ca rege! E rege din creștetul căpșorului lui drăguț până în vârful degețelelor de la picioare! Dumnezeu să-l binecuvânteze, pe el, regele meu, Cezarul meu!

– Louise, iartă-mă, pentru că și eu țin nespus la băiat, dar cred că riști ca din devotament pentru el să înnebunești!

– Să înnebunesc! Atunci nebună să fiu! El este viața și dragostea mea! Aș muri mâine dacă l-aș pierde! Și cred că dacă îi ia altcineva coroana, o să încep ușor-ușor să mă sting din momentul acela!

Era zadarnic să vorbești cu ea. Era o femeie încrâncenată din dragoste și ambiție pentru cel drag.

– Aud cai apropiindu-se, zise Jeanne ridicându-se de pe scaun. Oare cine o fi venind pe aici?

Când văzu trăsura, se înfioră de mirare. Era decorată cu crinii aurii ai blazonului Franței.

– Ana însăși! șopti Louise. Ce înseamnă asta?

– Ar trebui să mergi afară să afli! o sfătui Jeanne.

Louise se grăbi să iasă ca să-și întâmpine musafirii. Ana de Bretania, regina Franței, abia mișcându-se din cauza sarcinii avansate, era ajutată să coboare din trăsură.

Louise făcu o plecăciune dinaintea ei și așteptă ca Ana să-i facă semn să se îndrepte.

Regina se uită în jos cu un aer ușor disprețuitor la micuța femeie cu ochi albaștri, temerari, și fălcile încleștate.

– Suntem onorați de prezența Maiestății Voastre la Romorantin! zise Louise.

– La Blois e ciumă, răspunse regina. N-am îndrăznit să mai întârzii acolo!

– Doamnă, dacă am fi fost anunțați ...

– N-am avut când să vă mai trimit veste, dar știam că ne putem bizui oricând pe madame d'Angoulême.

Privirea pătrunzătoare a lui Louise o măsură rapid, din cap până-n picioare, pe regină. Arăta obosită. Era palidă. Cu siguranță călătoria o istovise. Așadar ciuma ajunsese și la Blois! Ce se întâmpla dacă o parte dintre nou-veniți purtau deja boala? Francisc al ei... Ce ar fi dacă...? Era de neconceput! Dar dacă însăși regina se îmbolnăvise, dacă fătul...

Trebuia să-și alunge gândurile necugetate din minte și să-și îndrepte toată atenția spre a o găzdui cum se cuvine pe regină la Romorantin.

Ce ironie! Deci regina urma să dea naștere copilului ei atât de important tocmai sub acoperișul unde locuia Louise, cu actualul ei succesor la tron.

Ce zile ciudate erau acelea! Ana rămase în camera ce-i fusese pregătită în grabă. Regina era într-o dilemă; ar fi vrut cu tot dinadinsul să cheme la ea duhovnici, dar se temea ca aceștia să nu aducă boala. Voia să-și facă pelerinajele, dar se simțea epuizată și îi era frică de călătoria care l-ar fi putut pune în primejdie pe pruncul prețios pe care îl purta în pântece.

Era pe deplin conștientă de privirea atentă a Louisei – albastră, rece și calculată. O ura pe femeie; știa ce-i trecea prin minte, și când îl zări pe acel băiat lăudăros care părea să alerge peste tot și să țopăie, de sănătos și voios ce era, se simți copleșită de invidie.

– Sfântă Fecioară, se ruga ea, dă-mi un băiat ca acela și îmi voi petrece tot restul vieții făptuind lucruri bune!

– Cum se mai simte regina azi? îi întrebă Louise pe servitorii suveranei.

– Puțin obosită, doamnă!

– Sfinții o apără!

Când slujnicele reginei își informară stăpâna despre grija doamnei d'Angoulême, Ana zâmbi grațios, dar în sinea ei își spuse: „Îmi dorește tot atâta bine cât îi doresc eu. Cât tânjesc după ziua când se va naște fiul meu!"

O amuza nespus să-și închipuie cum o va chema pe Louise în dormitorul ei și-i va arăta cu mândrie pe moștenitorul ei la tron, cum îi va mulțumi pentru tot ce a făcut ca să-i asigure o ședere confortabilă.

În fiecare noapte, Louise se plimba de colo-colo prin camera ei. Jeanne era cu ea, încercând s-o liniștească.

– Nu mai poate dura mult de-acum, Jeanne! Trebuie să se întâmple în curând! Iar dacă va fi un băiat...

– Liniștește-te, Louise! Ar putea avea iscoade în preajmă! Dacă ar ști ce rău îi dorești copilului ei, te-ar putea acuza de trădare!

– Ce i-ar mai plăcea să mă vadă pe mine și pe micul meu rege în temnițele de la Blois! Slăviți fie toți sfinții, avem un rege bun pe tron. Este la picioarele ei, știu, dar nu se va lăsa niciodată convins să ne ucidă!

– Devii prea tulburată și tu nu ești așa!

– Tulburată! Cum aș putea oare să dorm? Cum să mai mănânc... până nu aflu că a dat greș!...

În camera reginei era un permanent du-te-vino. Pe suverană o apucaseră durerile facerii. Le poruncise slujnicelor să se roage neîncetat, pe durata travaliului, să fie băiat.

Louise se așeză calmă pe scaun, așteptând. Scăpase de orice tensiune acum, deoarece știa că în curând o să afle.

Deodată se auzi un strigăt de copil dinspre camera regală.

Louise își încleștă palmele într-un acces de durere.

– De ce nu-mi spun? întrebă ea.

Deși îi era groază să afle.

Jeanne îi aduse vestea, dar când Louise se uită la prietena ei credincioasă, nu mai fu nevoie să i se spună. Rar mai văzuse atâta fericire luminoasă pe chipul acela mult-iubit.

– O fată! strigă Louise.

Jeanne râdea ca scoasă din minți.

– O fată, Louise!

– Oh, slavă sfinților! Mărit fie regele meu, Cezarul meu!

– O fată bolnăvioară... din câte am auzit! Dar s-ar putea să nu fie adevărat. Am auzit că ar fi diformă și s-ar putea să nu reziste.

Cele două femei căzură una în brațele celeilalte plângând și râzând de bucurie.

FRANCISC ÎN PRIMEJDIE

Copila fu botezată Claude, iar de cum o văzu, Louise își dădu seama că zvonurile nu mințeau. Fetița nu era sănătoasă și se vedea cu ochiul liber că avea privirea șașie.

Louise îi aduse pe Francisc și pe Marguerite să vadă copilul, iar din pat, Ana îi urmărea cu ochii mijiți. Îi venea să plângă văzând picioarele zdravene ale băiatului, ochii lui căprui scânteietori, vitalitatea pe care încerca să și-o stăpânească la porunca mamei.

– Ce copilaș mic! se auzi glasul subțire al băiatului.

– Are doar câteva zile, dragostea mea!

– Și eu am fost așa mic cândva?

– Tu n-ai fost niciodată un copil mic. Ai fost mereu unul mare!

Băiatul începu să țopăie, iar sora lui îi puse o mână pe umăr ca să-l potolească. „Monstru răzgâiat!" gândi Ana. „Crede că toată lumea a fost creată pentru el. Dar măcar dacă aș fi avut unul ca el!"

– Îmi place mai mult Françoise a noastră! declară Francisc. Ea e frumoasă!

Louise îl apucă de mână și se întoarse să-i zâmbească Anei. Câtă veselie! Și cum să te aștepți ca un copil nevinovat să nu spună tot ce-i trece prin minte? Era evident că bebelușul este bolnăvior.

„Aș putea chema străjerii", își spuse Ana, „și să cer să fie dusă într-o temniță din acelea de la subsol, s-o țin închisă acolo, împreună cu scumpul ei fiu."

„Lăuza pare bolnavă", constată în sinea ei Louise. „Nu-i prieşte atâta izolare. Va trebuie să se îngrijească mai bine de sănătate şi, având în vedere eşecul suferit cu Carol şi acum cu odrasla asta mică şi firavă de la Ludovic, pare înclinată să dea greş în continuare."

Louise se aplecă spre Francisc.

– O s-o iubeşti pe mica prințesă când va fi suficient de mare ca să alerge pe aici! „Asta dacă va fi vreodată în stare", își spuse în sinea ei. „Nu m-ar surprinde să se îmbolnăvească şi să moară."

Louise se apropie de pat şi începu să explice cu o expresie tandră pe chip:

– Îi place să se joace cu copiii mici! Doamnă, să-l vedeți cu micuța Françoise, copila pe care el şi sora lui au adus-o la castel doar pentru că își doreau să aibă grijă de un bebeluş.

„Proastă nesăbuită", cugetă Ana. „Oare crede că toată lumea se entuziasmează să audă de isprăvile băiatului ei?"

– Are cinci ani, nu-i aşa? Prințesa Claude s-ar putea să prefere să se joace cu copii de vârsta ei.

Regina închise ochii; era semnul că musafirii trebuiau să se retragă. Pe sub pleoapele lăsate urmări cum se îndepărtează micul grup. Louise se înşală dacă își închipuie că băiatul acela se va căsători cu Claude! Dacă ar putea-o mărita pe Claude cu un prinț străin, dacă următorul ei născut ar fi un fiu – madame Louise s-ar trezi că ea şi adoratul ei Francisc ocupă un loc mult mai neimportant decât în acest moment.

Ludovic se întoarse de la război. Nu era cel mai de succes general şi, deşi își dorise nespus să redea ducatul Milanului Franței, ştia că adevăratul lui geniu se manifesta în guvernarea internă. În privința propriei persoane nu era niciodată extravagant, dar era dornic să-şi vadă poporul trăind în bunăstare, şi în primii lui ani de domnie, Franța prosperase. Supuşii îi recunoşteau virtuțile şi îi purtau multă afecțiune. Deveni cunoscut sub numele de Tatăl poporului.

Genial, abordabil, şiret, era iubit de toți cei care-l înconjurau; avea şi momente de irascibilitate, dar toată lumea ştia că acestea

se petreceau când resimțea dureri mari sau când era neliniștit în privința unui pericol ce amenința țara. În schimb era foarte respectuos față de soția lui și capabil s-o lase să facă totul după voia ei. Cât privește pe Ana de Bretania, aceasta era o femeie puternică. Franța era guvernată de ea în egală măsură ca și de Ludovic.

Însă amândoi erau profund dezamăgiți de faptul că aveau un singur copil – pe micuța Claude, care era scundă, șchiopătă și, în mod vădit, avea să fie mereu plăpândă.

– În cazul acesta, proclamă tăios Ana, băiatul ar trebui crescut ca un bărbat și desprins de fustele mamei!

Ludovic îi dădu dreptate și, chemându-l pe mareșalul de Gié, îi spuse să meargă la Angoulême și să devină guvernator al domeniului, îndatorirea sa specială fiind să se ocupe de micul Francisc, educându-l în toate activitățile sportive bărbătești.

De Gié înțelese numaidecât importanța misiunii sale și plecă hotărât la drum.

Louise îl primi cu mare teamă, deși înțelese că Francisc avea de acum șapte ani și nu mai putea fi considerat un copilaș. Iar băiatul, cât timp nu era despărțit de mama și de sora lui, era bucuros să aibă ocazia să exerseze la scrimă și să învețe să mânuiască lancea ca la turnir.

În ziua dinaintea sosirii anunțate a lui Gié la castel, Louise era singură cu fiul și cu fiica ei. Stătea între ei, ținându-i înlănțuiți pe fiecare cu câte un braț.

– Copiii mei, le zise ea, creșteți și o să vedeți că nu o să mai putem înainta pe același drum de până acum! În curând, viața la castel se va schimba. Au de gând să facă din Francisc al nostru un bărbat adevărat – și consideră că mama lui, fiind femeie, nu e în stare să-l educe astfel!

– Dar o să fii aici cu noi, *maman* dragă? întrebă îngrijorată Marguerite.

– Crezi că aș îngădui cuiva să mă despartă de voi? Nu, copiii mei! Noi suntem unul – noi trei! Să nu uitați asta niciodată!

– N-am s-o uit niciodată! repetă Marguerite.

– Fii binecuvântată, fiica mea! Știu că-ți iubești fratele!

– Și eu îmi iubesc sora! strigă Francisc.

– Vă iubiți unul pe altul, și eu vă iubesc pe amândoi, și voi mă iubiți pe mine! Dragii mei, n-a mai existat nicicând dragoste

ca a noastră pe pământ. Să nu uitați asta! Și într-o zi, când tu, fiule, vei fi regele Franței, vei ști că nu te poți încrede în nimeni la fel cum te poți încrede în mama și sora ta – căci noi trei suntem ca unul. O trinitate!

Lui Francisc îi plăcea noua lui viață. Mareșalul de Gié era hotărât să-și asigure favorurile unuia ce ar fi putut ajunge regele Franței la un moment dat, dar în același timp stabili reguli ce nu trebuiau încălcate. Îi explică băiatului că acestea erau necesare; pentru a deveni un bărbat adevărat, nu trebuia ignorată disciplina.

Francisc era un elev bun. Fiind puternic și sănătos, îi plăcea să stea mult în aer liber; fiind isteț și aflându-se de atâta timp sub supravegherea surorii sale deștepte, băiatului îi plăcea să învețe. Era blând și, în mod curios, nu ajunsese un răsfățat; își iubea mama și sora aproape cu tot atâta devotament cum îl iubeau și ele pe el și nu voia niciodată să le supere sau să le pricinuiască îngrijorări.

Primul lucru pe care l-a făcut de Gié a fost să-i înlocuiască poneiul lui Francisc cu un cal. Louise ieși în curte să-l vadă călare și, trecând pe lângă el, i se umplură ochii de lacrimi la vederea trupușorului dârz, cocoțat pe calul înalt.

Mama îi comandă o cravașă din fir aurit, decorată cu crini; băiatul se arătă încântat de cadoul primit și nu mai lăsa cravașa din mâini nici chiar atunci când nu era călare. Parte din farmecul lui Francisc era că, oricât de cocoloșit ar fi fost, reușea să se entuziasmeze la micile bucurii care i se făceau.

Fusese necesar ca în perioada respectivă micuța Françoise să fie trimisă înapoi la părinții ei. Nu era potrivit pentru un cavaler în devenire să aibă grijă de un copil. Și întrucât Marguerite devenise prea mare pentru astfel de jocuri și trebuia să-și întețească studiul, copiii trebuiră să-și ia rămas-bun de la mica lor protejată.

Aveau amândoi suficient de multă activitate care-i ținea ocupați, iar traiul la Amboise i se părea lui Francisc o continuă aventură.

Într-o zi, Louise stătea la fereastră urmărind exercițiile ecvestre ale lui Francisc sub supravegherea lui de Gié. Francisc încălecase un cal nou și se așezase curajos în șa, fluturându-și în aer cravașa.

Mama îl urmări cum execută o săritură. Ce călăreț devenise băiatul ei! Excela în tot făcea.

– Chiar cred că este un zeu pogorât pe pământ sub înfăţişare omenească, i se destăinui ea lui Jeanne, care era alături de ea.

Apoi îşi ţinu răsuflarea de spaimă. Calul începuse să dea înapoi; căpăstrul îi ajunsese între dinţi şi galopa orbeşte peste câmpuri, în vreme ce Francisc se agăţase cu toată puterea de el. De Gié, care stătea de vorbă cu câţiva servitori, nu observase ce se petrece şi, preţ de câteva secunde, Louise rămase încremenită. Îşi văzu întreaga viaţă nimicită. Îşi închipui cum i l-ar aduce pe braţe, cu trupul frânt – pe frumosul, dragul ei fiu... mort. Ar muri şi ea odată cu el. Nu ar mai avea atunci nici un scop în viaţă.

– Sfântă Fecioară, ajută-mă! se rugă ea.

Şi nu mai îndrăzni să se uite la animalul care galopa înnebunit, cu trupuşorul acela ghemuit pe el, încercând din răsputeri să rămână în şa.

Femeia coborî în goană scara mare şi ieşi din castel, urlând ca din gură de şarpe spre oricine ar fi putut s-o audă:

– Calul contelui a luat-o la galop cu el în şa. Săriţi! Cu toţii! Mareşale! Oameni buni! Ajutor! Contele e în pericol!

Până să ajungă ea în zona unde Francisc îşi făcea antrenamentele, de Gié prinsese de veste ce se întâmplase şi pornise în galop după băiat, reuşind să oprească în loc calul fugar. Văzând asta, Louise simţi cum încep să-i tremure genunchii atât de puternic, încât crezu că o să se prăbuşească. Sentimentul de uşurare era aproape de nesuportat; pentru că Francisc, în vreme ce era adus către mama lui, râdea cu gura până la urechi, de parcă toată isprava ar fi fost o glumă.

Aruncând o privire mamei, îi văzu tulburarea de pe chip.

– N-am păţit nimic, *maman*! îi strigă el liniştitor. Vezi, n-am stricat-o! strigă el, ridicând cravaşa să i-o arate mamei, şi prin simplul fapt că el crezuse că pe ea o preocupa soarta acelui obiect îi demonstră că era încă un copil.

Louise râse, dar simţi cum o podidesc lacrimile.

După spusele mareşalului, se cădea ca Francisc să aibă prieteni de vârsta lui. Aceştia trebuiau să trăiască la Amboise ca egalii lui, deoarece nu era bine ca un băiat să se considere superior altora până când nu făcea dovada acestui lucru.

Prin urmare, propuse să aducă la Amboise nişte băieţi care să se joace şi să lupte cu el, cum fac mai toţi băieţandrii.

Louise nu se opuse, știa că ar fi fost zadarnic; în orice caz, fu de acord cu această decizie și câtă vreme i se îngăduia să rămână sub același acoperiș cu scumpul ei fiu, era fericită că mareșalul se ocupa de o parte din educația lui.

Astfel, la Amboise sosiră câțiva băieți de vârsta lui Francisc – toți de rang nobil, toți dați de bunăvoie în grija mareșalului. Francisc se împrieteni numaidecât cu ei; se jucau, învățau să se dueleze, să vâneze și să se ia la trântă. Băieții erau Montmorency, Chabot, Montchenu și Fleurange; rămâneau adeseori împreună după scenele improvizate de luptă, vorbind despre războiul adevărat și tânjind după vremea când ei înșiși se vor afla în toiul bătăliilor. Deși știau că cel mai probabil Francisc va ajunge regele lor într-o bună zi, nu se lăsau influențați de acest aspect în atitudinea lor față de el; de fapt, uitau cu totul de asta uneori chiar zile în șir, iar Francisc nu le reamintea. Era prea hotărât, pe măsură ce creștea, să se bucure de viață ca să se mai preocupe de coroană, care era pentru el deocamdată ceva destul de iluzoriu.

În fiecare noapte dormea adânc și fără vise, cedând în fața oboselii plăcute după atâta mișcare. Dimineața se trezea cu forțe proaspete și-și târa camarazii afară din paturi dacă aceștia dădeau semne că ar vrea să mai lenevească.

– Haideți odată! le striga. Soarele e sus pe cer. Ne întrecem în fugă până la grajduri?

Creștea.

Louise îl urmărea adesea cu încântare, dar și cu o urmă de îngrijorare. Era ca toți ceilalți băieți și totuși atât de diferit, pentru că nu uita în nici un moment că făcea parte din acea trinitate; și oricât de prietenos era cu Fleurange, oricât de mult i-ar fi plăcut să se ia la trântă cu Montmorency, dragostea pentru sora și mama lui nu fusese câtuși de puțin știrbită.

De Gié, deși era hotărât să rămână în relații bune cu Louise, încerca să-l scoată pe băiat de sub influența mamei. Ar fi preferat să aibă controlul deplin asupra lui Francisc, să-l lase să trăiască exclusiv într-o companie masculină, dar își dădu repede seama că, în lipsa unei porunci din partea regelui, nu o putea separa pe Louise de fiul ei.

Încercă atunci să o convingă.

Odată îi spuse:

– Mi se pare un lucru trist ca o doamnă – tânără și frumoasă ca dumneata – să rămână singură!

– Singură? Nu sunt singură. Îi am pe copiii mei!

– Ar trebui să ai un soţ.

– Sunt mulţumită aşa!

– Regele ţi-ar putea aranja căsătoria cu Alfonso d'Este. Ar fi o alianţă bună!

– Să plec din Franţa! Să-l las pe Francisc? Nu, mareşale! Asta este ceva ce n-am să fac!

De Gié se uită la ea cu tristeţe.

– O femeie inteligentă poate îmbina statutul de soţie cu cel de mamă!

– Alături de tatăl copiilor ei, da! Din păcate eu mi-am pierdut soţul şi n-am deloc de gând să-mi iau altul!

Mai târziu se zvoni că Henric al VII-lea al Angliei, rămas văduv, îşi căuta degrabă o soţie şi îi plăcuse mult ce auzise despre Louise de Savoia.

„Nu am nici cea mai vagă intenţie să plec în Anglia! Casa mea este acolo unde îmi sunt copiii şi asta se nimereşte să fie în Amboise. Şi aici voi şi rămâne!"

„Ce femeie!" se gândi mareşalul. Şi erau momente când aproape că simţea tandreţe faţă de ea.

Cine ar lua de soţie o femeie a cărei afecţiune era îndreptată exclusiv spre altcineva – chiar dacă acel altcineva era propriul ei fiu?

Aşadar, Louise se agăţa de văduvia ei, în timp ce Francisc creştea atât de repede încât îi întrecea pe toţi tovarăşii lui şi îi învingea aproape întotdeauna în competiţiile lor. „Pe zi ce trece", aprecie în gând Louise, „devine tot mai mult ca un rege!"

Ana era iar însărcinată, şi urmară alte luni de nelinişte, până când află de la Curte vestea că născuse un prunc mort. Acela fusese băiat.

Atunci Louise căzu în genunchi şi plânse:

– Oh, Doamne, văd că eşti de partea mea!

Şi din acel moment nu mai avu nici o îndoială că următorul rege al Franţei avea să fie fiul ei.

Ludovic îşi dorea cu disperare să aibă un fiu care să-i urmeze.

Sănătatea lui era din ce în ce mai şubredă, şi în ultima vreme pica istovit la cel mai mic efort. Mai mult decât atât, ultima sarcină o slăbise pe regină şi nu dădea semne că-şi va mai recăpăta

vreodată forțele. Îi era teamă de ce i s-ar putea întâmpla dacă ar fi rămas grea din nou.

– Poate că ar trebui să ne resemnăm, îi zise regele. Francisc îmi va urma la tron. N-avem ce face!

Ana încleșta pumnii și pe chip i se citi o hotărâre de neclintit.

– Și să-i dau Louisei de Savoia tot ce și-a dorit de când a dat naștere acelui băiat?

– N-ai ce-i face! El este următorul în ordinea descendenței și cred că ar trebui să fim recunoscători că este așa de robust! Este crescut pentru a deveni rege. Să nu ne mai facem speranțe că vom avea un fiu! Ar trebui să-l acceptăm pe el ca Delfin.

– N-o voi face cât timp mai am suflu!

Ludovic îi cuprinse umerii cu brațul. O admira atât de mult. Era așa de încăpățânată, așa de inteligentă, dar ura ei pentru Louise de Savoia era aproape de nesuportat. Era, fără doar și poate, firesc ca mama lui Francisc să nutrească ambiții pentru el, avea toate motivele; la urma urmei, băiatul era succesor la tron.

– Ar trebui să-l logodim de îndată cu fiica noastră!

– Claude... să se mărite cu... mocofanul ăla!

– E fiica noastră; măcar să ne asigurăm că va fi regina Franței!

– Sunt hotărâtă să am un fiu!

– Draga mea soție, nu ți-aș îngădui să-ți primejduiești viața!

– Este de datoria mea să aduc pe lume un fiu!

– Nu, nu! Nu când avem un urmaș în Francisc. El este îndeajuns de sănătos să mulțumească pe toată lumea. Poporul îl iubește deja. Are toate calitățile pe care ei le apreciază. Este soarta noastră și trebuie s-o acceptăm!

– Nu o s-o primească pe delicata mea Claude!

– Dacă va fi să fie rege, ea n-ar găsi pereche mai bună!

– Oare? Am hotărât că-l va lua pe nepotul lui Maximilian. Micul Carol de Castilia va fi o pereche ideală pentru Claude a noastră. Mi-ar plăcea să-i văd chipul Louisei când o să audă asta! Claude măritată cu arhiducele Carol, iar eu să nasc un băiat. Ce s-ar mai întâmpla atunci cu *monsieur* Francisc... în ciuda ambițiilor mamei lui?

– Deci, te-ai hotărât? întrebă el cu tristețe.

– M-am hotărât! Francisc n-o va avea pe Claude!

*

Louise râse în hohote când auzi.

– Dar ce crede, că am să jelesc? Își închipuie că vreau insecta aia amărâtă pentru Cezarul meu? Ar fi ca și când aș împerechea o măgăriță cu un armăsar arab. Să-l ia pe arhiduce! Să fie logodită cu el! N-ar fi prima dată când acesta este promis cuiva.

Cu toate acestea era enervată, pentru că poporului i-ar fi plăcut alianța. Și când un rege nu este fiu de rege, e recomandat să fie căsătorit cu fiica unui rege.

Dacă Ludovic i-ar fi propus alianța, ar fi fost încântată. I-ar fi spus lui Francisc: „Însoară-te cu sărmana creatură! Este destinul tău!"

Iar Francisc s-ar fi însurat cu ea și ar fi dăruit Franței urmași. Louise zâmbi gândindu-se la femeile frumoase care s-ar considera onorate să-i fie amante băiatului ei.

Dar așa, se resemnă, pocni din degete și decretă: Viitorul rege va avea de soție o prințesă – care, pe lângă rang, va fi și frumoasă!

Regele era bolnav și pe tot cuprinsul țării umbla vorba că trăgea să moară.

Louise era în culmea fericirii. Nu mai avea să fie nimeni între Francisc și tron. Nu împlinise încă doisprezece ani, prin urmare va trebui să se asigure o regență. Mintea ei lega și dezlega totul. Va trebui să-i insufle ideea că are nevoie să o păstreze pe mama lui lângă el.

Nu-și mai încăpea în piele de bucurie. Se plimba de colo-colo prin cameră fără încetare. Din nou, Jeanne de Polignac o imploră să-și domolească entuziasmul; dacă se afla la Curte cum se entuziasma ea că regele e pe moarte, risca să fie acuzată de vrăjitorie sau cel puțin de trădare. Se gândise la urmările acestui fapt? Nu trebuia să uite că Ana de Bretania, inamica ei, era încă regină.

– N-ar îndrăzni să-i facă rău mamei regelui! Francisc mă iubește ca pe ochii din cap. N-ar permite una ca asta!

– Francisc e încă un copil!

– Francisc va fi rege! Poate că în clipa asta este deja rege! Se va striga: *Le Roi est mort, Vive le Roi* – și asta va însemna *Vive le Roi François Premier*[1]!

[1] În franceză, în original, *Trăiască regele Francisc I* (n.tr.).

– E prea curând să triumfi!

Louise o îmbrățișă pe buna ei prietenă.

– Cât de înțeleaptă ești să mă previi astfel! Dar sunt așa de fericită că nu-mi pot ascunde bucuria!

Louise se întristă când regele se înzdrăveni.

Pe străzile Parisului, cu toții se bucurau deoarece „Tatăl poporului" era încă alături de ei. Dar era foarte slăbit și se părea că n-avea s-o mai ducă mult.

Starea de spirit a Louisei se însufleți din nou. Regele era invalid. Regina era invalidă. Părea cu neputință să mai poată aduce pe lume un urmaș sănătos, deși Ana insista în continuare să mai încerce, cât mai aveau puteri.

Ana, disperată că era pe cale să-și piardă soțul, hotărî să meargă în pelerinaj în ținuturile ei natale din Bretania și îl lăsă pe rege în seama doctorilor.

Ludovic zăcea la pat, iar la câteva zile după plecarea reginei, regele îl chemă pe vechiul lui prieten, Georges d'Amboise, și-l anunță:

– Georges, mă tem că sfârșitul meu e aproape!

Georges era prea chibzuit să nege asta, deoarece știa că regele n-ar respecta minciuna.

Regele vorbi mai departe:

– Cu siguranță Louise de Savoia abia așteaptă la Amboise momentul când băiatul ei va urca pe tron. Se apropie ceasul, Georges, iar eu și regina nu vom putea împiedica acest lucru. Francisc Întâiul mă va urma pe tron!

– Sire, vă simțiți mai bine! Am aflat de la doctori. Poate că mai aveți zile de trăit!

– Se prea poate să mă ridic din boala asta, da! Dar socot că nu va trece mult până voi cădea din nou la pat. Sunt îngrijorat pentru fiica mea. Mi-ar plăcea s-o văd regină a Franței!

– O alianță cu Francisc ar fi potrivită, Maiestate!

– Regina se împotrivește!

Georges se uită cu șiretenie la stăpânul lui, citindu-i în ochi dorința neexprimată. Georges trebuia să găsească o cale prin care să se încheie fără preget o alianță matrimonială între Delfin și fiica regelui.

Georges plecă meditând asupra problemei. Regina era în Bretania. Chestiunea trebuia încheiată în lipsa ei. Ludovic va trebui

să-i dea socoteală când se întoarce, şi aşa cum lui îi displăcea să ignore dorinţele reginei, dacă cineva nu voia să-l supere pe rege, trebuia să aibă un motiv întemeiat.

Georges reveni la stăpânul lui.

– Este voinţa poporului, anunţă el, ca prinţesa Claude să fie logodită cu Francisc!

Încă o dată, Georges rezolvase totul.

Cele două duşmance urmăriră ceremonia. Ana era posacă, dar ştia că nu putea face nimic ca s-o împiedice, căci poporul din Paris trimisese un grup de reprezentanţi în faţa regelui, implorând ca prinţesa lor să fie măritată cu Delfinul.

Louise nu era de fapt nemulţumită, însă era hotărâtă să-i ascundă acest lucru Anei. Dar nu-şi putea ascunde licărul de mulţumire din privire când se uita la Francisc, acum în vârstă de doisprezece ani, aşa de înalt, de chipeş şi cu ochi atât de sclipitori, un viitor rege fără doar şi poate, în comparaţie cu bolnăvicioasa de Claude, copila de şapte ani, care nu părea că va trăi îndeajuns pentru ca mariajul lor să fie consumat.

Ludovic era foarte încântat. El nu suferea de aceeaşi invidie ca Ana şi nu-şi putea lua ochii de la băiat. Era bine că o ramură a familiei regale putuse produce un băiat atât de demn în toate privinţele de destinul lui.

Regele se mai întremă, dar doctorii îl preveniră că trebuia să fie cu băgare de seamă. I se recomandă să mănânce uşor, să-şi fiarbă mereu carnea şi să se asigure că îşi cruţă eforturile.

Se consultă cu Georges d'Amboise şi stabiliră că acum Francisc era nu numai succesor la tron, ci şi viitorul ginere al regelui şi trebuia să se afle la Curte, sub privirile acestuia.

De Gié căzuse în dizgraţie, comportându-se ca şi când regele ar fi fost deja mort, când Ludovic se îmbolnăvise. Făcuse eforturi să preia frâiele, astfel încât să aibă autoritate deplină asupra tânărului Delfin şi să-l îndrume în toate aspectele.

Ludovic înţelesese acţiunea mareşalului şi considerase că, în situaţia dată, fusese îndreptăţită. Într-o ţară al cărei monarh murea, iar succesorul lui era minor, primejdiile pândeau la tot pasul. Dar de Gié încercase să limiteze prerogativele Anei de Bretania şi, din acest motiv, regina insistase să fie pedepsit.

Ludovic trebui să înfrunte furia soției lui, ceea ce nu i plăcea niciodată. Însă îl salvă pe de Gié de la execuție. Mareșalul își pierdu postul și fu trimis în exil.

Acesta era alt motiv pentru ca Francisc, rămas fără îndrumător, să vină la Curte.

– Nu se cade ca oriunde se află băiatul, să fie și mama lui! stabili Ana. Trebuie să învețe să se descurce pe picioarele lui!

Ludovic îi dădu dreptate, prin urmare, Francisc fu chemat la Chinon, unde era instalată Curtea regală.

La plecarea lui, Louise fu distrusă.

– Pentru prima dată în viață suntem despărțiți, se plânse ea.

Jeanne îi reaminti că fiul ei trebuia să meargă la Curte pentru că fusese acceptat ca Delfin al Franței, și nu asta își dorea ea mai mult ca orice pe lume?

– Dar ce tristețe domnește în lipsa lui! Nu mai e pic de bucurie în locul ăsta!

Francisc se adaptă numaidecât la Curte. Regele nu putu să nu se lase cuprins de veselia lui și să nu-i admire energia. În plus, era deja foarte isteț, astfel încât își făcu imediat prieteni.

Deși era încă un copil, își atrăsese deja în jurul lui propria curte în miniatură.

– Se întâmplă cum e și firesc! remarcă tolerant Ludovic. Pe măsură ce bătrânul rege devine tot mai infirm, e firesc ca bărbații și femeile să-și îndrepte atenția către următorul care va purta coroana!

Ana își transferă întreaga ură pentru mamă către fiu.

– Obraznic! Îngâmfat! Este mult prea sigur de el și viitorul lui! sună verdictul ei. Ludovic, insistă ea, trebuie să avem un fiu!

Regele însă era slăbit. Ar fi preferat să lase lucrurile așa cum erau, dar Ana era de neînduplecat. Și ea era la fel de obosită ca și el; nu-și revenise de la nașterea pruncului aceluia mort, însă nu încetase să privească în urmă cu mare amărăciune la acel eveniment.

Când Ana anunță triumfătoare că era însărcinată, vestea nu mai încântă aproape pe nimeni în afară de ea. Ludovic era îngrijorat, cunoscând starea ei de sănătate și întrebându-se în sinea lui dacă regina ar mai supraviețui să treacă printr-un nou calvar. Fiind cu mult mai în vârstă decât ea, crezuse mereu că îi

va fi alături până la sfârşit, iar gândul de a o pierde acum, când era aşa de infirm, îl întrista. Şi-ar fi dorit ca ea să-l fi acceptat pe Francisc la fel de resemnată ca şi el. Cât o priveşte pe Louise, aceasta era din nou îngrijorată. În ultima vreme se simţise în siguranţă, pentru că era sigură că Ana nu va putea face un băiat. Cu toate acestea mai putea să rămână gravidă, iar Louise recunoscu că femeia aceea era la fel de ambiţioasă şi de hotărâtă ca şi ea. Asemenea femei nu renunţau până nu-şi duceau la îndeplinire visurile, şi când două astfel de femei concurau între ele, soarta putea interveni şi atribui victoria oricăreia.

De-acum, şi Francisc era suficient de mare pentru a împărtăşi temerile mamei lui. Viaţa la Curte îi priia. Era îndrăgit de toţi şi le accepta adulaţia cu tot atâta graţie ca pe vremea când o primea din partea mamei şi surorii lui. Nu numai că era înzestrat cu farmec şi frumuseţe, ci mai era şi Delfin – cel mai important bărbat de la Curte după rege, iar regele era bătrân şi suferind.

Şi mai descoperise ceva ce, de acum înainte, avea să considere drept cea mai mare plăcere dintre toate: să facă amor.

Nu voia să se schimbe nimic. Era o viaţă minunată să fii Delfin la Curtea Franţei!

Într-o zi senină, toate neliniştile Louisei dispărură ca prin minune. Regina născuse un copil viu, dar copilul era o fată, iar mica prinţesă Renée nu reprezenta nici o ameninţare pentru Francisc Delfinul.

– Şi acesta trebuie să fie ultimul! îi spuse Louise lui Jeanne. Nu ar mai rezista încă o dată!

Francisc îşi parcursul firesc drumul la Curte, cucerindu-i pe toţi. Marguerite era acum măritată cu ducele d'Alençon. Săraca Marguerite, nu îşi dorise deloc mariajul acela, dar fusese crescută în spiritul datoriei şi, deşi suferise atât de mult, încât cei dragi se temuseră să nu moară de melancolie, depăşise în cele din urmă momentul.

Francisc, căruia îi încredinţa tot ce avea pe suflet, plângea împreună cu ea, pentru că tristeţile ei deveneau şi ale lui. Ea avea şaptesprezece ani, Francisc cincisprezece, şi era înciudat pe el însuşi că n-avea nici o putere s-o ajute.

Îşi spunea că nu prea conta că eşti Delfin, dacă nu-ţi puteai impune voinţa. Îi venea să se ducă şi să-l omoare pe Alençon, astfel încât sora lui să nu se mai mărite cu el.

Marguerite, care declarase că mai degrabă murea decât să fie obligată să trăiască alături de bărbatul pe care i-l aleseseră de soț, uită de propria suferință când văzu cât de supărat era fratele ei.

– Păi, scumpul meu, îi zise ea, m-aș mărita cu zece astfel de bărbați, decât să fii nefericit din pricina mea! Zâmbește, Francisc! Ce contează cu cine mă voi mărita? Voi iubi pe unul singur până la moarte, și acela ești tu, fratele meu!

Se îmbrățișară, se sărutară, iar lacrimile li se împletiră pe obraji.

– Și tu știi, Marguerite, cea mai prețioasă perlă dintre perle, că nu voi iubi nici o femeie așa cum te iubesc pe tine!

– Știu, pentru că suntem ca unul, dragul meu! Facem parte din acea treime căreia sunt onorată să îi aparțin, deși mă simt totodată nedemnă!

Francisc o asigură că ea și mama lor erau cele mai minunate femei, iar când va fi regele Franței, va face tot ce-i stă în putință s-o facă cea mai fericită femeie de pe pământ. Va trebui să-l lase pe bărbatul ei, și să vină la Curte, astfel vor fi veșnic împreună.

Marguerite era liniștită.

– Nici o lume nu poate fi tristă dacă în ea se află iubitul meu frate, îl asigură ea.

La Blois, unde era stabilită Curtea, Francisc se îndrăgosti.

O văzu pe fată în drum spre biserică; era supusă și își ținea privirea în pământ, iar el se luă după ea. Nu voia ca fata să știe că este Delfinul; voia să-l iubească pentru el, ca persoană, și începuse să suspecteze că multe dintre femeile de la Curte îi arătau preferință în parte datorită rangului său.

Fata aceasta însă era diferită. Nu era de la Curte. Francisc nu știa cine era, dar bănuia că nu avea nici un rang.

După biserică o urmări până la o casă din oraș; era o locuință destul de umilă din punctul lui de vedere și era cu atât mai încântat de acest lucru; i se părea incredibil că o fată atât de frumoasă și de gingașă putea locui într-un astfel de loc.

Zile întregi stătu la pândă după ea. Zăbovea pe lângă casă, și într-o zi, când fata plecă la biserică, intră în vorbă cu ea pe când străbătea curtea bisericii.

– Te rog, oprește-te puțin! îi vorbi el umil. Vreau să vorbesc cu tine!

Fata se întoarse și dădu ochii cu el. Era foarte tânără și mai frumoasă de aproape decât părea de la distanță. Francisc se bucură

când îşi dădu seama că rochia ei, deşi lucrată cu gust, era dintr-un material simplu şi foarte diferit faţă de veşmintele purtate de doamnele de la Curte.

– Ce ai să-mi spui? întrebă ea.

– Că eşti frumoasă şi de mult îmi doresc să ţi-o zic!

Fata oftă.

– Ei bine, acum mi-ai zis! răspunse ea şi dădu să plece.

El o atinse pe braţ, dar ea scutură din cap şi adăugă:

– Ştiu că eşti Delfinul. Nu se cade să fii prieten cu mine!

– De unde ştii cine sunt? Şi ţin să-ţi spun că mie, unul, mi se pare foarte potrivit, pentru că sunt nerăbdător să-ţi fiu prieten!

– Te-aş recunoaşte oricând, îi răspunse ea. Nu te-ai schimbat prea mult. Însă nu mă mai ţii minte.

– Spune-mi, te rog, numele tău!

– Mă cheamă Françoise.

– Françoise! O apucă de umeri şi îi cercetă cu atenţie chipul. Apoi râse cu poftă, plin de încântare: micuţa Françoise! Bebeluşul nostru... a crescut şi s-a făcut fată frumoasă... cea mai frumoasă fată din Franţa!

Françoise coborî privirea. Lui i se păru că o descoperise ca la început. Dar ea îl văzuse de multe ori când mergea călare alături de rege sau de curteni. Şi ei i se păruse că este făptura cea mai frumoasă şi fermecătoare de pe lume, iar când băgă de seamă femeile care făceau roi în jurul lui, o cuprinse o mare tristeţe. Tânjea să fie mică iar – un copilaş pe care el să-l ţină în braţe. Socoti că era cel mai mare nenoroc al vieţii ei ca el să fie Delfinul Franţei, iar ea o slujnică umilă. Dacă ar fi fost un cioban sau un servitor la Curte, ar fi fost atât de fericită.

– Uită-te la mine, Françoise! porunci el, iar ea se supuse.

Îi citi dorinţa în ochi, când îi cuprinse palmele între mâini şi i le acoperi cu sărutări fierbinţi.

Dar fata se sperie şi fugi.

Francisc rămase pe loc privind după ea. Zâmbea visător. Pentru prima dată în viaţă se îndrăgostise.

O căută pe Marguerite; era aşa de entuziasmat pentru că o regăsise pe micuţa Françoise.

– Scumpa mea, mai ţii minte bebeluşul nostru? strigă el. O mai ţii minte pe mica Françoise? Am reîntâlnit-o şi este frumoasă...

cea mai frumoasă fată din lume, cu excepția ta, desigur. M-am îndrăgostit de ea!

Marguerite îi zâmbi îngăduitoare.

– Mă bucur, dragule, că ești îndrăgostit. Este așa de bine pentru tine. Pofta trupească fără dragoste este pierdere de vreme. Și ai descoperit-o pe Françoise! Știam că e aici, deoarece unul dintre servitorii mei este căsătorit cu sora ei. Locuiește cu familia ei într-o casă din târg. E de-a dreptul fermecător că o iubești tocmai pe copilița noastră!

– Marguerite, spune-mi ce să fac! Cred că i-a fost puțină teamă de mine. I-am vorbit în curtea bisericii și a fugit.

– Data viitoare nu-i mai da voie să fugă. Mărturisește-i sentimentele tale! Va fi iubita ta și este indicat să ai o iubită. Iar Françoise este o fată bună... fecioară, bag mâna-n foc. Sunt încântată că s-a întâmplat așa!

– Crezi că va fi iubita mea?

Marguerite izbucni în râs.

– Orice femeie din Franța ar fi încântată să fie iubita ta!

– Zici asta pentru că mă iubești.

– Dragule, ai toate calitățile! Ești tânăr, ești fermecător, deștept și chipeș. Și mai ești și Delfinul Franței! Scumpul meu, pentru mine ești deja ca un rege. Nici o femeie nu ți-ar rezista.

Însă Françoise se pare că era singura femeie din Franța care refuza să-i devină iubită.

Îl tot evita, iar el era tot mai dezamăgit. Mai nou, fata nu mai traversa curtea bisericii și îi luă ceva timp lui Francisc până să descopere că acum mergea la altă biserică. Atunci când dădu de ea, îi spuse cât de rănit era, dar, spre uimirea lui, Françoise îl imploră s-o lase în pace.

Tulburat, se sfătui din nou cu Marguerite, care merse ea însăși la Françoise să afle adevărata cauză a împotrivirii ei.

Când Marguerite o luă la întrebări, Françoise izbucni într-un plâns amar. Îl iubea într-adevăr pe Francisc, îl iubise încă din copilărie. Toată viața ei adunase veștile pe care le putuse auzi despre el. Îl va iubi mereu pe Francisc.

– Și el te iubește. Ce fericiți veți fi! se bucură Marguerite.

Dar Françoise scutură din cap.

– Nu mă pot întâlni cu Delfinul! Suntem din lumi diferite şi mai degrabă mor decât să păcătuiesc devenind amanta unui bărbat, indiferent care ar fi acela.

Marguerite îi atrase atenţia că acest lucru era o nebunie. Virtutea era demnă de toată lauda, dar a fi iubita unui rege – iar Delfinul avea să ajungă rege într-o bună zi – nu era un păcat, ci o onoare!

– Doamnă, răspunse Françoise, mie tot păcat mi se pare, că e vorba de un rege sau de un cerşetor.

Marguerite ridică din umeri şi se întoarse la Francisc.

– Fata te adoră, îi zise acestuia, cum e şi firesc. Vorbeşte de păcat. Trebuie s-o răpeşti, s-o seduci, după care îţi jur că va uita tot legat de păcat şi veţi fi amândoi fericiţi, aşa cum vă e menit!

Francisc era iarăşi fericit. Se bizuia mereu pe Marguerite că va găsi o soluţie la toate problemele lui.

Aşa că puse oameni să i-o aducă; fata era palidă şi tremura din toate încheieturile. Francisc se temea că o răniseră. Le porunci să fie blânzi, dar ea cu siguranţă se zbătuse.

Fata îl privi, şi lui i se păru că nu va putea să uite niciodată reproşul pe care-l citea în ochii aceia căprui.

– Deci, m-ai prins în capcană, îi spuse ea cu amărăciune.

– Dar Françoise, îi zise el, am făcut-o doar pentru că te iubesc atât de mult!

Fata scutură din cap şi el văzu că avea lacrimi pe gene.

Atunci se apropie de ea şi o strânse brutal în braţe. Ea era atât de firavă, iar el era puternic. Ştia că o putea domina.

– Acum, întrebă el, nu eşti fericită că mi te-au adus?

– Francisc, răspunse ea cinstit, dacă îmi faci rău, nu îţi vei ierta asta toată viaţa.

– Of, haide, Françoise! Ai fost crescută prea simplu. La Curte, oamenii fac dragoste şi nu mai spun că e păcat.

– Ştiu ce-i în sufletul meu, Francisc!

– Atunci, mă urăşti?

– I-am mărturisit surorii tale că te iubesc.

– Şi atunci de ce...

Fata îşi acoperi faţa cu palmele.

El îi puse o mână pe sân şi simţi cum fata se cutremură de spaimă. Înlemni apoi, şi atunci lui îi trecu prin cap că ea vorbea serios. Chiar considera că era un păcat!

– Françoise! Micuță Françoise, nu trebuie să-ți fie teamă de mine! Când vom fi cu adevărat iubiți, vei înțelege că nu te-aș răni pentru nimic în lume. Te rog, Françoise, zâmbește și fii fericită!

– Sunt în mâinile tale, răspunse ea tremurând.

Tânărul era furios și îl cuprinse un impuls de a o lua cu forța. Nu era el Delfinul? Nu-i spusese oare Marguerite că orice femeie ar fi onorată să-i fie amantă? Orice femeie... cu excepția lui Françoise, cea pe care o voia el.

O apucă de corsetul rochiei. Ar fi putut să i-l smulgă într-o clipă, dar nu făcu asta. Își aminti de Françoise copil, bebelușul neajutorat; era la fel de neajutorată și acum.

O iubea – nu așa cum le iubea pe sora și pe mama lui, pentru că n-ar putea iubi pe nimeni cu acea emoție profundă, stăruitoare. Dar voia s-o protejeze, să n-o lase să pățească niciodată vreun rău și nu putea îndura s-o vadă speriată și să știe că el este cauza spaimei ei.

– Oh, Françoise, spuse el. Nu tremura! Nu ți-aș face rău. Te iubesc prea mult. O să mergi la tine acasă acum. Nu te teme! Vei fi în siguranță!

Fata îngenunche brusc și-i sărută mâna; lacrimile ei fierbinți îl tulburară nespus.

El își puse mâna pe creștetul ei și se simți matur... simți că nu mai era un băiat, ci bărbat.

Și deși o pierduse, căci știa că dacă ar revedea-o, risca să nu mai reziste ispitei, era mai fericit decât dacă ar fi sedus-o.

– N-o să te uit nicicând! spuse ea. N-o să te uit niciodată... regele meu!

– Nici eu nu te voi uita, Françoise! îi răspunse el.

Fata plecă și, ținându-și promisiunea, el nu încercă să o mai vadă ani buni de-atunci înainte, deși nu o uită și adesea se interesă de starea ei.

Când îi povesti lui Marguerite ce se întâmplase, sora lui fu la fel de mulțumită ca și el de deznodământ și spuse că procedase cu obișnuita lui înțelepciune. Ea crezuse că Françoise ar fi fost încântată să fie sedusă, dar se pare că era o fată neobișnuit de virtuoasă și, renunțând la ea, François se comportase ca un cavaler adevărat, cum și era, de altfel.

Ca de fiecare dată, Marguerite era mândră de scumpul ei frate.

*

Crăciunul la Curte era lipsit de veselia obişnuită. Avusese loc o răfuială umilitoare cu englezii şi, cu toate că francezii nu îl luaseră în serios pe lăudărosul de Henric al VIII-lea şi armata lui, ceea ce dusese la Bătălia de la Spurs, cetăţile de graniţă Thérouanne şi Tournay fuseseră pierdute. Regele Angliei luase câţiva prizonieri, printre care ducele de Longueville. La Curte era o atmosferă lipsită de veselie, mai ales că Ludovic avea dureri mari din pricina gutei, iar regina lui era într-o stare şi mai jalnică.

Ana suferise mult de pe urma perioadelor ei de izolare din timpul sarcinilor şi gândul că, după toate sacrificiile, se alesese doar cu două fete, o făcu foarte melancolică. Acum trebuia să accepte faptul că nu putea împiedica urcarea pe tron a fiului Louisei şi, când îşi aminti că fusese promis în căsătorie lui Claude a ei, începu să se teamă.

– Ce fel de viaţă va avea copila noastră delicată cu el? îl întreabă pe Ludovic. Deja merge vorba de cuceririle lui. Şi este logodit cu fiica regelui. Biata mea Claude! Mă tem pentru ea. Îmi doresc să fi făcut cum am avut de gând şi s-o mărit cu arhiducele Carol, care, din câte am auzit, ar fi un om tare blând. Dar acest Francisc are prea multă energie! Şi iubeşte femeile prea mult. Este îngrozitor de răsfăţat. Şi este Delfinul! Acesta este viitorul soţ al sărmanei mele Claude!

Ludovic încercă s-o liniştească.

– Este un tânăr fascinant. Claude va fi invidiată de toate femeile. O să fie un soţ bun!

– Un soţ bun şi credincios! comentă ironic Ana.

– Este prea tânăr pentru fidelitate, dar când se va mai îmblânzi, o să fie un rege bun, nu te teme!

– Dar mă tem! insistă Ana. Mă tem pentru fiica mea cea firavă!

Regina persistă în melancolia ei, şi întrucât regele se retrăgea devreme la culcare şi nu putea mânca decât carne fiartă, rămase în sarcina anturajului Delfinului să asigure buna dispoziţie de Crăciun.

Ceea ce el şi făcu fără să se străduiască prea mult, şi deja femeile şi bărbaţii de la Curte începuseră să aştepte cu jind ziua când regele Franţei va fi tânărul Francisc I, în locul bătrânului Ludovic al XII-lea.

La scurt timp după noaptea de Anul Nou, regina căzu la pat; avea dureri mari, iar când Ludovic îi chemă pe cei mai buni doctori la căpătâiul ei, află că în schimb avea nevoie de preoți.

Când Ana de Bretania muri, într-o zi rece de ianuarie, Ludovic fu distrus. O admirase toată viața; avusese momente când trebuise să recurgă la subterfugii pentru a acționa împotriva dorințelor ei, dar o iubise și o respectase. Fusese cu totul altfel decât Jeanne, prima lui soție, și întrucât era deja trecut de prima tinerețe și cu sănătatea cam șubredă când se căsătorise cu ea, se considerase un norocos, într-o epocă atât de libertină, să aibă o soție credincioasă, pe a cărei onoare putea conta.

Regele plânse cu amărăciune la căpătâiul ei.

– În curând, zise, am să zac alături de ea în mormânt!

Dar soțul îndurerat era încă regele Franței. Își chemă de grabă miniștrii.

– Mariajul dintre fiica mea și Delfin trebuie să aibă loc fără întârziere! anunță el. Nici măcar faptul că suntem în doliu după regină nu trebuie să întârzie evenimentul. Nu cred că mai am mult timp pe pământ; trebuie să-mi văd fata măritată înainte să mor!

Așadar Francisc se pregăti de nuntă, iar Louise, auzind vestea, era gata să i se alăture fiului ei.

– Ah, Jeanne, strigă ea, ce fericire! Dușmanca mea nu mai trăiește și am aflat că, la cum arată regele, nu va dura mult până s-o urmeze. Atunci vor veni zilele glorioase pentru noi. Cezarul nostru va căpăta locul ce i se cuvine!

Până și Jeanne de Polignac credea că de aici înainte nu mai aveau să se ivească obstacole în calea lor.

Cele două femei se îmbrățișară. Ana de Bretania nu mai putea produce un urmaș. Drumul spre tron era liber și nimeni n-avea să i se mai opună lui Francisc.

Louise râse de bucurie, exclamând:

– În toți acești ani mi-a fost frică și am trecut prin atâtea clipe de agonie! Jeanne, n-ar fi trebuit niciodată să-mi fac griji. Toate eforturile ei s-au dus pe apa sâmbetei, iar acum dragul meu fiu este la Curte și nimeni nu îndrăznește să-i conteste dreptul. Cam cât crezi că mai rezistă Ludovic? Am auzit că moartea Anei l-a supărat așa de tare, încât a stat la pat o săptămână. Ei, Ludovic și-a trăit vremea!

Erau vesele în timp ce făceau pregătiri să meargă la Curte.

– Dar ai grijă să nu-ţi arăţi încântarea! o preveni Jeanne pe prietena ei. Ţine minte că trebuie să fim în doliu după regină!

– Ludovic ştie prea bine cum au stat lucrurile între noi ca să se aştepte la jale mare din partea mea. Ludovic nu e vreun prost, Jeanne!

– Şi totuşi, de dragul aparenţelor...

– Îmi voi juca rolul! Ce-mi mai pasă? Toate neliniştile mele au pierit. Coroana este a lui Francisc!

Francisc se aşeză lângă mireasa lui, şi toţi cei adunaţi să asiste la căsătoria regală fură uluiţi de contrastul dintre ei. Francisc era înalt, strălucind de sănătate, chipeş şi drept. Biata Claude era micuţă, târa uşor un picior când păşea, era scundă şi, acum că intrase în adolescenţă, luase în greutate într-un mod nesănătos. Francisc era vesel; Claude, care fusese crescută de mama ei, era profund religioasă. O pereche neobişnuită în unele privinţe, dar în altele foarte potrivită. Era de înţeles ca regele, văzând fiul altui bărbat gata să îi preia coroana, să vrea ca fiica lui s-o împartă cu el.

Francisc îşi juca bine rolul, iar dacă şi-a privit cumva vreodată mireasa cu repulsie, nimeni n-a observat; îi zâmbi, o luă de mână şi făcu tot ce se aştepta de la el, de parcă ar fi considerat-o cea mai frumoasă doamnă din ţară.

Claude îl adora şi era patetic să vezi cum se topea când se uita la el.

Toţi cei care se adunaseră în acele încăperi de la Saint-Germain-en-Laye pentru nunta regală se întrebau în gând ce le rezervă viitorul celor doi. Oare Claude va fi în stare să dea Franţei urmaşi? Nu încăpea îndoială că Francisc va putea, dar e nevoie de doi ca să faci un copil.

Era o atmosferă rău-prevestitoare în sala aceea încărcată cu pânzeturi scumpe brodate, în fir de aur şi argint, cu crinii aurii ai Franţei. Dar atunci Curtea era încă în doliu – mai ales mireasa – după moartea recentă a reginei.

Ludovic simţi o mare uşurare când se încheie ceremonia, şi oricât de mult ar fi jelit-o pe Ana, i se părea că viaţa este mai

calmă fără ea. El ducea un trai foarte liniștit și descoperi că se simțea mai bine în ultima vreme.

Delfinul devenea din ce în ce mai important la Curte. Adesea Ludovic îl urmărea de la fereastră pe tânăr împreună cu anturajul său, din care Claude lipsea mereu. Francisc începea să dea dovadă de o anume înfumurare. Trăise atâția ani în incertitudine, iar acum, când îndoiala fusese înlăturată, devenise aproape caraghios de vesel, ceea ce nu prea se cuvenea, cât regele era încă în viață. Francisc purta mereu veșminte elegante și multe bijuterii.

„Se împrumută pe încredere?" se mira în sinea lui Ludovic. Cumva face datorii înainte să moștenească tot ce am? Cine nu s-ar grăbi să-l lase pe viitorul rege să dispună de oricât credit ar cere?

Lui Ludovic îi plăcea înfățișarea robustă a succesorului lui, dar ar fi preferat ca acesta să fie mai puțin binedispus, mai puțin împopoțonat cu straie superbe, mai puțin vizibil încântat de poziția lui și mai serios.

Se gândi la toate beneficiile pe care le adusese Franței și le vorbi miniștrilor săi:

– S-ar putea să ne fi ostenit în van. Copilandrul acela va strica totul.

La care miniștrii îi răspunseră:

– Sire, poate că nu va ajunge încă la tron, pentru că v-ați putea recăsători. Iar dacă ați avea o soție tânără și sănătoasă, de ce să nu dați Franței un urmaș?

Ludovic analiză sugestia. Primise în ultima vreme informații de la ruda lui, ducele de Longueville, pe care Henric al VIII-lea îl luase prizonier în Anglia. Regele avea o soră – o fată drăguță și plină de viață. Dacă Franța ar face o alianță cu Anglia, de ce n-ar exista o nuntă între cele două țări? Împrejurările erau prielnice. Regele Franței ajunsese văduv, regele Angliei avea o soră de măritat. Mai mult decât atât, Henric al Angliei nu mai dorea să fie de partea împăratului, cu al cărei nepot fusese logodită ani buni sora lui. Henric era iute la mânie și îndeajuns de tânăr ca să acționeze mai nesăbuit. Acum voia să le arate împăratului și lui Ferdinand de Aragon că îi făcea în ciudă nepotului lor. Și nimic n-ar fi fost mai eficient în situația asta ca o alianță franceză.

Cu cât se gândea mai mult la idee, cu atât îi plăcea mai mult. O fată tânără și, mai presus de orice, excepțional de frumoasă! Dacă ar fi și ea docilă – și ar trebui să fie, la vârsta ei – poate că

s-ar putea amăgi că mai era din nou tânăr... atât cât îi mai rămăsese de trăit.

Gândul de a avea un fiu era îmbătător.

Ludovic se ridică din pat şi ceru o oglindă.

Îşi zise în sinea lui că nu era chiar aşa de bătrân, încât să considere că şi-a încheiat socotelile cu viaţa.

Îşi aminti de prima lui soţie, Jeanne – biata oloagă! Ce fel de mariaj fusese acela? Iar Ana? O iubise pe Ana, o admirase mult şi suferise când ea murise. Dar fusese o femeie dominatoare. De ce să n-o ia de la capăt cu această tânără fată veselă, străină? Ar fi un mariaj cu totul diferit!

Şi apoi, era o mişcare politică înţeleaptă.

Îşi convocă miniştrii şi secretarii şi în câteva zile trimise o solie la Curtea Angliei.

Louise era disperată; Marguerite îngrozită, iar în ceea ce-l priveşte pe Francisc, pentru prima dată în viaţa lui era complet uluit.

Viitorul nu mai era sigur. Regele, care până mai deunăzi păruse a fi pe patul de moarte, parcă înviase; aproape că deborda de tinereţe în entuziasmul lui pentru un nou mariaj. Iar o fată tânără urma să vină din Anglia pentru a împărţi tronul cu el.

Louise, cu buzele strânse, albă la faţă, se încuie în apartamentul ei cu Jeanne de Polignac, neîndrăznind să riste să-şi trădeze sentimentele în afara acelor pereţi.

– Deci începe din nou chinul! Şi crezusem că s-a încheiat. Ludovic... să se însoare din nou, iar această tânără se aude că este zdravănă şi la vârsta măritişului! Jeanne, dacă dăm greş acum...

Jeanne încercă din nou s-o liniştească, la fel cum făcuse în ultimii douăzeci de ani. Dar nu era uşor. Ludovic avea cincizeci şi doi de ani, putea încă să aibă copii, şi o fată tânără venea în ţară din Anglia.

Francisc era conştient de susţinerea tovarăşilor săi, însă siguranţa se transformase într-o îndoială serioasă. Dacă rata acum şansa de a ajunge pe tron, ar fi fost cea mai mare tragedie din viaţa lui, şi dezastrul părea foarte aproape.

Regele arăta tot mai tânăr pe zi ce trece, deşi cu doar câteva luni în urmă se spusese că va muri până la sfârşitul anului.

Soarta era crudă. Să îi arate trofeul sclipitor, așa de aproape, și când mai-mai să-l atingă, să-i fie smuls!

– N-o să aibă niciodată un fiu, rosti răspicat Francisc.

Ce mult își dorea să creadă în propriile vorbe!

Ludovic trimitea cadouri în fiecare zi la Curtea Angliei. Abia aștepta să-și vadă mireasa. Se simțea din nou ca un bărbat tânăr și asculta cu încântare relatări despre farmecul și frumusețea viitoarei mirese.

Tratatele fură semnate; urma să aibă loc o ceremonie de căsătorie la Greenwich, iar ducele de Longueville urma să joace rolul de împuternicit al lui Ludovic; în același timp, în Franța avea să vină contele de Worcester ca să aibă loc și aici o căsătorie prin împuternicit. Ceremonia aceasta se celebră în Biserica Celestinilor și, deși contele de Worcester rosti jurămintele maritale în locul Mariei, Ludovic aproape că lăsă impresia unui mire tânăr când îi dădu replica.

Marguerite, mai puțin îngrijorată ca mama ei, fiind senină din fire, șopti că mireasa mai avea încă de traversat Canalul Mânecii, acea fâșie de apă atât de periculoasă.

Cum se mai agățau de speranțe firave, imaginându-și că toată flota ei se va scufunda. Ce-ar fi ca ea să piară într-o furtună pe mare?

– Vestea l-ar ucide pe Ludovic, răspunse Louise, cu ochii sclipindu-i de speranță.

Dar în ciuda vremii rele, Maria ajunse la Boulogne, iar regele își comandă haine noi, mai puțin sobre decât purta de obicei. Toți cei care-l văzură declarară că arăta mai tânăr ca oricând în ultimii ani.

Îl chemă pe Francisc și-l anunță:

– Se cade ca mireasa mea, regina Franței, să fie întâmpinată de cei mai mari nobili din țară. I-am trimis deja pe Vendôme și de la Tremouille. Urmează să plece și Aleçon. Dar tu, Francisc, trebuie să fii cel care mi-aduce mireasa la Curte!

Astfel, Francisc plecă la drum spre Abbeville, ca s-o întâmpine pe Maria Tudor.

FRANCEZII

Scena II

MIREASA POTRIVNICĂ

Îmbrăcată într-o rochie albă cu fir argintiu, cu un văl pe care erau ţesute pietre preţioase, regina Franţei mergea călare spre Abbeville. Suită în şa pe bidiviul ei alb, acoperit cu un valtrap magnific, prinţesa arăta ca o zână din poveşti, iar lui lady Guildford, doica ei din copilărie, i se părea o cu totul altă persoană faţă de copila veselă, zâmbitoare pe care o ştiuse la Curtea engleză. Maria Tudor devenise eroina piesei care-i includea pe toţi; şi totuşi schimbarea rolului nu-i ştirbea din frumuseţe.

„Atâta strălucire magnifică şi atâta tristeţe în sufletul ei!" gândea lady Guildford. Dar o să-i treacă, nu-i aşa? Sau îşi făcea cumva speranţe deşarte?

Oare mai existase vreodată pe lume vreo tânără la fel de încăpăţânată ca Maria Tudor? Nu hotărâse ea de ani buni că singurul bărbat pe care l-ar accepta bucuroasă de soţ ar fi Charles Brandon?

Doamnele din suita ei – care erau în număr de treizeci – aveau cu totul alte aşteptări decât stăpâna lor. Ele ardeau de nerăbdare să trăiască la Curtea Franţei. Făpturi mereu vesele şi drăgălaşe, îmbrăcate în rochii din catifea stacojie şi purtând bijuterii scumpe, ele erau nişte pete de culoare în jurul reginei înveşmântate în alb.

Înaintea lor mergeau călare câteva sute de călăreţi şi arcaşi englezi, deoarece, deşi veneau pe timp de pace, Henric declarase că era bine să le arate francezilor puterea războinicilor englezi. În urma acestor nobili englezi, dar şi de o parte şi de alta a lor, erau prezenţi francezii de rang similar. Priveliştea era plăcută pentru mulţimea ieşită să vadă alaiul, căci poporul era obişnuit mai degrabă să-i vadă pe bărbaţi plecând la război.

Lady Guildford se neliniști un pic când tânărul se apropie cu calul său năbădăios de luptă de calul Mariei. Bărbatul acela o îngrijorase de când îl văzuse. Avea un farmec de netăgăduit. Stătea în șa de parcă era una cu calul și avea o înfățișare minunată. Era îmbrăcat elegant; chipul lui îți rămânea întipărit în memorie, probabil datorită ochilor vii, pătrunzători, șăgalnici sau a nasului aceluia extrem de lung, care nu făcea decât să îi sporească farmecul.

Oare ce se ascundea în spatele înfățișării aceleia elegante și fascinante deopotrivă? Ce-i putea oare trece prin minte acelui bărbat ambițios, care se crezuse la un pas de tron, iar acum vedea întruchipată în fata aceasta minunată, deși cam melancolică, năruirea tuturor speranțelor sale?

Cu siguranță o detesta!

Dacă într-adevăr așa stăteau lucrurile, se descurca de minune să-și ascundă sentimentele, sorbind-o din priviri pe Maria cu ochii săi întunecați, într-o manieră pe care lady Guildford o considera necuviincioasă. Era nesăbuit, măcar atâta era evident, și era interesant de văzut cât de departe va îndrăzni să meargă când va intra în scenă regele.

Francisc, ținându-și calul în frâu, îi zâmbi Mariei.

– Nu mi-am putut refuza plăcerea de a călări alături de Maiestatea Voastră!

– Ce amabil sunteți cu mine!

– Mi-aș fi dorit să am ocazia să v-arăt cât de bun pot fi cu Maiestatea Voastră!

– Am studiat atât franceza, cât și felul de a fi al francezilor! răspunse cu tâlc Maria.

Ea îi remarcă zâmbetul care-i înflorise în colțul buzelor. Bărbatul știa acum că ea se aștepta la complimente exagerate și că nu avea să le acorde mai multă atenție decât meritau.

– Să vă spun un secret! zise el. De când am aflat că vom avea drept regină o prințesă din Anglia, și eu m-am gândit mult la englezi!

– Atunci, nu ne întâlnim ca doi străini! replică ea.

– Asta mă bucură! M-ar întrista să nu fiu prietenul celei care este în mod categoric cea mai încântătoare doamnă din lume!

– Ați călătorit mult prin lume?

– Nu trebuie să fi călătorit ca să recunoști perfecțiunea.

– Nici ca să flatezi, se pare!

– *Madame la Reine*, mi-ar fi imposibil să vă flatez, căci orice cuvinte aș folosi, tot nu v-ar putea descrie farmecele!

Maria râse pentru prima dată de când se afla în Franța.

– E bine că sunt pregătită. Spuneți-mi, când îl voi întâlni pe rege?

– S-a stabilit că îl veți întâlni în orașul Abbeville, dar vă jur că este prea nerăbdător să vă aștepte sosirea. Știți, nu m-ar surprinde dacă am vedea brusc un pâlc de călăreți venind spre noi, în frunte cu un mire zorit, care n-a mai putut sta de nerăbdare să-și întâlnească mireasa.

– Dacă se întâmplă să vedeți un astfel de pâlc, vă rog să-mi dați de veste!

– N-ar fi nevoie! I-ar auzi chiar Maiestatea Voastră pe oameni aclamându-l pe Tatăl poporului.

– Regele este iubit în Franța?

– Da! răspunse Francisc. A avut mulți ani în care să câștige afecțiunea poporului.

Fata îi aruncă o privire aprigă. Tonul lui îi păruse cam posac. Nu-i de mirare! Era fără îndoială un bărbat ambițios. „Sfinte Sisoie", se gândi Maria, „cum trebuie să mă urască pentru că simpla mea prezență amenință să-i năruie toate speranțele."

Era provocator să se știe detestată de un asemenea bărbat și mai mult ca sigur că era, în ciuda vorbelor lui măgulitoare.

Era ciudat că, măgulind-o astfel, Maria prinse poftă de viață, ceea ce nu se mai întâmplase de când înțelesese că nu va putea scăpa de mariajul francez.

„Măcar", își spuse ea în sinea ei, „m-a făcut să uit de tristețe".

Francisc nu o ura, dimpotrivă. Era prea galant să deteste o femeie atât de frumoasă și care pe deasupra era și isteață, căci își dădea prea bine seama de asta, iar ea era departe de a fi fericită de perspectiva mariajului cu bătrânul Ludovic. Ceea ce nu era surprinzător. Ce diferit ar fi fost dacă ar fi venit în Franța să se mărite cu alt rege! Un rege de vârsta ei! Ce ironie a sorții a făcut ca fata asta energică și încântătoare să-i revină lui Ludovic, bătrân și bolnav, iar Francisc, nevolnicei de Claude.

„Ce pereche am fi făcut noi doi!" aprecie în gând Francisc. Viața era ca un spiriduș bătrân, răutăcios, căruia îi plăcea să necăjească și să chinuie.

Continuă să-i vorbească, povestindu-i despre manierele şi obiceiurile de la Curtea franceză şi întrebând-o despre cele de la Curtea Angliei. Veselia lui era molipsitoare, iar lady Guildford nu-şi crezu urechilor când o auzi pe Maria râzând din nou. Îşi dorise s-o vadă iarăşi zglobie, dar faptul că o asemenea reacţie fusese inspirată de acest tânăr primejdios putea fi de o importanţă majoră. Nu că Maria ar fi fost atinsă de farmecele lui. Tot era bun la ceva devotamentul ei faţă de Charles Brandon. Va rămâne loială dragostei ei pentru el, ceea ce însemna că nici un francez, oricât de fermecător ar fi fost şi oricât de galant, nu va fi în stare s-o abată de la datoria ei către rege.

Francisc, simţindu-i melancolia profundă, reuşise să adopte o conduită în consecinţă. Insinua că deşi îi făcea deosebită plăcere să fie în compania ei, nu putea uita că era mireasa altui bărbat.

Lady Guildford hotărî în sinea ei că, imediat ce va avea ocazia, o va avertiza pe Maria că francezii aveau un fel al lor de a da impresia că sentimentele lor sunt profunde, când de fapt totul era doar un joc.

Alaiul ajunsese la mai puţin de doi kilometri de Abbeville, când, aşa cum prevăzuse Francisc, un pâlc de călăreţi veni spre ei în galop.

De teamă, Maria simţi că încremeneşte, ştiind că sosise clipa când va sta faţă în faţă cu soţul ei.

– Regele! auzi un strigăt de lângă ea, şi imediat caii fură opriţi în loc, în timp ce Ludovic ieşi înaintea prietenilor lui şi veni spre mireasă.

Temătoare, ea îi aruncă o privire cu coada ochiului şi descoperi un chip care îi păru blajin, deşi nerăbdarea lui din acel moment o cam sperie. Ochii erau ca scoşi din orbite, buzele groase şi uscate, iar gâtul îi era umflat.

Rosti în gând o rugăciune ca să aibă curaj şi ca să-şi poată ascunde sentimentele, şi se pregăti să descalece pentru a se putea închina în faţa regelui Franţei.

– Nu, nu, exclamă acesta, eu ar trebui să-mi aduc omagiile în faţa frumuseţii! Coborî de pe cal şi veni lângă ea, mergând cam ţeapăn. Delfinul descălecase şi el şi stătea în preajmă, gata să primească poruncă, însă Maria ştia că tânărul îi urmărea ca să le surprindă fiecare trăire ce li se citea pe chip.

Maria se rugă în sinea ei: „Doamne, ajută-mă! Nu mă lăsa să-mi trădez sentimentele!"

Regele o prinse de mână, iar Maria, simțindu-i sărutările pe piele, se strădui din răsputeri să nu se retragă. Apoi ochii aceia bulbucați începură să-i studieze chipul pe sub vălul împodobit cu pietre prețioase și silueta voluptuoasă, în veșmântul argintiu.

– Atât de tânără, murmură Ludovic. Atât de frumoasă! Așadar, nu m-au mințit.

Păru că-i ghicește teama, căci îi strânse cu putere mâna între palmele sale și zise:

– Fii pe pace, micuța mea mireasă! Să știi că n-ai de ce să te temi.

– Știu, Sire!

– De-a lungul drumului, de aici până în Abbeville, francezii au ieșit cu miile ca să-și întâmpine cum se cuvine regina, îi spuse el.

– Au fost buni cu mine, răspunse ea, de când am sosit în Franța.

– Cum ar fi putut fi altfel cu cineva atât de drăguț? o complimentă regele. Apoi amintindu-și brusc de prezența lui Francisc, întrebă: Sper că ducele de Valois a avut grijă de tine în numele meu, nu?

– Nimeni nu mi-ar fi putut face șederea mai confortabilă!

Pe moment, Ludovic întoarse privirea spre silueta aceea înaltă, elegantă, și se gândi cu o strângere de inimă că i-ar fi cedat de bunăvoie jumătate din regat flăcăului dacă acesta i-ar fi dat la schimb tinerețea și vigoarea sa. Abia acum, când ajunsese să dea ochii cu fata aceasta frumoasă, începu să tânjească după tinerețea lui pierdută. Iar Francisc, stând pe aproape, viclean și isteț cum era, îi putea ghici gândurile.

– Minunat! zise regele grăbit. Am plecat astăzi din Abbevile, spunându-le prietenilor că vreau să merg la vânătoare. Nu era adevărat! Intenția mea era s-o văd în treacăt pe mireasa mea, așa de nerăbdător eram! Așa că am pornit la drum călare încoace. Dar asta-i o întâlnire neoficială și voi pleca acum, deoarece când treci, nu vreau ca poporul să se creadă obligat să-l ovaționeze pe rege. Vreau ca uralele să fie numai pentru tine!

– Sunteți atât de bun cu mine, murmură ea.

– Să știi că va fi sarcina mea principală pe viitor, să am grijă de confortul și plăcerea ta!

Urcă pe cal, apoi își scoase pălăria și înclină capul, însă părea că nu-i vine să se întoarcă și să plece, căci asta ar fi însemnat să-și ia ochii de la ea.

Regele și călăreții lui plecară în ropot de copite; Delfinul săltă în șa, iar alaiul era de-acum gata să înainteze.

– Regele este fermecat, șopti Francisc, nici n-avea cum să fie altfel!

Maria rămase tăcută; îi tremurau mâinile și picioarele așa de tare, că îi era teamă să nu se observe. „Aș fi fost cu mult mai fericită dacă m-ar fi tratat cu indiferență", îi venea să strige.

Nu-și putea alunga din minte imaginea acelor ochi bulbucați, aprinși de dorință pentru ea. Cât mai era până la ceremonia de căsătorie și la noaptea nunții? O zi? Două zile? Oare se mai putea întâmpla vreo minune care s-o salveze chiar și în acel ceas?

În momentul acela aproape că-și dorea să se fi dus în Flandra, deoarece auzise despre Carol că era un băiat destul de nătâng, un băiat pe care ar fi fost în stare să-l comande; el ar fi fost timid și lipsit de experiență. Dar acest bătrân care era soțul ei nu va fi nicicând timid; era departe de a fi lipsit de experiență, iar intențiile lui în privința ei i se întrezăreau în priviri și gesturi, chiar și în acel scurt răgaz cât s-au întâlnit.

Părea bolnav. Ce o fi fost umflătura aceea de la gât? Fata se cutremură. Când apăruse călare, nu dădea impresia că ar fi pe moarte și nu arăta chiar așa slăbit. „Sfântă Fecioară", chibzui fata, „ar putea trăi ani buni". Să îndure ani întregi acele mâini uscate plimbându-i-se în voie pe trup... ani în care ar tânji după virilitatea lui Charles.

Îi venea să-și strige sfidarea și era convinsă că singurul lucru care o împiedicase să reacționeze astfel era silueta înaltă de lângă ea, ai cărei ochi nu scăpau nimic din vedere și care știa acum în mod sigur exact cum se simțea. Ce încerca să-i ofere? Compasiune? Consolare?

Orașul Abbeville se desfășura înaintea lor. Maria era istovită, dar nu din pricina călătoriei grele, ci a tulburării din sufletul ei.

Delfinul vorbea încă, fără să-i aștepte răspunsurile, de parcă îi înțelegea perfect starea și voia să-i spună: „Pălăvrăgesc vesel pur și simplu ca să le dau lor impresia că este totul în regulă cu tine."

Îi explică apoi cum o așteaptă regele la Hôtel de la Gruthuse, care urma să fie reședința lui pe durata șederii în oraș. Locuitorii din Abbeville erau așa de onorați că întâlnirea oficială dintre rege și mireasa lui urma să aibă loc în cetatea lor, încât împodobiseră străzile și se pregăteau să îi arate noii regine încântarea lor privind această uniune.

– Ați mers mult călare, îi spuse el cu tandrețe, și trebuie să fi fost un mare chin pentru Maiestatea Voastră. Ați vrea să intrați în oraș mergând în caleașcă?

Maria îi fu recunoscătoare pentru grija față de ea. În caleașcă s-ar simți mult mai puțin expusă, și era realmente obosită.

Francisc adăugă zâmbind:

– Voi călări aproape, deci nu vă veți pierde... protectorul!

– Din fericire, răspunse ea, poporul francez mi-a arătat atâta curtoazie, încât nu simt nevoia să am un protector.

Bărbatul zâmbi prefăcându-se ofensat.

– Vă rog să nu mă privați de rolul meu pentru că rar mi-a fost dat unul care să-mi fie așa de mult pe plac.

Se întoarse să anunțe o oprire, apoi caleașca fu adusă în față, și Maria urcă în ea. Era o caleașcă minunată, acoperită cu pânză aurie, pe care erau brodați, cu fir de aur, crinii regali.

– Trebuie s-o lăsăm deschisă, îi spuse Francisc. Lumea va vrea s-o vadă pe regină.

Așadar, Maria intră în caleașca descoperită, iar când cei care așteptau, privind de pe zidurile cetății, observară apropierea alaiului, se dădu poruncă să sune o sută de trompete și goarne, care să umple văzduhul cu salutul lor vesel. Dar Mariei i se păru că anunțau ceasul osândirii ei.

Văzu oamenii încântați, care îi strigau că este frumoasă. Și îi urau viață lungă reginei Franței. Părea așa de tânără, cum ședea în caleașcă, iar veșmântul argintiu cădea în falduri bogate, în timp ce pletele ei blonde se revărsau pe sub vălul prețios. Era mai mult decât o regină frumoasă. Nu cu mult timp în urmă se dusese un război împotriva poporului ei, dar acel moment trecuse, iar tânăra aceasta minunată era simbolul zilelor pașnice care-i așteptau de aici încolo.

Trecură pe sub bolta triumfală, Maria întorcându-se la stânga și la dreapta ca să salute poporul, care o întâmpina cu urale,

şi să se minuneze de întreg tabloul pe care-l desfăşurau oamenii din Abbeville în cinstea ei.

În cele din urmă ajunseră la biserică, unde regina fu ajutată să coboare din trăsură, pentru a fi condusă spre altar, ca să se închine la patronul oraşului.

Fata zăbovi; panica puse stăpânire pe ea, îndemnând-o să întârzie cât mai mult întâlnirea ei cu regele.

Francisc era lângă ea.

– Regele va fi nerăbdător, îi şopti el. Vă aşteaptă venirea la Hôtel de la Gruthuse.

Ea încuviinţă din cap şi îi îngădui s-o conducă înapoi la caleaşcă, iar călătoria continuă.

Acum ducele de Norfolk luă locul Delfinului; era datoria lui s-o ducă la rege şi să facă prezentarea oficială. Mariei nu-i plăcea Norfolk pentru că nu-l considera prieten de-al lui Charles. Era un bărbat care era atât de mândru de rangul lui, încât le purta pică acelor bărbaţi care erau ridicaţi pe poziţii similare cu a lui. El era Norfolk. De ce oare un bărbat care nu avea nimic – în afara unui chip arătos şi îndemânare sportivă – să primească onoruri astfel încât să se considere pe picior de egalitate cu cei care se născuseră cu titluri nobiliare? Mai mult decât atât, ştia că prinţesa Maria era îndrăgostită de Suffolk şi credea că acesta nutrea o speranţă secretă că s-ar putea căsători cu ea. Pe Norfolk îl bucura să ştie că prinţesa şi Suffolk fuseseră privaţi de acea satisfacţie.

Avea s-o prezinte extrem de încântat regelui Franţei pe fata care până atunci îşi uitase demnitatea statutului.

Maria îi cunoştea opinia şi se simţea mai abandonată ca niciodată. Trebuia să înfrunte adevărul că nimeni şi nimic nu o puteau salva de la căsătoria iminentă.

În holul mare de la intrarea în Hôtel de la Gruthuse, Norfolk o conduse pe prinţesă la rege, care aştepta s-o întâmpine.

Lângă rege se aflau nobilii de cel mai înalt rang din Franţa, printre aceştia remarcându-se Delfinul.

Ludovic îşi îmbrăţişă mireasa şi îi ură bun venit în Franţa. Voia s-o anunţe că toţi cei de faţă doreau să-şi aducă omagiile.

Apoi îi prezentă pe ducii de Alençon, Albany şi Longueville, precum şi pe prinţul de Neapole şi de la Roche-sur-Ion, printre alţii.

Ceremonia continuă cu un banchet, urmat de un bal. În timpul banchetului Ludovic o ținu pe mireasă lângă el, iar când începu dansul, îi spuse că probabil ea abia așteaptă să danseze, iar el era dornic s-o vadă. Din păcate, regele nu reuși decât să deschidă balul împreună cu ea și să schițeze cu greu câțiva pași de dans. Francisc era mereu în apropiere, pregătit să-și facă datoria ca Delfin, iar Ludovic urmări cu tristețe perechea tânără cum dansează. Stăteau puțin mai la distanță decât alții – cea mai frumoasă pereche din sala de bal. Nicicând nu mai arătase așa de regal Francisc, iar Ludovic nu se simțise niciodată mai invidios ca atunci pe tânărul pe care începuse să-l poreclească Băiatul Mare.

Când balul se încheie, Maria fu dusă la apartamentul pregătit pentru ea, și întrucât se considera necuviincios ca înainte de slujba propriu-zisă de căsătorie să doarmă sub același acoperiș cu regele, fu condusă printr-o galerie – înălțată în acest scop – spre o casă care fusese amenajată pentru ea, aflată în colțul străzii ce dădea spre Rue St. Gilles.

Acolo, lady Guildford o ajută să se dezbrace. Când îi luă vălul de pe cap, fata își scuturâ buclele aurii pe umeri, iar rochia cu fir argintiu îi căzu la picioare; arăta așa de tânără și de nefericită, încât lady Guildford trebui să se întoarcă cu spatele ca să-și ascundă emoțiile.

– Deci va fi mâine, anunță Maria.

– Doar nu credeai că se poate amâna prea mult?

– Dar mâine... pare așa de aproape! Ah, Guildford, ce s-ar putea întâmpla între azi și mâine?

– Ai putea să te odihnești bine la noapte, ceea ce și ai nevoie. Vei fi istovită dacă nu faci asta. Știi doar că nu poți ascunde nimic de mine, și ai dormit rău de când a început călătoria.

– Vreau să mă simt istovită. Vreau să fiu atât de obosită, încât să adorm imediat. Vezi tu, atunci nu mai trebuie să mint și să mă gândesc.

– Ți s-a oferit atâta cinste și totuși...

– Și totuși nu sunt mulțumită. Nu, nu sunt! Sunt nemulțumită, Guildford. Cât costă toate aceste bijuterii... tot acest festin... toate aceste ceremonii? Sunt extravagante, nu-i așa? Și sunt pentru a mă onora și poate pentru a-mi oferi plăcere. Cu toate astea,

ce fericită aş fi fost fără nici una dintre ele. Ce am cerut ar fi costat atât de puţin. Guildford, îmi vine să râd.

– Nu, nu, draga mea! Linişteşte-te! Suntem aici, şi mâine te vei mărita cu regele. A părut a fi aşa de blând şi deja te iubeşte.

– Iubeşte chipul acesta, corpul acesta, pentru că sunt tinere, şi el este bătrân. Şi totuşi ce ştie de mine, Guildford? Dacă ar putea privi în sufletul meu, m-ar urî, pentru că eu...

Lady Guildford îi puse mâna peste gură.

– Taci! Nu ştii cine ascultă.

Maria râse cu amărăciune.

– Sunt vinovată de trădare, şopti ea. Trădarea regelui Franţei. Şi ce dacă? M-ar arunca într-o temniţă? Aşa să fie! Aş prefera să fiu întemniţată decât s-ajung în patul lui.

Fata îşi îngropă chipul în palme:

– Ah, Guildford, sperasem... n-am gândit niciodată că se va ajunge aici. Cum să îndur? Mă înţelegi, nu? Vezi tu, Charles este în Anglia, iar eu sunt aici, în Franţa.

– Altele înaintea ta au îndurat, scumpa mea!

– Altele nu l-au iubit pe Charles. Dacă nu l-aş fi văzut niciodată, dacă nu l-aş fi cunoscut niciodată... atunci poate că mi-ar fi fost mai uşor să fac faţă acum. Dar l-am văzut, Guildford, iar mâine-noapte...

– Taci, milady! Taci!

– Taci! Taci! strigă Maria. Doar atât poţi să spui? Cum să m-aştept la alinare din partea ta? Ce ştii tu despre dragoste? Dacă ai înţelege, ai găsi o cale să m-ajuţi. Îi urăsc pe toţi şi tot ce mă ţine departe de Charles. La el ar trebui să mă duc mâine! Nu înţelegi? Eşti aşa de oarbă, de surdă, de proastă că nu pricepi o iotă din ce înseamnă să iubeşti cum îl iubesc eu pe Charles... şi să fiu dată acestui moş?

– Hai în pat! Trebuie să ai vlagă mâine.

– Vlagă! Izbucni din nou într-un râs sălbatic, îngrijorător, şi adăugă: Îmi trebuie vlagă să îndur... asta! Ai dreptate, Guildford.

– Vino, spune-ţi rugăciunile! Ar fi trebuit să dormi deja.

– O să-mi spun rugăciunile, Guildford. Şi ştii pentru ce mă rog? Mă rog pentru o minune care să împiedice slujba de mâine sau, dacă va avea totuşi loc, când se va fi încheiat, să mă împiedice să fiu cu el pe timpul nopţii. Pentru asta mă rog, Guildford!

Acum pari îngrozită. Sunt sătulă de prefăcătorii. Guildford, nesăbuito, nu te preface că nu știi că mă rog s-ajung văduvă!

Fu rândul lui Guildford să-și acopere fața cu palmele, apoi să-și astupe urechile și să alerge brusc la ușă ca să se asigure că nu era nimeni la pândă pe afară, întrebându-se disperată în sinea ei dacă vreodată mai avusese cineva de îndeplinit o misiune mai delicată și mai periculoasă decât încredințarea acestei prințese soțului ei.

Groaza ei o făcu pe Maria să-și vină în fire.

– Stai locului, Guildford! îi zise bătrânei. S-ar zice că eu trebuie să am grijă de tine. Vino, ajută-mă să mă bag în pat. Pic de oboseală.

– De asta ai vorbit așa năvalnic. Ești frântă. A fost o zi foarte lungă.

– Nu mai vorbi prostii! Nu am obosit în șa sau în caleașcă. Sunt sătulă de soarta mea. E cu totul altceva, Guildford! Nu oboseala corpului o simt eu. Iubesc și urăsc și o fac cu atâta patimă, încât mă extenuează. Hai la culcare!

– Să dormi, comoara mea!

Fata se întinse în pat, iar lady Guildford o înveli cu pătura. Și ea avea să doarmă în aceeași încăpere. Era bucuroasă că le scosese afară pe celelalte slujnice; ar fi fost primejdios ca vreuna dintre ele să fi asistat la o asemenea scenă. Din fericire, ea, care o cunoștea așa de bine pe prințesă, se așteptase la ieșirea asta, de aceea le izgonise pe fete.

Biata prințesă mică și tristă – avea giuvaiere neprețuite, distracții fastuoase fuseseră organizate în cinstea ei, puțini aveau parte de atâta prețuire, dar puțini erau la fel de nefericiți ca ea în noaptea aceea. Și totuși, o slujbă simplă într-o biserică engleză, fără podoabe, fără invitați de soi, fără coroană, ar fi făcut-o cea mai fericită femeie din lume, cu condiția ca alături să-i stea bărbatul potrivit.

„Dar cerea imposibilul", medită lady Guildford, „tipic pentru Maria". Știa că fata continuase să creadă – în ciuda împrejurărilor – că această nuntă nu va avea loc, că se va întâmpla o minune, iar bărbatul care-i va sta alături și va rosti jurămintele de nuntă va fi Charles Brandon.

Maria păstrase o încredere copilărească în destinul ei; ştia ce voia, iar lady Guildford era conştientă că va fi mulţumită doar când va obţine acel lucru. Dar cum să obţină imposibilul? Cum ar putea o prinţesă, alteţă regală, să spere să se mărite cu un bărbat ales de ea, când el nu era măcar de viţă nobilă?

Şi pentru că Maria crezuse cu putinţă acest lucru, deoarece era în stare să se bucure nebuneşte şi era sigură de ce-şi dorea, nunta de mâine avea să fie cu atât mai tragică.

Lady Guildford se întinse în patul ei, la picioarele patului prinţesei, cugetând la toate acestea.

Şi când se ridică în capul oaselor să arunce o privire la stăpâna ei, pe care o avea în grijă, văzu că aceasta adormise cu o lacrimă rătăcită pe obraz.

„Biata prinţesă, mică şi tristă", îşi spuse Lady Guildford în sinea ei, „atât de tristă în noaptea dinaintea nunţii ei".

Dimineaţă, fata îşi recăpătă stăpânirea de sine. Se trezise acceptând cu melancolie că nu se mai putea întâmpla nici o minune de-acum, şi întrucât era prinţesă, trebuia să-şi facă datoria.

Lady Guildford fu extrem de uşurată văzând în ce stare se găsea; avusese vise agitate în timpul nopţii, că prinţesa ar refuza cu încăpăţânare să meargă la slujbă. Şi acum iat-o pe fată, tăcută, dar resemnată, atât de tânără şi de drăguţă că tristeţea nu-şi pusese amprenta asupra ei, părea doar să-i schimbe felul de a fi, şi din moment ce regele Franţei nu o văzuse până atunci pe fata veselă care trăise la Curtea fratelui ei, nu se va minuna de deosebirea faţă de această frumuseţe tăcută care se pregătea să-i jure credinţă şi ascultare ca soţie.

În pofida tristeţii ei, rar mai arătase Maria atât de frumos ca acum în rochia de mireasă, croită după moda franceză, din material auriu, tivit cu hermină. Fuseseră alese diamante ca s-o împodobească şi fata părea cuprinsă de flăcări sub licărul şi scânteierile lor. Buclele ei lungi, blonde, fuseseră lăsate libere pe umeri, trecându-i de mijloc, iar pe cap avea o diademă mică, bătută toată cu pietre.

Slujnicele care stăteau roi în jurul ei, îmbrăcate şi ele în ţinute splendide, nu-şi puteau lua ochii de la ea. Numai Maria

însăși, când fu implorată să se privească în oglindă, se supuse cu nepăsare.

– A sosit vremea, zise temătoare lady Guildford, abia îndrăznind să se uite la Maria.

Însă Maria șopti doar:

– Atunci ar trebui să mergem!

Din apartamentele ei se îndreptă spre galeria instalată provizoriu, unde o aștepta bidiviul alb; alături, se aflau ducele de Norfolk și marchizul de Dorset.

Încălecă, iar Norfolk și Dorset merseră pe jos, fiecare de o parte și de alta a ei, parcurgând toată galeria până la intrarea în Hôtel de la Gruthuse. Acolo descălecă și fu poftită înăuntru de cei doi nobili englezi.

Ceremonia urma să aibă loc în holul mare, o sală impresionantă, aranjată și mai impunător pentru această ocazie. Pe pereți erau agățate cu șnururi aurite tapiserii, fusese adusă mobilă scumpă, iar o lumină plăcută pătrundea prin ferestrele cu vitralii, ce înfățișau faptele de seamă ale lui Wulfran, patronul spiritual al orașului.

Încet, Maria păși înainte pe podeaua mozaicată, spre locul unde o aștepta Ludovic. Regele arăta mai bine ca oricând; avea obrajii ușor îmbujorați, lucru neobișnuit pentru el, și primul gând al Mariei fu: „O să mai trăiască mult și bine".

Apoi se rușină de propria-i răutate, căci el îi zâmbea așa de blând, încât își dădu seama că simte o mare tandrețe pentru ea.

Cardinalul de Brie aștepta să înceapă slujba, și doi nobili francezi, în veșminte elegante, înaintară cu baldachinul regal, pe care îl țineau deasupra lui Ludovic și a miresei lui. Unul dintre acești nobili era ducele d'Alençon, iar celălalt era Francisc, Delfinul.

După ce fură rostite jurămintele, Ludovic îi puse verigheta pe deget și o sărută pe buze. De-acum era soția lui și regina Franței.

Era momentul să celebreze liturghia și să-și aducă ofranda, dar a doua sarcină nu putea fi dusă la îndeplinire de rege și regină în persoană, ci revenea primului nobil din țară și primei doamne – imediat după rege și Maria.

Francisc se închină din partea regelui. Maria îl urmări așezat în genunchi și simți o mică bucurie că era acolo pentru că părea a-i fi prieten. Apoi atenția ei fu atrasă de onorul adus în numele

ei de o doamnă - o femeie palidă, care şchiopăta şi părea a fi uşor diformă. Doar nu aceasta era soţia delfinului? Femeia se ridică cu greu şi în acelaşi timp înălţă privirea spre noua regină a Franţei. Maria nu citi neapărat ură în ochii ei; nu era ceva atât de puternic. Să fi fost oare un resentiment?

„Cu siguranţă", chibzui Maria, „măritată fiind cu acel tânăr vesel, avea motive să nutrească resentimente." Era puţin probabil ca el să-i fie credincios. Dar acesta nu ar fi fost un motiv s-o urască pe ea.

Maria avea prea multe probleme ale ei ca să se mai gândească şi la cele ale lui Claude, prinţesă a Franţei şi soţie a Delfinului.

Sunetele trompetelor răsunară pe coridoarele magnificului Hôtel de la Gruthuse. Ceremonia solemnă se încheiase, iar acum regele era gata să-şi ducă mireasa la banchet.

O luă uşor de mână, de parcă ar fi crezut-o un bibelou fin de porţelan care s-ar fi spart dacă nu era mânuit cu cea mai mare grijă. Aşezată lângă el pe scaun, la masa din mijloc, abia dacă gustă din mâncarea ce-i era oferită, iar regele se îngrijoră că-i lipsea pofta de mâncare.

Era evident pentru toţi cei de faţă că regele era fascinat de mireasa lui. Curtenii nu-l mai văzuseră de ani buni arătând aşa de tânăr şi de plin de vigoare.

Avea să fie o zi lungă şi istovitoare, întrucât nunta se ţinuse la nouă dimineaţa; potrivit etichetei franceze, Maria se retrase după banchet în camerele ce-i fuseseră pregătite, pentru a se întreţine cu prinţesele Franţei şi cu doamnele din înalta nobilime.

Acum avea ocazia să le cunoască mai îndeaproape pe Claude şi pe sora ei mai mică, Renée. Mezina era destul de plăcută şi părea entuziasmată de toată pompa festivităţilor, dar melancolia lui Claude, amestecată cu un uşor dispreţ, era deranjantă.

- Este porunca tatălui meu, îi spuse Claude, să aflu ce nevoi ai şi să ţi le îndeplinesc.

- N-am nevoie de nimic, replică Maria, dar îţi mulţumesc.

Şi în momentul acela, Maria uită de necazurile ei, copleşită de milă pentru biata fată, care era măritată cu tânărul acela atât de atrăgător.

Îi zâmbi fetei, vrând să-i arate că era dispusă să se împrietenească cu ea și, atingând-o ușor pe braț, îi zise:

– De acum sunt mama ta. Poate încercăm să fim prietene.

Claude sări ca arsă.

– Mama mea a murit. N-are un an de când zace în mormânt. Nimeni nu-i poate lua vreodată locul!

Și se îndepărtă șchiopătând, atât de mânioasă încât fața și gâtul i se înroșiseră.

De Maria se apropie o tânără foarte frumoasă și încrezătoare, mai mare cu câțiva ani ca ea.

– Madame Claude încă o jelește pe mama ei, zise nou-venita, cu o voce joasă, fermecătoare. Și eu am încercat s-o alin, dar în zadar.

– Au fost devotate una alteia?

– Da! Iar prințesa îi seamănă mult mamei ei. Regina Ana considera că este păcat să te bucuri de viață și a crescut-o pe fiica ei în același spirit. O filosofie tristă, nu credeți, madame, și încă una neînțeleaptă?

– Sunt de acord!

– Știam că o să fiți. Fratele meu mi-a povestit deja de conversațiile avute cu el în timpul călătoriei de la Abbeville.

– Fratele dumneavoastră?

– Delfinul, doamnă! Sunt Marguerite de Valois, ducesă d'Alençon. Sigur vi-l amintiți pe fratele meu.

Maria zâmbi.

– Dacă l-am cunoscut, n-aș avea cum să-l uit.

– Nu mai e altul ca el la Curte... nici altundeva în lume, sunt sigură. Francisc e unic.

– Înțeleg că sunteți mândră de el.

– Vă miră? Doamnă, îmi dați voie să v-o prezint pe mama?

Maria se uită în ochii vioi, albaștri ai unei femei scunde, dar pline de vitalitate, și remarcă privirea pătrunzătoare.

– Contesa d'Angoulême! o prezentă Marguerite.

– Îmi face mare plăcere să vă cunosc, o salută cu căldură Maria. L-am întâlnit deja pe fiul dumneavoastră, Delfinul, și acum, iată, pe doamna ducesă d'Alençon.

– Suntem onorați de recunoașterea dumneavoastră, îi răspunse Louise, iar zâmbetul luminos îi masca adevăratele sentimente.

Era speriată de moarte. Fata aceasta era mai frumoasă decât mergea vorba. Dacă vreodată o femeie ar fi putut trezi din nou dorinţele veştejite ale lui Ludovic, aceasta era cu siguranţă candidata potrivită. Perfect proporţionată sub toate aspectele, sănătoasă şi cu o înfăţişare care sugera că va fi fertilă. Cel puţin aşa apărea în imaginaţia Louisei.

La nuntă o văzuse de la distanţă şi fireşte că arătase nemaipomenit. Dar cine n-ar fi arătat, se întrebă Louise în sinea ei, acoperit de diamante şi purtând veşmânt ţesut cu fir de aur? Până şi Claude arătase fermecător în ziua nunţii ei. Dar văzând-o de aproape, cu pielea aceea fină, luminoasă, care vădea sănătate, şi ochii aceia limpezi, neliniştea lui Louise spori.

Marguerite, fiind pe deplin conştientă de mâhnirea mamei ei, adăugă că regina se bucurase de compania lui Francisc pe durata călătoriei, iar zâmbetul lui Louise îi însenină chipul.

– El este mâna dreaptă a regelui, mai zise ea. Şi e atât de ocupat în perioada asta, că mama lui abia dacă apucă să-l vadă. Dar îi aud numele pomenit în permanenţă. Nici nu-i de mirare.

– Sunt convinsă că are succes în tot ce face, răspunse Maria.

Mai aşteptau şi alte femei să fie prezentate reginei, aşa încât Marguerite şi mama ei le făcură loc.

Luând-o pe mama ei de cot, Marguerite o conduse afară din salonul principal spre o încăpere mică. Acolo închise uşa şi-i spuse:

– Mamă, mi-e teamă că ai să-ţi trădezi sentimentele!

– Fata aceea! zise Louise.

Marguerite se uită cu băgare de seamă peste umăr.

– Fata aceea! repetă Louise în şoaptă. E atât de tânără... şi mai este şi frumoasă. Se zice că Ludovic abia aşteaptă noaptea şi binecuvântarea patului nupţial. Cum poţi fi aşa de calmă, Marguerite, când chiar din noaptea asta speranţele noastre se pot spulbera?

– Ludovic e bătrân, mamă!

– A prins iarăşi puteri.

– Doar în aparenţă. Roşeaţa din obrajii lui nu-i semn de sănătate, ci de entuziasm. Marguerite o luă pe mama ei de umăr, o trase mai aproape şi-i şopti la ureche: Iar entuziasmul îi poate fi fatal!

– Ar putea muri la noapte... dar răul să fi fost deja făcut.

– Scumpă mamă, trebuie să avem grijă, nu numai la vorbele noastre, ci și la înfățișare. Așa înamorat cum e acum Ludovic, poate foarte ușor să devină bănuitor la cea mai mică schimbare de dispoziție din partea noastră.

– Ah, Marguerite, suspină Louise, ai suferit atât de mult cu mine, încât înțelegi prin ce trec în seara asta.

– Te înțeleg perfect, mamă și eu simt la fel. Trebuie să ne rugăm și să sperăm...

– Și să fim cu ochii-n patru. Să fim cu ochii pe fată, Marguerite, și să ne asigurăm că, atunci când noi nu avem cum, cei în care ne putem încrede vor veghea în locul nostru. Tocmai mi-a venit un gând înfiorător.

– Ce gând, mamă?

– După cum ai sugerat și tu, Ludovic poate că nu mai e în stare s-o lase grea...

Marguerite miji ochii.

– Fata aceea e foarte apetisantă, șuieră Louise. Pare plină de demnitate, dar în ea arde un foc mocnit.

– Am remarcat, confirmă Marguerite.

– Iar dacă Ludovic dă greș, ar putea fi alții care să... să...

Marguerite închise ochii; pe chipul ei se deslușea o expresie de spaimă, iar temerile lui Louise crescură când ea își dădu seama că Marguerite i le împărtășea.

Exista probabilitatea ca regele să fie prea în vârstă ca să mai ofere un urmaș Franței, dar ce-ar fi dacă tânăra regină și-ar lua un amant, iar acesta ar fi suficient de tânăr... suficient de viril încât...? Un bastard ar putea moșteni tronul și nimeni n-ar fi sigur că este un bastard. S-apară în al unsprezecelea ceas un bastard și să-l priveze pe Francisc de tot ce ar fi trebuit să fie al lui!

Scenariul era de nesuportat, ar fi fost o adevărată tragedie.

„În toți anii de neliniște, n-am suferit așa de mult ca acum", socoti Louise în gând.

Tânăra și frumoasa Maria Tudor îi putea pricinui mai multă îngrijorare decât îi provocase vreodată Ana de Bretania.

Patul nupțial tocmai era binecuvântat, iar noaptea pe care Maria o aștepta cu groază era pe cale să înceapă. Ascultă binecuvântarea. Se stropea patul cu agheasmă, în vreme ce se rosteau rugăciuni pentru ca pântecele ei să fie roditor.

Fata se uită la patul mare cu baldachin din catifea, brodată cu crinii de aur ai Franței. Cuvertura de mătase fusese trasă la o parte; femeile o dezbrăcaseră, și ea rămase goală pe sub roba care o învăluia.

Se gândi la cealaltă ceremonie, când fusese întinsă pe o sofa, iar ducele de Longueville își scosese cizma și-i atinsese cu talpa piciorul gol. Acum va fi cu totul altceva.

În ținută lejeră, Ludovic arăta mai bătrân decât în timpul ceremonialului de nuntă; fata băgă de seamă cât de umflat îi era gâtul; gușa îi atârna peste gulerul cămășii de noapte; mai avea încă puțină culoare în obraji, iar ochii îi erau aprinși când privi spre ea.

Bărbatul se apropie de patul nupțial într-o stare de spirit complet diferită de a ei; era limpede că nu mai avea răbdare cu toate ritualurile religioase, în vreme ce ea și-ar fi dorit ca acestea să țină toată noaptea. Regele tânjea după clipa de care ea era îngrozită.

Și acum sosise momentul. Erau împreună în pat și, unul câte unul, cei care asistaseră la slujbă ieșiră din cameră.

Maria stătea întinsă în pat. Se încheiase și fusese mai puțin îngrozitor decât crezuse că va fi. Ludovic nu era un monstru. O implorase să nu-i fie frică de el; îi spusese că îl încântă, că nu mai văzuse pe alta așa de frumoasă, că deja o iubea din tot sufletul și că va fi plăcerea lui să-i arate cât de profund era devotamentul lui.

El trebuie că îi părea foarte în vârstă, înțelegea asta. Era inevitabil din moment ce ea era așa de tânără. Își închipuia cu câtă tristețe părăsise Curtea fratelui ei ca să vină într-o țară străină și să rămână printre străini. Dar aici avea să-și descopere cel mai bun prieten – pe soțul ei.

Era o alinare pentru ea să constate că era așa de blând. Dacă ea ar fi avut o fire supusă, i-ar fi fost recunoscătoare și i-ar fi arătat puțină afecțiune. Însă nu putea uita chipul lui Charles. Îi era dor de el; era capabilă de o pasiune puternică, dar numai față de Charles. Bătrânul ăsta blând nu știa cât o făcea să sufere. Dacă ar vrea să fie bun cu ea, nu putea exista decât o singură cale: s-o lase în pace, după care, să moară cât mai repede cu putință și s-o facă văduvă.

Dar asta era ceva ce nu putea dezvălui nimănui, gândindu-se uneori că și-ar suporta mai bine soarta, dacă ar fi perfect sinceră și ar spune ce-i trece prin cap. Trebuia să fie supusă; trebuia să se prefacă șocată de consumarea mariajului datorită inocenței ei și nu pentru că tânjea după un alt bărbat.

Aproape că se bucură de infirmitatea regelui când acesta se întinse lângă ea, istovit.

– Ești încântătoare, îi spuse el. Mi-aș fi dorit să fi venit la mine acum douăzeci de ani.

Era o scuză pentru slăbiciunea lui. N-ar fi trebuit să se scuze. Ea îi adora slăbiciunea.

Regele adormise de-acum, iar regina stătea întinsă, trează, spunându-și în sinea ei: „Dacă nu durează mult, pot să îndur."

REGINA ȘI DELFINUL

Dar a doua zi dimineață după ce se trezi regele, și ea rămase cu doamnele ei de companie, se gândi la Charles, întrebându-se dacă și el se gândea la ea atunci. Apoi i se păru că fusese pângărită și o cuprinse o mare melancolie.

Îi șopti lui lady Guildford:

– Scoate-le pe celelalte din cameră!

Lady Guildford făcu întocmai, iar după plecarea doamnelor, o luă în brațe pe Maria și o legănă, cum o liniștea când era mică.

– Draga mea prințesă, murmură ea. Spune-i lui Guildford ce te frământă.

– Guildford, s-a sfârșit!

– Și ești tare nefericită?

Maria încuviință din cap.

– Din cauza lui Charles.

– Șstt! făcu doica. Și crezi că el plânge acum din cauza ta?

– Este foarte trist din cauza mea, Guildford.

– Dar regele a fost blând?

– Este blând! Dacă n-ar fi fost, fără îndoială l-aș fi omorât. Și este foarte bătrân. A adormit imediat. Dar eu nu am putut dormi, Guildford. Am stat așa și m-am gândit...

– Şi te-ai împăcat cu situaţia. Simt, scumpa mea! Te cunosc prea bine.

– N-o să dureze mult, Guildford. De asta!

Atunci brusc o cuprinse cu mâinile pe după gât pe lady Guildford. Era prima dată când izbucnea într-un asemenea hohot de plâns.

Chiar atunci intră regele. Văzu lacrimile, văzu îmbrăţişarea.

Maria se sperie şi sări în picioare, în vreme ce Guildford se ridică şi făcu o reverenţă adâncă.

Ludovic zâmbea.

– Lasă-ne, zise el către lady Guildford, şi aceasta plecă.

Maria, cu obrajii uzi, rămase pe loc, aşteptând ca soţul ei s-o întrebe de ce plângea, dar el nu făcu asta. Urma să înveţe că eticheta de la Curtea franceză impunea să eviţi să vezi sau să vorbeşti despre ceva ce se putea dovedi a fi stânjenitor.

Ludovic o luă de mâini şi i le sărută, apoi îi zise:

– Iubirea mea, am venit să-ţi dăruiesc ceva!

Scoase din buzunar un inel pe care era montat unul dintre cele mai mari rubine pe care Maria le văzuse vreodată.

– Îţi mulţumesc, răspunse ea. Este foarte frumos!

– Hai să-l vedem pe deget!

I-l puse şi îi ţinu mâna în aer admirativ.

– Nu-ţi plac bijuteriile, mica mea regină? o întrebă.

– Sunt foarte frumoase.

– Trebuie să înveţi să adori bijuteriile. Îţi stau aşa de bine!

O prinse de obraz şi o ciupi tandru. Apoi o anunţă:

– Se pregăteşte un bal astăzi. O să-mi facă mare plăcere să te privesc dansând. Eşti uşoară ca un fulg şi frumoasă ca o zi de primăvară.

Dimineaţa era pe sfârşite când lady Guildford putu să-şi viziteze stăpâna. Maria aruncă o privire spre guvernanta ei loială şi se nelinişti pe dată, întrucât lady Guildford nu păstra nimic din expresia calmă pe care o avea de obicei, ochii îi erau sălbatici şi obrajii, înflăcăraţi.

O îmbrăţişă pe Maria de parcă n-ar mai fi vrut să-i dea drumul niciodată.

– Guildford, ce este? o întrebă Maria.

– Ne luăm rămas-bun, draga mea!

– Rămas-bun?

– Am primit ordin să plec de îndată în Anglia.

– Dar nu se poate. Am nevoie de tine aici.

– Regele nu crede de cuviință.

– Vrei să spui că el ți-a poruncit să pleci?

– Nu regele în persoană. Dar am fost înștiințată de porunca lui.

– Nu înțeleg.

– Crede că am prea multă influență asupra ta. Vrea ca tu să devii franceză pe de-a întregul. Te-a văzut cu mine azi-dimineață, scumpa mea. Nu i-a plăcut să te vadă plângând în brațele mele.

– Trebuie să vorbesc cu el. Nu te voi lăsa să pleci!

– S-a hotărât.

– Dar am fost împreună de când...

– De când erai bebeluș, da. Dar acum nu mai ai nevoie de guvernantă. Ești regină și soție.

– Nu accept, Guildford. Îți zic că nu accept.

Maria se grăbi spre ușă.

– Unde te duci? strigă îngrijorată lady Guildford.

Maria se întoarse, iar ochii ei aruncau săgeți de foc.

– Am de gând să-i spun regelui că îmi voi alege singură suita.

– Scumpa mea, te implor, ai grijă! Nu va fi bine pentru nici una dintre noi.

Maria îi ignoră rugămințile și, cu ochii scăpărători și obrajii roșii ca focul, dădu buzna pe ușă afară.

Ca din întâmplare, deși poate că nu era așa, Marguerite, ducesa d'Alençon, era în anticamera prin care Maria trebuia să treacă pentru a ajunge la apartamentele regelui.

– Madame, strigă Marguerite speriată, vă lipsește ceva?

– Însoțitoarele mele sunt alungate, strigă Maria. Lady Guildford, care mi-a fost alături de când mă știu, este trimisă înapoi în Anglia.

– Îmi pare tare rău!

Maria ar fi mers mai departe, dar Marguerite îi tăie calea.

– Doamnă, mi-ar plăcea să v-ajut, dacă îmi dați voie!

– Să m-ajutați?

– Da. Vă duceți la rege, nu-i așa?

– Categoric mă duc la rege.

– Rogu-vă, nu acţionaţi pripit! Regele pare blând, dar dacă ia o hotărâre, nu permite abateri.

– Dacă s-a hotărât în privinţa acestei chestiuni, atunci trebuie să se răzgândească.

– Doamnă, iertaţi-mă, dar aveţi puţină experienţă în privinţa Curţii noastre. Regele a dat deja poruncă să vă fie redusă suita. Dacă îi cereţi să le permită doamnelor dumneavoastră de companie să rămână, nu vă va îndeplini dorinţa pentru că a anunţat deja porunca sa. Prietenele dumneavoastră s-ar întrista să afle că prima rugăminte pe care o adresaţi regelui este refuzată – dar sigur aşa va fi.

– Mie, una, mi s-a părut cumsecade regele, replică Maria, şi îşi văzu de drum.

Delfinul şi ducele d'Alençon erau cu regele când Maria dădu buzna înăuntru. Cei trei bărbaţi părură surprinşi, întrucât se părea că regina nu cunoştea eticheta franceză, de vreme ce intrase aşa, neanunţată.

Francisc era în secret amuzat şi încântat s-o vadă, cum ştia în sinea lui că ar fi tot timpul. Va trebui ca Maria să înveţe importanţa etichetei la Curtea franceză; fără îndoială la Curtea fratelui ei manierele nu erau de asemenea importanţă ca aici.

Ludovic veni la ea şi o luă uşor de mână.

– Vreau ca lady Guildford să rămână cu mine, zise ea.

– Lady Guildford? repetă cu blândeţe Ludovic.

– Mi-a fost guvernantă de la naştere. Şi acum este luată de lângă mine şi mi-a spus că mai pleacă şi altele cu ea în Anglia.

– A, da, şopti Ludovic. Duc un trai simplu aici, şi aşa trebuie să faci şi tu. Nu vei avea nevoie de toate însoţitoarele şi slujnicele pe care le-ai adus. Aşadar, trebuie să se întoarcă în ţara lor natală.

– Dar...

Se uită de la Ludovic la Francisc, care ridicase din sprâncene şi clătina din cap aproape imperceptibil.

Mariei îi venea să le strige că puţin îi păsa ei de eticheta franceză. Era furioasă; se simţea abandonată şi voia să le spună asta.

– S-au făcut deja pregătirile, continuă Ludovic, şi, deşi zâmbea şi îi vorbea cu multă blândeţe, privirea lui era neclintită.

– N-am fost consultată, se plânse Maria.

– Micuța mea regină, n-am vrut să te deranjăm cu astfel de chestiuni, și este de datoria mea să decid cine rămâne la Curtea mea.

– Lady Guildford..., începu ea.

Regele i se adresă lui Francisc:

– Adu-le pe fiica mea și pe sora ta! Ele vor avea grijă de regină și îi vor arăta că are prietene noi care să le înlocuiască pe cele care pleacă.

– Dar vreau...

– Vrei ca aceste doamne să fie aduse la tine? Se va face.

Maria se simți dintr-odată stingheră, tânără și neajutorată. Înțelese că Marguerite d'Alençon avusese dreptate. Fusese nătângă să dea buzna în felul acesta. Ar fi trebuit să aștepte până rămânea singură cu regele și atunci să încerce să-l convingă. Acum stricase totul.

Francisc, care revenise lângă rege, îi arunca o privire care exprima atât tandrețe, cât și un avertisment, și ea se simți apropiată de el, crezând că încerca s-o ajute.

La scurt timp, pajul anunță venirea lui Claude și Marguerite. Claude părea abătută, Marguerite, drăguță și plină de viață.

– Dragele mele, le vorbi binevoitor Ludovic, regina se simte puțin tristă deoarece câteva dintre prietenele ei de acasă trebuie să se întoarcă în Anglia. Vreau ca voi două să aveți grijă de ea, să le țineți locul.

– Da, Sire, zise Marguerite, în vreme ce Claude mormăi ceva nedeslușit.

– Mergeți cu regina înapoi la camerele ei și explicați-i cât de bine vă veți înțelege.

Simțindu-se stânjenită și neputincioasă, Maria plecă, însoțită de cele două noi doamne de companie.

Încântarea lui Ludovic față de soția lui crescu și mai mult și, întrucât voia să se revanșeze față de ea pentru pierderea însoțitoarelor ei engleze, a doua zi îi oferi un medalion bătut în diamante și un colier din perle.

Maria acceptă darurile cu mulțumiri, dar indiferentă în sinea ei. Le scrisese de îndată lui Henric și Wolsey spunându-le ce indignată fusese pentru alungarea prietenelor ei și implorându-i să discute problema cu soțul ei.

Dar pe măsură ce trecu timpul, Maria începu uşor-uşor să se împace cu ideea, din două motive. Primul era că Marguerite îi devenise prietenă, iar aceasta era într-adevăr mult mai interesantă şi distractivă decât ar fi putut fi vreodată draga de Guildford, care era totuşi în vârstă. Mama lui Marguerite, Louise de Savoia, se făcea şi ea plăcută, şi întrucât Delfinul căuta cel mai mic prilej să fie în compania ei, i se păru că acest trio fascinant o ajuta să depăşească momentele dificile.

Celălalt motiv era că entuziasmul nunţii sale, precum şi zilele şi nopţile ce urmaseră fuseseră prea mult pentru Ludovic. Guta i se agravase şi îi îngrijora pe doctori.

Ludovic o chemă pe Maria într-o zi la sofaua unde stătea întins şi, când rămaseră singuri, o luă de mână şi îi zâmbi cu părere de rău.

– Draga mea, zise el, îmi doresc tare mult să te văd încoronată şi făcându-ţi intrarea ceremonioasă în Paris, dar, după cum vezi, sunt ţintuit la pat, iar doctorii mi-au spus că n-ar fi recomandat să plec câteva zile din Abbeville.

– Mi s-a părut că te-ai cam abătut de la traiul tău liniştit în ultimele zile şi nu-ţi face bine, îi răspunse Maria. Trebuie să te odihneşti mai mult.

– Dar, draga mea, vreau să ştii cât de încântaţi suntem cu toţii să te avem aici şi e de înţeles că vrem să ne veselim. Îmi doresc ca balurile şi banchetele să continue.

– Dar ar trebui să te odihneşti mai mult. Sunt soţia ta şi insist să faci asta.

Regele se emoţionă că ea putea fi atât de îngrijorată de sănătatea lui, şi Maria folosi imediat ocazia în avantajul ei. Îşi asumă rolul de infirmieră plăcută şi începu să dea ordine în camera regelui.

– În după-amiaza asta te vei odihni pe sofa, şi eu voi sta lângă tine şi îţi voi vorbi, dacă vrei. Sau pot să tac.

Ce făptură fermecătoare era! Aşa de tânără şi totuşi dispusă să uite de distracţii ca vânătoarea sau banchetele de dragul soţului ei!

Îi spuse asta, în timp ce îi luă mâna şi i-o sărută, şi când fata simţi că era tentat să devină drăgăstos, Maria ridică un deget şi căpătă o expresie severă.

– Trebuie să te odihneşti, n-ai voie să te agiţi.

Regele îi îngădui să preia comanda. I se părea foarte plăcut să stea lungit pe sofa, s-o aibă alături pe ființa aceea încântătoare și să-i asculte accentul ciudat ce-l fascina, în vreme ce ea îi ungea din când în când fruntea febrilă cu balsamuri dulci; și deși îl lăsa să-i mângâie brațele, tânăra insista ca mângâierile să se oprească aici.

– Trebuie să am în vedere ce este bine pentru tine, zise copila fermecătoare.

Era atât de liniștitor să-și dea seama că era tânără și lipsită de experiență, încât îi accepta neajunsurile ca amant; realmente insista să nu se obosească.

În fiecare zi regele îi dăruia o bijuterie. Pusese câteva flecuștețe deoparte pentru ea și i le oferea pe rând, unul câte unul – în primul rând pentru că era genul căruia îi plăcea să capete la schimb cât mai mult din ce oferea, și apoi pentru că ea se bucura atâta la o bijuterie mică, de parcă ar fi primit douăzeci.

Ludovic socotea în sinea lui că rareori fusese așa de mulțumit în viața lui, iar marele său regret era că avusese cincizeci și doi de ani când se căsătorise cu Maria, în loc de douăzeci și doi.

Nu voia, desigur, ca viața să devină monotonă pentru ea. Îi alungase damele de companie engleze, deoarece crezuse că ele o influențau prea mult, și ar fi vrut, când era supărată, să plângă în brațele lui, nu ale lui lady Guildford. Acum se lămurise acea mică neînțelegere, mulțumită lui Marguerite de Valois, care era o tovarășă plină de viață, cum și-ar fi dorit oricine.

Trimise după Delfin. Francisc veni imediat la el. Ludovic nu era prea mulțumit de el; Băiatul Mare punea ceva la cale. În aparență era prea vesel și nu avea cum să se simtă așa. Dacă Maria năștea un băiat – ceea ce nu era cu neputință –, asta însemna sfârșitul speranțelor lui Francisc; și atunci ce anume îl făcea așa de bucuros?

Cu siguranță, Francisc era șiret. Acum, fără îndoială, se amuza deoarece un bătrân devenise prea entuziasmat de nunta cu o fată tânără și drept urmare căzuse la pat câteva zile.

– Băiatul meu, îi vorbi el, am decis să amân cu câteva zile plecarea din Abbeville. Mă supără guta și doctorii spun că am nevoie de odihnă. Așadar nu o pot însoți pe regină cum mi-ar plăcea, dar

nu vreau ca toate balurile şi banchetele să fie anulate. Ca nobil de cel mai mare rang, tu ar trebui să-mi preiei locul lângă regină.

– Da, Sire!

– Regina înţelege. De fapt, este aşa de drăguţă şi de atentă purtându-mi de grijă. Voi fi prezent la festivităţi, dar tu trebuie s-o conduci pe regină la dans şi să vorbeşti cu ea când sunt obosit.

Francisc se înclină adânc în faţa regelui. Era o datorie de care se putea achita cu cea mai mare plăcere.

Francisc era îndrăgostit. I se întâmpla destul de des, dar în acest caz situaţia avea o anumită picanterie.

Îi adora părul blond şi trupul perfect conturat, îi plăcea la nebunie accentul ei englezesc, dar lucrul care i se părea cel mai atrăgător era focul acela mocnit pe care îl simţea înlăuntrul ei. Dacă ar fi fost aţâţat, ar fi transformat-o într-o fiinţă profund pasională, iar Francisc tânjea să fie cel care ar aţâţa focul. Faptul că se măritase de curând cu regele adăuga un asemenea element de pericol relaţiei, încât o făcea absolut irezistibilă pentru cineva cu temperamentul lui Francisc.

Nu mai cunoscuse ameninţare mai mare la adresa speranţelor sale ca atunci când regele se recăsătorise; se simţise chiar – şi rar i se întâmpla – trist. Avea nevoie de o aventură glorioasă ca să dea existenţei sale un nou impuls. O simplă relaţie amoroasă n-ar fi fost de ajuns – avusese deja atâtea, dar o poveste de dragoste cu proaspăta regină, care i-ar putea pune pe amândoi în primejdie, i-ar fi redat entuziasmul de care avea atâta nevoie acum.

Se afla în permanenţă lângă regină. O atingere discretă pe mână, o privire pătrunzătoare, tonul insinuant, cuvintele cu înţelesuri ascunse – toate acestea erau cu siguranţă îndeajuns ca să-i dea de înţeles Mariei ce simte, nu?

Ea se făcea că nu pricepe aceste semne, iar el era convins că se prefăcea. Nu era atât de inocentă cum voia să-i lase pe toţi să creadă. Iar nefiind prea sigur ce anume se petrecea îndărătul acelor ochi albaştri frumoşi, îl fascina şi mai tare.

Se înfuria dacă altcineva încerca să danseze cu ea; le spusese clar asta tuturor: cât timp era indisponibil regele, era sarcina şi privilegiul Delfinului să-i ţină companie reginei.

Maria era perfect conștientă de sentimentele lui și îi era recunoscătoare, întrucât timpul petrecut la Abbeville i se părea groaznic din pricina dorului de Charles; încercarea lui Francisc de a o implica într-o intrigă îi însuflețea zilele, mai ales că nu avea nici o intenție să-i dea curs și în același timp era amuzant să nu-i spună lui asta.

Mariei îi plăcea să-și afișeze nevinovăția făcând ochii mari, de parcă acele aluzii treceau pe deasupra ei, fără s-o atingă. Nu crezu nici o clipă că sentimentele Delfinului ar fi fost așa de serioase. La vremea aceea amândoi aveau nevoie de entuziasm, ea fiind o mireasă potrivnică, el, deoarece mariajul care se dovedise a fi o asemenea tragedie pentru ea era la fel și pentru el. Fata îi simțea ambiția puternică dincolo de aparenta lui lipsă de griji și frivolitatea studiată. Francisc voia să se răzbune pe Ludovic fiindcă se recăsătorise, făcând dragoste cu noua lui soție.

În felul acesta era prinsă într-o intrigă ce o amuza, iar ea voia cu disperare să fie amuzată.

Louise o căută pe Marguerite. Louise era foarte speriată, Marguerite mai puțin.

– Marguerite, îi spuse Louise îngrijorată, Francisc e mereu cu regina.

– Regele este bolnav, e rolul Delfinului să aibă grijă de ea.

– Îmi cunosc bine fiul. Începe să se îndrăgostească de fata asta.

– Este foarte frumoasă, recunoscu Marguerite.

– Te-ai gândit ce-ar putea ieși de aici?

– Mi-a trecut prin cap.

– Ludovic nu va face niciodată un fiu sănătos. Dar dacă cei doi amanți... Păi, Marguerite, te mai poți îndoi de rezultat atunci? Ar fi inevitabil. Iar ea l-ar prezenta ca fiind al lui Ludovic.

– Vrei să spui că nepotul tău și nepotul meu i-ar lua tronul tatălui lui.

– Tată nerecunoscut! Ar fi o tragedie.

– Mamă, mergi prea departe cu imaginația.

– Se poate întâmpla. Recunoaște, Marguerite! Francisc, fie-i numele binecuvântat, este un bărbat viril, cum e și firesc. Este îndrăgostit de regină și nu te poți îndoi de sentimentele ei pentru el!

Draga mea, Marguerite, oare ar putea vreo femeie să nu fie impresionată de Francisc? Îţi spun, dragul nostru este în pericol să piardă tronul – nu din pricina lui Ludovic, bietul moşneag neputincios –, ci prin propriile sale acţiuni.

– Francisc nu este prost, mamă!

– Este genial, îţi garantez. Are o minte sclipitoare şi ştie cum să transforme Curtea într-un loc vesel. Dar trăirile sale sunt puternice, cum e şi firesc la un bărbat tânăr. De cum va ceda regina... doar cum ar putea rezista?... o să auzim şi că a rămas grea. Ludovic, bătrânul ăla prost, nu o să-şi mai încapă în piele de fericire şi în mai puţin de un an va fi un mic Delfin în creşa regală. Îţi spun eu că suntem în pericol... cel mai mare pericol.

– Mamă, ar trebui să vorbim cu el?

– Nu ştiu sigur, fata mea. Nu mai e copil. Ştiu că îi place să ia singur hotărâri, şi deşi ne-ar asculta politicos ca întotdeauna, riscăm să sporim farmecul fructului interzis.

– Trebuie să urmărim îndeaproape relaţia asta, murmură Marguerite.

– Şi tu eşti în preajma reginei. Trebuie să găseşti ocazia să-i atragi atenţia asupra pericolelor.

Marguerite căzu pe gânduri. Dar era limpede că devenise la fel de neliniştită ca mama ei.

Maria fusese să călărească şi când urcă în camera ei, Marguerite îi şopti că vrea să rămână singură cu ea, iar celelalte doamne de companie ieşiră.

– Biata mea cumnată nu este prea fericită, începu Marguerite. Este tristă că e aşa de diferită faţă de fratele meu. Nu fac o pereche prea bună. Nu credeţi, doamnă?

– Nu seamănă ca temperament, dar am auzit că persoanele de firi diferite sunt adesea atrase una de alta.

– Biata Claude! Mă tem că este inevitabil să fie puţin geloasă.

– Îi stă în fire să fie geloasă?

– Cred că la fel ca mai toate femeile, dacă i se pare că ar avea motive, ar putea deveni.

– Şi are motive?

– Cum de curând are o mamă vitregă aşa de frumoasă, cu abia un an sau doi mai mare ca ea, care-i scoate şi mai mult în evidenţă

neajunsurile, mai ales când..., Marguerite ezită, iar Maria ridică din sprâncene, întrebătoare. ... Când soțul ei pare să nu fi rămas nici el indiferent la frumusețea mamei ei vitrege.

– Vrei să spui că este geloasă... pe mine!

Era limpede că Maria se prefăcea surprinsă, deși nu era câtuși de puțin, și voia ca și Marguerite să-și dea seama de acest lucru.

– Francisc este fără doar și poate atras de Maiestatea Voastră.

– Și atunci n-ar trebui să vorbești cu el? Te asigur că eu n-am făcut nimic ca să stârnesc gelozia lui Claude.

– El este atât de năvalnic și de necugetat.

– Înțeleg, zise Maria, întorcând privirea senină spre Marguerite. Chiar cred că ar trebui să-l avertizezi în acest caz.

Marguerite își lăsă mâna pe brațul Mariei.

– Dacă regele ar ști de asta...

– Fii pe pace, răspunse Maria cu răceală. Nu-i nimic în chestiunea asta de care să știu și care i-ar putea pricinui regelui cea mai mică supărare.

Îi amintea astfel lui Marguerite că ea era regina Franței și că dorea să pună capăt acelei discuții, dar în sinea ei era amuzată, deoarece aflase o grămadă de lucruri despre relațiile din acea familie. Louise de Savoia fusese chinuită toată viața de teama că un fiu de-al lui Ludovic i-ar putea succede la tron tatălui lui. Iar acum merseseră atât de departe, încât să creadă că ea ar putea fi amanta lui Francisc și să aibă un copil de la el pe care să-l prezinte ca fiind al lui Ludovic.

În situația ei, era bine să aibă ceva de care să râdă. Francisc își dorea cu disperare coroana și totuși nevoia de a-și satisface impulsurile sexuale era atât de imperativă, încât era pregătit să riște primul țel pentru a și-l atinge pe al doilea! Iar mama și sora lui, mereu devotate, așteptau cu teamă să vadă ce se va întâmpla.

Regina le-ar fi putut spune: „Francisc nu va fi niciodată iubitul meu. Un singur bărbat ar putea fi, iar el este în Anglia."

Dar intrigile de la Curtea Franței, care se țeseau în jurul ei, făceau ca zilele ei triste în acea țară să treacă mai ușor.

Suita regală se afla la Abbeville de aproape două săptămâni, iar Ludovic dădea semne de întremare. Maria îi purta în continuare de grijă ca o infirmieră, iar acum, stând alături de el, îl privea neliniștită.

El o luă de mână şi-i spuse:

– Datorită grijii tale, încep să mă înzdrăvenesc.

– Trebuie să fii atent să nu te oboseşti prea mult, se grăbi să-i spună Maria.

– Nu-ţi fie teamă! Cred că în câteva zile vom putea să plecăm de aici, şi prima noastră oprire va fi la Beauvais. Am o surpriză pentru tine.

Maria făcu ochii mari încercând să pară emoţionată. Un rubin? Un diamant? Ştia în ce constau de obicei surprizele lui şi începuse să le aştepte cu groază căci trebuia să se arate entuziasmată, şi nu avea cum să se simtă astfel.

– Vom avea un turnir, ca să celebrăm încoronarea ta, o înştiinţă regele, şi m-am gândit că ţi-ar plăcea dacă l-am ţine ca pe o întrecere între patria ta natală şi cea de adopţie. Ar fi ca un simbol al prieteniei ce ne leagă. Lumea îşi va aminti că nu cu mult timp în urmă ne luptam între noi într-un război adevărat. Acum doar ne vom preface că ne luptăm şi vom vedea cine-i mai priceput la turnir.

– Sunt câţiva englezi aici care s-ar descurca de minune.

– Ştiu, dar trebuie să fie o întrecere corectă. Aşa încât am crezut că te-ar mulţumi dacă i-aş scrie fratelui tău şi l-aş ruga să trimită câţiva dintre cei mai destoinici cavaleri ai lui să-i înfrunte în luptă pe ai noştri. Ceea ce am şi făcut.

Pe moment, Maria nu-şi găsi cuvintele. Se întreba în sinea ei: „Pe cine oare ar trimite Henric?"

– Văd că întrecerea dintre cele două ţări te încântă mai mult decât bijuteriile. Mă bucur!

– Eşti foarte bun cu mine, murmură Maria.

Regele râse.

– Însă ţine minte că acum eşti franţuzoaică. Trebuie să ne susţii pe noi, ştii asta!

– Vom vedea, răspunse ea.

Plecară din Abbeville spre Beauvais şi, pe când mergea călare alături de rege, primind uralele poporului, Maria se întreba în gând: „Să fie oare cu putinţă? Henric l-ar trimite pe Charles?"

Ludovic spusese că va cere să fie trimişi cei mai buni oameni. În cazul acesta, Charles trebuia să vină. Pentru cinstea Angliei,

trebuia să vină. Henric se va gândi la asta. Și totuși, cunoscându-i sentimentele față de el, dacă Henric va considera că nu-i înțelept să-l trimită pe Charles?

Rareori mai fusese atât de frumoasă ca atunci, în ochii ei ardea un foc mocnit, care nu trecu neobservat de Marguerite.

„Oare regina este îndrăgostită?" se întrebă aceasta. „Cumva lucrurile au mers deja atât de departe? Ah, Francisc, dragule, ai grijă!"

Era o zi însorită de octombrie când intrară călare în Beauvais; și după ce ajunseră la conac, unde urmau să rămână peste noapte, Maria aștepta cu nerăbdare orice semn venit dinspre partea engleză.

Se pregătise un banchet în holul mare, și pe când își ocupa locul la masa imensă din mijlocul sălii, regele primi de veste că sosiseră cavalerii englezi.

– Pofteşte-i înăuntru numaidecât, fu răspunsul lui Ludovic. Trebuie să le oferim o primire bună, căci vin în numele bunului meu frate, regele Angliei.

Și când ușile se dădură în lături, iar englezii intrară, Maria nici nu mai respiră de uimire, căci nobilii cavaleri erau conduși – cum era și cazul – de Charles Brandon. Și iată-l pe acesta venind spre meseni, cu ochii la rege, trădându-se doar printr-o zvâcnire a tâmplei că toate gândurile sale erau îndreptate către tânăra care stătea așezată acolo, tăcută, cu obrajii înăpăiați și ochii sclipindu-i cum nimeni în Franța nu-i mai văzuse până atunci.

Trebuia să-l vadă. Cine s-o mai ajute acum? Dacă lady Guildford ar mai fi fost lângă ea! Dar Ludovic îi îndepărtase cu viclenie toate doamnele de companie engleze, cu excepția micuței Anne Boleyn, pe care o considerase prea tânără ca să aibă vreo influență asupra Mariei.

Nu îndrăznea să se încreadă în nimeni. Marguerite îi era prietenă – până la un punct –, dar numai dacă asta nu-i dăuna în vreun fel fratelui ei. Iar dacă i-ar fi spus lui Marguerite că bărbatul pe care îl iubea se afla la Beauvais și că trebuia să-l vadă între patru ochi, Marguerite ar bănui imediat că locul lui Francisc în acea dramă absurdă pe care ea și mama ei o creionaseră ar putea fi luat de Charles. Prin urmare, Marguerite n-ar ajuta-o

niciodată să-şi aranjeze o întâlnire cu iubitul ei – de fapt, de dragul lui Francisc, ar putea chiar s-o trădeze în faţa regelui.

Poate că era însă firesc ca ea să vrea să întâmpine grupul de cavaleri de la Curtea fratelui ei. Iar dacă aceştia se înfăţişau înaintea ei, poate că ar reuşi să-i strecoare un mesaj lui Charles, care s-ar aştepta la asta.

Ceea ce şi făcu atunci când, conduşi de Charles, englezii veniră în salonul ei. Bineînţeles că suita ei franceză era de faţă. Maria trebuia să se descurce însă cum putea.

Cât de bucuroasă fu să-l vadă îngenunchind în faţa ei, luând-o de mână şi sărutându-i-o. Ea încercă să-i exprime toate sentimentele pe care le avea pentru el şi ştiu, din strângerea mâinii lui, că el înţelesese.

– Mă bucură să vă văd aici, zise ea.

Charles îi spuse că fratele ei îi trimitea urări de bine şi că avea pentru ea scrisori de la Curte.

– Da..., da, răspunse ea.

Trebuia să-i salute şi pe ceilalţi, trebuia să le spună nişte banalităţi oarecare. Cât de încântată era la gândul turnirului ce urma şi spera că ei vor reprezenta cu cinste Anglia.

„Ah, Charles", gândi ea, „stai lângă mine!"

El înţelese. Rămase lângă ea şi îi şopti încet:

– Eşti fericită?

– Tu ce crezi? sună replica ei aspră şi amară.

– Eşti mai frumoasă ca oricând.

– Trebuie să te văd între patru ochi, zise ea. Apoi adăugă în grabă: Întoarce-te în cinci minute, după ce pleacă toţi. Voi încerca să rămân singură, doar cu micuţa Anne Boleyn.

Charles înclină uşor capul şi ea se întoarse cu spatele la el, ca nu cumva Norfolk, care era şi el printre cei prezenţi, să intre la bănuieli.

Acum Maria de-abia aştepta ca toţi să plece, temându-se că dacă mai întârziau mult, regele va veni la apartamentele ei.

Cînd în sfârşit plecară, ea le goni pe însoţitoarele ei, spunându-le că ar dori să se odihnească preţ de o oră, şi ca să evite suspiciunile, o reţinu doar pe micuţa Anne alături de ea.

Charles reveni, aşa cum stabiliseră; Maria îi ceru lui Anne să se aşeze pe un scaun lângă uşa salonului principal, în vreme ce

ea îl trase pe Charles într-o cămăruță. Dacă venea cineva la ușă, Anne avea să spună că stăpâna ei se odihnește.

Era primejdios, dar Maria era dispusă să-și asume riscurile. O întrevedere singură cu Charles merita orice.

Se îmbrățișară avizi unul de altul.

– Dragostea mea, zise Charles. Am trăit totul alături de tine.

– Ah, Charles! spuse ea pe jumătate râzând, pe jumătate plângând, în timp ce-i pipăia fața cu degetele. Nu-mi vine să cred, știi. Trebuie să mă tot conving că ești aievea.

El o sărută apăsat, apoi îi zise:

– Trebuie să fim cu băgare de seamă. Ai remarcat ochii iscoditori ai lui Norfolk? Individul ăla mă urăște.

– Blestemat fie Norfolk!

– Ai dreptate, scumpa mea, dar ne-ar putea face mult rău.

– Vrei să spui că i-ar putea zice lui Ludovic că te iubesc.

– Ar putea face în așa fel încât să fiu trimis înapoi în Anglia. Asta o trezi la realitate.

– Ah, Charles, trebuie să avem mare grijă.

– N-ar trebui să fiu aici. Am putea fi descoperiți din clipă-n clipă.

– Micuța Boleyn ne-ar da de știre.

– Copila aceea nu ne va proteja. Maria... Maria... ce ne facem?

– Când Ludovic va muri, și eu voi fi liberă, mă voi mărita cu cine poftesc. Știi ce înseamnă asta.

– Dar să vorbești de moartea regelui...

– Este trădare și am putea plăti cu capul pentru asta. Dar atunci n-aș mai avea nopți de îndurat în patul lui.

– Sstt, Maria! A fost... cumplit?

Fata se cutremură.

– N-am închis ochii în acea primă noapte, tot mulțumindu-i lui Dumnezeu și tuturor sfinților că regele e așa bătrân. S-a scuzat că răsuflă greu, s-a scuzat pentru neputință. Îmi venea să strig: Nu te scuza față de mine, Ludovic, mie îmi vine să închin imnuri Domnului pentru asta!

– Și deci...?

– Nu-mi cere să vorbesc despre asta, dar de atunci a fost bolnav. Din păcate, îmi spune că se face în curând bine. Va începe iar chinul. Dar nu va dura mult, Charles. Simt că nu va trăi mult. Sunt sigură de asta și numai gândul ăsta mă face să îndur,

deoarece, Charles, am promisiunea lui Henric că atunci când se va sfârşi, mă voi căsători cu cine vreau.

– Te entuziasmezi prea mult.

– Crezi că mă pot abţine? Cel pe care îl iubesc este aici şi sunt în braţele lui. Cine nu s-ar entuziasma?

– Nu mai pot rămâne. Fii sigură că suntem urmăriţi. N-am încredere în Norfolk.

– Dar eşti aici... în Franţa. Ah, este cea mai fericită zi pentru mine de când am venit în ţara asta. Rămâi lângă mine, Charles!

– Voi rămâne cât voi putea de mult. Dar scumpa mea, hai să fim prudenţi... de dragul viitorului.

– Viitorul, Charles. Pentru el trăiesc.

Se îmbrăţişară încă o dată strâns. Apoi el se strecură afară din cămăruţă în salonul unde stătea micuţa Boleyn, cu ochii ei mari, căprui, plini de presupuneri visătoare.

Alaiul regal traversa acum Picardia, în drum spre capitală. Ludovic nu mai suferea atât de tare şi se putea bucura de compania miresei lui. Dispoziţia Mariei era veşnic schimbătoare. Uneori simţea nevoia să se răzvrătească şi îşi zicea în sinea ei că nu mai poate suporta îmbrăţişările regelui; alteori era resemnată, căci, la urma urmei, bietul de el părea mereu aşa de istovit. Apoi prezenţa lui Charles o făcu nesăbuit de veselă. Viaţa nu mai era monotonă, simţea tot timpul că parcă trăieşte pe marginea prăpastiei, căci avându-l aşa de aproape pe bărbatul iubit, credea că nu o să-şi mai poată stăpâni sentimentele.

Cei din jurul ei observară schimbarea. Frumuseţea ei căpătase o nouă strălucire.

Marguerite, care o urmărea îndeaproape, îşi zise în sinea ei: „Uite o femeie îndrăgostită!"

Şi întrucât Marguerite nu concepea că Francisc ar putea fi indiferent vreunei femei, era firesc să creadă că Maria era îndrăgostită de fratele ei.

La fel gândea şi Francisc, şi de asemenea Louise. Cu toţii se simţeau în pragul unei situaţii incendiare, dezastruoase din perspectiva tuturor, deşi irezistibilă pentru Francisc.

Maria îşi dădu seama cum gândeau cele două femei şi, înţelegând motivul spaimei lor, ghiduşia ei înnăscută o îndemnă să le păcălească. Până la urmă, ele ticluiseră povestea.

Mai presus de ghidușie însă stătea înțelepciunea, căci, pare se, nu reușea să ascundă că era îndrăgostită. Și cum nimeni n-ar fi crezut că era îndrăgostită de Ludovic, iar lumea nu trebuia să simtă că era vorba despre Charles Brandon, prin urmare mai bine să-și închipuie că era vorba de Francisc.

Se schimbase și purtarea ei față de Delfin, arătându-i acestuia deschis cât de mult o încânta compania lui.

Cu cât se speriau mai tare Louise și Marguerite, cu atât mai plin de speranță era Francisc.

Iar Maria se amuza în taină pe seama lor.

Ludovic nu avea să-și găsească liniștea până când Maria nu era încoronată oficial regină a Franței, și întrucât nu-și dorea să intre în Paris fără ca ea să fie încoronată, era nerăbdător ca ceremonia cu pricina să aibă loc cât mai curând posibil. Continuă să-i ofere în fiecare zi câte o bijuterie și-i spuse că spera foarte mult să-și recapete sănătatea ca să fie soțul pe care ea îl merita.

Ea îi răspunse – extrem de sincer – că îl prefera așa cum era, lucru pe care el îl găsi plin de un tact fermecător. Regele discută cu ea despre sărbătorirele ce se pregăteau, adăugând că, după părerea lui, acel bărbat înalt va fi un bun partener de luptă pentru Delfin.

– Abia aștept să-i văd în luptă, adăugă el. Am auzit că nobilul acela e un campion la Curtea fratelui tău.

– Cred că ducele de Suffolk este primul după fratele meu la turniruri.

Ludovic râse.

– Înseamnă că-i și bun diplomat, așa-i?

Mariei îi trecu atunci prin minte că francezii erau uneori prea subtili; poate că de asta îi plăcea să le facă pe Marguerite și Louise să joace cum voia ea.

– Și acum, draga mea, reluă Ludovic, sunt nevoit să te las la St. Dennis câteva zile, pentru că trebuie să merg la Paris. Trebuie să mă ocup de niște chestiuni de stat care nu suferă amânare. Încoronarea ta va avea loc aici, după care te vei îndrepta spre capitală. Poporul din Paris așteaptă cu nerăbdare să te întâmpine.

– Sper că vor fi mulțumiți de mine.

– Te vor îndrăgi, ca noi toţi. Am un singur regret, acela că trebuie să te las.

Maria îl sărută uşor pe tâmplă. Nu voia ca el să-i citească pe chip sentimentul de uşurare.

Regele plecă înainte la Paris, iar festivitatea de încoronare urma să aibă loc în câteva zile.

Pe drum, Francisc se alătură reginei, care mergea împreună cu doamnele ei de companie.

– Este singura cale de a vă vorbi între patru ochi, se plânse el.

– Te înşeli. Suntem urmăriţi chiar acum. Nu ştii că suntem mereu priviţi?

– Ce soartă crudă e asta? Veniţi să vă căsătoriţi cu regele Franţei, şi aş fi putut fi eu acel rege!

– Eşti impulsiv.

– Iar impulsul e frumuseţea Maiestăţii Voastre.

– Uiţi că în clipa asta unii ciulesc urechile să audă ce-mi spui?

– Cu siguranţă n-au de ce să se străduiască. Pot ghici. Ce s-ar putea aştepta că-i spun celei mai frumoase femei pe care am văzut-o în viaţa mea?

– S-ar putea aştepta de la tine să fii un soţ fidel şi să ţii minte că eu sunt soţia regelui.

– Asta ar însemna să aştepte prea mult de la mine.

– Nu cred că regele ar fi încântat dacă ar şti că îmi adresezi astfel de vorbe.

– Nu-mi doresc să-i fac pe plac regelui.

– Francisc, eşti necugetat.

– Veţi afla că pot fi şi mai mult de-atât.

– Cu ce scop?

– Când vă pot vedea între patru ochi ca să mă explic mai bine?

– Te ascult acum.

– Se cer mai mult decât vorbe. Dacă aţi vrea să veniţi într-o cameră, ştiu că...

– Să... vin într-o cameră! Nu cred că am auzit bine.

– Deghizată, desigur. Amândoi ar trebui să fim deghizaţi. Se poate aranja. Întotdeauna e mai amuzant să fii incognito. Nu credeţi?

– N-am avut nici o experienţă din acestea.

– Sunt atâtea experiențe plăcute care vă așteaptă.

– Și îmi propui să mi le faci cunoscute?

– Aș fi cel mai fericit om din lume.

Ea râse și iuți pasul, astfel încât le ajunse din urmă pe doamnele de companie care i-o luaseră înainte.

Francisc era dezamăgit, dar era sigur că făcuse totuși un progres. Nu fusese refuzat decât o singură dată, și asta se întâmplase cu biata Françoise, o fată atât de tânără și de simplă. Singura femeie care îl refuzase vreodată! Dar Françoise era o femeie virtuoasă, în care nu mocnea nici un foc.

Atât de diferită de femeia aceasta încântătoare, plină de viață. Pasiunea era puternică în ea, și era sigur că era îndrăgostită.

În catedrala St. Dennis, Delfinul Francisc o luă de mână pe regină și o conduse la altar. În timp ce ea îngenunche pe perna care fusese așezată acolo în acest scop, dintr-un colț ferit al catedralei, Ludovic o privea. Nu dorise ca lumea să știe de prezența lui, pentru că ziua aceea îi era închinată ei și nu voia să atragă în vreun fel atenția asupra lui.

Ochii îi erau ușor încețoșați în timp ce o urmărea. La bătrânețe, ca și la vârste fragede, se plânge ușor, iar regele era impresionat de frumusețea ei. Arăta nespus de tânără în veșmintele superbe, cu pletele acelea minunate, pe care el adora să le mângâie. Nicicând nu existase o regină a Franței mai frumoasă, iar el continua să regrete că o întâlnise la vârsta infirmității.

Cardinalul de Brie o unse cu mir și ea rămase neclintită ca o statuie, în vreme ce uleiul sfânt i se prelingea pe frunte. Apoi i se dădu sceptrul în mâna dreaptă, sigiliul dreptății în stânga și inelul pe deget. De Brie îi așeză coroana pe cap; părea prea masivă pentru cât era ea de fragilă, iar Ludovic se temu să nu-i dea vreo durere de cap.

Ceremonia încoronării ei ca regină a Franței era aproape de sfârșit; fu condusă spre tronul aflat în stânga marelui altar. Era de datoria Delfinului s-o conducă; ea, atât de frumoasă, iar el, atât de elegant, cu siguranță îi făceau pe toți să creadă că ar fi fost o pereche nimerită.

Săracul Francisc! Biata Maria! Soarta ar fi putut foarte ușor să-i fi dat unul altuia. „Dacă aș fi murit cu doar câteva luni

înainte", medită Ludovic, „tot ar fi fost nevoie să se facă o nuntă cu partea engleză. Dacă biata mea Claude nu s-ar fi măritat cu Francisc, iar el ar fi fost liber..."

Dar lucrurile nu stăteau așa. Viața era tot timpul mai complicată. Iar acum, această tânără frumoasă era soția lui, iar biata Claude, bătută de soartă, își unise destinul cu cel al lui Francisc.

Ludovic înălță din umeri. Când un om îmbătrânește, ajunge la concluzia că toate gloriile, toate supărările trec în timp. În timp, da! Timpul iese mereu triumfător.

Ceremonia continua, iar Francisc își reluă locul în spatele tronului, astfel încât să poată ține coroana grea deasupra capului reginei, pentru a-i mai ușura povara.

După care, la semnalul trompetelor, grupul, împreună cu nobilii de frunte ai Franței, femei și bărbați, ieșiră cu toții din catedrală.

În apartamentele regale, Ludovic o îmbrățișă pe regină.

– Acum ești cu adevărat regina Franței, draga mea, zise el. Și mi-a făcut mare plăcere să asist la încoronarea ta.

– A fost o ceremonie impresionantă și sper că am făcut tot ce trebuia.

– Te-ai purtat cu foarte multă stăpânire de sine, ca de obicei.

Pe moment, se rușină că el se mândrea astfel cu ea, care de atâtea ori îi dorise moartea. Încă se ruga ca acest lucru să se întâmple cât mai grabnic, dar îi părea rău că trebuia să gândească așa; apoi îi veni să cadă în genunchi în fața lui și să-l implore să înțeleagă motivul din spatele dorințelor ei. Voia să-i explice: „Nu am nimic împotriva ta, Ludovic, nu mi-ai arătat decât bunătate; pur și simplu pentru că am fost obligată să mă mărit cu tine când iubesc pe altcineva, nu pot trăi fără speranța că într-o zi poate voi fi liberă."

Era viclean, știa ea, și uneori se întreba în sinea ei dacă nu cumva înțelegea mai mult decât o lăsa să creadă. Oare remarcase schimbarea ei de la venirea cavalerilor englezi? Alții da – de pildă, Marguerite. Marguerite era deșteaptă, și cu toate astea, ca majoritatea, avea o coardă sensibilă, pe care dacă o atingeai, devenea brusc oarbă. Era vorba despre fratele ei. Credea că orice

femeie trebuie să se îndrăgostească de el; iar el categoric o curta pe Maria.

Viața era prea complicată, iar ea avea dorințe foarte simple. Știa ce-și dorește – cum puțini oameni știu – și când cineva e atât de neabătut în dorințele sale, este cu putință să le împlinească. Era sigură de asta, tot așa cum era sigură că trăiește și respiră: într-o zi se va mărita cu Charles, pentru că, mai devreme sau mai târziu, Ludovic va muri, și când se va întâmpla asta, avea permisiunea fratelui ei să se mărite cu cine voia! Numai convingerea asta o ajuta să facă față acelor zile.

Când se retraseră, Maria îi zise:

– Sunt așa de obosită în seara asta.

– Draga mea, îi răspunse el, mângâindu-i buclele lungi, blonde, a fost o zi istovitoare pentru tine!

Maria se lungi în pat și închise ochii, prefăcându-se că doarme. El se aplecă deasupra ei și îi sărută blând fruntea, înainte de a se culca lângă ea.

Poate că era liniștit, pentru că și el era foarte obosit. Adormi aproape imediat, în vreme ce ea nu. Stătu locului, respirând cât mai ușor, încercând să se închipuie în viitor, amintindu-și că fiecare oră ce trecea o aducea tot mai aproape de dorința inimii ei.

În zori, Ludovic plecă spre Paris. Voia să fie acolo s-o întâmpine când avea să-și facă intrarea ceremonioasă în capitală.

Procesiunea grandioasă înainta spre Paris, în frunte cu o gardă de arcași elvețieni, crainici ai Franței și Angliei și nobili de frunte ai Franței. Urmau ceilalți nobili, care o aveau în fruntea lor pe prințesa de sânge regal și se părea că fiecare tabără încerca s-o întreacă pe cealaltă prin splendoarea veșmintelor.

Maria călătorea în trăsură; purta straie țesute cu fir de aur, iar pe cap, coroana strălucitoare; își lăsase părul blond despletit pe umeri și arăta ca o zână din povești. Pe lângă trăsură călărea Delfinul, împodobit și el cu multe bijuterii, pe un superb armăsar.

Francisc pălăvrăgea vesel cu ea, dar dincolo de conversația ușoară se simțea intensitatea dorinței lui. Îi spunea că nu mai era o altă regină sau femeie pe lume care să se compare cu ea, și Maria îl asculta îngăduitoare, întrebându-se în gând dacă îl va

vedea oare pe Charles la banchet şi dacă va putea aranja să-l aibă lângă ea.

– Sunteţi mai frumoasă ca oricând, cel puţin de când vă ştiu eu, în Franţa, comentă Francisc. Mă întreb de ce oare.

Fata îi zâmbi cu un aer absent, iar el continuă:

– Cred că ştiu. Sunteţi mai fericită acum, faţă de cum eraţi la sosire.

– Se prea poate.

– Şi asta se datorează câtorva dintre noi... sau unuia dintre noi?

Ea zâmbi spre cei care o ovaţionau.

Francisc vorbi mai departe:

– Când vom fi în Paris, va fi mai uşor să ne întâlnim.

– La Paris? repetă ea mecanic.

– Veţi vedea.

– Voi vedea, repetă, iar Delfinul păru mulţumit.

Ajunseră la Porte St. Dennis, unde se înălţase un monument, şi se opriră ca să-l admire. Monumentul înfăţişa o corabie, iar de pe punte, marinarii aclamau sosirea frumoasei regine.

Acesta era primul dintre monumentele special înălţate pentru încoronare; se puseseră în câteva puncte din cetate, şi la fiecare dintre ele, alaiul trebuia să se oprească, în vreme ce se strigau urale reginei. În felul acesta, călătoria spre Notre Dame fu presărată cu multe opriri, iar când ajunseră la catedrală, şi Maria asistă la slujba ţinută în cinstea ei, începuse să se simtă deja obosită, căci era aproape ora şase. Dar ziua lungă nu era câtuşi de puţin pe sfârşite. Urma să ia cina la Palais de la Cité, dar era un eveniment oficial, public, iar în timpul mesei, ea avea să fie centrul atenţiei tuturor. Nu îndrăznea să arate cât de obosită era. Trebuia să continue să zâmbească, şi în tot acest timp era vigilentă, ştiind că prin mulţime, undeva, era un bărbat care o ţintuia cu privirea, şi acel bărbat era Charles Brandon. Iar ea îl va vedea, fără îndoială, în timpul turnirului care urma să aibă loc peste câteva zile, în cinstea încoronării ei.

Delfinul se afla mereu lângă ea; îi şoptea încontinuu, aşteptând-o să-i ofere încurajările pe care le căuta şi pe care era sigur că le va primi cât de curând.

Ludovic se instalase la Hôtel des Tournelles, pentru ca toată atenţia să se concentreze asupra reginei, după cum spusese. Maria

se întreba în sinea ei dacă nu cumva regele fusese bucuros să scape de ceremonii. La Tournelles avea să se odihnească după-amiezile în camera lui, mâncând bucate simple, pregătite special pentru el, și mergând la culcare devreme, astfel încât, atunci când ea i se va alătura, să fie gata să își îndeplinească îndatoririle de soț, după cum o anunțase, iar ea se îngrozise.

Între timp, Maria avea un mic răgaz și se străduia din răsputeri să uite de îndatoririle ei de soție. În seara aceea, era singură.

În sala mare de la Palais de la Cité, Maria se așeză în jilțul ei ce fusese așezat pe placa aceea din marmură, de unde se făceau proclamările. Încăperea – care avea șaizeci și șapte de metri în lungime – era înțesată cu tapiserii splendide, iar pe pereți, de jur împrejur erau efigiile regilor Franței, de la Faramond, acel cavaler al Mesei Rotunde despre care se spunea că a fost primul rege al Franței și a domnit în secolul al V-lea, până la însuși Ludovic al XII-lea.

Doamnele de companie ale Mariei erau conduse de Claude și de Marguerite, iar Maria își dădea prea bine seama de privirile lor iscoditoare, mai ales când Francisc era în preajmă. Îi era milă de biata Claude și ar fi vrut să-i spună că nu are de ce să se teamă și că ea, una, nu intenționa să devină amanta lui Francisc. Nu că asta l-ar fi împiedicat să-i dea acelei jalnice făpturi motive de gelozie.

„Altfel vor sta lucrurile când eu și Charles ne vom căsători!", se gândi Maria și oftă. În ziua aceea se bucura cu adevărat că era atât de sănătoasă, întrucât fusese un chin îndelung și istovitor; și cum stătea în sala aceea magnifică, îi zări pe cavalerii englezi printre meseni, și alături de ei, pe Charles.

Privirile li se întâlniră peste mulțime, spunându-și astfel dragostea și dorul.

Maria nu mai era obosită, și nimeni dintre cei care asistaseră la toate ceremoniile de peste zi nu ar fi ghicit de ce era veselă, proaspătă și sclipitoare.

Privind-o, mulți spuneau în sinea lor: „Regina este îndrăgostită." Și întrucât Delfinul îi era mai tot timpul prin preajmă, fiindcă și lui îi venea greu să-și ascundă sentimentele, se șoptea că se întrevede o aventură delicată.

– Priviți-i pe Delfin și pe regină!

Iar cuvintele acestea făcură înconjurul sălii.

MOARTEA UNUI REGE

În parc la Hôtel des Tournelles se ridicase o scenă înaltă, pe care fusese aşezată o canapea, întrucât guta îl supăra iar pe rege şi era prea bolnav ca să reziste mult timp în picioare. Cu toate acestea, trebuia să fie prezent la acea ocazie, deoarece englezii veniseră special ca să-şi încerce priceperea la turnir împotriva francezilor, iar locuitorii Parisului, entuziasmaţi, deja se adunaseră grămadă pe Rue de St. Antoine, care se afla lângă parcul Les Tournelles, unde se lipiseră listele cu înfruntările.

Se stârnise o zarvă îngrozitoare pe măsură ce lumea îşi dădea cu presupusul cine va învinge. Faima ducelui englez de Suffolk fusese îndelung discutată şi se credea că el îl va provoca la duel pe însuşi Delfinul.

Poporul jubila, neavând nici o umbră de îndoială în privinţa rezultatului, întrucât nu credea că existau englezi în viaţă care să se poată compara cu Delfinul lor.

Sunetul trompetelor anunţă sosirea alaiului regal, iar regele, părând foarte bolnav, abia urcă pe scenă. Era plăcut să vezi cât de grijulie se arăta regina faţă de soţul ei. Era însoţită de câteva doamne de rang înalt, şi ce contrast făcea ea cu biata, insignifianta Claude. Marguerite, sora Delfinului, era realmente o frumuseţe, dar cea care atrăgea privirile tuturor era regina, cu pletele ei blonde minunate şi cu tenul trandafiriu.

Ludovic stătea pe canapea, zâmbind cam palid, în timp ce primea uralele poporului său. Cei mai sobri erau întristaţi de înfăţişarea bolnavă a Tatălui poporului, amintindu-şi că fusese un rege bun şi că viaţa lor se îmbunătăţise sub domnia lui. Însă cei mai tineri nu-şi puteau lua ochii de la Francisc, care era un model pentru orice bărbat.

Unii cercetau silueta suplă, dar voluptuoasă a reginei. Era prea devreme pentru a arăta vreun semn de sarcină, dar era posibil să poarte deja un copil. Atunci uimitorul Francisc nu va putea urca niciodată pe tron! Era o situaţie interesantă, iar din cauza aceasta, interesul poporului în privinţa familiei regale era mai mare ca de obicei.

Lui Ludovic îi venea să închidă ochii. Urletul mulţimii, zgomotul trompetelor îl oboseau. Ce n-ar fi dat să fie în încăperea

lui liniștită, cu draperiile trase, ca să acopere lumina, să doarmă... la adăpost, în patul lui.

Dar trebuia să fie prezent la această ocazie, așa încât se bucură să remarce entuziasmul reginei.

Ajunsese la concluzia că mai avea multe de învățat despre ea. Nu prea o cunoștea pe Maria lui. Fusese timidă și retrasă, așa cum te-ai aștepta să fie o fecioară, și rămăsese la fel. Crezuse că în timp o va face să simtă pasiune, pentru că simțea pasiunea din ea, arzând mocnit, așteptând să fie trezită la viață. Cu toate acestea, remarcase recent o schimbare la ea. Avea o emoție reținută și părea a fi cu totul alta față de cum o cunoscuse în primele zile ale mariajului lor.

Era de asemenea conștient de privirea lacomă a lui Francisc, ce zăbovea prea des asupra ei. Oare ăsta să fie motivul? N-ar fi fost surprins dacă așa era, nici nu i-ar fi găsit vină Mariei. Îi știa reputația lui Francisc. Băiatul Mare călca strâmb pe oriunde apuca, dar nu putea fi așa de neghiob încât să se implice într-o relație amoroasă cu regina.

Și cu toate astea... exista acea schimbare.

Acum intrau călare în arenă cavalerii englezi, în frunte cu cei mai buni dintre ei, ducele de Suffolk și marchizul de Dorset. Suffolk era un bărbat straşnic – la fel de înalt ca Francisc și mai lat în umeri și la trup. Merita, în ciuda durerilor pe care le resimțea, să vadă confruntarea dintre cei doi.

Regina își împreună palmele și se uită la călăreții care salutau din cap în timp ce defilau prin fața lojei regale, astfel încât penele de pe coifuri atingeau grumazul cailor.

Privirea îi era la ducele de Suffolk; regele remarcase cum ochii ei îl urmăreau prin toată arena.

Acum era rândul francezilor provocați la luptă să intre în arenă, în frunte cu Delfinul.

„Să fii atât de tânăr!" cugetă Ludovic. „Să auzi aplauzele poporului și să știi că te aclamă pentru că ești un erou tânăr, puternic, îndrăzneț și necugetat." Fără îndoială Francisc va avea parte de încercări pe viitor, dar Ludovic ar fi dat totul să poată fi în ziua aceea în locul bărbatului cu armură strălucitoare.

Iar regina era aplaudată la un loc cu ceilalți. Era curios că privirea ei nu-i urmărea pe cavalerii francezi, ci pe cei englezi.

„Speră că englezii au să învingă", se gândi cu indulgență Ludovic. „E firesc."

Şi totuşi, dacă era atrasă de Francisc, trebuia să-l admire pe el mai mult ca niciodată într-un asemenea rol.

Doar dacă nu cumva era, desigur, prudentă. Dar nu prea o caracteriza pe Maria prudența.

„Este tânără şi inocentă", se gândi el. „Nu-l bagă în seamă pe Francisc şi, ca un copil ce este, vrea ca țara ei să câştige."

Mulțimea aplauda zgomotos. Trebuiau să admită că englezii erau pricepuți şi nici măcar Francisc nu se putea ridica la nivelul măiestriei englezului înalt, care domina turnirul.

Regina stătea aplecată în față urmărind cavalerii cu obrajii aprinşi.

„Dintre toate ceremoniile fastuoase pe care le-am ținut în cinstea ei", socoti Ludovic, care nu-şi lua ochii de la ea, „nimic n-a încântat-o aşa de mult ca turnirul acesta."

Maria îşi ținu răsuflarea, într-atât de puternic trăia luptele; odată, când păru că englezul înalt va fi azvârlit de pe cal, ea închise ochii şi se cutremură. Dar totul se termină cu bine, fusese doar o fentă, şi bărbatul ieşise încă o dată victorios.

Era inevitabil ca ducele de Suffolk să-l provoace pe Delfin, iar când cei doi ajunseră față în față, cu lăncile ridicate, Maria era vădit speriată.

Era într-adevăr o atmosferă de tensiune, nu numai pe scena regală, ci peste tot în mulțime, deoarece mii de francezi voiau să-l vadă pe Delfin câştigând.

Ludovic se uită la mama şi sora Delfinului şi le văzu proptite în față pe scaun, le deslusi spaima pe chip – la fel de puternică precum cea a reginei.

Ludovic îşi aminti zâmbind de anii când Louise suferise de fiecare dată când răposata lui soție promitea că va aduce un urmaş la tronul Franței. Ce griji îşi mai făcuseră acele femei ambițioase din pricina lui Francisc; şi încă îşi făceau. Nu putea participa la un joc fără să facă o dramă din asta.

Brusc se auzi un murmur de groază; Maria se ridicase în picioare, iar Marguerite şi Louise priveau țintă, nevenindu-le a crede.

Ludovic şi-ar fi dorit ca vederea lui să fi fost mai bună.

*

– Ce s-a întâmplat? întrebă el și, preț de câteva secunde, cei din jurul lui îl ignorară, uitând că regele vorbise, așa de absorbiți erau de ce se petrecea în arenă.

– Francisc, strigă Louise. Fiule... fiule!

Francisc fusese rănit la mână și asta reprezenta o lovitură puternică la adresa speranțelor francezilor. Suffolk era pe punctul de a ajunge campion, iar onorurile să fie culese de englezi. Acesta era rezultatul primei zile de turnir. Dar mai aveau să fie și altele.

Francisc apăru la banchetul de după turnir cu mâna bandajată; mărturisi cu mâhnire că nu mai putea mânui lancea, așa încât ieșise din competiție.

Îi vorbi reginei în timp ce lua cina în sala mare.

– Englezul Maiestății Voastre m-a surprins cu garda jos, zise el.

– Păi, nu te-ai așteptat la asta de la el?

– Deci îi simpatizați pe englezi?

– Am trăit toată viața mea, mai puțin ultimele câteva săptămâni, în mijlocul lor, ai uitat?

– Rușine! Am crezut că ați devenit una de-a noastră. Se aplecă spre ea. A fost vina mea. Mă gândeam la Maiestatea Voastră când ar fi trebuit să mă concentrez asupra rivalului meu.

– Recunoaște, îl provocă ea, că adversarul a fost mai bun.

– Nu, dacă ne-am întrece iar, l-aș învinge.

– Cred că va fi considerat câștigătorul acestui tur.

– Nu prin priceperea lui a câștigat, ci din cauza devotamentului pe care vi-l port.

– Nu e o scuză prea bună! Ai intrat în luptă ca să câștigi și ai dat peste un bărbat mai bun.

– Îl lăudați cu multă înflăcărare, văd. Devin gelos pe individul ăsta... Suffolk, nu-i așa?

– Charles Brandon, rosti ea rar numele, părând că adoră să pronunțe fiecare silabă – duce de Suffolk!

– E genul cam aventurier, din câte-am auzit. Știți că a încercat să se însoare cu arhiducesa Margareta? Împăratul a pus punct acelui joc.

– Nu cred că a jucat acel joc la fel de bine cum a luptat azi în turnir.

– Vă voi spune un secret. Monsieur Suffolk nu va fi declarat campion.

– Cum poți fi așa sigur, monsieur le Dauphin?

– Pentru că trebuie să mă răzbun pentru asta, zise el, atingându-și mâna bandajată.

– Cum, dacă nu poți ține o lance? Iar dacă nu ai reușit să-l învingi înainte să fii rănit, cum poți spera s-o faci acum?

– Doamnă, sunteți prea încrezătoare. Am un german în slujba mea. E chiar mai înalt decât mine; este cel mai puternic bărbat din Franța. Și este invincibil. Am de gând să-l pun să se întreacă cu monsieur Suffolk și să-l răstoarne din șa. Veți vedea. Va avea mai mult de îngrijit mâine decât o mână însângerată.

Maria își întoarse privirea. Îi era teamă că Francisc, dornic de răzbunare, îl va răni pe Charles.

Regina nu închise un ochi toată noaptea, iar neliniștea ei îl trezi până la urmă și pe rege.

– Ce te supără, dragostea mea? întrebă el.

– N-am nimic, răspunse.

– Și totuși nu dormi. Poate că ești obosită. A fost o zi lungă și grea.

– Și va mai fi una mâine, Ludovic. Am auzit că un german care n-a mai fost niciodată învins va participa la turnir. Este adevărat?

– A, îl știu. Unul dintre oamenii Delfinului, un tip foarte solid. L-am văzut dând jos oameni din șa de parcă erau saci de paie. Da, este adevărat, nimeni nu-i poate ține piept.

– Atunci, el este campionul Franței?

– Iubirea mea, el nu face parte din nobilime, așa încât nu-l vedem prea des în turniruri.

– Atunci, n-ar trebui să participe mâine.

– Ha! exclamă Ludovic. Englezii tăi sunt prea buni. Trebuie să aruncăm în joc ce-avem mai de soi în speranța că-i vom învinge.

– Și totuși n-ar trebui.

– Ce înverșunată ești! Îți promit, vei vedea, că va fi o luptă cinstită.

Maria simțea că se dă de gol, știa. Trebuia să tacă. Charles nu va păți nimic, se liniști ea. Charles este de neînvins. Ar fi putut oricând să-l întreacă pe Henric, dacă ar fi încercat.

Și totuși era speriată, iar când adormi, visă o nenorocire. Nu știa precis ce anume, dar când se trezi, i se părea că plutea deasupra capului ei.

Francisc își ocupă locul în loja regală – era spectator acum, dacă nu mai putea fi participant. Era nerăbdător pentru clipa când germanul va intra călare în arenă să-l provoace la luptă pe ducele de Suffolk, în numele Franței.

Francisc era puțin abătut. Rar i se întâmpla să nu fie el eroul în asemenea ocazii. Acel englez fusese prea rapid pentru el. E adevărat că se gândise la Maria, dornic să o impresioneze, atacând cu lancea mai degrabă pentru spectacol, decât cu inteligență, iar englezul prinsese ocazia și îl rănise.

O prestație jalnică pentru Delfinul Franței! Îi dezamăgise pe toți – pe mama, pe sora, pe poporul lui – și mai presus se dezamăgise pe sine.

Dar Maria? Nu putea fi sigur de ea.

Se uită la ea și atunci îi surprinse privirea lui Claude, exprimând o afecțiune maternă, pe când încerca să-i spună că ei nu-i păsa dacă era sau nu campion; sentimentele ei pentru el nu se vor schimba. Insistase să-i panseze ea însăși rana.

Era deprimant să fii atât de adorat de o femeie care te plictisește și să fii așa de nesigur de o alta pe care tânjești să ți-o faci amantă.

Ziua aceea nu era una de bun augur pentru Francisc.

Maria se aplecă în față în scaunul ei. Și atunci apăru germanul. Ce mai namilă! Câtă forță brută! Era invincibil. Englezul n-avea nici o șansă.

Mulțimea amuțise. Părea confruntarea dintre doi uriași, când porniră călare unul spre altul, iar soarele slab de noiembrie sclipea în armurile lor.

Toți își ațintau privirile asupra lor, cu excepția a două persoane din loja regală – una dintre ele fiind regele, cealaltă Delfinul; ei nu-și puteau lua ochii de la regină, care stătea cu spatele drept, palidă și încordată, cu mâinile încleștate în poală și așa de absorbită de cele două siluete lucitoare, încât nu băgă de seamă

că regele și Delfinul o urmăreau cu luare-aminte, iar ea se dădea de gol.

Ludovic simțea emoții amestecate, puternice, ceea ce nu i se mai întâmplase de mult timp. Tristețea, regretul și mila, atât pentru ea, cât și pentru el, îl chinuiau nespus. Deci, îl iubea pe englez și, fiind așa de aprigă în tot ce făcea, nu-și putea ascunde dragostea. De aceea se schimbase de când sosise grupul englez la Curte. Era evident. Cum de fusese așa de orb să nu observe până atunci?

Îi reveniră în minte imagini din nopțile lor împreună. „Biata copilă", gândi el. „Fiind așa de pătimașă în amor și pătimașă în ură, desigur că a suferit mult. Oare mă urăște? Un bătrân bolnav și dezgustător. Și toate gândurile ei erau numai la uriașul acela blond!"

Era o tragedie ce se abătea asupra majorității alteților regale; sufereau, dar învățau să se resemneze. Își aminti prima lui căsnicie, cu Jeanne a Franței. Pe atunci era bărbat tânăr. Dar nu putea compara repulsia pe care o simțise față de mireasa lui cu suferințele Mariei Tudor.

Își strângea tare palmele încleștate și se dăduse ușor mai în față pe scaun, răsuflând sacadat. „Micuța mea sărmană", cugetă el. „Dacă te-ai ridica și ai urla: Îl iubesc pe Suffolk, nu mi-ai putea arăta mai limpede ce este în mintea ta. A sosit timpul să mor."

Și nu o iubise niciodată mai mult ca în acel moment.

Chipul lui Francisc se înăspri. Și el îi ghicise secretul. Era furios, pentru că niciodată nu-i păruse mai atrăgătoare ca atunci, știind că este îndrăgostită de un alt bărbat. Nu luase niciodată în serios avansurile lui, dar îl păcălise, la fel cum îl păcălise și pe bătrânul Ludovic.

Învins în turnir! Învins în amor! Și era cu putință ca regina să poarte în pântece copilul care l-ar îndepărta de la tron. Nicicând șansele lui Francisc nu fuseseră mai slabe ca acum.

„Pe onoarea mea de gentilom", înjură el în sinea lui, „ce-ar fi să aibă un copil de la Suffolk? Asta da problemă de stat! Ar fi fost una să-mi pierd dreptul în fața propriului meu fiu – dar din cauza unui bastard englez!"

Ludovic, moșneagul acela prostănac, topit după copila frumoasă, trebuia ajutat să înțeleagă gravitatea pericolului ce-i amenința.

Între timp, Suffolk trebuia învins în arenă.

Ceea nu avea să se întâmple. Suffolk era inspirat. Nu mai luptase niciodată în turnir așa cum o făcuse în parcul Les Tournelles și chiar și cei mai părtinitori membri ai juriului se văzură nevoiți să-l declare învingător.

Regina se ridicase în picioare și își împreunase palmele de bucurie. Abia aștepta să-l felicite pe învingător, dar în tot acest timp era privită de ochii triști ai regelui și de cei rușinați ai Delfinului.

Francisc se afla în camera regelui și erau singuri.

Delfinul era vădit stingher și Ludovic ghici, șiret cum era, de ce venise la el. Nu era ușor să facă o aluzie – întrucât nu s-ar fi pus problema să spună de-a dreptul ce-i trecea prin minte; cu toate acestea, trebuia să-i explice cumva lui Ludovic pericolele acestei situații delicate.

– Cum ți-e mâna? se interesă regele.

– Aproape vindecată, Sire.

– Ai sânge sănătos.

– A fost un ghinion că s-a întâmplat așa de devreme în turnir, Sire. Regret că am pierdut plăcerea de a-l azvârli din șa pe englez.

– O, Francisc, flăcăule, era prea bun pentru noi, hai să recunoaștem!

– Metoda engleză, Sire, este mai puțin civilizată ca a noastră.

– Și mai eficientă.

Francisc șovăi, după care spuse:

– Englezii – și în special ducele de Suffolk – par să fie foarte bine primiți de figuri înalte de la Curtea noastră.

– Trebuie să ne întreținem oaspeții.

– Ce-i drept, Sire. Și totuși îmi pare că unii membri ai Curții ar fi nefericiți să-i vadă pe englezi întorși în țara lor.

– Regina este încântată să le țină de urât compatrioților ei.

– A avut destule ocazii să facă asta, Sire.

Până aici îndrăznise să meargă cu insinuările. „Avea, desigur, dreptate", medită Ludovic. Acelui bărbat nu trebuia să-i fie îngăduit să vină și să plece după cum poftea. Era o ispită prea mare în calea reginei. Nu voia să iște probleme.

– Curtea se va muta curând la St. Germain, zise încet Ludovic. Englezii nu ne vor însoți și acolo.

„Biata copilă", continuă el să mediteze. „Dar era mai bine așa."

*

Charles plecase spre Anglia şi nu mai avuseseră prilejul unei întrevederi între patru ochi. Maria era tristă şi încerca s-ascundă asta cu disperare.

„Când îl voi revedea oare pe Charles?" se întreba în sinea ei şi nu putea găsi un răspuns mulţumitor.

Delfinul părea amuzat în secret, îşi reluase flirturile cu ea, care încetaseră o vreme, după cum îşi amintea Maria. Charles se întorcea acasă acoperit de glorie. Henric avea să fie încântat de el. Şi-i imagină pe amândoi vorbind despre ea.

Ce n-ar da să fie acum la Greenwich Palace, aşezată între ei doi ca odinioară!

Regele veni la ea şi-i aşeză lăuta în braţe.

– Cântă-mi, ceru el. Vreau să ascult muzică suavă.

Şi ea îi cântă melodiile pe care le cânta pentru Henric, iar regele, urmărind-o, îi împărtăşea melancolia. Buclele ei blonde erau prinse cu o panglică cusută cu perle, ca să nu-i vină pe obraji, dar îi curgeau frumos pe umeri; rochia din catifea violet era răscroită în faţă ca să descopere o cămăşuţă de corp din satin de culoarea chihlimbarului, cu o bordură aurie, iar la gât avea un colier de perle.

„Era o nebunie", se gândi regele. „Trebuie să uite de Anglia şi de englezul ei. Acum este regina Franţei – un destin demn, care ar trebui să satisfacă pe oricine. Dacă vom avea un copil, poate că va fi mulţumită."

Un copil? De ce nu? El nu era prea bătrân, şi în zilele lui bune aproape că se simţea iar tânăr.

O iubea, se întreba de ce n-ar putea trăi împreună în bună înţelegere. Dacă ar exista un mic Delfin pe care ea l-ar iubi mult, poate că ar ajunge să ţină şi la tatăl lui.

Veni la ea şi îi puse mâna pe umăr. Lăuta amuţi.

– Îmi prieşte să mă uit la tine, îi spuse el. Mă face să mă simt din nou tânăr.

Ea încercă să-şi reprime frisonul care o străbătu şi aproape izbuti.

Ludovic o compătimea, dar îşi propusese să-şi împietrească inima. Era soţia lui, el îi oferise coroana Franţei, iar ea în schimb trebuia să-i ofere un moştenitor al coroanei.

Ludovic refuza să-și accepte vârsta. La St. Germain merse la vânătoare cu vechiul său entuziasm. Regina îl însoțea călare, iar la banchete, el îi stătea alături. Se înfrupta din bucatele grase, renunță la fiertul cărnii și uneori mai și dădea pe gât câte un pahar; iar când se retrăgea împreună cu regina, era convins în sinea lui că, având o soție tânără, întinerise și el.

Nu mai era regele bătrân al Franței.

Știa că Delfinul cu mama și sora lui îl priveau morocănoși, dar în sinea lui, Ludovic râdea că le stricase planurile.

Cea mai frumoasă doamnă de la Curte era regină, iar el era suficient de bărbat ca să se bucure de prezența ei.

Curtea se întorsese de la Palais des Tournelles pentru a sărbători Crăciunul și Anul Nou.

Regina era nespus de veselă. Dacă regele voia să demonstreze tuturor că nu era în vârstă, n-avea decât. Trebuia s-o însoțească la petreceri și ea avea să-i arate cum se sărbătoreau Crăciunul și Anul Nou la Curtea fratelui ei.

Vremea se făcuse straşnic de rece; pe străzi se așternuse zăpadă mare, și gerul aspru sufla prin tot palatul. Regina nu părea afectată de vreme. Dispoziția ei deveni din ce în ce mai veselă pe măsură ce trecea timpul.

„Așa-i firea ei", cugeta Ludovic. „Îi trece îndrăgosteala aceea cu englezul. Este gata să-și îmbrățișeze noul statut; este un titlu glorios, cel de regină a Franței, chiar dacă trebuie acceptat și bătrânul odată cu titlul."

Când era cu el, Ludovic se străduia să fie vesel; încerca tot timpul să demonstreze că și-a recăpătat sănătatea și vigoarea. Voia să transforme acea bănuială de pe chipul Delfinului în certitudine. Voia să-i năruie speranțele lui Louise. Se folosea de toate mijloacele de care putea dispune ca să redea trupului său bătrân o înfățișare cât mai tinerească.

Deschise petrecerile de Crăciun cu regina alături, dansă cu ea, luă cina cu ea și glumi cu ea, făcând-o să râdă.

În schimb, ea părea neobosită; era ca și când s-ar fi avântat într-un dans sălbatic și l-ar fi vrăjit pe rege să i se alăture.

În noaptea de Anul Nou, veselia ei păru că atinge apogeul. Regele nu plecă deloc de lângă ea.

Când se ridica să danseze, întindea braţele spre el, iar Francisc, care îi privea împreună cu mama şi sora lui, simţea că şansele lui nu fuseseră nicicând mai mici.

– Este o vrăjitoare, şuieră Louise. I-a dat din nou viaţă. Arată cu zece ani mai tânăr faţă de cum era înainte de nuntă. N-a fost niciodată aşa de îndrăgostit de Ana cum este de asta, deşi Ana ştia cum să-l ducă de nas.

– Ah, mamă, suspină Marguerite, cine ar fi crezut că o să se ajungă aici? În fiecare noapte este în patul lui. Nu poate fi decât un singur rezultat.

– Toate speranţele noastre... toate planurile noastre, gemu Louise.

– Şi în ce moment, murmură Francisc, chiar când coroana părea că-mi va reveni mie!

Triada era pe culmile disperării.

Regina îşi dădea seama de acest lucru. De fiecare dată când se întâlnea cu unul dintre ei, ochii îi sclipeau poznaşi. Şi totuşi, dincolo de veselia ei exista o anume vigilenţă şi părea că pune ceva la cale.

Căldura din sala de bal fusese de-a dreptul sufocantă, dar afară, gerul îngheţase totul.

Dansaseră şi se retrăseseră târziu în camerele lor; regina se întinse în patul ei regal. În noaptea aceea nu aveau cum să facă dragoste. Regele era prea bolnav. Faţă de ea nu se putea preface la fel de uşor ca faţă de ceilalţi.

Regina îl alină.

– Bietul meu Ludovic, eşti aşa de obosit. Dormi. O să-ţi fiu aproape... şi... după ce-ai să te odihneşti, o să te simţi iar bine.

Se aplecă deasupra lui, şi el, privindu-i chipul rotund şi tânăr, tânji să o dezmierde, dar avea dreptate, era prea obosit.

Aşa că rămase neclintit, iar ea se lungi lângă el, împreunându-şi degetele cu ale lui.

„Nu mai poate rezista mult. Ceva îmi spune că se apropie", se gândi Maria.

Îi părea rău și totuși se bucura. Îi venea să se arunce în brațele lui și să-i ceară iertare. Voia să-i spună: „Vreau să mori, Ludovic, și mă urăsc că îmi doresc asta, dar nu-mi pot înfrâna această dorință."

Trecu mult timp până să adoarmă Maria. Continua să se gândească la sala de bal. O mulțime de fețe apăreau și dispăreau din închipuirea ei. Francisc, zvelt și flămând... flămând după trupul ei, pe jumătate iubind-o, pe jumătate urând-o, de la turnirul în care Charles îl învinsese. Louise, speriată, vigilentă, aruncându-i acele priviri îngrijorate și gânditoare, iar Marguerite, atât de neliniștită ca șansa la tron a fratelui ei să nu fie spulberată. Regele... mai dornic de iubire decât îi permitea trupul.

Gândul îi fugi la Charles în arenă – clipa aceea îngrozitoare când a crezut că germanul l-a dat jos din șa și poate chiar l-a rănit. Apoi își aminti de el, victorios, primind trofeul din mâna ei.

„Cât mai dura? Cât?", se întreba în sinea ei.

N-a trebuit să aștepte pentru a primi un răspuns.

Nu va uita niciodată cum s-a trezit în dimineața de Anul Nou, când lumina lăptoasă pătrunse în dormitor și se așternu pe chipul cenușiu al bărbatului din pat. Se aplecă peste el cu milă și întrebă:

– Ludovic... ți-e rău tare azi?

El nu-i răspunse. Nici măcar nu știu că frumoasa lui regină îi vorbise.

Atunci pricepu ea că sosise ziua pentru care se rugase și pe care o așteptase cu atâta ardoare.

Ușa coliviei se deschidea, în curând va fi liberă.

Și totuși se uită în jos la fața aceea ofilită, la ochii stinși, goi, și nu putu îngâna decât:

– Ce păcat!

ESTE ÎNSĂRCINATĂ REGINA?

Învești mântată complet în alb, Maria stătea singură în încăperea aceea de la Hôtel de Clugny, care mai era cunoscută drept

la chambre de la reine blanche[1]. Aici avea să rămână, potrivit datinii, vreme de şase săptămâni, cât ţinea doliu după soţul ei.

Maria era uşurată că se putea izola în felul acesta. Regele murise, dar ştia că nu era încă liberă să se mărite din nou şi că vor exista tot felul de voci ce se vor ridica împotriva alegerii ei, poate nu numai din Anglia, ci şi din Franţa. Lupta încă nu se încheiase; prin urmare, se bucura să fie închisă, ferită de Curte şi singură, cu doar câteva dintre doamnele ei de companie: şase săptămâni în care să-şi regândească noua viaţă ce o aştepta şi să pună totul la cale astfel încât să nu mai trebuiască să se lipsească vreodată de bărbatul după care tânjea în sufletul ei.

Hôtel de Clugny era situat pe Rue des Mathurins şi fusese cândva căminul călugărilor cistercieni. Era mic comparativ cu Les Tournelles, dar camerele ei erau potrivite şi decorate sobru, aşa cum se cădea într-o perioadă de doliu, luminate numai cu sfeşnice cu lumânări, care îi dădeau senzaţia că era izolată de lume; într-un decor aşa de intim putea gândi limpede.

Curios lucru, chiar îl jeli pe Ludovic, căci nu-i putea uita gentileţea şi toate faptele bune, şi în ciuda sentimentului de uşurare, era puţin tristă deoarece îi dorise moartea; aşadar, se bucura de libertatea ei, dar în acelaşi timp era melancolică, şi acum că Ludovic era mort, ştia că tot nu scăpase încă de primejdie.

Acest lucru îi fu lămurit foarte limpede în timpul discuţiei avute cu Francisc, fiindcă deşi era izolată de Curte, cunoştinţele ei apropiate aveau voie să o viziteze; şi acestea îl includeau desigur şi pe Delfin.

Se uitară unul la altul şi nici unul nu fu în stare să-şi ascundă entuziasmul ce mocnea sub faţada solemnă pe care eticheta o pretindea. Viitorul lui atârna în balanţă, la fel de mult ca al ei, întrucât, în câteva săptămâni, se hotăra dacă va fi sau nu regele Franţei. Poate că Maria îl putea lămuri de pe acum.

– Draga mea soacră, murmură el, folosind ca-ntotdeauna acel apelativ pe care îl rostea mereu cu asemenea tandreţe şi devotament, încât suna ridicol, dat fiind că prin căsătoria lui cu Claude, fiica ei vitregă, putea avea un asemenea grad de rudenie cu Maria, aşa de tânără şi de frumoasă. Acestea sunt nişte zile triste

[1] În franceză, în original, *camera albă a reginei* (n.tr.)

pentru noi toți și am tot așteptat să vă spun că mă gândesc la Maiestatea Voastră în fiecare ceas.

Pe buzele ei se așternu un zâmbet. „Sunt convinsă că așa e!" gândi ea. „De mine depinde dacă în câteva săptămâni vei fi sau nu încoronat regele Franței."

– Ai fost întotdeauna așa de atent, murmură ea.

– Sper că vă simțiți bine...? o întrebă el, măsurând-o din priviri.

– Excelent, răspunse ea.

– Și nu sunteți indispusă în vreun fel?

– Sunt bine, cât s-ar putea aștepta cineva în situația... dată.

Văzu că în ochii lui se aprinseră licăriri de spaimă și aproape că o scutură un hohot de râs. „Așa-ți trebuie, Francisc", râse în sinea ei. „Nu tu ai înscris în turnir namila aceea de german în speranța că îl vei doborî pe Charles? L-ai fi putut răni... dacă n-ar fi fost un luptător mai bun decât germanul tău."

– Situația... dată? se interesă el.

– Ai uitat că am devenit de curând văduvă?

Ușurarea lui era vădită. Unde dispăruse vechea subtilitate? Era așa de neliniștit că nu se mai putea stăpâni.

– M-am temut că sănătatea regelui se înrăutățea mereu în săptămânile dinaintea morții lui.

– Și totuși au fost momente când era așa de vesel... aproape ca un tânăr. Ba chiar înainte să moară...

Francisc strânse din pumni. Își dorea cu înfocare s-o întrebe răspicat: Sunteți *enceinte*[1]? Dar nu se cădea să facă asta și dacă reușea să-și astâmpere curiozitatea câteva săptămâni, avea să afle.

Plecă, fără să știe mai multe decât atunci când venise despre problema aceasta de importanță capitală.

Louise și Marguerite îl îmbrățișară pe Francisc, când veni la ele, direct de la Hôtel de Clugny.

Louise îi cercetă cu luare-aminte chipul.

– Ai aflat ceva?

Francisc clătină din cap îndurerat.

– S-ar putea să nu știe încă, sugeră Marguerite.

– Cu siguranță dacă erau deja semne, ți-ar fi zis, protestă Louise.

[1] În franceză, în original, „însărcinată" (n.tr.)

– Atunci ar fi fost dornică să se afle, medită cu glas tare Marguerite. S-ar fi arătat aşa de mândră că este mama regelui Franţei.

Louise îşi acoperi faţa cu palmele.

– Nu spune asta, tremură ea. Dacă ar fi adevărat, cred că aş muri de tristeţe.

Francisc merse la mama lui şi o cuprinse cu braţul pe după umeri. Ea îi adresă zâmbetul acela ce era mereu păstrat doar pentru el.

– Scumpa mea mamă, noi tot împreună vom fi, rosti el.

– Şi cât o să te ţină Dumnezeu în viaţă, regele meu, voi avea un motiv să trăiesc. Dar ca un altul să aibă ce-ar trebui să fie al tău! Cred că aş fi în stare să-l sugrum pe prunc la naştere.

– Mă îndoiesc că ne-ar permite să fim de faţă la naştere, replică posac Marguerite.

– Nu trebuie să disperi, zise Francisc. Nu cred că Ludovic mai era în stare.

Marguerite se uită imediat la fratele ei.

– Iar alţii? întrebă ea.

– Cred că regina a fost... pe deplin virtuoasă.

Mamă şi fiică deopotrivă răsuflară uşurate. Cel puţin Francisc nu trecuse prin patul ei şi erau tentaţi să creadă că Ludovic, care era mai slăbit chiar decât crezuseră, mai mult ca sigur n-ar fi putut concepe un copil.

– Însă, spuse Marguerite, este oare cu putinţă ca regina să fie însărcinată?

– Este cu putinţă, asta da, zise Francisc.

– Dar dacă a fost o femeie virtuoasă, puţin probabil, continuă Marguerite.

– Ar trebui să ştim în câteva zile, interveni Louise.

– Chiar dacă ar fi să aflăm că regina este însărcinată, adăugă Marguerite, n-ar trebui să disperăm cu totul, căci poate la fel de bine să nască o fată, şi nu un băiat.

– Nici măcar tu nu înţelegi, strigă Louise. De atâţia ani mă tot frământ. Am văzut coroana aşa de aproape şi am suferit din pricina neputinţei. Şi acum ştiu că ne apropiem de finalul acestei nesiguranţe, şi s-ar putea ca cele mai groaznice spaime ale mele să se adeverească. A trecut prea mult timp de când...

– Dragă mamă, reluă Francisc, vom scăpa curând de necaz. Să ne gândim la asta.

Ea își strecură mâna pe sub brațul lui și-și lipi obrazul de mâneca lui în timp ce îi privea cu adorație chipul.

– Mă încred în regele meu să mă aline, murmură ea.

– Indiferent ce se va întâmpla, îi reaminti Francisc, ne avem unul pe altul. Ține minte... triada!

– Da, încuviință răspicat Louise. Dar trebuie să fie o triadă cu regele Franței în vârf.

– Am o bănuială că așa va fi, zise calm Marguerite.

Francisc îi zâmbi.

– Și eu sunt de aceeași părere, draga mea. Astfel încât deja mă gândesc că aș fi regele Franței. Trebuie să-i găsim un soț Mariei Tudor... în Franța.

– Ai discutat asta cu ea? se interesă Marguerite.

– Este încă prea devreme. La urma urmei, se presupune că ea ține doliu după Ludovic. Dar am auzit că fratele ei deja îl anunță pe Carol de Castilia. O asemenea alianță nu ar fi bună pentru Franța. Mai mult decât atât, ar însemna că ar trebui să-i restituim zestrea și ar mai rămâne problema bijuteriilor ei. Ludovic îi dădea în permanență tot felul de giuvaericale și întrucât acestea aparțin de drept coroanei franceze, n-aș vrea să le văd că părăsesc țara. Prin urmare, m-am gândit la un posibil partener pentru ea.

– În Franța, desigur, repetă Louise. Ah, ce n-aș da să văd ziua când Maria Tudor va fi măritată și nu va mai fi o amenințare pentru Francisc!

– Îmi vin în minte doi pretendenți la mâna ei. Unul ar fi ducele de Lorena, celălalt, ducele de Savoia.

– Dragule, strigă Louise, ce rege minunat vei fi! Ce zi fericită va fi pentru Franța aceea în care vei urca pe tron!

Marguerite, cu ochii sclipind, îngenunche în fața lui și-i luă mâna să i-o sărute. Îi arăta astfel că pentru ea el era singurul rege al Franței.

– Așa trebuie să fie! murmură Louise. Apoi făcu ochii mici și adăugă: Așa va fi.

Maria era cuprinsă de disperare. Încăperea de doliu i se părea ca o temniță, și între zidurile ei se simțea osândită.

Vreme de şase săptămâni trebuia să rămână acolo. Ar fi îndurat mai uşor dacă la ieşire ar fi fost liberă. Dar existau deja planuri care să împiedice acest lucru. Pentru regii ambiţioşi, ea nu era femeie, cât o marfă de tocmit. Francisc îşi uită galanteria când începu să-i analizeze viitorul; oare Henric avea să uite şi el de promisiunea lui?

Teama o însoţea pretutindeni. Micuţa Anne Boleyn, care în ciuda tinereţii ei ştia cum să stea cu ochii în patru şi cu urechile ciulite, îi spusese că umblau zvonuri printre doamnele de companie franceze şi că se făceau pariuri cine va câştiga dreptul de a-i aranja următoarea căsătorie Mariei – Francisc sau regele Angliei.

Henric negocia să refacă alianţa dintre Maria şi Carol de Castilia, care fusese ruptă când ea se logodise cu Ludovic. Francisc avea alte planuri pentru ea.

– N-aş putea îndura! murmura Maria, cu glasul înăbuşit în perne. Nu voi îndura. Henric îşi va ţine promisiunea faţă de mine!

Deveni aşa de melancolică încât doamnele ei de companie îşi făceau griji pentru sănătatea ei. Se plângea de dureri de dinţi şi de cap, şi o dată sau de două ori izbucni într-un hohot de râs care se preschimbă apoi în plâns.

– Regina îşi dă seama că a pierdut un soţ bun, spuneau doamnele din suita ei.

În fiecare zi se trezea agitată, revoltându-se faţă de întemniţarea ei în Hôtel de Clugny şi totodată se bucura de izolarea care îi dădea timp de gândit. Se simţea dintr-odată veselă deoarece se eliberase de Ludovic, apoi veselia era imediat înlocuită de melancolie când se întreba cât timp va ţine libertatea ei.

Marguerite, auzind despre starea de sănătate a reginei, veni s-o viziteze, sub un pretext oarecare. Schimbările ei de dispoziţie, chibzuia Marguerite, se puteau datora unei anumite stări, iar Marguerite era genul care prefera să afle mai întâi veştile proaste şi apoi să facă planul de bătaie.

În camera de doliu, Marguerite o îmbrăţişă.

– Eşti palidă, zise ea neliniştită.

– Te surprinde?

– Nu, într-adevăr. Ai suferit un mare şoc. Şi chiar dacă moartea regelui nu a venit chiar ca o surpriză, tot te şochează când

se întâmplă. Spune-mi cum te simți. Am auzit că ai avea dureri de dinți și de cap.

– N-am mai avut niciodată până acum.

– Ai idee din ce motiv oare... în afară de melancolia față de moartea regelui?

Maria își coborî privirea. Ochii lui Marguerite erau prea pătrunzători. În ciuda îngrijorării în privința viitorului ei, simțea cum o cuprinde un râs de nestăpânit. Oare Francisc sau Louise o trimisese pe Marguerite s-o chestioneze? De atâta neliniște, toți trei își pierduseră subtilitatea.

– Cred că, într-un moment ca acesta, e firesc să am o stare de sănătate mai delicată, zise ea, stăpânindu-se cu greu.

– Mai sunt și alte simptome?

– Mi-a fost puțin greață azi-dimineață.

Maria începu însă să aibă mustrări de conștiință când surprinse expresia de disperare care se așternuse pe chipul lui Marguerite, fără voia ei. Biata Marguerite! Fusese mereu bună cu Maria. Era păcat s-o necăjească astfel.

– Cred că din cauză că am fost supărată, se grăbi să adauge. Am aflat că fratele meu îmi plănuiește deja o altă nuntă.

– Și nu-ți surâde ideea?

– Am mai fost logodită cu Carol de Castilia înainte să vin în Franța. Pe atunci nu era nerăbdător să facem nunta; acum nu sunt eu dornică. Atunci eram prințesa Angliei, acum sunt regina Franței.

– Pot să jur că ai ajuns să îndrăgești Franța de când te afli aici și n-ai mai vrea s-o părăsești.

Maria rămase cu privirea-n gol, visătoare, iar Marguerite continuă:

– Fratele meu își face griji în privința ta. Vrea să te vadă fericită. Ți-ar găsi o partidă foarte bună aici, în Franța. Atunci n-ar mai trebui niciodată să ne părăsești.

– Chiar îndrăgesc Franța, într-adevăr, răspunse Maria. Dar nu crezi că e necuviincios să te gândești la căsătoria mea când...

– Când? întrebă Marguerite, neliniștită.

– Când abia mi-am pierdut soțul?

– În cazul alteților regale, căsătoriile sunt aranjate fără să se țină prea mult seama de sentimentele lor personale.

– Din păcate, oftă Maria.

– Iar fratele meu n-ar vrea să te forțeze într-un mariaj care nu ți-ar fi pe plac.

– Deocamdată îmi este pe plac să rămân cum sunt.

– Asta pricepe și el, doar prezintă niște propuneri pe care să le ai în vedere, iar dacă fratele tău devine prea insistent, îi poți spune că ai deja planuri.

Maria zâmbi tainic, în așa fel încât nu făcu decât să crească disperarea lui Marguerite.

– Am planuri, murmură ea.

– Ducele de Lorena, la care se gândise fratele meu, este logodit cu fiica ducelui de Bourbon, dar Charles, duce de Savoia, ar fi o partidă excelentă. Ah, Maria, rămâi, te rog, cu noi!

Cu un gest de afecțiune, Marguerite o luă în brațe pe Maria. Oare acele mâini care o mângâiau încercau să descopere dacă nu cumva i se mai îngroșase talia tinerească?

Maria îi răspunse la îmbrățișare, dar păstră aura de mister.

– Nu pot decide încă... nimic, zise ea.

– Dar am auzit că fratele tău trimite o solie în Franța. Cred că are de gând să te roage să te întorci.

– O solie engleză! Mă întreb pe cine oare va trimite.

– Știu că va fi condusă de ducele de Suffolk.

Toată melancolia ei se preschimbă pe dată în bucurie. Dacă Henric îl trimite pe Charles, ar putea însemna că și-a amintit de promisiunea lui. Cumva Henric îi spunea: „Acum de tine depinde"?

Detaliul acesta schimbă totul. Venea Charles. Nimic pe lume nu o putea face mai fericită.

Trebuia să-și ascundă bucuria. Marguerite era prea iscoditoare, ba chiar puțin vicleană, trebuia să recunoască, fiindcă deși își juca de minune rolul de prietenă, era de fapt doar iscoada fratelui ei.

Maria știa prea bine că, în ciuda faptului că Marguerite îi arăta prietenie, iar Francisc făcea în permanență aluzii că l-ar încânta o relație mai apropiată cu ea, ei erau dușmanii ei – în asemenea măsură încât ar refuza s-o ajute să se mărite cu Charles Brandon.

Și nici nu era așa de naivă încât să nu întrevadă motivul pentru care Francisc își dorea o căsătorie franceză pentru ea. Voia să-i păstreze zestrea.

Dar Charles era pe drum! Și de data asta nu se va mai lăsa păcălită.

Merse spre sofa și se lungi pe ea.

– Mă simt puțin obosită, îi zise lui Marguerite. Cred că va trebui să mă odihnesc puțin mai des... de acum.

– Vrei să spui că...?

– Doar că simt nevoia de odihnă, draga mea Marguerite. Îți mulțumesc că ai venit să mă vezi.

Se întoarse cu spatele la ea, iar Marguerite trebui să plece, năucită, neputincioasă, cufundată în aceeași nesiguranță îngrozitoare ca atunci când venise.

Nu se mai văzuse ca o văduvă să fie așa de fericită. Dar nu se putea abține. Când se ridică de pe sofa, îi venea să cânte: „Charles vine în Franța."

Acesta fu ultimul ei gând când merse la culcare în noaptea aceea.

În fiecare zi aștepta vești despre solia engleză. „Chiar azi ar putea intra la mine în cameră", își spunea în gând. Știa ce avea să-i spună când venea. „Charles, Charles, acum. Fără întârziere. Nu mai trebuie să așteptăm altă șansă. Am așteptat prea mult și nu vreau să mai aștept. Ia-mă acum, pentru că sunt a ta și tu ești al meu, cât timp vom trăi amândoi."

Și totuși, el nu veni. Dar ea nu dispera. Poate chiar acum aștepta la Dover. Poate că se stârnise vreo furtună pe mare. Ah, primejdiile mării! O înfiorau; o speriau. Dar el va trece teafăr peste toate obstacolele. Era sigură.

– În curând, dragostea mea. În curând voi fi în brațele tale, murmură ea.

Iar între timp, triada urmărea să surprindă la ea semne de sarcină și știa că vor încerca să împiedice nunta ei cu Charles Brandon, căci planul lor era s-o forțeze să se mărite cu ducele de Savoia.

„Mai bine mor", își spuse Maria în sinea ei.

Ardea de nerăbdare. Abia mai putea suporta trecerea timpului de la o zi la alta, iar viața era așa de monotonă și de cumplită în camera de doliu, cât îl aștepta pe Charles, încât trebuia să-și înseninеze puțin existența.

O ținea pe micuța Anne Boleyn alături de ea. Fata era discretă, de asta era convinsă; în plus, era englezoaică.

– În curând, îi spuse Maria lui Anne, vom pleca în Anglia. Nu mă voi mărita niciodată aici.

Apoi, temându-se că a spus prea multe, o apucă pe fată de pletele ei negre și îi spuse că va regreta amarnic dacă va repeta vreodată ce a auzit.

Ochii mari, negri și senini rămaseră netulburați. Maria știa că se putea bizui pe acea copilă, înțeleaptă în ciuda vârstei sale fragede.

Maria o lăsa numai pe Anne s-o ajute să îmbrace rochia și insista ca între ele să vorbească în engleză. Iar dacă Anne se mira cumva de toate jupoanele pe care Maria insista să le poarte, nu dădea nici un semn în această privință.

– Poftim! striga Maria. Cum arăt?

Anne lăsă capul într-o parte și o privi cu ochii ei negri, dezaprobatori. Deja era o domnișoară foarte la modă, care se pricepea de minune să potrivească accesoriile la anumite rochii.

– Prea grasă, madame, zise Anne.

Atunci, Maria râse și, luând-o pe fată de mâini, dansă prin cameră cu ea.

– Așa deci, arăt grasă! Și tu ai arăta, domnișoară Anne, dacă ai purta atâtea jupoane ca mine. Și să-ți mai spun ceva: mâine nu îmi mai pun nici un jupon, și vreau ca tu să-mi găsești un pled.

– Pled, madame?

– Am zis pled! Ochii ăștia negri par tare întrebători. Nu contează, micuță Anne. O să afli. Între timp nu sufli o vorbă... nu spui nimănui de jupoane și de pled. M-ai înțeles?

– Da, doamnă! răspunse fata, cu o privire supusă și un vag surâs, căci avea destulă minte să guste gluma.

În fiecare zi, Maria era vizitată la Hôtel de Clugny de Louise, Marguerite sau Francisc.

Pe zi ce trecea, părea tot mai grasă și, de câte ori plecau de la ea, aceștia se simțeau mai cuprinși de disperare.

Maria îi urmărea cu entuziasm. Știau ei că ascundea o taină anume, care îi dădea extrem de multă satisfacție.

– Nu încape îndoială, zicea Louise disperată. Ludovic a lăsat-o însărcinată.

Francisc își lovi genunchiul cu pumnul.

– Luni de așteptare... apoi nașterea. Iar dacă e băiat... Pe onoarea mea, de ce este soarta atât de crudă!

Louise măsura camera cu pași mici, nervoasă.

– Să se ajungă la asta. După toți anii, și acum... asta. Cine l-ar fi crezut pe Ludovic în stare!

Numai Marguerite putea să îi consoleze.

– Poate va fi fată, spuse ea.

Dar chiar și așa, îi așteptau luni de incertitudine.

*

Maria închise ușa la cameră și o luă pe micuța Anne de mâini. Începură să se învârtă pe loc în joacă, până rămaseră amândouă fără suflu.

– Anne, i-ai văzut fața? La Marguerite mă refer. Biata Marguerite! Păcat. Mi-a fost bună prietenă.

– A fost o și mai bună prietenă fratelui ei, doamnă.

– Păi, Anne, e și normal. Cât o privește pe Louise, cred că i-ar plăcea să mă omoare.

– Și ar face-o, doamnă, dacă ar fi sigură că n-o să fie dată în vileag.

– Știu prea bine. Poate că de asta mă distrează mica mea glumă.

– V-a alunecat pledul, doamnă.

– Mi-e cam cald, Anne. Poate că voi purta mai puține jupoane mâine.

– Nu trebuie să păreți mai slabă, doamnă.

– Nu până la momentul potrivit. Ai auzit zvonuri despre solia din Anglia?

– Nu, doamnă, doar că regele l-a ales pe ducele de Suffolk s-o conducă.

Maria își împreună palmele a rugăciune.

– În curând, Charles al meu va fi cu mine! Începu să danseze din nou prin cameră, cu brațele întinse în față, ca și când avea un partener imaginar. Ar trebui să-l jelesc pe Ludovic. Bietul Ludovic, care a fost mereu bun cu mine. Dar nu mă pot preface, Anne. Cum să-l jelesc, când Charles vine la mine? Și când va veni, de data asta nu-l mai las să-mi scape.

Anne se apropie numaidecât de ea şi apucă pledul ce-i căzuse de sub poale.

Maria i-l smulse din mâini şi-l aruncă în sus.

– Când ajunge aici, s-a sfârşit gluma. Nu vreau să mă vadă cu talia îngroşată, te asigur.

Apoi râse şi lăcrimă un pic, în vreme ce Anne o privea cu un aer grav.

Marguerite, cu ochii mari şi faţa palidă, dădu buzna în camera mamei ei.

– Ce este, dragă? o întrebă Louise, iar Francisc, care era lângă mama lui, veni şi el imediat la sora lui.

– Tocmai m-am întors de la regină, se bâlbâi Marguerite.

– Şi ţi-a zis..., începu Francisc.

Marguerite clătină din cap.

– Nu-mi vine a crede, şi totuşi...

– Scumpa mea, nu-ţi stă în fire să fii incoerentă, murmură Francisc.

– Haide, zău aşa, interveni nerăbdătoare Louise. Ce s-a întâmplat?

– Îi studiam silueta şi mi s-a părut că s-a mai îngrăşat faţă de ieri. Era aşezată, apoi brusc s-a ridicat; sunt sigură că nu m-a înşelat vederea. Mi s-a părut că s-a mişcat ceva sub rochia ei.

– Înseamnă că e în lună mare! strigă panicată Louise. Începu să numere pe degete: s-au căsătorit în octombrie. Se prea poate oare să se fi întâmplat atunci? Imposibil! Bătrânul Ludovic nu şi-ar mai fi încăput în piele de mândrie, oricum n-ar fi putut ţine un asemenea secret.

– Nu un copil, vorbi rar Marguerite, categoric nu un copil. Era ca şi când ceva... ar fi alunecat.

Cei trei se uitară unii la alţii.

Louise vorbi prima.

– Cu neputinţă. Să încerce cumva să ne păcălească? În ce scop? Ce-ar putea spera să câştige din asta?

– Puţină distracţie, sugeră Francisc şi începu să râdă, pe jumătate uşurat. Căci dacă ce-i trecuse prin cap era adevărat, însemna că era un bărbat fericit.

– Trebuie să aflăm, declară Louise.

– Cum? întrebă Marguerite.

– Cum, draga mea! Voi merge la ea. O să văd exact ce anume poartă sub veșminte.

– Doar nu vrei să spui, mamă, protestă Marguerite, că ai de gând să dai buzna în camera reginei și să-i ceri să vezi ce poartă pe sub rochie! Ține minte că este încă totuși regina Franței.

– Draga mea, Marguerite, dacă ai văzut clar cum vrea ea să ne înșele, sunt – în clipa de față – mama regelui Franței. Îmi închipui că fiul meu nu va îngădui nimănui să-mi critice acțiunile. Nu-i așa, Sire?

– Mamă, dacă ar fi să uit vreodată ce-ți datorez, n-aș merita nicicând să port coroana.

– Atunci o să-mi asum acest risc. Vino cu mine, Marguerite. Dar stai un pic. Trebuie să ne pregătim pentru întâlnirea noastră. Du-te, draga mea, și trimite pe unul dintre paji la Hôtel de Clugny să-i transmită reginei că cerem permisiunea de a o vizita.

Maria se pregăti de vizită amuzată. Când venea Louise era sigură că va avea parte de puțină distracție; nu i se făcea niciodată rușine că o păcălea, cum se întâmpla în cazul lui Marguerite.

– Cum arăt, Anne?

– *Très enceinte*, doamnă.

– Cam cât ai zice, copila mea? Trei luni?

Pe Anne o umfla râsul.

– Așa ar părea, doamnă, că purtați în pântec un băiat mare și sănătos și că asta s-ar petrece de mai bine de trei luni.

– Iar dacă burta e puțin mai mare ca la alte femei, e normal, Anne. Doar port în pântec un mic rege, nu? Îl țin sus? Mi s-a spus că ăsta-i semn c-ar fi băiat.

– A, da, doamnă. Dar sunteți mult prea mare.

– De ajuns, Anne, nu vreau să mai vorbim despre asta. Voi rămâne așa până ajunge solia engleză. Vezi cine este la ușă.

Anne reveni cu ochii sclipind.

– Doamna d'Alençon cu mama ei, doamnă.

Maria merse la canapeaua ei și se sprijini de spătarul acesteia, arătând istovită.

– Cum îți pare așa, Anne?

– Excelent, doamnă.

– Pofteşte-le înăuntru. Apoi du-te discret într-un colţ şi rămâi acolo pe taburet cu lucrul tău de mână. Trebuie să arăţi serioasă. Nu uita că suntem într-o cameră de doliu.

S-ar fi putut ca privirea bătăioasă, scânteietoare a lui Louise s-o fi pus în gardă pe Maria, dacă s-ar fi uitat măcar o dată drept în ochii ei.

Maria îi zâmbi slăbită şi întinse o mână.

– Bine ai venit, o salută cu glas şoptit. Îmi face atât de bine c-ai putut să treceţi pe aici. Şi tu, Marguerite. Bine ai venit şi tu, draga mea.

– Am tot auzit zvonuri despre starea dumneavoastră de sănătate şi ne-am îngrijorat, comentă Marguerite.

– Starea mea de sănătate? Nu trebuie să vă îngrijoraţi în privinţa mea. Este totul aşa de natural.

– Cum vă simţiţi acum, doamnă?

– Puţin obosită. Mi-e greaţă din când în când. Mi-a scăzut pofta de mâncare, în schimb uneori mi se năzare câte o poftă ciudată.

– Sper că slujnicele au grijă cum se cuvine de Maiestatea Voastră.

– Au foarte mare grijă. Micuţa Boleyn e o adevărată comoară.

– Aş dori, zise Marguerite, să-mi îngăduiţi să vă fiu alături mai des.

– Într-un moment ca acesta sunt mulţumită să stau doar cu Anne. N-am dispoziţie nici măcar pentru conversaţiile noastre spumoase.

Louise vorbise puţin, dar ochii ei ageri nu se clintiseră de la trupul reginei, care stătea sprijinită pe canapea.

Veni mai aproape de ea. Obrajii îi ardeau când spuse:

– Sper, doamnă, că nu v-aţi molipsit de ce suferea regele cât timp l-aţi îngrijit cu atâta devotament?

– De ce să mă molipsesc?

– De gută! şuieră Louise şi, cu o mişcare rapidă, se aplecă peste canapea şi atinse acel punct unde rochia Mariei era mai umflată.

– Doamnă! strigă Maria indignată, sărind în acelaşi timp de pe canapea.

Louise, triumfătoare, convinsă că fiind mama viitorului rege al Franţei era în măsură să se poarte aşa de insolent cu regina moştenitoare, trase în sus de rochia acesteia, dând la iveală straturile de jupoane, şi, nefiind mulţumită doar cu atât, pipăi mai

mult până când reuși să tragă afară toate jupoanele care umflau rochia.

Maria țipă și încercă să se opună, dar Louise comanda acum.

– E cumva vreo nouă modă din Anglia? întrebă Marguerite, vădit amuzată.

– Chiar așa, răspunse Maria. Înțeleg că nu vă place?

– Vă arată de parcă ați fi grea, continuă Marguerite, văzând că mama ei amuțise în fața acelui amestec de încântare și furie.

– Chiar așa? replică Maria calm. Asta probabil i-a încântat pe unii, în timp ce pe alții i-a nemulțumit.

– Alura regală a Maiestății Voastre este mai fermecătoare în starea ei naturală, zise Marguerite.

Între timp, Louise își recăpătase glasul, și toată neliniștea strânsă de ani buni în sufletul ei dispăru ca prin farmec. Dar trebuia să fie sigură. O luă pe Maria de braț și o scutură.

– O să-mi spui, îi vorbi răspicat, că nu ești grea!

Ochii poznași ai Mariei se uitară drept în cei ai lui Louise. Micul ei joc se încheiase. Trebuia să le spună adevărul.

– Doamnă, nu sunt grea. Se pare că în curând voi avea plăcerea de a-l saluta pe rege și de a striga, cum o vor face toți supușii lui: *Vive François Premier*!

TRIUMFUL REGINEI

Intră în camera de doliu și se așeză pe scaun, în fața ei. Nicicând nu arătase mai chipeș și mai lipsit de griji ca atunci. Neliniștea trecuse; mai mult decât atât, fusese dată uitării odată pentru totdeauna.

Era elegant, cum stătea așezat pe scaun, picior peste picior, studiind-o cu ochi surâzători.

– Sunt onorată să fiu vizitată de regele Franței, i se adresă ea cu un aer supus.

– Strașnic lucru, replică el, să fii rege dinainte s-o știi. S-au întâmplat și lucruri mai ciudate, ce-i drept, râse el brusc, apoi spuse: Sper că ți-ai savurat pe deplin farsa.

– M-am amuzat nespus, răspunse ea sincer.

– Le-ai neliniștit foarte tare pe mama și pe sora mea.

– Şi pe tine, mă tem.

– Mi se pare că eşti un pic *méchante, ma belle-mère*[1].

– De asta m-am simţit mereu atrasă de tine, *mon beau-fils*[2]. Semănăm în multe privinţe.

– Toate acele săptămâni de incertitudine! Ar fi trebuit să fiu deja încoronat la Rheims.

– Dar asta urmează, Sire.

– Ar trebui să tremuri de frică, după ce l-ai păcălit astfel pe rege şi familia lui.

– Aşa ar trebui, dar ştiam că regele gustă la fel de mult ca şi mine o glumă bună – chiar şi când e făcută pe seama lui.

– Cu toate acestea, a fost mai mult decât o glumă.

– Atunci, Sire, înseamnă că sunteţi într-adevăr furios. Dar nu cred. Mă priviţi cu atâta prietenie.

Francisc începu să râdă, şi ea i se alătură, amintindu-şi de tânăra Anne, care îi aducea tot mai multe jupoane şi de expresia de pe chipul Louisei, când îi cerceta cu ochi iscoditori talia îngroşată.

– A fost bună gluma, Sire! zise ea printre hohote de râs. Trebuie să recunoşti.

– Atunci nu părea a fi, rosti el, încercând zadarnic să adopte o mină gravă în timp ce cugeta: „De ce nu mi-a fost dată fata asta în locul lui Claude?"

Mai departe îşi făcea planuri cum ar mărita-o cu ducele de Savoia, iar ea şi soţul ei vor trebui să rămână la Curte. Va continua să flirteze cu ea şi când el va fi rege şi ea ducesă de Savoia, sperând ca mica lor aventură să devină mai mult de atât. Poate că va reuşi să încheie un aranjament cu ducele astfel încât mariajul să fie unul de convenienţă. Ducele nu i-ar fi niciodată soţ decât cu numele, iar ea ar putea fi *maîtresse en titre*[3] a regelui Franţei. Nu era greu pentru un rege să aranjeze astfel de lucruri. Întrezărea un viitor foarte luminos pentru ei doi, şi atunci cum ar fi putut să rămână supărat pe ea?

---

[1] În franceză, în original, „răutăcioasă, mamă-soacră" (n.tr.)

[2] În franceză, în original, „ginere" (n.tr.)

[3] În franceză, în original, „amanta oficială a regelui" (n.tr.)

– Dacă n-ai fi așa de frumoasă, adăugă el, aș putea hotărî că meriți să fii pedepsită în vreun fel.

– Atunci le mulțumesc sfinților că mi-au dat un chip care-l încântă pe regele Franței – și un trup la fel... deși acela nu l-a încântat odată la fel de tare.

– Așadar, continuă Francisc, în loc să-mi trimit gărzile să te aresteze și să te ducă în cine știe ce temniță întunecată, îți voi spune ce viitor ți-am plănuit. Știi doar că nu-ți voi îngădui niciodată să părăsești Franța.

Toată voioșia dispăru dintr-odată de pe chipul ei, acum începea să se îngrijoreze.

– Patria mea este Anglia, începu ea. Acum că nu mai am un soț francez, ar trebui să mă întorc în țara mea natală.

– Scumpa mea soacră, îți vom găsi un soț care să-ți fie pe plac. Chiar am deja pe cineva în minte.

– Cumva pe ducele de Savoia?

– Deci ai pus deja ochii pe el. Va fi un soț bun pentru tine.

– Când mă voi mărita, Sire, aș vrea să fie cu bărbatul pe care singură mi-l voi alege.

Francisc se foi pe scaun, apoi se ridică în picioare și veni în dreptul ei. Acolo se opri și privi în jos spre ea, zâmbind.

– Știi ce sentimente am față de tine.

– A, da. Îmi iertați nebuniile deoarece vă place chipul meu, iar acum și silueta.

O luă de mâini și o trase în sus, stând foarte aproape de ea.

– M-am gândit mult la viitorul nostru.

– Al nostru?

– Al tău și al meu.

– Al tău este unul măreț.

– Mi-ar plăcea să-l împart cu tine. Cred că împreună am avea parte de multă... fericire.

– Să-l împarți cu mine? Și regina ta?

– Biata Claude. Își va face supusă datoria, dar nu s-ar aștepta să împartă traiul cu mine.

– Dar împarte tronul cu tine.

– Aici, în Franța, adevărata regină a Franței este femeia pe care o iubește regele – nu cea cu care se însoară.

– Îmi sugerezi să devin amanta ta!

– Nu te arăta aşa îngrozită. Ai uitat că acum sunt rege. Tot ce-ţi doreşti va fi al tău. Ducele de Savoia va înţelege cum stau lucrurile, aşa încât nu ne va încurca în nici un fel.

– Înţeleg. Aşa se aranjează treburile în Franţa?

– Aşa intenţionez eu să aranjez treburile în Franţa.

O cuprinse în braţe, dar ea începu să-l împingă ca să-l îndepărteze. Francisc îşi dădu seama atunci că îi era cu adevărat teamă de el.

– Francisc, zise ea agitată, ai fost mereu prietenul meu.

– Şi aşa voi rămâne, sper.

– Din clipa în care ne-am cunoscut, deşi sosirea mea aici putea foarte bine să pună capăt tuturor speranţelor tale, ai fost bun cu mine. Ca nimeni altul, m-ai făcut să mă simt în largul meu şi bine primită în această ţară nouă pentru mine.

– Asta mi-am şi propus.

– Aşa încât am să fiu sinceră cu tine acum. O să-ţi cer să mă ajuţi. Ţin la tine, Francisc. Vezi, îţi vorbesc ca unui prieten – şi nu ca unui rege. Nu voi accepta niciodată de bunăvoie să-ţi fiu amantă. A, nu pentru că te-aş urî sau pentru că îmi stârneşti repulsie. Ar fi o nebunie. Toată lumea ştie că eşti cel mai atrăgător bărbat din Franţa. Dar Francisc, dinainte să vin în Franţa, iubeam pe cineva, iar eu nu mă schimb. Voi iubi un singur bărbat pe veci.

– Suffolk? întrebă Francisc.

– Ştii doar.

– Ţi-ai trădat sentimentele la turnir, când s-a clătinat în şa în lupta contra germanului.

Maria îşi împreunase strâns palmele la piept şi se uita la el rugător. Francisc întoarse privirea. După ce le jucase feste lui şi familiei lui, îi cerea acum s-o ajute să se mărite în secret cu Suffolk, astfel încât până la urmă zestrea ei şi bijuteriile n-ar fi rămas în Franţa.

Îndrăzneala acestei fete depăşea orice închipuire.

Maria îl prinse de braţ şi avea lacrimi în ochii ei frumoşi când îi spuse:

– Ah, Francisc, tu care eşti aşa de galant, de înţelept, mă vei înţelege. Îţi voi povesti totul, pentru că îmi eşti ca un frate... cel mai drag şi mai blând frate pe care şi l-ar fi putea dori o fată.

Am crezut că voi muri de inimă rănită când mi s-a spus că trebuie să mă mărit cu Ludovic. Iar fratele meu mi-a promis că, dacă accept, după moartea lui Ludovic, mă voi putea mărita cu cine doresc. Clipa aceea a sosit și aștept cu nerăbdare ca fratele meu să-și țină promisiunea.

Francisc se îndepărtă și începu să tragă gânditor de fireturi. Fără să se întoarcă spre ea, îi zise:

– Îți pot spune atât: că fratele tău n-are nici cea mai vagă intenție să-și țină promisiunea pe care ți-a făcut-o. Duce tratative cu prințul de Castilia să-ți fie al doilea soț.

– Când mă voi vedea cu fratele meu, îl voi convinge.

– La fel cum speri să mă convingi pe mine acum?

– Știu că ești bun la suflet și că ai vrea oricând să ajuți o doamnă la ananghie.

– Îmi ceri prea mult, răspunse Francisc.

Și chiar așa era, tocmai ea, care îi refuza îmbrățișările, avea neobrăzarea să-l roage s-o ajute să se delecteze cu cele ale rivalului său!

– Nu îți cer ție... ci regelui... regelui atotputernic.

– Căsătoria unei prințese nu se poate hotărî dintr-un capriciu al regelui.

– Nici chiar când regele propune să și-o facă amantă pe respectiva prințesă după ce ar mărita-o cu un soț complice?

– Este dorința miniștrilor mei ca tu să rămâi în Franța, mormăi Francisc ca pentru sine.

– Doar n-ai să le îngădui miniștrilor să conducă Franța, nu?

Veni chipurile sfioasă lângă el, și când el se uită în jos la chipul ei frumos și tânăr și desluși expresia așa de hotărâtă, când își aminti cât de tulburată fusese la turnir, se simți impresionat. Admira femeile care știau ce vor și se încăpățânau din tot dinadinsul să-și atingă scopul. Francisc era de părere – și știa că va continua să creadă așa toată viața – că cele mai minunate persoane din lume erau mama și sora lui. Ele știuseră dintotdeauna ce vor și aveau să fie mereu suficient de îndrăznețe să lupte pentru asta. Și Maria Tudor era tot așa. Deci trebuia s-o admire, deși îl deranja în sinea lui ceea ce numea el impertinența ei. Francisc fusese profund influențat de femei, fiind crescut de o astfel de mamă și soră, femei care îi stătuseră în permanență

alături în anii de formare ai vieții sale. Le idealiza, le prefera compania față de cea a bărbaților și nu suporta să le dezamăgească pe acelea față de care avea o oarecare afecțiune. Femeile stârneau în el spiritul cavaleresc și, așa cum fusese în stare să-și înăbușe dorința pentru Françoise, acum era pregătit să facă la fel în privința Mariei Tudor.

Îi luă mâna și i-o sărută.

– Îl invidiez pe Suffolk, zise el.

Maria râse cu poftă, lăsând capul pe spate și dezvelindu-și dinții albi și gâtul rotund și plin. „Ce pierd!" gândi Francisc cu regret.

– Asta-i bună! strigă ea. Tu nu invidiezi pe nimeni. Tu ești regele Franței – titlul după care ai tânjit mereu – și vei fi iubit de supușii tăi, mai ales de femei, așa încât n-ar trebui să invidiezi pe nimeni.

– Pe nimeni, în afară de Suffolk, replică el.

– Francisc, ai de gând să mă ajuți? Îmi vei da voie să-l văd pe Charles când vine? N-ai să pui nici o piedică în calea căsătoriei noastre? Apoi sări și-și aruncă brațele în jurul gâtului lui, exclamând: Francisc, ce mult te iubesc, *oh, mon beau-fils*!

El zâmbi, privind peste nasul acela ridicol de lung, și întrebă gânditor:

– Dar nu cum îl iubești pe Suffolk?

Maria clătină din cap cu tristețe și îl sărută pe obraz. Apoi îngenunche supusă în fața lui și, luându-i mâna, i-o sărută.

– Te voi ține minte toată viața, îi spuse ea, ca pe unul dintre cei mai buni prieteni pe care i-am avut.

Maria se plimba de colo-colo prin încăpere. În cea de alături, solii englezi luau masa, și printre membrii grupului se afla și Charles. Nu-l văzuse încă, dar știa că era acolo.

Nu se încheiaseră încă cele șase săptămâni de la moartea lui Ludovic, dar ducele de Suffolk, venind în numele fratelui ei, ar fi avut voie să o viziteze.

Fierbând de nerăbdare, le chinuia cu întrebări pe tânăra Anne și pe celelalte doamne de companie. Ce sătulă era de doliul ei alb! Cât tânjea să îmbrace ceva mai vesel. Doamnele o asigurau că nimic nu i-ar fi mai stat mai bine ca veșmintele ei

albe, dar ea era șovăielnică și dornică să arate desăvârșit în fața iubitului ei.

Francisc, care fusese încoronat pe 28 ianuarie la Rheims, avea de gând să-și țină promisiunea față de ea, și fu de acord ca Suffolk să aibă o întrevedere în particular cu Maria, iar ea asta aștepta acum.

I se păru că au trecut ore până la venirea lui; îl cercetă cu luare-aminte preț de câteva secunde, apoi i se aruncă în brațe.

– Credeam că n-am să mai fiu nicicând liberă, zise ea.

El o sărută cu pasiune și cu tandrețe deopotrivă, dar ea simți o îngrijorare din partea lui.

– Ce se întâmplă, Charles, nu ești fericit? îl întrebă.

– Aș fi fericit numai dacă n-ar sta nimic între noi doi.

– Dar suntem liberi amândoi acum. Gândește-te la asta, Charles! Iar Francisc îmi este prieten. Ne va ajuta. Nu trebuie să mai zăbovim. N-am de gând să te las să mă părăsești din nou.

El îi cuprinse fața între palme și clătină din cap.

– Ar mai fi regele, spuse el.

– Henric? Dar mi-a promis.

– Face planuri pentru nunta ta și acestea nu mă includ.

– Atunci trebuie să-i schimbăm planurile. Uiți că mi-a dat cuvântul lui. O, dragul meu Charles, nu trebuie să fii nefericit acum. Am fost așa de nerăbdătoare... în așteptarea acestui moment. Și acum că a venit, nu am de gând să mă las din nou păcălită.

– Am avut o discuție lungă cu fratele tău înainte să plec din Anglia.

– Dar Henric știe ce se va întâmpla. Nu te-ar fi trimis aici la mine, dacă nu ar fi fost de acord cu nunta noastră, pentru că sigur știe că intenționez să mă mărit cu tine.

– Trebuie să-ți spun ceva, draga mea. Înainte să plec din Anglia, Henric m-a pus să fac un jurământ solemn.

Maria se uită la iubitul ei cu o privire deznădăjduită.

– Și n-am avut ce face decât să jur.

– Și ce a trebuit să juri?

– Că nu te voi convinge să-mi faci vreun jurământ, nici nu voi profita de prilejul pe care mi l-ar oferi prezența mea aici.

– Henric te-a făcut să promiți asta! Și ai făcut-o?

– Iubita mea, îl ştii pe fratele tău. Ce altceva aş fi putut face? Nu mi s-ar fi îngăduit să vin aici dacă n-aş fi jurat.

Maria privi ţintă în faţă, cu ochii mijiţi.

– Nu mă voi lăsa iarăşi păcălită, şuieră ea printre buze. Ascultă la mine, refuz!

Apoi îşi petrecu braţele în jurul gâtului lui, sărutându-l de mai multe ori cu foc.

– Nu te voi lăsa să pleci, insistă ea. Mi-am ţinut partea de învoială, iar Henric trebuie să şi-o respecte pe a lui. Charles, dacă mă iubeşti, nu vei îngădui ca o amărâtă de promisiune să ne ţină departe unul de altul. Mă iubeşti, Charles? Mă iubeşti o zecime din cât de mult te iubesc?

– Te iubesc infinit.

– Atunci, de ce eşti aşa de trist?

– Pentru că, scumpa mea, mi-e teamă că dragostea noastră ne va distruge.

Nu mai puteau rămâne mult timp singuri. Li se făcuse o mare concesie că putuseră să se întâlnească în acest scurt răgaz. El trebuia să se întoarcă la ai săi, iar ea, la doliul ei formal.

Dar cel puţin îi arătase cât de hotărâtă era. Căci aparţinea dinastiei Tudorilor şi avea să-şi împlinească vrerea.

*

Maria îi mărturisi lui Anne Boleyn bănuielile ei. Era sigură că mulţi îl invidiau pe Charles al ei.

– Cum să nu, strigă ea, doar este aşa de chipeş, de deştept, de priceput în tot ce face. Este cel mai bun prieten al fratelui meu. Prin urmare sunt invidioşi pe el – bărbaţii ca Norfolk caută să strice prietenia dintre el şi Henric. Cu fiecare şoaptă, i-au picurat otravă fratelui meu în suflet, încât şi-a uitat promisiunea către mine. Dar eu nu uit.

Îi plăcea să vorbească cu Anne, deoarece fata nu încerca niciodată să o liniştească. Pur şi simplu stătea şi asculta, şi din când în când strecura câte o remarcă şireată de-a ei.

– Din acest motiv, continuă Maria, Henric i-a smuls o făgăduială înainte să plece din Anglia. Dar fratele meu mi-a promis şi mie ceva şi îţi zic că n-am căutuşi de puţin de gând să-l dezleg de făgăduială. Regele Franţei mă va ajuta. Aşa încât voi insista

ca Henric să respecte ce mi-a promis. Pentru că dacă fratele meu nu vrea să-l am pe Charles, atunci de ce l-a mai trimis aici cu solia?

– Se spune că l-a trimis pe ducele de Suffolk ca să vă ademenească înapoi în Anglia, doamnă.

– Așadar, se spun vrute și nevrute despre mine și Charles, nu-i așa?

– Se spune că ducele este un bărbat foarte ambițios, doamnă, și că dacă n-a reușit să pună mâna pe o arhiducesă, va încerca să capete o regină.

Maria o trase tare pe Anne de pletele ei negre, lungi.

– Să nu-mi pomenești mie de arhiducesă. Lui Charles nu i-a plăcut niciodată de ea.

– Nu, doamnă.

– Și să-ți intre bine în cap, micuță Boleyn, că Charles al meu nu m-ar ademeni niciodată înapoi, pentru ca fratele meu să mă mărite cu idiotul acela de prinț de Castilia.

Duhovnicul reginei veni la ea și întrebă dacă i-ar putea vorbi între patru ochi, iar când Maria îi făcu semn lui Anne să plece, fata ieși încet din încăpere.

Călugărul era englez – faptul că avea un duhovnic din țara ei era o altă concesie din partea lui Francisc.

– Doamnă, zise el, vreau să vă vorbesc într-o chestiune ce nu suferă amânare.

– Vorbește, îl îndemnă Maria.

– Îl privește pe unul dintre cei patru soli ai noștri venit aici.

Maria îl cercetă cu ochi suspicioși.

– Care din ei?

– Ducele de Suffolk.

– Și ce-i cu ducele de Suffolk?

– Un gentilom foarte ambițios, doamnă.

– Zău? Nu văd nimic rău în a avea ambiție. Mă îndoiesc că n-ai și dumneata așa ceva ascuns sub expresia asta de sfânt pe care o scoți în lume și cu care te înfățișezi la mine.

– Doamnă, am venit să vă previn.

– În ce privință?

– În privința acestui bărbat ambițios.

Obrajii Mariei luaseră foc, dar călugărul nu observă şi continuă orbeşte:

– Se spune că Înălţimea Voastră are tendinţa să-l favorizeze pe acest individ şi am fost avertizat că ar trebui să vă fac cunoscut ce fel de bărbat este. Feriţi-vă de Suffolk, doamnă. Face târguri cu diavolul.

– Cine ţi-a zis asta?

– Este bine cunoscut că sir William Compton are o ulceraţie la picior care nu i se vindecă. Fratele dumneavostră, regele însuşi, a făcut un balsam care a vindecat alte ulceraţii. Nimic însă nu vindecă rana lui Compton. Şi ştiţi de ce?

– Da, replică Maria. Compton a dus o viaţă de desfrâu, iar rana aceasta este primul semn vizibil al exceselor sale.

– Îl judecaţi greşit. Suffolk l-a vrăjit, din gelozie pentru prietenia ce i-o poartă regele. Suffolk este prieten cu Wolsey care, se ştie, este unul dintre slujitorii diavolului.

– Sunt şi prietenii mei, părinte. Iar dumneata nu eşti. Neghiobule, ţi-ai închipuit că îţi voi crede minciunile? Dacă mai ai un dram de minte în căpăţâna aia, vei pleca neîntârziat din faţa mea, căci simpla dumitale prezenţă mă îngreţoşează, până într-atât încât nu vreau să te mai văd vreodată în viaţa mea. Şi îţi făgăduiesc un lucru: Dacă mai repeţi în faţa altcuiva minciunile pe care mi le-ai spus mie, vei rămâne cât de curând fără limbă, de n-ai să mai poţi spune nici adevărul, deşi mă îndoiesc că ţi-ai propune aşa ceva.

– Doamnă...

Maria se îndreptă spre el, cu mâna ridicată să-l lovească. Călugărul se grăbi să iasă din încăpere.

După plecarea acestuia, Maria se aruncă pe sofa. „Aşa de mulţi duşmani", cugetă ea. „Când se va încheia totul?"

Dar nu îşi îngădui să se simtă neîncrezătoare pentru mai mult de o clipă.

Urmă o altă întrevedere cu Charles.

Maria îl primi triumfătoare.

– M-am gândit şi cred că am aflat răspunsul, îl înştiinţă ea. Henric te-a pus să juri că n-ai să mă influenţezi. Ei bine, ţi-ai respectat făgăduiala. Nu m-ai influenţat. Luasem demult hotărârea.

Te-a pus să promiți că n-ai să mă convingi să-ți jur credință într-un moment de cumpănă. Am avut oare nevoie să fiu convinsă? Și acum, Charles, tu ți-ai ținut promisiunea. Dar eu insist să-ți jur credință. Îți poruncesc să te căsătorești cu mine.

Charles clătină din cap cu tristețe.

– Mă tem că nu va fi de ajuns.

– Ba da, stărui ea.

– Și după aceea?

– Oh, hai să nu ne gândim la ce va fi după aceea. O să mă ocup de asta dacă va fi cazul. Îi voi spune lui Henric că am fost hotărâtă să mă mărit cu tine și ți-am poruncit să mi te supui. Ah, Charles, de ce eziți? Nu vrei să te însori cu mine?

– Mai mult decât orice pe lume. Dar vreau să trăiesc cu tine în pace și liniște pentru tot restul vieții noastre. Vreau să ne vedem copiii crescând. Nu vreau câteva nopți scurte și apoi temniță grea pentru amândoi.

Ea îl prinse de mâini și râse.

– Eu nu m-aș mai gândi dincolo de acele câteva nopți scurte, răspunse.

Apoi emoțiile ei le aprinseră și pe ale lui. O îmbrățișă lacom și rămaseră lipiți unul de altul.

După care ea zise:

– Dacă nu te măriți cu mine, Charles, intru la mănăstire. Nu voi accepta mariajul cu acel Carol. Ah, scumpul meu, nu te teme. Îl voi înfrunta pe Henric. Nu ne va face rău niciodată. Mă iubește prea mult și a spus adesea că îi ești cel mai bun prieten. Ce zici, Charles?

– Când va fi? întrebă el, cu buzele lipite de urechea ei.

– De îndată ce se poate aranja. Francisc o să ne ajute.

– Atunci, spuse Charles, ne vom căsători. Și când se va isprăvi, vom înfrunta împreună ce va fi de înfruntat.

– Îți promit asta, iubirea mea, încheie ea solemn. Nu vor exista regrete. Cât timp voi trăi, nu va fi vorbă de așa ceva.

În capela de la Hôtel de Clugny, o nuntă avu loc în mare taină.

Au fost de față doar zece persoane, iar preotul era unul de rang modest, care habar n-avea, la momentul convocării, cine erau mirii.

Şi în faţa lui stătea Maria, mulţumită din cale-afară, căci aceasta era ceremonia la care visase de atâţia ani.

Inelul nupţial, sărutul nupţial – cât de diferită era această ceremonie de cea din Hôtel de la Gruthuse – ce simplă era aceasta, cât de elaborată fusese cealaltă!

Maria zâmbi gândindu-se la straiele cu fir aurit pe care le purtase şi la toate acele bijuterii strălucitoare; toate podoabele acelea îşi atinseseră scopul, căci într-adevăr mascaseră amărăciunea şi melancolia pe care le simţea atunci în inima ei.

Acum nu existau bijuterii, iar ceremonia era una simplă; şi totuşi Maria îşi afişa fericirea cu mai multă mândrie decât purtase comorile cele mai de preţ ale Franţei şi Angliei.

Şi în timp ce stătea lângă mirele ei, unul dintre cei de faţă, posesor al unui nas impresionant, zâmbi spre perechea de miri, gândindu-se cu cinism că fusese un prost să o cedeze pe fata aceea radioasă unui rival în dragoste. Şi totuşi îi făcea mare plăcere propriul lui gest de cavalerism şi nu avea să uite niciodată privirile recunoscătoare ale miresei.

Ceremonia se încheie, iar Maria Tudor era de-acum măritată cu Charles Brandon.

Poate că regele Angliei va fi furios, dar cel puţin aveau binecuvântarea regelui Franţei.

ENGLEZII

Scena II

ÎNTOARCEREA

Totul în jur arăta nespus de frumos, căci primăvara era în toi când Maria şi soţul ei se întoarseră în Anglia. Ce fericire simţea să călărească din nou pe drumeagurile de ţară din ţinuturile ei natale, împreună cu alesul inimii ei.

Charles era amantul perfect, soţul perfect, aşa cum ştiuse dintotdeauna, pur şi simplu pentru că hotărâse cu mult timp în urmă că el era singurul bărbat pentru ea. El nu se simţea la fel de liniştit ca ea, mai ales de când traversaseră marea. Se temea, gândindu-se că va da ochii cu regele.

Pe când se apropiau de Londra, Maria zise:

– Charles, indiferent ce se întâmplă de-aici încolo, a meritat.

El se întoarse să-i zâmbească. Necugetarea ei îl amuza, îl încânta şi uneori chiar îl speria; şi când îşi aminti luna de miere şi pasiunea năvalnică a soţiei lui, putea spune şi el cu mâna pe inimă că meritase totul şi că de-ar fi s-aleagă din nou, la fel ar proceda.

– Dar, adăugă el, am gustat din fericire şi n-aş suporta să mai renunţ la ea acum.

– Nici nu o vei face, îi răspunse ea. Îl cunosc bine pe Henric. Ne vrea înapoi la Curte. O să ne vorbească sever, dar nu trebuie s-o iei în serios. În sufletul lui se va bucura de întoarcerea noastră acasă.

Charles nu negă acest lucru. Dar nu-i putea uita pe acei nobili care îi erau duşmani şi care erau gata să-i învenineze mintea regelui împotriva lui. Simţea că, dacă Wolsey nu i-ar fi fost alături, mai mult ca sigur, la venire, l-ar fi aşteptat o celulă în Turnul Londrei.

Wolsey îi fusese prieten adevărat şi îl prevenise pe duce cum să acţioneze. Wolsey îi spusese că regele era foarte nemulţumit

atât de sora lui, cât şi de soţul acesteia. Fusese o nebunie – s-ar putea spune chiar un act de trădare – să se căsătorească fără consimţământul regelui şi la aşa de scurt timp după ce regina rămăsese văduvă. Wolsey tremura la gândul furiei regelui, dar, ştiind ce dragoste mare îi purta surorii lui, considera că Maiestatea Sa se va lăsa înduplecat mai uşor dacă Maria îi ceda lui rentele ei franceze, care se ridicau la aproximativ douăzeci şi patru de mii de lire. Apoi mai rămânea chestiunea zestrei reginei, pe care Francisc promisese că i-o va da înapoi. Şi suma aceasta se ridica în jurul a două sute de mii de coroane. Dacă regele era rugat să binevoiască a accepta aceste sume, laolaltă cu bijuteriile reginei, se putea ca acesta să se arate mai îngăduitor.

Maria râse la auzul ideii. Dădu din mână a lehamite.

– Să-mi ia tot ce am. Ce-mi pasă? Nu contează decât că suntem împreună, Charles.

– Mă îndoiesc că ne vom permite să mai locuim la Curte.

– Mi se pare, domnule, că ai proprietăţi în Suffolk, nu?

– O să ţi se pară cam modest traiul acolo după toată splendoarea pe care ai cunoscut-o.

– N-am fost niciodată mai nefericită ca atunci când am trăit în cea mai mare splendoare, Charles. Voi fi fericită, dacă va fi cazul, în Suffolk. Nu că aş crede că Henric ne va îngădui să plecăm de la Curte. Nu-i plăcea lui mereu să ne aibă lângă el? De fiecare dată când urma un turnir, primul lui gând era: „Unde e Maria? Unde e Suffolk?"

– Asta a fost înainte să-l ofensăm.

– Prostii! Henric se simte ofensat numai de cei pe care nu-i place. Pe noi amândoi ne iubeşte. Vom fi iertaţi.

– Cu un preţ foarte mare.

– Cui îi pasă de preţ?

– Douăzeci şi patru de mii de lire? Două sute de mii de coroane?

– Ei haide, Charles, nu merit eu atât?

Râse, cu ochii la ea. Merita toate avuţiile Franţei şi Angliei... şi într-adevăr lumea toată, îi răspunse el.

Acum, pe drum, Maria îşi aminti cum plecase de la Paris însoţită de nobilimea de la Curte. Însuşi Francisc mersese călare alături de ea şi i s-a părut că era un pic trist la despărţire.

L-a asigurat că îi va fi dor de el. Evident, nu cum îi va fi lui dor de ea, i-a replicat.

– Francisc, i-a spus ea la plecare, dacă n-ar fi existat pe lume un bărbat desăvârșit ca Charles Brandon, perfecțiunea întruchipată, atunci cred că te-aș fi iubit.

Francisc schiță o grimasă și când o sărută de rămas-bun la St. Denis, îi veni tare greu s-o lase să plece.

Maria o îmbrățișă cu tandrețe pe Marguerite; îi mărturisi că își va aminti mereu cu plăcere de prietenia lor.

Louise se arăta și ea drăgăstoasă, fără să dea vreo dovadă de răutate, căci acum era o femeie pe deplin mulțumită. Ochii ei albaștri scânteiau de încântare și părea că întinerise cu câțiva ani, ca orice femeie care și-a atins un țel. Până și Claude și-a luat rămas-bun de la ea ca de la o prietenă, dar asta poate și pentru că se simțea ușurată că o vedea plecând.

Apoi au pornit înainte spre Calais, lăsând în urmă pentru totdeauna acea etapă a vieții ei.

Au stat câteva săptămâni în Calais, și abia atunci și-a dat seama de temerile lui Charles. Nu îndrăzneau să traverseze spre Anglia până ce nu aveau permisiunea lui Henric să se întoarcă, și în fiecare zi Charles spera cu disperare că va sosi un emisar de la regele lui.

Maria fusese încântată să rămână la Calais, căci orice loc i se părea bun cât timp era lângă Charles; în plus, nu-i împărtășea întru totul neliniștile fiindcă era sigură că va fi în stare să-l câștige pe Henric de partea ei la fel de ușor cum îi fusese să-l convingă pe Francisc.

Și în cele din urmă, sosi și emisarul. Henric îi primea, dar la un loc cu invitația lui Henric, venea, ascunsă bine, scrisoarea amănunțită a lui Wolsey. Regele nu era mulțumit, era nevoie să i se recâștige bunăvoința; trebuiau să sosească în Anglia nu ca soț și soție, ci doar ca logodnici, urmând să fie o ceremonie de căsătorie și în Anglia, dar, între timp, Henric voia să-i primească.

Și astfel porniră spre Greenwich.

Henric stătea drept, cu picioarele depărtate, mâinile prinse la spate și cerceta cu luare-aminte cuplul ce se înfățișa în fața

lui. Avea ochii mijiți și gura lui mică, strânsă. În taină era bucuros să-i revadă, însă nu voia să le-o arate, deocamdată.

La câțiva pași în spatele lui se afla Caterina, soția lui, pe chipul ei se citea îngrijorarea. Ar fi vrut să le ofere o primire călduroasă, dar nu îndrăznea până ce Henric nu-i dădea de înțeles că are voie.

Maria îi zâmbi fratelui ei, dar acesta nu se uita la ea. „Asta deoarece nu suntem singuri", își spuse ea în gând. „Când vom fi doar noi, va fi altfel." O privi în treacăt pe Caterina. Biata Caterina! Înfățișarea ei nu avusese nimic de câștigat în ultimele luni și-și arăta acum vârsta, mai mare cu câțiva ani ca cea a lui Henric.

Maria îngenunche și-i sărută mâna fratelui ei, apoi își prezentă omagiile față de regină.

– Sunt așa de fericită să fiu iar acasă, zise ea.

Buzele lui Henric aproape că schițară un vag surâs, când o luă de mână și o conduse prin palat, în vreme ce Caterina venea cu Charles din urmă.

În vreme ce pășeau alături, Maria îi șopti:

– Henric, ce bine arăți! Ești mai înalt ca oricând. Aproape uitasem cât de maiestuos ești.

– Am auzit că regele Franței este înalt.

– Foarte înalt, dar zvelt, Henric.

– Nu-mi plac bărbații zvelți.

– Și nici nu-i de mirare. Ah, ce dor mi-a fost de fratele meu!

Regele se îmblânzea vădit.

– Te-ai purtat într-o manieră pe care o găsesc realmente șocantă.

– Scumpul meu Henric, cum ai putea tu, care n-a trebuit niciodată să pleci de acasă, să-ți lași țara, să-ți părăsești fratele mult iubit, să-mi înțelegi dorința de a mă întoarce la tot ce am mai de preț?

– Deci îl preferi pe regele Angliei regelui Franței?

– Nu poate exista comparație.

– Am auzit c-ar fi isteț, acest Francisc.

– Nu-i suficient de isteț să-mi priceapă glumele. Ah, Henric, trebuie să-ți povestesc cum i-am păcălit pe toți. De îndată ce vom fi singuri, tu, Charles și cu mine... și poate și Caterina. Abia atunci ți-aș putea povesti și o să te amuze nespus. O să-mi spui că am fost *méchante*... cum mi-a zis regele Franței.

– Acum ești în Anglia, ne așteptăm să vorbești în engleză.

– Adică un pic cam rea, Henric.

Buzele lui deja începuseră să se ridice la colțuri. Ce bine că venise acasă! Ce frumoasă era – chiar mai frumoasă decât la plecare – cu hainele ei franțuzești și felul în care le purta. O făcea pe biata Caterina să pară cam searbădă. „Era de așteptat", chibzui el. Era o femeie din familia Tudorilor, propria lui soră. Semănau. Nu-i de mirare că strălucea ca nimeni alta.

Maria îl privi cu șiretenie pe sub gene și-l îndemnă:

– Henric, spune ceva!

– Uiți cu cine stai de vorbă.

– Uit că stau de vorbă cu dragul meu frate, când de atâtea luni nu m-am mai gândit la altceva!

– Ei bine, ce este?

– Ești la fel de bucuros ca mine că sunt aici.

– Sunt nemulțumit..., începu Henric, dar ochii îi sclipeau. Dar n-am de gând să neg că mă încântă să te văd din nou la Curte.

Maria zâmbea.

„Charles, dragule", își zise ea, „ce ușor a fost, cum știam că va fi".

Henric râse cu poftă auzind de farsa jucată și de cum îi ținuse pe jar pe membrii familiei regale. Lacrimile îi curgeau pe obraji. Nu mai râsese așa de mult de când plecase Maria în Franța.

– Ce mi-ar fi plăcut să te văd pășind țanțoș, cu toate jupoanele tale. Pun rămășag că francezul cu nasul lung era scos din minți de îngrijorare.

– Și mama și sora lui la fel. După care m-au prins, Henric. Micuța Boleyn nu mi-a strâns jupoanele îndeajuns de bine. O parte din căptușeală mi-a alunecat...

Henric se pocni peste coapsă. Mai avea puțin și se prăvălea din jilț. Caterina cam strâmba din nas; nu era pe de-a întregul de acord cu astfel de bufonerii triviale. „Biata Caterina!" gândi în treacăt Maria. „Nu-l prea distrează cum ar trebui."

– Aș fi vrut să fiu acolo, declară Henric.

– Ah, dacă ai fi fost! zise sora lui cu un oftat. Dar acum suntem acasă și e totul bine.

– E totul bine? zise Henric încruntându-se spre Charles. Să nu crezi, Brandon... nici tu, Maria, că-mi puteţi nesocoti dorinţele şi să nu suferiţi din pricina asta.

Maria merse în spatele scaunului fratelui ei şi-şi împleti braţele în jurul gâtului lui.

– Să suferim? Doar nu i-ai face rău surioarei tale, nu-i aşa, Henric?

– Haide, Maria! Nu-ţi închipui că mă îmbrobodeşti.

– Mi-ai promis că dacă mă mărit cu Ludovic, voi putea să-mi aleg singură următorul soţ.

– Şi mi-aş fi ţinut promisiunea, trebuia doar să ai încredere în mine. Voiam să-l ai pe el, dar ar fi trebuit să-mi ceri consimţământul. Şi nu se cade că te-ai măritat atât de curând.

– N-a fost vina lui Charles, ci a mea. Eu am insistat, Henric.

– Atunci Charles este un prost mai mare decât credeam, dacă îşi permite să se lase forţat într-o căsătorie.

– Sunt mai multe feluri de a forţa, Henric. Ne iubim foarte mult. Dar nu a vrut să mă jignească. Vina îmi aparţine. Îmi era foarte teamă că-l pierd. Caterina e şocată, căci spun adevărul, dar e ceva de care nu mi-e ruşine.

Henric se uită mânios la soţia lui.

– N-ar trebui să fii aşa şocată dacă o femeie îşi iubeşte soţul, Caterina, se răsti el.

– Nu mă şochează că o femeie îşi iubeşte soţul, Henric, ci că înainte de a fi căsătoriţi... nu se obişnuieşte ca o femeie să insiste în privinţa căsătoriei.

Henric izbucni în râs. Şi arătă cu degetul spre Maria.

– Fata asta e din familia Tudorilor. Ştie ce vrea şi face pe dracu-n patru să-l obţină.

– Mă tem că e adevărat, spuse Maria. Ah, Henric, am izbutit. Charles şi cu mine suntem căsătoriţi.

– Nu v-aţi căsătorit în Anglia.

– Dar nu poţi spune că nu suntem cununaţi. Şi se prea poate să fiu grea. Acum iar am şocat-o pe Caterina. Dar spun lucrurile făţiş, Caterina. Continuă privind spre Charles, pe care-l cuprinse cu braţul, oftând: Dacă vrei, poţi să ne trimiţi în Turn, Henric, dar îţi cer o singură favoare. Lasă-ne să împărţim aceeaşi celulă, fiindcă nu vreau să mă despart de acest bărbat câte zile oi avea.

Privindu-i pe amândoi, expresia de pe chipul lui Henric se îmbună. Erau o pereche tare frumoasă și îi unea multă dragoste. Henric se simți puțin invidios. Caterina n-avea să fie niciodată o soție ca Maria. Maria era o femeie pasională și el se simțea mai înviorat de când se întorsese ea. Să plătească atunci sumele enorme. Asta era de ajuns.

Începu dintr-odată să râdă.

– Păi, va trebui să vă căsătoriți în prezența mea. Ceremonia va avea loc în curând și vom ține un turnir cu acest prilej. Charles, te provoc. Poate că vom intra călare în arenă deghizați în cavaleri din alt ținut...

Maria se aruncă în brațele fratelui ei.

– Ah, ce minunat e să fiu iar acasă! exclamă ea.

Henric era tot timpul însoțit de sora și de cumnatul lui; era zadarnic pentru Norfolk și susținătorii acestuia să încerce să-l mai învenineze pe rege împotriva lor – ei se întorseseră acasă, și regele era fericit. Mai mult decât atât, câștigase bănește de pe urma isprăvii lor, iar dacă acum nu mai erau bogați pe măsura rangului, Henric era în sinea lui mulțumit că sora lui avea să fie cu atât mai încântată de darurile pe care își pusese în gând să i le ofere.

Maria era sora lui mult iubită, persoana la care ținea cel mai mult pe lume, iar Charles Brandon îi era cel mai drag prieten. La turnir, Charles era cel mai bun adversar al lui, așa de priceput încât stârnea aplauzele spectatorilor, dar fără a-l egala vreodată pe rege. Maria râdea acum mai des chiar și decât în vremea copilăriei. Nu mai fusese nicicând așa de veselă; nu mai fusese nicicând așa de mulțumită.

Regele le luă pe Maria și Caterina cu el la Shooters Hill, unde le ieșiră înainte așa-zișii răufăcători, de fapt gentilomi de la Curte, care pregătiseră pentru ei un picnic minunat în pădure – o distracție pe gustul lui Henric, ce se dovedi cu atât mai amuzantă și mai palpitantă cu cât sora lui și soțul acesteia erau și ei acolo.

Din dragoste pentru Maria, regele hotărî ca ea să lanseze prima corabie care se construia din porunca lui. Oriunde mergea, lumea o aclama; spuneau că semăna din ce în ce mai mult cu regele și nu era niciunde în toată Anglia o fată mai frumoasă

ca Maria Tudor, regină moştenitoare a Franţei, nici un bărbat mai chipeş ca Henric al VIII-lea al Angliei.

Faptul că radiau de sănătate şi bună dispoziţie nu făcea decât să le sporească frumuseţea naturală, iar Henric, întreţinând veselia pe noua corabie pe care aveau să încapă o mie de oameni, îmbrăcat în straie ţesute cu fir de aur, purtând la gât fluierul lui mare din aur, era o gazdă minunată; Maria, îmbrăcată în catifea verde, cu un decolteu ce dezvelea dublura rochiei din satin de culoarea chihlimbarului, cu părul blond lăsat liber pe umeri, boteză corabia *La Pucelle Marie.*

Ce vremuri vesele erau! Nu se mai temeau deloc de mânia regelui.

Când se întoarseră la Greenwich, după lansarea corabiei, Maria observă că Charles era gânditor şi fu convinsă că ceva îl supăra.

De îndată ce rămaseră singuri în apartamentele lor, îl întrebă ce-l frământă.

– N-are rost să ţii secrete faţă de mine, Charles.

El oftă.

– Ştiam că aşa va fi, răspunse, şi continuă: Acum că regele ne cere astfel de sume, suntem cu mult mai săraci decât alţii de la Curte. Mă gândeam dacă nu cumva viaţa la Curte este prea scumpă pentru buzunarele noastre.

Maria zâmbi.

– Păi, atunci, Charles, trebuie să ne facem traiul altundeva, dacă nu ne permitem la Curte.

– Dar tu eşti fiică de rege.

– Sunt al doilea copil al regelui. În primul rând sunt soţia unui nobil de provincie, cu domenii în Suffolk, care nu-şi permite să locuiască la Curte.

– Ce-ai zice să locuim în provincie?

– În provincie... la Curte... ce-mi pasă? Dacă suntem împreună, orice loc este bun.

– N-ai trăit niciodată departe de Curte.

– Atunci va fi o experienţă interesantă. Charles, m-am tot gândit că poate mi-ar plăcea să trăiesc la ţară. Se spune că Suffolk este foarte frumos.

– O să ţi se pară foarte monoton acolo, mă tem.

– Mi-e poftă să duc un trai liniștit. N-am vrut să-ți spun... până nu eram sigură.

– Maria!

– Cred că ar fi chiar mai bine. Ah, Charles, am crezut că fericirea mea e completă, dar când îl voi ține în brațe pe pruncul nostru, bucuria mea va fi nemărginită.

– Dacă e băiat...

– Nu! zise ea scuturând din cap. Nu mă voi ruga pentru un băiat, Charles. Mă gândesc la biata Caterina care se roagă mereu pentru un fiu, iar pe mine mă întristează dezamăgirile ei. Dacă o să am fetiță, voi fi foarte fericită. Al tău și al meu, Charles – asta-i tot ce trebuie să fie.

El îi luă fața în palme și zise:

– Ești o femeie extraordinară.

– Sunt o femeie îndrăgostită. Ce-i așa de extraordinar în asta?

Se așezară pe banca de la fereastră; el o ținea cu brațul pe după mijloc, în timp ce vorbeau despre viitor. Poate, când va fi sigură, sugeră el, ar fi indicat să se retragă la țară, unde ar putea trăi fără costurile mari ale conacului lui din Westhorpe. Acolo ea va fi stăpâna casei, și toată lumea o va iubi.

– Mi-ar plăcea să ne creștem copilul acolo, spuse ea.

– Ce-ar zice Henric?

– O să-i spun fratelui meu că nu ne mai permitem să locuim la Curte. Va înțelege de ce.

– Am fost norocoși să scăpăm de mânia lui. Când mă gândesc la ce-am făcut... încă tremur.

– Nu ți-am zis că totul va fi bine? Îl știu pe Henric. O să ne vedem des cu el. Va insista să venim la Curte, așa încât nu vom fi izolați de tot. Nu m-ar surprinde să călătorească la Westhorpe să ne vadă.

– Ar fi scump să ospețim Curtea.

– Nu te teme, Charles. O să-l fac pe Henric să înțeleagă cât de săraci suntem. Și mai vreau să te rog ceva, Charles. Ai două fiice.

– Da, Anne și Mary.

– Ar trebui să locuiască împreună cu tatăl lor.

Charles se uită surprins la ea.

– Eu sunt mama lor acum, continuă ea. Și probabil sunt însărcinată, căci simt nevoia să am o familie mare. Da, Charles,

vreau să plec de la Curte. M-am săturat de toate banchetele şi balurile mascate. Nu vreau să mă mai deghizez în veci în egipteancă sau grecoaică. Nu mai vreau să stau în centrul sălii de bal şi s-ascult cum icnesc toţi de mirare când ne scoatem măştile. M-am săturat de linguşiri şi prefăcătorii. Vreau să fiu la ţară; vreau să-i vizitez pe săraci şi bolnavi şi neajutoraţi. Vreau să-i fac să râdă şi să le arăt că lumea este un loc minunat. Asta vreau, Charles, cu tine şi cu familia noastră mare de copii care cresc în jurul meu. La ce te gândeşti? Ai un aer grav.

– Mă gândeam că eşti o femeie care a obţinut mereu tot ce şi-a dorit.

Maria râse.

– Asta-i viaţa care merită trăită!

– Şi noi suntem în floarea vârstei ca să ne bucurăm de ea.

– Păi, Charles, voi fi mereu în floarea vârstei, cât eşti lângă mine să mă iubeşti.

Apoi îl îmbrăţişă şi râse, vorbi de bebeluşul pe care era sigură că îl va ţine în curând în braţe. Era sigură de fericirea ei; singurul lucru de care nu era sigură era sexul copilului, dar asta era o chestiune de prea puţină importanţă pentru ea.

– Gândurile tale merg prea departe, îi zise Charles. Nici măcar nu ştii încă dacă ai rămas grea.

– Şi dacă nu ştiu, voi afla în curând, răspunse ea. Şi când voi merge la ţară, vreau să fie acolo toţi copiii mei. Cele două fete ale tale şi bebeluşul meu. Trebuie să recunoşti că e o familie mare, ţinând seama că suntem căsătoriţi abia de două luni.

– Dar tu ştii să faci totul grandios.

– Iar fetele vor veni la Westhorpe?

– Dacă asta îţi doreşti.

Apoi îi povesti cum a salvat o copilă de la înec, pe care o creştea împreună cu fiicele lui.

Ea ascultă cu luare-aminte, iar ochii îi sclipeau.

– Aşadar, am deja trei fete. Mi-ar plăcea să-mi vină mai repede sorocul, să se nască şi micuţul meu.

Era cu neputinţă să trăieşti alături de ea şi să nu îi împărtăşeşti elanul şi dragostea de viaţă.

FAMILIA LA WESTHORPE

Henric sosi la conacul din Londra al ducelui de Suffolk, aflat în Bath Place, și merse imediat în dormitorul surorii lui, unde o găsi pe aceasta întinsă pe perne, îmbujorată și fericită, dând impresia că întreg calvarul nașterii nu o afectase câtuși de puțin. Ochii ei albaștri sclipeau, deși avea cearcăne în jurul lor, iar părul ei blond îi cădea pe umeri în bucle răvășite.

Henric veni în dreptul patului și se uită în jos la ea.

– Bravo, surioară!

– Ah, Henric, scumpul meu frate, îmi aduci și mai multă bucurie venind la căpătâiul meu.

– Cum era să nu vin? Ți-ai făcut cu cinste datoria de soție. Suffolk e un bărbat norocos.

Maria o strigă pe doică să-i aducă regelui bebelușul, și când Henric îl luă în brațe, chipul i se întunecă.

– Pare a fi un băiat frumos, zise el, și privindu-l pe fratele ei, Maria îi citi gândurile. „De ce alții aveau băieți frumoși, și el nu putea avea?"

Bietul Henric! Caterina născuse în sfârșit un copil sănătos, dar din păcate era fată. Caterina o adora pe micuța prințesă Maria, care intrase de curând în viața ei, și regele ținea și el la ea, dar nu-și putea ascunde totuși necazul că în ciuda tuturor eforturilor lor, nu reușeau să aibă un băiat.

– Mi s-a spus că arată deja ca un Tudor, zise Maria. Unii spun că seamănă cu tine.

– Serios? făcu Henric și se încruntă, studiind atent fața bebelușului.

– În orice caz, continuă Maria, am hotărât să-l botezăm după unchiul lui. Asta dacă ești de acord, frățioare.

– Ha! exclamă regele. Tânărul Henric pare a-l îndrăgi deja pe unchiul lui. Vezi? Zâmbește la mine.

Nu voia să-l lase din brațe pentru a fi dus la doică și îl purta cu grijă prin cameră, de colo-colo. Expresia de tristețe reveni pe chipul lui. În ultima vreme, era din ce în ce mai preocupat de dorința de a avea un fiu.

*

În holul conacului din Bath Place erau gentilomi cu torţe aprinse, ce răspândeau o lumină blândă pe feţele personajelor ilustre sosite acolo cu acel prilej deosebit.

Lângă baptisteriu, adus pentru botezul fiului reginei moştenitoare a Franţei şi ducelui de Suffolk, stăteau regele cu Wolsey şi mătuşa regelui, lady Caterina, contesă de Devon, fiica lui Eduard al IV-lea. Aceştia erau naşii bebeluşului.

Henric urmări ceremonia cu ochii pe jumătate închişi, spunându-şi în sinea lui că se bucura că mariajul surorii lui dăduse roade; dar ce n-ar fi dat ca acest băieţel să-i fie fiu în loc de nepot.

„De ce nu capăt şi eu un fiu?" se întreba supărat în gând, uitându-se la copilul ţinut în braţe de lady Anne Grey, în vreme ce lady Elizabeth Grey purta crişma, precedate de cei care duceau lavoarul şi lumânarea conică; în acel moment, nemulţumirea lui faţă de soarta sa era aşa de copleşitoare, încât în loc să vadă trandafirii roşii şi albi de pe blazonul dinastiei sale, ce împodobeau stacojiul baptisteriului şi baldachinul, văzu figura palidă, vinovată a soţiei lui, Caterina, şi furia aproape că-l sufocă. Ce avea Caterina de nu era în stare să-i nască un fiu sănătos? Maria nu era căsătorită de mult timp şi deja avea unul. Sora lui, Margareta, născuse şi ea un băiat sănătos. El cu ce greşise? Nu exista nici o problemă la cei din familia Tudorilor. Unde s-ar mai fi putut găsi trei persoane la fel de sănătoase ca el şi cele două surori ale lui? Nu, dacă exista vreun neajuns în uniunea lui cu Caterina, cu siguranţă nu provenea din partea Tudorilor.

Se bosumflă mânios şi câţiva dintre cei de faţă îi ghiciră gândurile.

Ceremonia continua, iar bebeluşul îi privea cu ochii lui albaştri larg deschişi şi miraţi. Dar nu plânse deloc. „Ce micuţ isteţ! Un adevărat Tudor!" aprecie Henric în gând.

– Îl botez pe acest băiat Henric, anunţă regele, dar faptul că-i dăduse copilului numele lui nu-i alina tristeţea.

Maria, pe deplin conştientă de nemulţumirile fratelui ei, se temu dintr-odată că acesta l-ar putea urî pe băiat pentru că nu putea avea unul al lui. Dar nu, nu era cu putinţă. Henric n-ar urî nicicând un copilaş. Îi plăceau la fel de mult ca şi ei.

În vreme ce se servea vin cu mirodenii, rămase lângă fratele ei și-i mulțumi pentru darurile către copil, printre care se afla și o cupă de aur.

– O va prețui mereu pentru cel care i-a dăruit-o, îi spuse ea. O să-mi cresc fiul, Henric, să te slujească bine.

Henric îi luă mâna și i-o strânse într-a lui.

– Copilul a primit multe daruri frumoase, răspunse el.

– Dar nici unul nu se compară cu ale tale.

– Ești norocoasă, izbucni el brusc. Primul tău născut... un fiu!

– Și tu vei fi norocos, Henric.

Colțurile buzelor i se lăsară în jos.

– Deocamdată nu am văzut vreun semn din norocul ăsta. Tu ai un fiu, Margareta îl are pe al ei, iar eu... care am nevoie de unul mai mult decât oricare dintre voi, sunt dezamăgit de fiecare dată.

– Dar o ai pe drăgălașa de Maria.

– O fată.

– Iar următorul va fi băiat.

Expresia lui o făcu să tresară, fiindcă trăda mai mult decât resentiment. Să fi fost oare cruzime?

În momentul acela, Maria simți că duce dorul tihnei de la Westhorpe. Voia să se afle la țară, cu soțul, fiicele vitrege și băiețelul ei.

„Când o femeie iubește atât de mult, are și mult de pierdut", chibzui ea.

Își aminti că atunci când Charles participa în turniruri împotriva lui Henric, îi era mereu teamă că l-ar putea învinge. Acum mai avea pe cineva pentru care să-i fie frică.

Da, categoric ducea dorul traiului liniștit de la țară.

Westhorpe, care era aproape de cetatea Botesdale, era un conac încăpător, iar Maria l-a îndrăgit de când l-a văzut.

Acolo s-au retras ea și Charles, împreună cu băiețelul lor. N-a fost greu să se strecoare neobservați de la Curte, deoarece Henric ducea lipsă de bani, iar Wolsey hotărâse să ceară să fie plătite anumite datorii. De la nuntă, Maria și Charles erau doi dintre cei mai mari datornici ai regelui, și explicându-i lui Wolsey

că trebuiau de îndată să facă economii ca să poată strânge sumele pretinse, folosiseră prilejul ca să plece în provincie.

Cum Henric făcea un tur al câtorva cetăți, nu le simți lipsa imediat, așadar nu se ivi nici un obstacol în calea plecării lor. De când ajunse la Westhorpe, Maria aduse o atmosferă de veselie cu ea, încât Charles fu surprins, conacul arătând altfel de cum îl știa el până atunci.

Îi fusese teamă că Maria se va plictisi repede de atâta liniște, dar mai avea multe de învățat despre soția lui. Ea știuse dintotdeauna că își dorea să trăiască în pace cu soțul și familia ei și că nu voia nimic care să le amenințe acea tihnă; cât era la Curte – deși îl iubea pe Henric – îi era mereu teamă ca nu cumva soțul ei să-l înfurie în vreun fel. Erau prea multe persoane la Curte invidioase pe Charles și așa îndrăzneață cum era Maria, se speria ușor când era vorba de soțul ei. Voia să-l ferească de orice primejdie și unde era mai nimerit să facă asta, dacă nu departe de Curte, în conacul lui din Suffolk.

Se declară încântată de noul lor cămin. De cum veniră, Maria chemă servitorii pentru a-i cunoaște, de parcă ar fi fost o moșiereasă de provincie, nu o regină, iar ei, care se pregătiseră să fie înlemniți de admirație și respect în fața ei, fură captivați pe loc de maniera ei liberă și deschisă de a se purta. Maria și Charles aduseseră cu ei o mică parte din personalul de la Curte, constând în doi cavaleri, un scutier, patruzeci de bărbați și șapte slujnice – o suită restrânsă pentru o regină. Dar ea insistase să fie așa și estimase că lefurile ce aveau să fie plătite la Westhorpe nu puteau depăși trei sute douăzeci și șapte de lire pe an.

– Suma asta ne-o permitem, spuse ea. Și Charles, am de gând să trăim cu cât avem.

Era o încântare pentru ea să joace rolul castelanei; avea atâtea de învățat, mai ales că fusese crescută să ajungă regină.

Insistă ca băiețelul să doarmă în camera ei, ea însăși avea adesea grijă de el. Era încântată de noua ei viață – atât de diferită de tot ce cunoscuse înainte, cu mult mai intimă, cu mult mai casnică.

– Nu-i invidiez pe regi și regine, îi zise lui Charles. Își văd atât de puțin soții și soțiile, de parcă nici n-ar fi căsătoriți!

Veselia ei cuprinse tot conacul, care deveni un cămin foarte fericit.

Dar Maria deja făcea planuri de viitor.

– Fiicele tale trebuie să vină la Westhorpe, Charles, după cum am vorbit. De asemenea, micuța pe care ai salvat-o din apă. Sper că micul Henric va avea în curând un frățior sau o surioară. Ți-am spus că vreau să am o familie mare.

– Maria, vorbi sobru Charles, știi că Henric se va întoarce în curând la Greenwich.

Fața ei se înnegură.

– Crezi că ne va porunci să ne întoarcem?

– A spus că fără noi acolo Curtea nu mai e aceeași.

Văzu teama din ochii ei și adăugă repede:

– Acum nu vrei să pleci de la Westhorpe, dar după un timp, te vei plictisi de casa noastră unde nu se întâmplă mare lucru.

– Mereu se întâmplă ceva. Sunt fericită aici și este cel mai bun lucru care poate exista în viața cuiva. Nu mă voi plictisi niciodată. Nu vreau să merg la Curte. Mi-e teamă...

– De când ți-e ție teamă?

Îl cuprinse cu brațele și-l strânse cu putere.

– De când am atâtea de pierdut, răspunse.

– De ce ai pierde ceea ce prețuiești?

– Lucrurile de preț se pot pierde ușor la Curtea fratelui meu, Charles. Vreau să rămân aici pentru tot restul vieții... pentru că aici mă simt în siguranță.

Charles înțelese. Dar nu credea că de data asta i se va împlini dorința.

Era o zi frumoasă la Westhorpe când ajunseră fetițele. Maria și Charles le priviră de pe crestele zidurilor – trei copile cam speriate, cea mai mare având abia șase ani.

Inima Mariei se topi pe loc când le văzu dându-se jos de pe poneii lor, când cea mai mare le luă pe cele mai mici de mână, vrând parcă să le apere de toate pericolele ce s-ar fi putut abate asupra lor.

– Hai, strigă Maria. Să coborâm la ele.

Alergă pe scări până în curte, pentru că nu se dezobișnuise încă să se comporte ceremonios, iar micile lucruri firești i se păreau cel mai plăcut avantaj din noua ei existență.

Merse la fetițe, îngenunche și le îmbrățișă pe toate trei în același timp.

– Dragele mele fetițe, bine ați venit acasă! exclamă ea.

Anne, cea mai mare, care era mesagerul grupului, repetase întruna ce va spune când se va vedea în fața mamei ei vitrege, despre care auzise că era regină și asta o impresionase nespus.

Încercă să îngenuncheze și aruncă priviri aspre spre celelalte ca să le amintească de reverență.

– Maiestatea Voastră, începu ea.

Maria râse.

– Spuneți-mi mamă, nu Maiestatea Voastră. Cred că este dificil ca o mamă să fie Maiestate. Și acum, care dintre voi este Mary și care micuța nimfă de apă?

Mezina, care îl văzuse deja pe Charles și nu-și putea lua ochii de la el, fu împinsă în față de Anne.

– Ea era să se înece, zise Mary.

– Dar tatăl meu a salvat-o, adăugă Anne.

Maria săltă copila în brațe și o sărută.

– Și ce bucuroasă sunt că te-a salvat, micuța mea nimfă.

– Nu o cheamă Nimfă, protestă Anne.

– Așa o s-o alint eu, replică Maria, care era încântată de acest copil datorită devotamentului ei evident pentru Charles.

– Nu arăți ca o regină, comentă Anne. N-ai coroană.

– Am purtat una... cândva, îi răspunse Maria.

– Și ai pierdut-o?

Maria încuviință din cap, și copilele o priviră cu un aer compătimitor.

– Dar nu-mi pare rău, se grăbi ea să adauge. Era foarte grea și stânjenitoare, așa că sunt mai fericită fără ea.

Cele trei mutrișoare exprimară îndoială.

– E adevărat, adăugă Maria, apoi se întoarse spre Charles și îl luă de braț: Nu-i așa?

– Cred că mama voastră spune adevărul, confirmă el.

– Chiar este mama noastră? întrebă Anne.

– Și a mea, spuse copila cea mai tânără.

– Și a ta, micuța mea nimfă. Și acum vreau să mă duc să-l văd pe frățiorul vostru. El e încă mic și poate că nu pricepe ce-i cu atâtea surori, dar o va face în timp.

Astfel și-a adunat Maria noua ei familie la Westhorpe, bucurându-se de acele zile tihnite și frumoase.

Nu după mult timp sosiră oaspeți de seamă la Westhorpe. Copiii, care se jucau în camerele lor, fură primii care văzură apropierea grupului și alergară în grădină să le spună părinților.

Maria culegea trandafiri înfloriți pe care urma să îi aranjeze mai târziu; Charles stătea pe o bancă de lemn, lângă iazul amenajat în grădină, minunându-se de entuziasmul cu care soția lui încă se ocupa de toate treburile casei. Nu-i venea să creadă că va continua tot așa. Adesea simțea că voia să trăiască fiecare clipă a vieții lui din plin, fiind convins că totul se va schimba. Nu aveau să fie lăsați prea mult timp în pace.

Anne le conduse pe cele două fetițe în grădina de trandafiri, strigând:

– Tată, mamă, vin pe drum o grămadă de oameni călare.

Cea mică, pe care o porecliseră Nimfa, alergă în brațele lui Charles, care o ridică pe umeri.

– Un grup de călăreți, repetă calm Maria. Mă întreb dacă vin la Westhorpe.

– Arată de parcă ar veni la Westhorpe, zise Anne.

– Atunci poate că ar fi mai bine să mergem și să vedem cine sunt musafirii noștri, interveni Charles.

Maria mirosi unul dintre trandafiri. N-avea deloc chef de musafiri. Musafirii însemnau o întrerupere a liniștii ei, și acesta era ultimul lucru pe care și-l dorea.

– Parfumul trandafirilor este minunat.

Le întinse tuturor trandafirul să-l miroase pe rând, și întrucât copiii se simțeau cel mai bine când erau cu Charles și Maria, erau gata să uite de oaspeți, la fel ca și ea.

Dar nu puteau ignora zgomotul și agitația stârnite, și în scurt timp, un slujitor, roșu la față și cu ochii aprinși, frânse liniștea grădinii de trandafiri.

– Milord, milady, suita reginei este aici.

– Regina! strigă Maria. Și regele?

Servitorul păru înspăimântat, ca și când n-ar fi fost în stare să facă față unei asemenea posibilități. Era destul că venise regina singură.

Maria şi Charles, cu copiii venind în urma lor, se îndreptară spre curte, unde se afla Caterina, arătând obosită şi slăbită după drumul lung.

Maria o îmbrăţişă, iar Charles se plecă în faţa ei. Caterina zâmbea.

– Sunt aşa de bucuroasă c-am ajuns, anunţă ea. Călătoria a fost dificilă.

– Ai nevoie să te împrospătezi şi să te odihneşti, răspunse Maria. Suntem încântaţi că ne onorezi cu vizita ta.

Însoţită de Charles şi de Maria, Caterina fu condusă în holul de la Westhorpe.

– Deci aici v-aţi ascuns, zise Caterina.

Apoi îi văzu pe copiii care alergaseră la ei, nimfa agăţându-se de pulpanele hainei lui Charles, iar fiicele lui stând în spatele mamei lor vitrege.

– Maiestate, vezi ce familie mare am?

– Familia ta! Credeam că este numai băiatul.

– Mereu am vrut o familie mare, râse Maria. Şi îmi ştii nerăbdarea. Păi, am deja patru copii. Cine s-ar fi descurcat mai bine într-un timp aşa de scurt?

Copiii îi fură prezentaţi pe rând Caterinei, care îi mângâie blând pe creştet.

Oftă şi se întoarse spre Maria zicând:

– Tocmai am fost într-un pelerinaj la altarul Fecioarei Maria de la Walsingham.

Maria ştia motivul; Caterina se ruga să-i poată oferi regelui un fiu.

După ce se odihni în odaia ce-i fusese pregătită de cum păşise în casă, Caterina vru să vadă camera copiilor. Şi în timp ce Maria o urmărea cum se apleacă peste leagănul pruncului ei, simţi multă milă pentru cumnata ei. Niciodată, de când se aşternuse atâta fericire în viaţa ei, nu se simţise mai recunoscătoare pentru ce avea ca atunci. Ce uşor era ca în vieţile alteţelor regale ceva să meargă anapoda!

„A mea nu va fi nicicând aşa", îşi promise cu tărie în sinea ei.

Revenind la Curte, Caterina îi povesti lui Henric despre conacul de la Westhorpe. Henric fu amuzat, râse din tot sufletul.

– Deci a devenit o țărăncuță, așa-i? Cât timp va fi mulțumită cu viața aceea? În curând va cere să se întoarcă la Curte.

Caterina nu era convinsă, dar rar îl dezaproba pe rege, iar când Henric auzi de camerele copiilor de la Westhorpe, în care se aflau trei fetițe și un băiețel zdravăn – de fapt propriul fiu al Mariei – deveni ursuz.

Voia să audă totul despre băiat, iar Caterina nu era sigură ce anume l-ar fi supărat mai mult, să afle că nepotul lui e bolnav sau că de fapt este bine, sănătos.

– Micul Henric începe să semene așa mult cu tine! zise ea, iar regele se arătă mai întâi încântat, dar apoi se enervă că nu avea și el un fiu care să-i poarte numele.

Caterina continuă să-i povestească:

– Mă simt mult mai bine de la pelerinajul la Walsingham. Sunt sigură că Fecioara va da ascultare rugilor mele.

„Sigur că le va da ascultare", cugetă Henric. Ce soție bună și pioasă. Cât despre el, doar nu mergea des la slujbă? Nu era și el pios, ce mai voia Dumnezeu de la el?

Brusc se binedispuse și declară:

– Vom ține un bal mascat grozav! Sora mea Margareta va veni în curând să ne viziteze. Trebuie să-i arătăm cum ne amuzăm aici în Anglia, căci îmi pare că scoțienii sunt o națiie tare morocănoasă. Iar dacă ar fi să organizăm un turnir, campionii noștri trebuie să fie aici. Suffolk trebuie să revină la Curte, iar Maria să-și întâmpine sora.

Caterina își aminti, puțin tristă, idila rustică pe care o întrerupsese și-și imagină emisarii venind acolo cu poruncă de la rege.

Mai mult decât atât, se gândi la Maria, mama unui băiat, venind la Curte să fie lângă Margareta, care de asemenea avea un fiu. Henric va fi încântat să le aibă pe surorile lui la Curte, dar totodată va fi invidios pe ele.

NAȘTEREA LUI FRANCES

Când regele poruncea, nu aveai ce face decât să te supui.

Fără tragere de inimă, Maria își luă rămas-bun de la traiul ei tihnit de provincie. Le lăsă pe guvernante și doici să se ocupe de

copii, cu îndrumări precise despre cum vor fi aceştia îngrijiţi. Apoi părăsi tristă domeniul de la Westhorpe.

Charles râse de melancolia ei.

– Când te vei întoarce, îţi vei da seama ce mult îţi lipsesc fala şi splendoarea de la Curte în comparaţie cu conacul nostru bătrânesc de la Westhorpe.

– Aşa de puţin mă cunoşti?

– Dar îţi plăcea nespus să dansezi şi erai neobosită.

– Asta se întâmpla pe când credeam că e grozav să dansezi. Aşa o fi, dar mie nu-mi mai pasă.

– Nu te întrista. Ne întoarcem repede.

– Trebuie să-i ţinem de urât Margaretei. Iar Henric poate să nu vrea să ne mai lase să plecăm. Ah, Charles, în turnir, trebuie să ai grijă...

– Pot să înfrunt orice rival, ştii doar.

– Cel de care mă tem cel mai tare este fratele meu. Să nu-l dai niciodată jos din şa, Charles. Ţine minte întotdeauna... el trebuie să iasă învingător!

Charles râse.

– Scumpa mea, încerci să mă înveţi o lecţie pe care o stăpânesc de ani buni.

Maria tăcu.

– Începe să-mi fie puţin teamă de Henric, zise ea după un timp. Se schimbă. L-am iubit nespus... încă îl iubesc. Când era copil şi eu păream cu mult mai mică, îl consideram perfecţiunea întruchipată. Dar de când a ajuns pe tron...

– Ah! Puterea nu face întotdeauna bine omului.

– Iar puterea absolută, Charles..., adăugă ea, cutremurându-se. Sunt momente când îmi pare aşa de rău de Caterina. Arăta jalnic, Charles, cum se uita la micul nostru Henric şi mi-am închipuit că fratele meu n-a fost bun cu ea şi a insinuat că din vina ei nu au nici un fiu.

– Vor avea, în timp.

– Până acum au avut ghinion.

– Dar au o fetiţă. Deci Caterina e în stare să facă prunci sănătoşi.

– Acum pricepi de ce nu vreau să plec de la Westhorpe. Acolo sunt toate comorile mele şi vreau să vă am pe toţi în siguranţă!

– Dar suntem în siguranţă. Henric este prietenul nostru.

Maria clătină din cap.

– A fost cândva prietenul Caterinei. Uneori mă îndoiesc că mai este. Și când mi-o amintesc cum s-a aplecat peste leagănul lui Henric, când îmi amintesc expresia de dor și jale de pe fața ei... da, și de teamă, Charles, și mie îmi este teamă... mă tem pentru tine. Așa că, scumpule, dacă mă iubești, cât ești la Curte, ai grijă.

Charles se aplecă spre ea și îi atinse mâna.

– Vorbești de parcă m-ar paște un mare pericol.

– Uneori mi se pare că așa și e.

– Dar vei fi acolo, dragostea mea, să mă aperi.

Poate că Charles râdea, dar ea era cât se poate de serioasă. Maria nu putu pleca împăcată până ce nu se întoarseră din drum și, în loc să meargă întins spre Londra, dădură iar o fugă spre Suffolk.

În timpul vizitei lor avură motive să se simtă neliniștiți. Henric era hotărât să-i arate surorii lui, Margareta, splendorile de la Curtea lui și-l puse pe Charles să selecteze doisprezece gentilomi, în vreme ce el făcea la fel. Aceștia aveau să formeze echipele rivale ce urmau să participe la turnir în cinstea doamnelor de la Curte.

Maria se așeză alături de Caterina și sora ei, Margareta, privindu-l pe Charles cum iese călare, în catifea albă, cu satin stacojiu aplicat în formă de romb, ca o pată de culoare pe fondul alb, tot costumul lui fiind împodobit cu literele aurii – M și C, înlănțuite; grupul regelui era la fel de frumos împodobit, dar literele acestuia erau H și C.

Charles, isteț ca de obicei, aranjă astfel încât să se descurce de minune în luptă, dar să fie doar cu un dram mai puțin dibace decât regele. Însă erau clipe când lăsa impresia că era aproape să-l învingă pe Henric; atunci Maria credea că își amintea de ea și rezista tentației.

Maria stătea lângă sora și cumnata ei, amândouă cam triste: Margareta pentru că, după ce-și pierduse primul soț, regele Scoției, se măritase necugetat cu tânărul și chipeșul Angus și începuse să-l considere nesatisfăcător. Caterina era abătută căci din pricina neputinței ei de a-i naște un băiat, începuse să întrezărească cruzimea soțului ei. Numai Maria era mulțumită de starea ei. Și totuși și ea era temătoare, căci Henric se schimba, și nimeni nu mai era pe deplin în siguranță la Curtea lui.

Ce încântată fu când se putu întoarce la Westhorpe, dar nu după mult timp convocarea la Curte se repetă, deoarece lui Henric îi plăcea compania surorii lui mai mici şi a soţului ei mai mult decât a altora şi nu era mulţumit că aceştia trebuiau să trăiască undeva retraşi. Merseră la Curte din nou, fără tragere de inimă şi de astă dată. Maria era la Londra în acea zi nefericită de mai, când împreună cu Caterina şi cu Margareta, care se pregătea să se întoarcă în Scoţia, implorară milă pentru acei nefericiţi de ucenici şi le câştigară iertarea. Dar episodul fu unul urât şi îi arătă iarăşi Mariei până unde putea ajunge mânia fratelui ei.

Îşi aminti din nou că ea, care iubea atât, avea mult de pierdut şi tânjea după tihna şi adăpostul oferite de căminul de la Westhorpe.

Henric nu prea era dispus s-o lase să plece, dar de data asta Maria avea un motiv bun.

Îi vorbi despre acest motiv când se plimbau prin grădinile de la Greenwich şi el îi reproşa că vrea să plece de lângă el şi de la Curtea lui.

– Ţi-am făcut mult pe plac, mormăi Henric. Mi-ai nesocotit porunca şi l-ai primit pe Brandon în patul tău. Ai încălcat orice cuviinţă. V-aş fi putut trimite pe amândoi în Turn. Dar te-am iertat.

– Aşa cum ai făcut întotdeauna, dragul meu.

– Aşa de drag că vrei mereu să pleci de lângă el.

– Nu mereu, numai acum, pentru că Henric, sunt într-o anumită stare...

– Poftim! Eşti grea?

– Da, Henric, şi cred că ar trebui să trăiesc în linişte la ţară cât aştept să nasc.

Henric se întoarse spre ea bosumflat.

– Ai deja un băiat sănătos.

– Şi tu ai o fetiţă sănătoasă.

– Vreau băieţi.

– Vor veni.

– Se pare că nu se grăbesc să vină pe lume.

– Eşti prea nerăbdător, Henric.

– Nerăbdător! Sunt cel mai răbdător dintre bărbaţi. Tu ai un fiu şi un altul pe drum, fie că-ţi place, fie că nu. Margaret are un

băiat și o fată. Iar eu... regele... care trebuie să-mi dau regatul unui urmaș... eu n-am parte. De ce crezi?

– Deoarece, frățioare, ești nerăbdător. Caterina îți va face mulți băieți frumoși, sunt sigură.

– Mă rog la Dumnezeu să fie așa. Uneori cred că uniunea mea cu Caterina este năpăstuită, Maria.

– Nu, Henric. Dar înțelege că trebuie să plec de la Curte. Am nevoie de aerul proaspăt de la țară și de viața liniștită de la Westhorpe. Dată fiind situația mea, te rog să mă lași să plec.

Henric ridică din umeri.

– Nu-mi place când pleci. Dar nu vreau să suferi cu sănătatea.

Maria nu pierdu vremea și plecă repede de la Curte ca nu cumva regele să se răzgândească.

Maria nu rămase la Westhorpe, ci își aranjă reședința într-un alt conac de țară al soțului ei – Bishops Hatfield – în vreme ce aștepta nașterea celui de-al doilea copil. Aici se născu micuța Frances.

Privind-o, Maria se bucură că era fetiță.

– Copilul pe care-l ai îți pare a fi mereu exact așa cum ți-ai dorit, îi zise ea lui Charles. Ăsta este miracolul nașterii.

– Știu cel puțin un copil care și-a dezamăgit părinții la naștere, îi aminti Charles.

– Nepoata mea Maria! Dar Henric are o obsesie pentru băieți. Poate că ar fi trebuit să spun că este miracolul mulțumirii.

– Ciudat, zise Charles. Ești sora lui și îi semeni în unele privințe, dar în altele ești atât de diferită.

– Poate că am fost mai norocoasă ca Henric. Am știut ce vreau și nu am cerut imposibilul. Te-am vrut pe tine, Charles, și orice copil de la tine mi-e de ajuns. Henric vrea neapărat fii – iar asta hotărăște Providența. Vezi că am fost înțeleaptă în dorințele mele?

– Ne-am fi putut pierde viața așa de ușor împreună, reluă Charles, și îmi pare că Henric, în dorința lui de a avea băieți, este mai rezonabil.

Ea râse.

– Ai uitat că obțin mereu ceea ce-mi doresc.

– Iar Henric?

– Mă rog să fie așa și pentru el. Redeveni dintr-odată sobră și adăugă: Pentru că de nu, va fi foarte furios și cred, Charles, că atunci când Henric se înfurie, poate fi foarte crud.

*

Ceremonia de botez a micuței Frances Brandon fu mai puțin grandioasă decât cea a fratelui ei, Henric, deși se atârnară tapiserii scumpe în biserica de la Bishops Hatfield, iar altarul fu decorat cu pânză cu fir aurit. Regele nu avea reprezentanți, dar Caterina trimise două doamne de la Curte să le reprezinte pe ea și pe tânăra prințesă Maria. Una dintre acestea era Anne Boleyn, care fusese domnișoara de companie a Mariei pe când era regina Franței.

Maria fu încântată să o revadă. Mereu fusese interesată de Anne, atât de stăpână pe ea și de elegantă în orice situație. Crescuse și ajunsese acum o tânără domnișoară foarte frumoasă, care profitase din plin de pe urma ședерii ei în Franța și purta veșminte deosebite, pe care probabil și le crea singură; izbutise să o facă pe cealaltă reprezentantă regală, lady Elizabeth Grey, să arate cu totul neînsemnată.

Dar gândurile Mariei se îndreptau numai către fiica ei. Va fi minunat să aibă iar un bebeluș în salonul copiilor. Poate că următorul lor copil va fi băiat. Chiar dacă ar fi o fată, nu ar deranja-o. Deja o adora pe micuța ei Frances, fiind convinsă că putea distinge la ea – la fel de sigur cum putea și la micul Henric – o oarecare asemănare cu Charles.

Ce frumos s-a purtat copila în timpul ceremoniei chinuitoare!

A stat cuminte și s-a uitat fix la baldachinul din satin stacojiu pe care fuseseră brodați trandafiri și crini.

„Dragul meu bebeluș nevinovat" gândea mama ei. „Într-o zi va trebui să mergem la Curte, pentru că, la urma urmei, odorul meu, ești nepoata regelui."

Botezul era o ocazie pentru urări frumoase.

„Fie să-și găsească fericirea alături de alesul inimii ei, la fel cum mi-am găsit-o și eu", se rugă Maria.

PERICOL LA CURTEA REGELUI

Anii treceau, iar dragostea dintre Maria și Charles devenea tot mai puternică. Ea crezuse dintotdeauna că mariajul lor va fi unul ideal, iar cu timpul îl convinsese și pe el să creadă asta.

Charles începuse prin a se simți ușor uimit, dar acum acceptase că fericirea este o stare naturală.

Maria era diferită de celelalte femei, era unică prin capacitatea ei de a trăi fericirea și prin geniul de a alege acele daruri ale vieții care îi puteau oferi mulțumire adevărată.

Unul dintre aceste daruri fu nașterea micuței Eleanor. O altă fiică. Dar se pare că Maria își dorise o fată. Și așa cum spusese cândva Charles, faptul că din când în când trebuiau să se arate la Curte nu făcea decât să-i convingă să-și aprecieze mai mult traiul liniștit de la țară.

Rar mai fuseseră iubiți stăpânii domeniului așa cum erau ei iubiți. Era o situație ciudată, spunea adesea Charles: o regină care tânjea să fie o simplă doamnă de țară; un duce și o ducesă care căutau să se retragă de la Curte, în loc să încerce să pătrundă acolo.

O privise pe Maria când Carol de Castilia venise în Anglia. Poate că aceea fusese una dintre cele mai plăcute vizite ale ei la Curte. Atunci a părut ca Maria din tinerețe, care adora să danseze și să-și etaleze farmecul. Carol de Castilia fusese logodit cu ea și căutase o altă pereche, iar acum era încântată să-i arate ce pierduse! Își pusese în gând să-l farmece și izbutise. Bietul Carol o urmărea cu gura căscată, căutând cel mai mic prilej pentru a-i sta alături și arătându-se evident furios pe cei care-l sfătuiseră să nu se însoare cu ea.

Henric era amuzat de sora lui. Râse cu prietenii lui când îl văzu pe bietul prinț de Castilia fascinat de fata despre care crezuse cândva că nu-i suficient de bună pentru a-i fi soață.

– Pe toți sfinții, exclamă Henric, unde e Maria, e și veselie. Ar trebui să vină mai des la Curte.

Mai târziu l-au însoțit pe Henric în Franța pentru întâlnirea sa cu Francisc, iar privirea lui Francisc, care o urmărea pe femeia radioasă în care se transformase fata frumoasă pe care o cunoscuse, era la fel de plină de regret ca a prințului Carol.

Și, așa cum spusese regele, unde se afla Maria, era veselie.

– Ar trebui să vii mai des la Curte, îi repeta mereu acesta.

– Înălțimea Voastră, veni răspunsul lui Charles, de când m-am însurat cu Maria, sunt sărac. Nu-mi permit să trăiesc la Curte, iar eu și soția mea trebuie să ne retragem la țară din când în când, unde traiul e mai ieftin.

Henric se uită încruntat la cumnatul lui, semn că se înşela dacă îşi închipuia că datoriile îi puteau fi iertate.

Dar mai târziu, regele se sfătui cu Wolsey şi într-o zi îi chemă pe Maria şi pe Charles la el; în timp ce-i saluta, ochii lui albaştri sclipeau de plăcere.

– Mă doare să vă văd aşa de săraci pe voi doi încât trebuie să plecaţi de la Curte din când în când. Dar nu cred că vă voi şterge datoriile. Am fost îngăduitor cu voi şi nu se cade ca supuşii mei să nu mă asculte şi să fie iertaţi.

Maria îi zâmbi fratelui ei.

– Nu, Henric, noi nu cerem să ne fie şterse datoriile. Suntem mulţumiţi să le plătim.

– Atunci recunoşti că sunt datoriile voastre.

Maria zâmbi cu sfială.

– L-am obligat pe Charles să se însoare cu mine, iar tu ai apreciat că astfel ne-am încălcat datoria faţă de tine. Prin urmare ne-ai impus nişte dări care ne-au sărăcit. Ai fost bun cu noi, scumpul meu frate. Ne-ai fi putut trimite în Turn. Deci nu ne plângem, deşi uneori trebuie să ne retragem la ţară.

– Îmi lipsiţi când nu sunteţi aici, zise Henric, dar chiar şi aşa n-am de gând să vă scutesc de datorii.

– Judeci cum se cuvine, se învoi Maria.

La scurt timp după aceea, regele le făcu semn că întrevederea se încheiase şi, pe când dădeau să plece, îi dădu nişte documente lui Charles.

– Uită-te la astea şi spune-mi ce părere ai, adăugă el.

Charles, surprins, înclină din cap, iar Henric le făcu semn să plece.

Ajunşi în camera lor, Charles desfăcu sub privirea Mariei hârtiile rulate.

– Ce sunt astea? întrebă ea.

Charles se uita cu luare-aminte la acte.

– Buckingham avea proprietăţi în Suffolk, murmură el.

– Buckingham! repetă îngrozită Maria.

Maria îşi aminti de ducele de Buckingham, al cărui drept la succesiune, la fel de regal ca şi al regelui, îl înfuriase pe Henric. Săracul Buckingham, unul dintre nobilii de seamă din ţară, fusese suficient de ghinionist sau de neinspirat să-l supere pe

Wolsey. În consecință fusese trimis în Turn să fie judecat de nobilii de rangul lui, care nu îndrăzneau decât să-i dea ascultare regelui, iar mândrul duce fusese scos apoi pe dealul Turnului și decapitat.

Maria se cutremură gândindu-se la Buckingham, fiindcă moartea lui era simbolică. Dând o astfel de poruncă, Henric se arătase realmente ca un rege de care supușii săi trebuiau să se teamă.

– Da, zise Charles, fratele tău ne dă niște proprietăți din Suffolk care i-au aparținut lui Buckingham. Înțelegi?

Maria încuviință din cap.

– Eram prea săraci să stăm la Curte, și dorința lui este să rămânem acolo cât mai mult. Nu mai putem pomeni de sărăcie, Charles.

Izbucni deodată în râs, dar nu era râsul ei vesel din trecut. În el se simțea amărăciune.

– Deci acum suntem bogați, când am fi preferat să fim săraci.

Maria îl cuprinse în brațe și-l ținu strâns lipit de ea. Rămase gânditoare în ziua aceea; își închipuia că satârul care îl ucisese pe Buckingham făcea umbră peste capul lui Charles.

Pacea dispăru de la Westhorpe, așa cum era convinsă Maria că o să se întâmple când Henric le oferi moșiile din Suffolk. Nu mai exista scuza sărăciei. N-avea rost ca două persoane cu rang atât de important să mai pretindă nevoia de a se retrage în provincie. Henric îi voia în preajmă și trebuiau să fie lângă el.

Era mereu trist să-i lase pe copii acasă, iar pentru Maria era un coșmar când plecau de la Westhorpe călare spre Londra și, privind în urmă, le făceau cu mâna copiilor care se uitau după ei, cu fețele bosumflate, abia reținându-și lacrimile, pe care le vărsau apoi, când îi pierdeau din ochi pe părinți.

Cea mai mare aventură pe care o are viața de oferit este să iubești, dar să iubești înseamnă să suferi.

Neliniștea ei crescu și mai mult când Anglia intră în război cu Franța, iar Henric hotărî că priceperea și experiența ducelui de Suffolk puteau fi folosite în avantajul Angliei. Henric nu intenționa să-i conducă el în luptă pe soldați contra Franței, prin urmare îi făcea o onoare prietenului lui, Suffolk, permițându-i acestuia să meargă în locul lui.

Maria își aminti acum momentul când Henric le explicase foarte clar ce dorea, cum radia de bucurie în fața amândurora – sora lui dragă și prietenul lui cel mai bun, pe care adora să-i cinstească.

Se aștepta din partea lor să primească vestea și să cadă în genunchi ca să-i mulțumească. Ce puțin înțelegea! Ce greu le era lor să-i explice! Maria încercase.

– Henric, sunt o femeie căreia îi place să-și țină soțul lângă ea.

Henric îi zâmbise cu afecțiune.

– Te cunosc bine, îi răspunse. Ți-ai pus în cap să-l ai pe Suffolk și nici un altul nu ți-a convenit. Și continui să fii îndrăgostită de el, ceea ce mă încântă. Având un mare respect pentru căsnicie, nu-mi plac soțiile și soții infideli. Și pentru că îți vreau binele, îi dau o ocazie acestui soț al tău să culeagă laurii gloriei. Lasă-l să obțină victorii în numele meu în Franța și ai să vezi că sunt pregătit să-l răsplătesc!

Era cu neputință să-i spună că ei nu-și doreau nici un fel de onoruri, ci voiau doar să fie împreună. Asta l-ar fi supărat pe Henric, deoarece când oferea ceva, îi plăcea să primească mulțumiri, și devenea din ce în ce mai primejdios să-l superi pe Henric.

Așadar Charles a plecat pe mare, iar Maria a ajuns așa de neconsolată, simțindu-se rău și ducând dorul copiilor și traiului tihnit de la țară, încât într-un târziu a primit permisiunea lui Henric să plece de la Curte.

Dar chiar și la Westhorpe, neliniștea ei n-a trecut. În fiecare zi se urca în turnuleț să vadă dacă nu apare la orizont un emisar din Londra, întrucât dăduse instrucțiuni ca de îndată ce se primeau vești, să-i fie aduse.

Copiii o întrebau mereu când se întoarce tatăl lor la ei și cu tristețe le explicase că se afla într-o țară străină, ducând un război în numele regelui.

– O să vină în curând, le făgădui ea, și deseori alergau la ea și o întrebau:

– O să vină azi?

Apoi sosi vestea că el și oamenii lui capturaseră câteva castele, iar regele era încântat de victoriile lui, dar de ceva vreme nu mai primiseră nici un semn, și se apropia iarna.

Într-o zi cețoasă, pe când era cu copiii, Maria auzi ropot de copite și nu-și putu stăpâni bucuria ce o cuprinse, fiindcă spera mereu că într-o zi Charles va apărea pe neașteptate, călare, la Westhorpe, deși asta era ceea ce el ar fi numit speranță deșartă, căci era puțin probabil ca armata să se fi întors în Anglia, iar ei să nu i se fi dat de veste înainte.

Era de fapt un emisar de la Londra, iar după chipul lui înțelese că vestea nu era bună, de aceea îi trimise pe copii înapoi în camera de joacă înainte să asculte ce avea de spus.

Veștile erau îngrijorătoare. Armata era slăbită; ducele de Suffolk era la Calais, și printre depeșele pe care le trimisese regelui era un răvaș ce urma să-i fie dat imediat soției lui, după cum lăsase el vorbă.

Îi scria astfel:

Scumpa mea soție,

Sunt la ananghie. Nu ne-am putut apăra poziția; vremea a fost așa cumplită încât ar fi fost o tragedie să rămânem în tabără.

I-am cerut voie regelui să ne retragem, dar n-am primit răspuns la cererea mea și de aceea am fost nevoit să acționez fără permisiune. I-am lăsat la vatră și am pornit la drum spre casă, când a ajuns la mine porunca să mențin armata completă și să rămân pe loc. Mi-a fost cu neputință să fac asta, după cum mă înțelegi, și tare mă tem că am stârnit nemulțumirea fratelui tău, regele, dând impresia că i-am nesocotit ordinele. Știi foarte bine ce i s-a întâmplat lui Dorset. Acum mă aflu într-o situație asemănătoare. Prin urmare m-am dus la Calais, deoarece simt că dacă m-aș întoarce în Anglia, m-aș pune în primejdie...

Maria lăsă să-i cadă scrisoarea din mâini.

Își amintea de Dorset, cum s-a întors în Anglia după campania lui, un om bolnav care nu era în stare să meargă pe picioarele lui. Și-a amintit furia fratelui ei împotriva lui și cum acesta din urmă a fost la un pas de a-și pierde viața.

Acum se temea că ura regelui s-ar putea îndrepta împotriva lui Charles. Henric se schimbase de când Dorset eșuase în luptă pe meleaguri străine; începuse să devină mai conștient de puterea lui și acea conștientizare trezise în el o cruzime latentă.

În trecut, Mariei nu-i fusese niciodată teamă de fratele ei, acum se temea îngrozitor pentru Charles.

Fetiţele şi fratele lor veniră alergând spre ea; fugiseră din camera de joacă, simţind că ceva important era pe cale să se întâmple. Micuţa Eleanor veni împleticindu-se după ei să se agaţe de fustele mamei.

Maria luă în braţe bebeluşul, în vreme ce restul făcură cerc în jurul ei.

Anne fu cea care îi vorbi:

– Se întoarce tata?

– Da, îi răspunse ferm Maria. Se va întoarce... dar nu chiar acum.

– Când... când? strigară cu toţii, şi ea încercă să le zâmbească.

– De îndată ce va fi cu putinţă, le răspunse, şi adăugă: Mai întâi trebuie să merg să-l văd pe unchiul vostru.

– Pe unchiul nostru, regele? întrebă Henric.

– Da, încuviinţă Maria. Şi când mă întorc, sper să vă aduc veşti despre tatăl vostru.

– Nu pleca, zise micuţa Frances, apucând-o de poalele rochiei.

– Nu te teme, micuţa mea, o linişti Maria. Mă întorc repede... cu tatăl vostru.

Henric o străfulgeră cu privirea pe sora lui.

– Deci ţi s-a părut nimerit să vii să ne vizitezi.

– Da, Henric, mi-aş fi dorit să poţi veni şi tu să ne vezi din când în când.

– Am chestiuni de stat de care trebuie să mă ocup şi cei pe care ar trebui să mă bizui nu mă slujesc bine întotdeauna.

– Niciodată n-a fost un rege binecuvântat cu supuşi mai credincioşi. Dacă ar putea porunci şi vremii să fie pe placul lor, ar face-o.

– Mi-am închipuit eu. Ai venit să-mi vorbeşti de soţul tău.

– Care este bunul tău prieten şi slujitor, Henric.

– Nu prea pare aşa, doamnă.

– Asta pentru că nu eşti rezonabil.

Regele făcu ochii mici şi se încruntă şi mai tare.

– Rogu-te să n-aduci manierele tale rustice la Curte, soro!

Ea râse și mergând la el, își împleti curajoasă mâinile pe după gâtul lui și-l sărută pe obraz.

– Oricât te-ai încrunta și mi-ai adresa vorbe aspre, tot fratele meu mai mare ești, pe care-l ador de când eram copil.

Era ușor să-l îmblânzească. Era din nou sora lui mai mică.

– Am fost prea indulgent cu tine.

– Cum ai fi putut fi altfel față de cineva care te respectă așa de mult?

– Îmi pare că ești pe cale să-mi ceri o favoare, surioară.

– Iar tu, fiind cel mai înțelept bărbat din creștinătate, știi care este aceasta.

– Nu-mi place când ordinele mele nu sunt ascultate.

– Dar Henric, ordinele tale ar fi fost ascultate dacă le-ar fi primit.

– N-a așteptat să le primească. M-a făcut să par un neghiob în ochii lui Francisc.

– A, nu, Henric! N-ai putea niciodată să pari astfel. Dragă frate, soldații n-au mai vrut să stea laolaltă. Vremea, condițiile, totul era prea rău.

– Deci s-a smiorcăit la tine. Și acum se ascunde ca un laș în Calais, de teamă să vină acasă, până când nevastă-sa nu mă imploră să-l iert. Pentru numele lui Dumnezeu, te-ai fi putut mărita cu un bărbat, nu cu un fricos.

Obrajii Mariei se aprinseră de furie și semăna izbitor de mult cu fratele ei în acel moment.

– M-am măritat cu cel mai grozav bărbat din Anglia. Apoi adăugă viclean: Cu excepția unuia!

Dar Henric nu băgă de seamă dibăcia vorbelor ei.

– Deci se pitește acum în Calais, nu?

– Așteaptă permisiunea ta să se întoarcă.

– Ce frumoase sunt treburile de stat când generalii mei cu de la sine putere hotărăsc să-mi retragă armata.

– Henric, ai luptat în Franța. Știi greutățile...

Fruntea i se întunecă, își aminti isprăvile lui în țări străine când fusese păcălit de vicleanul de Ferdinand și de împăratul Maximilian.

– Deci, îl poți înțelege pe Charles de ce a trebuit să ia decizia asta fără ajutorul tău, se grăbi Maria să adauge. A luat-o prea

repede, cum ştii, dar a trebuit pentru că i s-a părut calea cea mai potrivită de a te sluji.

– Şi ce-ai vrea să-ţi spun?

– Vreau să-mi spui să-i scriu... să vină acasă. Ştii ce mult îţi place să te lupţi în turnir cu el, mai presus de alţii.

Era adevărat. Îi era dor de Suffolk.

– Ai ştiut întotdeauna cum să mă linguşeşti şi să mă farmeci!

Maria atâta aştepta, îl îmbrăţişă şi-l sărută iar, şi pe când făcea asta, se întreba în sinea ei cât va mai putea oare să obţină ce-şi dorea de la fratele ei.

Henric îşi cam pierduse din entuziasmul pentru turniruri. Adesea se închidea cu miniştrii lui la sfat; dispoziţia i se schimba uşor, enervându-se din nimic, şi când era indispus, până şi câinii lui îl simţeau şi stăteau la distanţă. Curtenii înţelepţi făceau la fel.

Maria şi Charles rămaseră la domeniu, încântaţi că nu erau convocaţi la Curte. Maria ajunse la concluzia că schimbarea lui Henric se datora faptului că îmbătrânea şi îşi pierduse elanul pentru întrecerile sportive.

Într-o zi primiră ordin să se prezinte la Curte. Henric voia să-l onoreze pe micul lui nepot şi tiz, oferindu-i un titlu, şi alesese comitatul de Lincoln.

Maria se nelinişti când auzi asta şi îi ceru lui Charles să o însoţească prin grădina de la Westhorpe ca să poată discuta cu el această nouă situaţie.

– Are nouă ani, zise Charles, prin urmare este timpul să primească nişte onoruri care i se cuvin. Ar trebui să ne bucurăm că fratele tău ţine seama de el.

– Nu-mi prieşte interesul lui Henric faţă de băiat, replică Maria. Va vrea să fie crescut la Curte şi asta înseamnă că îl vom pierde. Poate că a fost o greşeală să-i pun numele de Henric.

– Dar, Maria, n-ar trebui să fim nemulţumiţi că regele ne onorează fiul.

– Începe să-mi fie teamă de rege.

– Te temi prea mult pentru copiii tăi, dragostea mea.

– Aş vrea, dacă aş putea, să-i ţin pe toţi în siguranţă la Westhorpe. Vezi şi tu cât de uşor este să-l ofensezi acum pe rege

și dacă ajunge să se simtă ofensat, nu se știe în ce fel reacționează. Are ceva pe suflet, sunt convinsă, și asta l-a schimbat.

– Lasă-l să se macine, zâmbi Charles. Hai să-l chemăm pe băiat și să-l pregătim pentru ce urmează să se întâmple.

Henric cel mic era încântat de perspectiva de a se prezenta la Curte. Fetele erau invidioase. Când au plecat de la Westhorpe spre Londra, băiatul stătea lângă tatăl lui și au vorbit veseli despre ce anume îl aștepta. Maria, văzându-i, se bucura de sănătatea și starea lor de spirit, dar tocmai bucuria lor o speria.

Temerile n-au trecut nici când a ajuns la Greenwich, întrucât acolo a descoperit că onoarea conferită fiului ei nu era motivul principal pentru care se organizaseră acele mari festivități.

Henric Brandon era doar unul dintre băieții înnobilați în acea zi; în schimb, se transa o situație de o importanță crucială. Henric Fitzroy, fiul regelui, născut de Elizabeth Blount, urma să primească titul regal de duce de Richmond, iar Maria pricepea prea bine ce însemna asta.

Regele, disperat să capete un fiu legitim, hotărâse să-l recunoască pe cel nelegitim. Oare asta însemna că era pregătit să-l numească pe Henric Fitzroy succesor la tron?

Trebuiau să existe festinuri, dansuri și baluri mascate ca să se celebreze înnobilarea acestui băiat, la care regele ținea tare mult, după cum își înștiința poporul.

Asta era de înțeles, gândi Maria, dar ceea ce părea cumplit de crud era că soției lui, Caterina, i se poruncise să asiste la aceste ceremonii. Oare cum se simțea să-l vadă pe bastardul soțului ei onorat astfel, în timp ce ea, incapabilă să-i ofere un băiat, era nevoită să-l cinstească, la rândul ei? Unde era Henric cel sensibil din copilăria ei? cugeta Maria. Categoric, fratele ei se schimbase.

„Biata Caterina, care va fi soarta ei până la urmă? Ce soartă poate avea oricare dintre noi care nu-i mai suntem pe plac – la fel cum a încetat ea să-i fie la un moment dat?" se gândi Maria.

Intrară călare în arenă – doi giganți, cei mai înalți bărbați de la Curte. Maria se așeză sub baldachinul pe care era brodat blazonul ei, crăițele, împreună cu crinii aurii ai Franței. Lângă ea stătea Caterina, pe al cărei baldachin era emblema rodiei. Biata,

trista Caterina, ce ironie ca blazonul ei să fie tocmai semnul arab al fertilității!

Dar Maria nu se mai gândea deloc acum la cumnata ei tristă, căci sosise timpul ca Charles și Henric să se înfrunte în arenă.

Îl știa pe Charles al ei. Îi plăcea la nebunie să lupte în turnir și să-și arate priceperea. Exista de fiecare dată tentația, când se vedea pus în fața unui adversar, să facă tot posibilul să câștige. Și putea câștiga ușor. Maria știa asta și tremura de frică.

– Ce potriviți sunt, zise Caterina, forțându-se să zâmbească, palidă. Nimeni altul nu-l poate înfrunta pe rege.

– Nici pe Charles, murmură Maria.

Caterina aruncă o privire spre mâinile încleștate ale Mariei și înțelese. În momentul acela exista o înțelegere profundă între ele; erau două femei speriate.

Brusc se auzi un țipăt. Caterina și Maria se ridicară în același timp de pe scaune.

– Regele nu și-a coborât viziera..., strigă Caterina.

Maria privea fix, îngrozită, cum Charles călărea spre Henric, ținând lancea îndreptată spre fruntea regelui, iar Charles, al cărui coif îl împiedica să vadă cât de vulnerabil era regele, se apropia tot mai mult de acesta.

– Charles! Oprește-te! strigă Maria.

Mulțimea de spectatori țipa, dar Charles, crezând că îi aclamă pe el și pe rege, nu înțelese avertizarea.

Lancea lui lovi coiful lui Henric, la doar câțiva centimetri de fruntea expusă; coiful acestuia se zdrobi, și abia atunci își dădu Charles seama cât de aproape fusese de a-l ucide pe rege.

Caterina o cuprinse cu brațul pe Maria, șoptindu-i:

– Totul e bine! Regele e teafăr!

*

Henric intră în sala de banchet, ținându-l pe Charles pe după umeri. Trompetele sunară, invitații se ridicară și chiuiră.

Henric era fericit. Iată o scenă pe placul lui: drama cu final fericit, iar el, pe post de erou!

Își ocupă locul la masă și strigă:

– Acest bărbat aproape că și-a ucis regele azi după-amiază. Mi-a spus că nu va mai lupta niciodată cu mine în turnir. Mie îmi pare că suferă de pe urma pățaniei mai tare ca mine!

Ce lipsit de haz era, cu ochii albaștri pătrunzători, înviorați de bună dispoziție, dar gata în orice moment să împrăștie văpăi de furie; buzele lui subțiri zâmbeau, dar toată lumea începuse să înțeleagă că se puteau răsfrânge brusc a mânie.

Apoi, zâmbind spre Charles, adăugă:

– Nu, fratele meu! Știm cu toții că dacă lancea ta mi-ar fi crăpat astăzi capul, ai fi fost cel mai nefericit om din Anglia. Ne știm prietenii. Și îți spun atât, nu-ți port pică, frate, căci a fost vina mea. Eram așa de dornic să concurez împotriva ta, că am uitat să-mi cobor viziera. Nu i-aș putea lua capul pentru asta, nu-i așa, prieteni?

Urmară chiote și râsete.

Charles era tulburat, însă nu mai mult ca Maria. Chiar dacă ochii regelui luceau de poftă când fu adus la masă purcelul de lapte, chiar dacă ceruse să se cânte unul dintre cântecele lui preferate, chiar dacă zâmbise amabil la întreaga adunare când i-au aplaudat muzica, în noaptea aceea, la banchet, trei persoane nu se simțeau deloc în largul lor, și acestea erau cele mai apropiate regelui: soția, sora și cumnatul lui.

ULTIMUL RĂMAS-BUN

Bârfa înflorea, nu doar la Curte, ci pe tot cuprinsul țării. Până și la Suffolk umblau zvonuri despre problema secretă a regelui.

Zilele acelea păreau prea scurte pentru Maria, ar fi vrut să le țină în loc și să le facă mai lungi. În ultima vreme sănătatea i se înrăutățise și descoperise că răcea mai des, rămânând de fiecare dată cu un frison și o tuse care nu-i mai treceau. Charles era îngrijorat în privința sănătății ei și, ca să-i mai liniștească lui temerile, se prefăcea că se simte bine.

Adesea, Maria se întreba în sinea ei ce se întâmpla de fapt la Curte. Nu li se mai cerea să vină acolo, nu mai erau la fel de solicitați. În jurul regelui se afla un grup nou de oameni – tineri deștepți, cultivați, care puneau în scenă piese de teatru și organizau baluri mascate, spre amuzamentul regelui. Curios lucru e că în fruntea acestui grup erau Anne Boleyn, cândva domnișoara ei de companie, George, fratele lui Anne, și Thomas Wyatt.

Era plăcut să fie lăsată în pace.

*

Maria se simțea tot mai îndepărtată de la Curte, dar înțelegea acum că Henric încerca s-o alunge pe Caterina, și umbla vorba că era atât de îndrăgostit de Anne Boleyn, încât voia să și-o facă regină.

Maria era furioasă, ținuse așa de mult la Caterina, deși o irita uneori firea ei moale; considera că dacă ar fi mers la Curte, i-ar fi fost imposibil să nu se certe cu fratele ei, iar el nu accepta să fie contrazis.

Dacă s-ar fi simțit bine, poate că s-ar fi dus la Curte, pentru că voia într-adevăr s-o aline pe Caterina și s-o asigure că va avea mereu sprijinul ei împotriva acelei intrigante.

Și totuși, când se gândi la familia ei numeroasă, când se gândi la Charles, știu că erau cu toții mai în siguranță la Westhorpe. Și ea avea propriul ei secret de păzit: nu voia ca vreunul dintre ei să afle că avea deseori dureri misterioase, că rămânea adesea fără suflu; își pusese în gardă slujnicele că nu aveau voie să spună cuiva despre batistele pe care uneori le păta cu sânge.

Într-o zi, Charles veni la ea abătut.

– Vreo invitație la Curte? întrebă ea temătoare.

Bărbatul încuviință grav din cap.

– Legatul papal Campeggio este la Londra și sunt chemat la Curte.

– Deci s-a ajuns până aici. Sărmana Caterina!

Charles o prinse de mâini și se neliniști văzând că-i tremură.

– Fratele tău a hotărât să scape de ea, zise el.

– Știu! Și să se însoare cu țăranca aceea vicleană. Să se însoare cu ea, Charles! Cum să decadă într-atât... să-și batjocorească tronul... numele lui... căsătorindu-se cu cineva atât de nedemn de el?

Charles râse și-o atinse ușor pe obraz.

– E ceva cu cei din familia Tudorilor care-i face să-și uite îndatoririle când li se aprind călcâiele după cineva de rang inferior.

– La noi a fost diferit.

– Ba nu, dragostea mea! Și se pare că Henric este la fel de hotărât să pună mâna pe fata asta cum erai tu să te măriți cu mine.

– Atunci... Dumnezeu s-o apere pe Caterina! strigă Maria. Se agață de el implorând: Ai grijă, Charles!

– Poți avea încredere în mine.

– Ține minte cât de prețuit ești de noi toți!

– N-o să uit niciodată, dragostea mea, răspunse el.

Și astfel s-a dus Charles la Londra.

Maria nu-și găsea locul; nu putea dormi, iar când aținea, se trezea tresărind, scăldată în sudori reci.

Slăbise mult și se făcuse palidă, devenind tot mai gânditoare, mai neliniștită, speriindu-se de orice zgomot neașteptat.

Într-o dimineață se trezi foarte necăjită. Dacă Henric putea anula căsătoria cu Caterina din pricina căsătoriei ei anterioare cu fratele lui, Arthur, atunci cum rămânea cu căsătoria lui Charles cu lady Mortymer? Care încă trăia. Dacă se întâmpla ca ea însăși să moară, iar copiii ei să fie declarați nelegitimi?

Nu-și găsea liniștea. Trebuia să existe o dispensă de la papă! Trebuia să se asigure că micuții ei erau în siguranță, când ea nu va mai fi lângă ei să-i poată apăra.

Situația tensionată dintre regele și regina Angliei se tărăgăna, însă Maria nu avu nici o problemă în a primi confirmarea căsătoriei ei cu Charles Brandon din partea papei.

Când își dădu seama că izbutise, Maria plânse de fericire și își dădu seama brusc că pentru prima dată în viață se gândise la ea... moartă.

Momentul acela fu important, căci astfel știu că fiecare zi pe care și-o putea petrece cu copiii și soțul ei era mai de preț ca înainte și o va trăi ca și când ar fi fost ultima.

Redevenise veselă ca întotdeauna și refuză să se îngrijoreze chiar și atunci când sătenii din Suffolk se răsculară împotriva ducelui. Henric, care avea nevoie de bani, crescuse dările, poruncindu-i lui Charles să le adune în numele lui, iar oamenii se revoltaseră și îi puseseră în pericol viața lui Charles. Însă Maria era convinsă că Charles va ști cum să le vorbească oamenilor. Și a avut dreptate; cu noroc și vorbe blânde, acesta reuși să înăbușe răscoala, fiind ajutat de vecinii lor care beneficiaseră de găzduire la Westhorpe și la celelalte conace din Suffolk și care erau dispuși să-i apere. Maria fu încă o dată nevoită să-i prezinte faptele fratelui ei și să implore clemență, iar la cererea ei, Henric hotărî să renunțe la noile dări și să îi ierte pe cei care se răsculaseră împotriva soțului ei, care acționase ca reprezentant al său.

După ce depăși și acest pericol, Maria își puse în gând ca necazurile stârnite de dorința regelui de a se lepăda de Caterina să n-ajungă la Westhorpe.

Dar era cu neputință să le țină la distanță. Ar fi fost ca și când ar fi vrut să pună pavăză în fața mării... sau a morții.

Moartea? Se gândea la ea din când în când. Uneori i se năzărea că e ca o umbră cenușie lângă umărul ei, iar marea ei dorință era ca nimeni să n-o recunoască decât ea.

Refuza să meargă la Curte, iar Henric nu insista. Nu mai avea nevoie acum ca sora lui să-i țină de urât. Avea pe alta mult mai amuzantă, mult mai frumoasă, pe care era hotărât s-o facă regina lui.

– Nu voi merge la Curte, declară Maria, să îmi comande fosta mea domnișoară de companie! Parcă o văd pe scăunelul ei, cum stătea privind în gol și meditând la viitor cu ochii ei mari, umbroși, de vrăjitoare.

Însă nu atât din cauza lui Anne Boleyn nu se ducea la Curte, cât din pricină că o lăsau puterile.

Nu mai putea ascunde mult timp acest lucru.

Cu doar o zi în urmă, Frances o întrebase:

– Mamă, ți-e rău?

Asta se întâmpla pe când erau în grădină și simțise că-i vine să leșine.

Se văzu nevoită să se prefacă vioaie.

– Nu, iubire! Era să aț̦ipesc.

Era ușor să păcălești un copil, dar nu la fel de simplu era să-l duci de nas pe Charles. Uneori îl vedea cum se încruntă cu teamă.

*

– Draga mea, suntem chemați! o anunță Charles.

– La Curte?

– Henric o duce pe Anne la Calais. Vrea aprobarea lui Francisc pentru căsătoria lui.

– Și ne cere să mergem?

– Simte că este necesar să ne aibă alături de el.

Maria închise ochii. Cum să reziste la călătoria pe mare, apoi la toate balurile, banchetele... Numai gândul acesta, și-o lua cu amețeală.

– Nu voi merge, răspunse ea.

Charles o cuprinse pe după umeri.

– Nu mă minți, scumpa mea! Ești bolnavă!

– Mă simt destul de bine, Charles. Doar că am îmbătrânit.

– Gândește-te cu cât sunt eu mai bătrân!

– Dar tu ești ca un zeu, Charles! Ești nemuritor.

– Să nu-mi spui să trăiesc în continuare fără tine!

Maria i se aruncă în brațe, ca să nu-i vadă ochii înlăcrimați.

– Nu voi merge la Curte, Charles! Nu voi accepta să fiu mai prejos față de concubina lui Henric! De-ar fi să merg, ar trebui să-mi arăt ura ce i-o port. Se zice că regele îi face toate mofturile. Nu-i bine să-i stârnești dușmănia.

– Maria, zise el, îi voi transmite scuzele tale lui Henric, dar cât lipsesc, va trebui să stai la pat. Să te vadă doctorii.

Ea încuviință din cap. Știa că nu se va mai putea preface mult timp.

Soarele fierbinte de iunie strălucea deasupra grădinii de trandafiri de la Westhorpe, iar când Maria se așeză lângă iaz să se uite la pești, auzi chiotele copiilor la joacă.

„De câtă fericire am avut parte", gândi ea, „aici în această casă, în această grădină. Copiii au crescut de-acum. Nu vor mai avea așa multă nevoie de mine. Iar Charles? Unde este acum? În drum spre Calais? Oare aduce omagii concubinei regelui? Oh, Charles, ai grijă!"

Va fi prudent de dragul ei... cum ar fi și ea de dragul lui. Charles învățase să iubească așa cum iubea ea, iar această grădină, această casă era înconjurată de dragostea lor.

„Dumnezeu să-i apere pe toți", se rugă ea. „Iar dacă se vor întrista jelind după mine, atunci învață-i să nu jelească, Doamne."

Închise ochii, iar când copiii intrară alergând în grădină, crezură că adormise.

Charles intră în camera unde ea zăcea la pat.

– Charles, șopti ea.

Acesta îngenunche la căpătâiul ei.

– Iubita mea!

– Te-ai întors...?

– De îndată ce am aflat că ai nevoie de mine!

– Aveam nevoie de tine, așa-i? Ah, ce mult aveam nevoie de tine!

– Maria!...

– Oh, Charles, plângi!

– Stai, Maria! Nu mă părăsi! Nu putem fi despărțiți... tu și cu mine. Așa spuneai mereu!

– Trebuia să se întâmple, Charles! Să ai grijă de micuții mei!

– Nu ne poți părăsi!

Ea clătină din cap și îi zâmbi.

– Charles, mai ții minte capela de la Clugny?

– O s-o țin minte toată viața!

– Ți-aduci minte că ți-am spus că nu va exista nici un regret... cât timp vom trăi noi doi?

– Mi-aduc aminte.

– Charles, sărută-mă... pentru ultima dată, sărută-mă!

El îi dădu ascultare.

– Și n-au fost nici un fel de regrete, dragostea mea! zise ea.

Charles se ridică în picioare și se uită la ea, nevenindu-i a crede. Frumoasa Maria Tudor, cea plină de viață, îl părăsise pentru totdeauna.

BIBLIOGRAFIE

Aubrey, William Hickman Smith, *The National and Domestic History of England*
Batiffol, Louis, *National History of France*
Chamberlain, Frederick, *The Private Character of Henry the Eighth*
Fisher, H.A.L., *The political History of England (1485-1587)*
Froude, James Anthony, *History of England*
Gairdner, James (editor), *Memorials of Henry VII*
Green, Mary Anne Everett, *Lives of the Princesses of England*
— , *Letters of Royal and Illustrious Ladies of Great Britain*
Guizot, M., *History of France*
Hackett, Francis, *Henry the Eighth*
— , *Francis the First*
Herbert, Edward, Lord, *History of England under Henry VIII*
Hudson, Henry William, *France*
Jackson, Catherine Charlotte, Lady, *The Court of France in the 16th Century*
Salzman, L.F., *England in Tudor Times*
Stephens, Sir Leslie și Sir Sidney Lee (editori), *The Dictionary of National Biography*
Strickland, Agnes, *Lives of the Queens of England*
Wade, John, *British History*

CUPRINS

ENGLEZII. Scena I 5
Logodna Mariei 7
Ascensiunea lui Charles 30
Propunerea franceză 68

FRANCEZII. Scena I 91
Tânărul Francisc 93
Francisc în primejdie 126

FRANCEZII. Scena II 151
Mireasa potrivnică 153
Regina și Delfinul 171
Moartea unui rege 194
Este însărcinată regina? 205
Triumful reginei 219

ENGLEZII. Scena II 231
Întoarcerea 233
Familia la Westhorpe 243
Nașterea lui Frances 251
Pericol la curtea regelui 256
Ultimul rămas-bun 267

Bibliografie 273